



Nr. 12  
Side 1877–2009

# NORSK LOVTIDEND

**Avd. I**

**Lover og sentrale forskrifter mv.**

Nr. 12  
Utgitt 24. oktober 2016

## Innhold

	Side
<b>Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet</b>	
<b>2016</b>	
Sept. 9.	1877
Sept. 16.	1877
Aug. 26.	1901
Aug. 26.	1903
Aug. 26.	1903
Sept. 9.	1972
Sept. 9.	1972
Sept. 9.	1976
Sept. 16.	2002
Sept. 16.	2005
<b>Forskrifter</b>	
<b>2016</b>	
Aug. 4.	1879
Aug. 24.	1893
Aug. 26.	1901
Aug. 30.	1909
Aug. 30.	1917
Sept. 5.	1926
Sept. 5.	1927
Aug. 30.	1931
Sept. 9.	1972
Aug. 25.	1976
Sept. 14.	1994
Sept. 15.	1999
<b>Endringsforskrifter</b>	
<b>2015</b>	
Sept. 14.	1878
<b>2016</b>	
Aug. 9.	1884
Aug. 10.	1884
Aug. 16.	1886
Juni 28.	1888
Aug. 22.	1888

Aug.	23.	Endr. i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) vedlegg 8 (Nr. 987) .....	1889
Aug.	19.	Endr. i forskrift om regulering av fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område øst for 26° Ø mv. i 2016 (Nr. 994) .....	1890
Aug.	19.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2016 (Nr. 995).....	1891
Aug.	24.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter leppefisk i 2016 (Nr. 996).....	1892
Aug.	25.	Endr. i forskrift om vanntrekk ved landing av pelagisk fanget råstoff (Nr. 998) .....	1899
Aug.	26.	Endr. av forskrift 13. oktober 2006 nr. 1157 om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst (Nr. 999) .....	1899
Aug.	26.	Endr. av forskrift 17. desember 1971 nr. 1 om gebyr for overlasting (Nr. 1000).....	1899
Aug.	26.	Endr. i forskrift om gebyrsatser for overlasting med kjøretøy på offentlig veg (Nr. 1001).....	1900
Aug.	26.	Endr. i forskrift om godkjenning av moped og motorsykel (motorsykkelforskriften) (Nr. 1006).....	1904
Aug.	26.	Endr. i utlendingsforskriften (Nr. 1007).....	1904
Aug.	26.	Endr. i forskrift om Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark (Nr. 1008).....	1904
Aug.	26.	Endr. i forskrift 3. februar 1995 nr. 96 om bortvisning og utvisning av personer fra Svalbard (Nr. 1009).....	1905
Aug.	26.	Endr. i forskrift om beskyttelse av mindreårige mot skadelige bildeprogram (Nr. 1011) .....	1906
Aug.	26.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter kolmule i 2016 (Nr. 1012) .....	1906
Aug.	29.	Endr. i forskrift om budsjett, rekneskap, kontroll og revisjon for skolar med rett til statstilskot etter friskolelova (økonomiforskrift til friskolelova) (Nr. 1013) .....	1907
Aug.	29.	Endr. i forskrift om forbudte skytevåpen og godkjente halvautomatiske skytevåpen (Nr. 1014).....	1907
Aug us	31.	Endr. i utlendingsforskriften (pågriping og fengsling i samband med 48-timarprosedyren) (Nr. 1021).....	1907
Aug.	26.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter makrell i 2016 (Nr. 1022) .....	1908
Aug.	31.	Endr. i forskrift til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften) (Nr. 1026) .....	1923
Aug.	31.	Endr. i forskrift om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser (justeringer i terskelverdier) (Nr. 1027).....	1924
Sept.	1.	Endr. i forskrift om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten mv. (Nr. 1028).....	1924
Sept.	1.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter leppefisk i 2016 (Nr. 1029).....	1924
Aug.	29.	Endr. i forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator (Nr. 1030).....	1925
Sept.	1.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2016 (Nr. 1031).....	1925
Sept.	5.	Endr. i forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske for 2016 (deltakerforskriften) (Nr. 1032).....	1926
Sept.	5.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2016 (Nr. 1033).....	1926
Sept.	6.	Endr. i forskrift om diverse skoler etter voksenopplæringsloven kap. 4 (Nr. 1044) .....	1971
Sept.	9.	Endr. i politiregisterforskriften (Nr. 1048) .....	1976
Aug.	19.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2016 (Nr. 1050).....	1976
Sept.	7.	Endr. i forskrift om krav til kvalitet og sikkerhet ved håndtering av humane celler og vev (forskrift om håndtering av humane celler og vev) (Nr. 1052) .....	1984
Sept.	8.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2016 (Nr. 1053).....	1991
Sept.	12.	Endr. i forskrift om næringsmiddelhygiene (Nr. 1055).....	1992
Sept.	12.	Endr. i forskrift om pasienters, ledsageres og pårørendes rett til dekning av utgifter ved reise til helsetjenester (pasientreiseforskriften) m.m. (Nr. 1056) .....	1992
Sept.	15.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter leppefisk i 2016 (Nr. 1065).....	1999
Sept.	16.	Endr. i forskrift 31. august 2001 nr. 1013 om sikkerhetsbestemmelser til lov om organisert kampaktivitet som tillater knockout (Nr. 1068).....	2003
Sept.	16.	Endr. i forskrift om pasienters, ledsageres og pårørendes rett til dekning av utgifter ved reise til helsetjenester (pasientreiseforskriften) (Nr. 1070) .....	2005
Sept.	16.	Endr. i forskrift 21. mars 1986 nr. 747 om kjørende og gående trafikk (trafikkregler) (Nr. 1071).....	2005
Sept.	12.	Endr. i forskrift om luftfartsoperasjoner (Nr. 1072).....	2006

Sept.	15.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter makrell i 2016 (Nr. 1073) .....	2006
Sept.	16.	Endr. i forskrift om bruk av kjøretøy (mønsterdybde og bredde for bobiler) (Nr. 1074) .....	2007
Sept.	19.	Endr. i forskrift om innbetaling av avgift til Bankenes sikringsfond (Nr. 1075).....	2007
Sept.	20.	Endr. i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) vedlegg 5 (Nr. 1076) .....	2007
<b>Diverse</b>			
<b>2016</b>			
Aug.	16.	Kunngjøring av innsending av forskrift 22. november 2013 nr. 1404 om fiske- og fangstfartøy under 15 meter største lengde, jf. EØS-høringsloven (Nr. 983).....	1887
Aug.	16.	Kunngjøring av innsending av forskrift 1. juli 2014 nr. 1019 om redningsredskaper på skip, jf. EØS-høringsloven (Nr. 984) .....	1887
Juni	29.	Endr. i kampaktivitetslisten (Nr. 993) .....	1890
Aug.	30.	Opph. av forskrift Safety and Operational Directive No. 16/05616-5 – Airbus Helicopters EC225LP and AS332L2 – Limitation of operations in the Kingdom of Norway due to fatal accident on the 29th of April 2016 (Nr. 1023) .....	1908
Sept.	5.	Endr. i mandat for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (Nr. 1036) .....	1930
Aug.	31.	Kunngjøring av stadfestelse av tekniske regler i forskrift 11. juli 2016 nr. 913 om midlertidige tiltak for å begrense spredning av Chronic Wasting Disease (CWD), jf. EØS- høringsloven (Nr. 1043) .....	1971
Sept.	9.	Opph. av forskrift om sanksjoner og særskilte tiltak mot Elfenbenskysten (Nr. 1054).....	1992
<b>Rettelser</b>			
		<b>Nr. 7/2015 s. 1152</b> (i forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer).....	2009
		Oversikt over rettelser .....	3. omslagsside
		Bestillinger, adresseendringer m.v. ....	4. omslagsside

# NORSK LOVTIDEND

## Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

---

---

**Utgitt 24. oktober 2016**

**Nr. 12**

---

---

### 9. sept. Lov nr. 80 2016

#### **Lov om reservasjonssystemer for flyreiser mv.**

Prop.104 L (2015–2016), Innst.316 L (2015–2016), Lovvedtak 77 (2015–2016). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 2. og 6. juni 2016. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII kap. VI nr. 63 (forordning (EF) nr. 80/2009). Kunngjort 9. september 2016 kl. 14.30.

Følgende lov oppheves:

Lov 23. juni 2000 nr. 54 om edb-baserte reservasjonssystemer for passasjertransport m.v.

#### **§ 1. Gjennomføring av forordning**

EØS-avtalen vedlegg XIII kapittel VI punkt 63 (forordning (EF) nr. 80/2009) om regler for bruk av edb-baserte reservasjonssystemer og om oppheving av forordning (EØF) nr. 2299/89 gjelder som norsk lov med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

#### **§ 2. Innhenting av opplysninger**

Enhver plikter uten hinder av taushetsplikt å gi EFTAs overvåkingsorgan og EFTA-domstolen de opplysningene organet kan kreve i henhold til rettsakten omhandlet i EØS-avtalen vedlegg XIII kapittel VI punkt 63 om regler for bruk av edb-baserte reservasjonssystemer.

Innenfor de rammene som følger av rettsakten som er nevnt i første ledd, har enhver rett til uten hinder av taushetsplikt å besvare henvendelser fra EU-kommisjonen og EU-domstolen.

#### **§ 3. Økonomiske reaksjoner**

EFTAs overvåkingsorgan og EFTA-domstolen kan ilegge foretak, sammenslutninger av foretak eller fysiske personer økonomiske reaksjoner for forsettlig eller uaktsom overtredelse av rettsakten omhandlet i EØS-avtalen vedlegg XIII kapittel VI punkt 63 om regler for bruk av edb-baserte reservasjonssystemer, samt vedtak fattet i medhold av bestemmelsene i den nevnte rettsakten.

#### **§ 4. Virkeområde**

Loven gjelder kun innenfor EØS-området.

#### **§ 5. Ikrafttredelse**

Loven trer i kraft straks.

Fra den tid loven trer i kraft oppheves lov 23. juni 2000 nr. 54 om edb-baserte reservasjonssystemer for passasjertransport m.v.

#### *Forordning*

Se her for å lese forordning (EF) nr. 80/2009:  
Uoffisiell oversettelse.



### 16. sept. Lov nr. 81 2016

#### **Lov om endringer i reindrifstloven mv. (reingjerde mot Finland m.m.)**

Prop.50 L (2015–2016), Innst.234 L (2015–2016), Lovvedtak 58 (2015–2016). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 10. og 18. mai 2016. Fremmet av Landbruks- og matdepartementet. Kunngjort 16. september 2016 kl. 14.30.

Følgende lov oppheves:

Lov 11. mars 1983 nr. 8 i henhold til konvensjon av 3. juni 1981 mellom Norge og Finland om bygging av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer over grensen mellom de to riker.

Endringer i følgende lov:

Lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift (reindriftsloven).

### I

I lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift gjøres følgende endringer:

Kapittel 12 skal lyde:

#### *Kapittel 12 Reingjerde mot Finland m.m.*

##### **§ 81. Reingjerdekonvensjonen 2014**

Konvensjon 9. desember 2014 mellom Finland og Norge om oppføring og vedlikehold av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer inn på det andre rikets område gjelder som norsk lov. Departementet fastsetter hvilke organer som på norsk side skal utøve myndighet etter konvensjonen artiklene 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 16, 17 og 18.

Dersom en norsk reieneier forsettlig eller uaktsomt forårsaker at vedkommendes rein kommer inn på finsk område, kan norsk myndighet søke regress hos reieneieren for erstatning som den har betalt til finsk myndighet i henhold til konvensjonen.

Nåværende kapittel 12 blir nytt kapittel 13.

Nåværende §§ 81 til 83 blir §§ 82 til 84.

### II

Lov 11. mars 1983 nr. 8 i henhold til konvensjon av 3. juni 1981 mellom Norge og Finland om bygging av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer over grensen mellom de to riker oppheves.

### III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

## 14. sept. Nr. 1920 2015

### **Forskrift om endring i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall kapittel 13 (gjennomføring av forordning (EU) nr. 660/2014 og forordning (EU) nr. 1234/2014 som endrer forordning (EF) nr. 1013/2006)**

**Hjemmel:** Fastsatt av Klima- og miljødepartementet 14. september 2015 med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 31 og § 32.

**EØS-henvisninger:** EØS-avtalen vedlegg XX nr. 32c (forordning (EU) nr. 660/2014 og forordning (EU) nr. 1234/2014). Kunngjort 9. september 2016 kl. 14.30.

### I

I forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 13 gjøres følgende endringer:

§ 13–1 første ledd skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg XX nr. 32c (forordning (EF) nr. 1013/2006 som endret ved forordning (EF) nr. 1379/2007, forordning (EF) nr. 669/2008, forordning (EF) nr. 308/2009, forordning (EU) nr. 413/2010, forordning (EU) nr. 664/2011, direktiv 2009/31/EF, forordning (EU) nr. 135/2012, forordning (EU) nr. 255/2013, forordning (EU) nr. 660/2014 og forordning (EU) nr. 1234/2014) om forsendelser av avfall gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

### II

Forskriften tretr i kraft straks.

#### *Forordning*

Vedhenget til avfallsforskriften kapittel 13 med pdf-fil som inneholder konsolidert versjon av forordning (EF) nr. 1013/2006, skal oppdateres til den nyeste konsoliderte versjonen av forordning (EF) nr. 1013/2006:

For å lese kommisjonsforordning (EF) nr. 1013/2006 i konsolidert versjon, se her:

Engelsk versjon.



**4. aug. Nr. 979 2016****Forskrift om studier og eksamen ved Luftkrigsskolen**

**Hjemmel:** Fastsatt av skolesjefen ved Luftkrigsskolen 4. august 2016 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3–9 syvende ledd og forskrift 16. desember 2005 nr. 1575 om delvis innlemming av Forsvarets høyskoler under lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler. Kunngjort 19. august 2016 kl. 13.30.

**Kapittel 1. Generelle bestemmelser****§ 1. Virkeområde**

- 1.1 Denne forskriften gjelder for alle studier og eksamener ved Luftkrigsskolen (LKSK). Forskriften gjelder ikke for eksamener som Luftkrigsskolens studenter avlegger ved andre utdanningsinstitusjoner. I slike tilfeller gjelder vedkommende institusjon sine eksamensbestemmelser.
- 1.2 Der det ikke er fullt samsvar mellom Forsvarets reglementer og universitets- og høyskoleloven, skal loven følges på områder som fremgår av forskrift 16. desember 2005 nr. 1575 om delvis innlemming av Forsvarets høyskoler under lov om 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler. På samme måte skal bestemmelser om eksamen og sensur beskrevet i reglement for utdanning i Forsvaret (RUF) gå foran bestemmelser i denne forskriften.
- 1.3 Bestemmelsene i § 19 Relegering på bakgrunn av akademiske prestasjoner i denne forskrift, gjelder også for obligatoriske oppgaver/arbeidskrav som er en forutsetning for å kunne gå opp til eksamen/deleksamen.
- 1.4 Vurderingen og karakteren i skikkethet som militær leder (SML), kommer i tillegg til karakterene som gis for de ulike emnene (jf. RUF).

**§ 2. Definisjoner**

- 2.1 *Kandidat* Betegnelse på kadett/student tatt opp ved Luftkrigsskolen for å gjennomføre bachelor i militære studier, kvalifiseringskurs eller videregående befalsutdanning.
- 2.2 *Rammeplan* Plan der overordnet myndighet har fastsatt nasjonale rammer for innholdet i studiet. Studiene er nærmere beskrevet i studieprogram og fagplaner.
- 2.3 *Studieprogram* Beskriver hvilke fag og moduler graden består av samt omfanget av disse.
- 2.4 *Fagplan* Med utgangspunkt i en godkjent rammeplan gir fagplanen en nærmere konkretisering av faglig innhold i alle emnene i et studieprogram og beskriver organiseringen av studiet, studieprogresjon, arbeids- og undervisningsformer, eventuelle praksisformer og forholdet mellom teori og praksis, vurderingsordningene og pensum.
- 2.5 *Emne* Den minste studiepoenggivende enhet som kan inngå i et studieprogram.
- 2.6 *Emnebeskrivelse* Emnebeskrivelsen er en konkretisering av emnet, og gir opplysninger om emnets læringsutbytte, innhold, arbeids- og undervisningsformer, eksamens-/vurderingsordningen og pensum.
- 2.7 *Studiepoeng* Omfanget av et fag, emne eller kurs i universitets- og høyskolesystemet måles i studiepoeng. 60 studiepoeng tilsvarer ett års normal arbeidsinnsats på heltid.
- 2.8 *Kandidatnummer* Alle kandidatene som er meldt opp til en eksamen, får tildelt et kandidatnummer for å anonymisere eksamensbesvarelsen. Kandidatene får tildelt kandidatnummer som benyttes ved eksamen innenfor et studieår. Kandidatnummer skal benyttes på alle eksamener, inkludert semesteroppgaver og hjemmeeksamener. Unntak fra bruk av kandidatnummer er eksamener der anonymitet ikke er hensiktsmessig (f.eks. muntlig eksamen og bacheloroppgave).
- 2.9 *Eksamen* Eksamen gjennomføres for å fastslå om og i hvilken grad kandidaten har oppnådd det fastsatte læringsutbyttet. Med eksamen menes i denne forskriften skriftlig og/eller muntlig prøve i et emne, presentasjon av praktisk oppgave, demonstrasjon av egenferdighet, godkjent gjennomføring av øvelse, innlevert rapport om utført prosjektarbeid, mappevurdering eller annet selvstendig arbeid f.eks. semesteroppgave, som inngår i sluttvurderingen av et emne og som gir grunnlag for fastsettelse av selvstendig karakter på vitnemålet. Begrepet skriftlig eksamen omfatter også eksamener der det benyttes datamaskin. Ordensregler for skriftlig eksamen er regulert i Luftkrigsskolens skolereglement.
- 2.10 *Ordinær eksamen* Ordinær eksamen er den eksamenen som holdes i et fag, emne eller delemne første gang.
- 2.11 *Utsatt eksamen* Utsatt eksamen er eksamen for kandidater som tilfredsstiller kravene for å gå opp til eksamen, men som hadde gyldig fravær ved ordinær eksamen.
- 2.12 *Ny eksamen* Ny eksamen (kontinuasjoneksamen) er eksamen for kandidater som ikke bestod ved den ordinære eksamen. Ny eksamen kan gjennomføres samtidig som det arrangeres utsatt eksamen. Selv om kandidaten består kontinuasjoneksamen, vil vedkommende noteres med ett stryk (eksamensforsøk).
- 2.13 *Annullering av eksamen* Annullering betyr at en eksamen blir erklært ugyldig.
- 2.14 *Obligatoriske arbeidskrav* Det kan gis forskjellige oppgaver eller tester i tillegg til de som har innflytelse på endelige karakterer på vitnemålet. Dette kalles obligatoriske arbeidskrav. Slike obligatoriske arbeidskrav skal omtales i fag-/emneplanen.
- 2.15 *Fusk* Som fusk regnes bruk av ulovlige hjelpemidler ved gjennomføring av eksamen. Som ulovlige hjelpemidler regnes hjelpemidler som ikke er oppgitt i eksamensvarselet/eksamensoppgaven som tillatte hjelpemidler. Som fusk regnes også samarbeid, og forsøk på samarbeid, med andre personer eller innhenting av eller forsøk på å få opplysninger fra andre personer når slikt samarbeid ikke er angitt som eksamensform.
- 2.16 *Plagiat* Det regnes som plagiat å benytte stoff som helt eller delvis er kopi, utdrag eller avskrift av andres publiserte eller upubliserte arbeider som f.eks. bøker, artikler, prosjekter, eksamensbesvarelser, oppgaver eller lignende, også inkludert arbeider lagt ut på internett, uten å angi kilder som nedenfor. Når større eller mindre deler av oppgaven/besvarelsen bygger på andres eller egne tidligere arbeider, skal kildene oppgis. Plagiat regnes som fusk.
- 2.17 *Relegering* Med relegering menes bortvisning fra studiet.
- 2.18 *Faglig styre* Faglig styre er skolens øverste faglige råd og ledes av dekanen. Styret består av skolesjef, dekan, to representanter fra hver fagavdeling, en representant fra skolestaben, to representanter fra studentene og sekretær. Faglig styre behandler saker av overordnet karakter, blant annet studiehåndbøkene, fag- og emneplaner, endringer i forskrifter og søknader om midler til FoU-

- aktivitet. Nærmere beskrivelse av faglig styre sin sammensetning og oppgaver beskrives i statuttene for Luftkrigsskolens faglige styre.
- 2.19 *Eksamensråd* Eksamensrådet er et rådgivende organ for skolesjefen, og behandler spørsmål om eksamen, sensur og klager hvor løsningen ikke følger direkte av forskriften. Eksamensrådet består av dekan (leder), kullsjef, tillitsvalgt for kadettene/studentene og tiltredende medlemmer etter behov. Eksamensrådet delegeres beslutningsmyndighet i enkeltsaker som angår utsettelse av eksamen, fritak for fag/eksamener og tilsvarende saker av rutinemessig karakter.
- 2.20 *Råd for vurdering av skikkethet som militær leder (SML-råd)* SML-rådet skal kvalitetssikre alle avsluttende karakterer og uttalelser i skikkethet som militær leder (SML) for å påse at vurderingen er utført i henhold til de retningslinjer som er gitt. Retningslinjer for SML-vurderingen er beskrevet i Luftkrigsskolens skolereglement. Ikke bestått SML er grunnlag for relegering og frabeordring, jf. § 20 i denne forskrift. Dersom en kandidat ikke får bestått SML, skal saken behandles i skoleråd.
- 2.21 *Skoleråd* Skolerådet er et rådgivende organ for skolesjefen i saker som angår alle skolemessige forhold vedrørende kadetter/studenter som ikke behandles av eksamensrådet eller SML-rådet. Dette kan være saker angående frabeordring, relegering, avbrutt utdanning, disiplinære forhold og andre saker skolesjefen forelegger rådet. Det er skolesjefen som har avgjørelsesmyndighet i de saker som skolerådet behandler.
- Skolerådet ved Luftkrigsskolen består av sjef skolestab (leder), gjeldende kullsjef, en sivil ansatt i undervisningsstilling/vitenskapelig stilling, og sekretær. SML-rådet kan kalle inn øvrige fagpersoner ved behov.
- Skolerådet ved Luftkrigsskolen består av sjef skolestab (leder), gjeldende kullsjef, en sivil ansatt i undervisningsstilling/vitenskapelig stilling, tillitsvalgt for kadettene/studentene, representant fra tjenestemannsorganisasjonene og sekretær. Øvrige fagpersoner kalles inn til skoleråd ved behov for å gi innspill/uttalelser som skoleråd trenger. Skolerådet skal legge frem sin anbefaling for skolesjef som tar den endelige avgjørelsen.

## Kapittel 2. Generelle faglige bestemmelser

### § 3. Fastsetting av fag- og emneplaner

- 3.1 Det skal fastsettes fag- eller emneplaner for alle studier som tilbys ved Luftkrigsskolen og som gir uttelling i studiepoeng. En nærmere beskrivelse av hva en fag-/emneplan skal inneholde av informasjon gis i Luftkrigsskolens skolereglement.
- 3.2 Skolesjef har delegert beslutningsmyndighet til Luftkrigsskolens faglige styre for behandling og godkjenning av fag- og emneplaner.
- 3.3 Betydelige endringer i fag-/emneplaner skal som hovedregel ikke tre i kraft før ved oppstart av nytt studieår. Mindre endringer i organisering av undervisningen eller endringer i pensum kan foretas underveis i studiet. Alle endringer må godkjennes av Luftkrigsskolens faglige styre.

## Kapittel 3. Bestemmelser for eksamen

### § 4. Beskrivelse av eksamen

- 4.1 Det skal fremgå av fag- eller emneplanen hvilke eksamener som gir grunnlag for karakter på vitnemålet.
- 4.2 Av fagplanen skal det fremgå om det brukes gradert karakterskala eller karakterene *bestått* eller *ikke bestått* og eksamenenes omfang målt i studiepoeng.
- 4.3 Eksamensvarsel skal sendes ut senest 3 uker før eksamensdagen og skal inneholde opplysninger om:
  - eksamensdato
  - eksamensform (eks. skriftlig, muntlig, individuell eller gruppevis eksamen, ev. kombinasjon av ulike eksamensformer)
  - varighet av eksamen
  - tillatelse til å bruke hjelpemidler, og i tilfelle hvilke
  - innleveringsform (papir eller elektronisk).
- 4.4 Ved gruppeeksamener kan det fastsettes at karakterene skal gis individuelt på grunnlag av resultatet av gruppeeksamenen justert med resultatet etter individuell muntlig eksamen. Slike ordninger må fremgå av fagplanen.

### § 5. Vilkår for å få gå opp til eksamen

- 5.1 Kandidater som ikke har levert og fått godkjent obligatoriske innleveringer/arbeidskrav der krav om godkjenning er fastsatt i fag- eller emneplanen, får ikke adgang til å gå opp til eksamen.
- 5.2 Dersom en kandidat ikke får adgang til å gå opp til eksamen på grunn av ikke godkjent arbeidskrav, regnes dette likevel som første eksamensforsøk med strykkarakter som resultat. Ny eksamen (kontinuasjon) regnes som annet (siste) forsøk, jf. § 19. Relegering på bakgrunn av akademiske prestasjoner i denne forskrift.

### § 6. Oppmelding til eksamen

- 6.1 Kandidatene blir kollektivt oppmeldt til ordinær eksamen i obligatoriske emner. Oppmelding til utsatt eksamen og ny eksamen (kontinuasjon) skjer automatisk første gang, med mindre kandidaten skriftlig søker om utsettelse.
- 6.2 Ved mer enn to stryk vises det til § 19. Relegering på bakgrunn av akademiske prestasjoner i denne forskrift. Hvis skolesjefens avgjørelse etter behandling i skoleråd medfører at kandidaten får et nytt forsøk, avtaler kandidaten oppmelding med studieadministrasjonen.

6.3 Kandidatene har selv ansvaret for at de er meldt opp til eksamen i andre tilfeller enn ordinær eksamen og første gangs ny eller utsatt eksamen.

#### **§ 7. Gjennomføring av skriftlig eksamen**

7.1 På skriftlige eksamensoppgaver skal følgende opplysninger alltid angis: emnets navn og eventuelt emnekode, eksamensdato, varigheten av eksamen, hvilke hjelpemidler som er tillatt og innleveringsform (papir eller elektronisk). Dette skal være i samsvar med det som står i fagplanen og eksamensvarselet.

7.2 Kandidatene må møte opp i eksamenslokalet senest 15 minutter før eksamen starter. Ved digital eksamen må kandidatene møte opp i eksamenslokalet senest 30 minutter før eksamen starter.

7.3 Eksamenstiden (angitt i antall klokketimer) starter når alle kandidatene har fått sine oppgaver. Etter at eksamen har begynt, kan kandidaten bare forlate plassen med tillatelse fra og i følge med eksamensvakt. Det er ikke anledning til å forlate plassen før tidligst 1 time etter at eksamen har begynt.

7.4 Kandidater som møter mindre enn 1 time for sent, dvs. før noen kan ha forlatt eksamenslokalet, tillates som hovedregel adgang til eksamen. Det gis ikke tillegg i eksamenstiden for oppmøte etter at eksamen har begynt.

7.5 Ved alle skriftlige eksamener skal det utleveres kandidatnummer.

7.6 Ved skriftlig eksamen kan kandidatene levere sin besvarelse enten på papir eller elektronisk. Det skal gis informasjon om leveringsform i eksamensvarselet.

7.7 For sen innlevering av eksamen uten gyldig grunn regnes som ikke bestått (tellende forsøk).

#### **§ 8. Hjelpemidler til eksamen**

8.1 Det skal fremgå av fagplanen og eksamensvarselet hvilke hjelpemidler som er tillatt på eksamen.

8.2 Dersom ikke annet er opplyst, har kandidaten selv ansvar for å medbringe tillatte hjelpemidler.

8.3 Når trykte hjelpemidler er tillatt, skal disse være fri for egne notater, med mindre annet er opplyst. Skolen kan kreve at slike hjelpemidler blir innlevert for kontroll minst 2 dager før eksamen, med utlevering sammen med eksamensoppgaven. Dette gjelder også hjelpemidler som er tillatt etter særordning.

8.4 Besittelse av ulovlige hjelpemidler etter at eksamen er igangsatt betraktes som fusk, selv om det ikke er påvist at hjelpemidlet har vært i bruk, jf. § 2, pkt. 15 og § 11 i denne forskrift.

#### **§ 9. Særordninger**

9.1 Kandidater som har behov for særordninger ved eksamen må fremlegge gyldig dokumentasjon (legeerklæring o.l.) til eksamensansvarlig i studieadministrasjonen sammen med søknad om spesiell tilrettelegging eller forlenget tid. Kandidater som har et varig behov for særordning, må søke snarest etter studiestart. Når behovet har oppstått akutt må kandidaten søke raskest mulig.

9.2 Særordninger gjelder normalt ikke muntlige prøver, gruppeeksamener, hjemmeeksamener eller prosjektoppgaver.

#### **§ 10. Gyldig fravær fra eksamen**

10.1 Kandidater som er forhindret fra å ta eksamen pga. sykdom eller annen gyldig grunn, skal umiddelbart informere kullsjef om sitt fravær. Formell dokumentasjon på fravær (f.eks. legeerklæring) må innhentes og leveres til eksamensansvarlig i studieadministrasjonen snarest mulig.

10.2 Kandidater med gyldig fravær fra eksamen gis mulighet til å gjennomføre utsatt eksamen.

10.3 Eksempler på gyldig fravær er sykdom, barnefødsel, alvorlig ulykke eller dødsfall i nær familie.

#### **§ 11. Plagiat, fusk eller forsøk på fusk under eksamen**

11.1 Luftkrigsskolen har plikt til å informere kandidatene om regler for oppgaveskriving, kildebruk og tillatte hjelpemidler under eksamen/prøve. Kandidatene har på sin side plikt til å sette seg inn i reglene for oppgaveskriving, hva som regnes som fusk under eksamen/prøve og hva som regnes som plagiat.

11.2 Luftkrigsskolen behandler forsøk på fusk og fusk i henhold til lov om universiteter og høyskoler, § 4–7. Forsøk på fusk eller fusk kan medføre annullering av eksamensresultatet.

11.3 I tillegg gjelder RUF, pkt. 14 om frabeordning/relegering dersom kandidaten har begått fusk eller forsøk på fusk i forbindelse med prøve, eller plagiat i forbindelse med innleveringsarbeid.

11.4 Fuskesaker behandles av Luftkrigsskolens skoleråd som avgir innstilling til skolesjefen. Skolesjefen fatter vedtak i saken.

### **Kapittel 4. Sensur, karakterer og vitnemål**

#### **§ 12. Sensur**

12.1 Det skal som hovedregel benyttes ekstern sensor ved alle eksamener ved Luftkrigsskolen.

12.2 Ved ny sensurering etter klage benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst én ekstern, jf. § 3–9 (5) i lov om universiteter og høyskoler.

12.3 Sensuren skal foreligge innen tre uker (arbeidsuker) hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Det kan gjøres unntak for enkelteksamener eller når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–9 (4).

12.4 Ytterligere bestemmelser om sensurering er gitt i Luftkrigsskolens skolereglement.

### § 13. *Karakterer og vurderingsskala*

13.1 Det skal fremgå av fag-/emneplanen hvilket vurderingsuttrykk som benyttes ved enhver eksamen. Det benyttes enten «bestått/ikke bestått» eller gradert skala A–F, jf. § 3–9 (6) i lov om universiteter og høyskoler.

13.2 Luftkrigsskolen bruker følgende vurderingsskala:

<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier</i>
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både Manglende vurderingsevne og selvstendighet.

13.3 I fag/moduler med flere deksamener regnes det ut en hovedkarakter for hele faget/modulen når alle deksamenerne er bestått.

13.4 Luftkrigsskolen benytter gjennomsnittskarakter, og denne angis på forsiden av vitnemålet med bokstavkarakter. Karakteren er et gjennomsnitt av alle oppnådde resultater i samtlige fag/moduler i utdanningen.

13.5 *Bestemmelser for fastsettelse av karakteren i skikkethet som militær leder*

Hensikten med karakter og vurdering i skikkethet som militær leder (SML) er å ha et uttrykk for kandidatens skikkethet som befal. Karakteren skal fremkomme som et resultat av systematiske observasjoner av forhold i kandidatens holdning og atferd, både i og utenfor skoletid, som har betydning for vedkommende sin egnethet som militær leder.

Bestemmelser for vurdering av skikkethet som militær leder fremgår av Luftkrigsskolens skolereglement.

### § 14. *Kunngjøring av eksamensresultater*

14.1 Kunngjøringen av eksamensresultatene skjer elektronisk. Karakterlisten skal være anonymisert ved bruk av kandidatnummer. Kandidatene må selv gjøre seg kjent med eksamensresultatet.

14.2 Kandidater som ikke har bestått eksamen får informasjon om ny eksamen (kontinuasjon) av studieadministrasjonen. Hvis kandidaten stryker også på kontinuasjonseksamen regnes dette som 2. gangs stryk, og kandidaten skal gis informasjon om behandling av saken i skolerådet, jf. § 19 i denne forskrift. De samme kravene gjelder for obligatoriske arbeidskrav fastsatt i fag-/emneplan.

### § 15. *Begrunnelse for og klage på karakterfastsetting*

15.1 Klage over formelle feil ved eksamen og klage over karakterfastsetting reguleres av bestemmelsene i § 5–2 og § 5–3 i lov om universiteter og høyskoler.

15.2 Kandidatene har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen.

- Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må et eventuelt krav om begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt.
- Ved skriftlige eksamener kan kandidaten be om begrunnelse senest tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort.
- Begrunnelsen skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsippene som er lagt til grunn for sensureringen og for vurderingen av kandidatens prestasjon. Begrunnelsen kan gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.

15.3 Kandidaten kan klage skriftlig på karakteren senest tre uker etter at eksamensresultatet er gitt, eller senest tre uker etter at begrunnelsen er gitt. Besvarelsen sensureres på nytt, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–9 (5). En endring i karakteren kan skje til gunst eller ugunst for klageren.

15.4 Klagen fremsettes skriftlig til eksamensansvarlig i studieadministrasjonen. Klagen skal være datert, og kandidatens navn og kandidatnummer skal være påført. Besvarelsen det klages på sensureres på nytt av to nye sensorer. Nye sensorer får ikke innblikk i tidligere sensorers karakterfastsettelse, begrunnelse for karakter, kandidatens bakgrunn for klagen eller kandidatens identitet.

15.5 Klagebehandling kan resultere i avvisning (f.eks. hvis klagefristen er passert), at vedtaket endres eller at vedtaket opprettholdes. Dersom kandidaten ved avslag mener at klagebehandlingen ikke er gjennomført i tråd med generelle forvaltningsbestemmelser, kan klage på saksbehandlingen sendes til andreinstans som utgjøres av en felles klagenemd for Forsvarets høyskoler, jf. § 21 i denne forskrift.

- 15.6 Bedømmelse av muntlig eksamen, praktisk prøve eller annen bedømmelse som på grunn av prøvens art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Formelle feil ved gjennomføringen av muntlig eller praktisk eksamen kan likevel påklages, jf. § 16 i denne forskrift.
- 15.7 Klage som gjelder gruppeeksamen, kan bare fremmes hvis hele gruppen samtykker i det. Klagen skal være undertegnet av alle i gruppen. Eventuelt endret karakter gjelder hele gruppen.

#### **§ 16. Klage over formelle feil ved eksamen**

- 16.1 Skriftlig klage over formelle feil ved eksamen skal være begrunnet og sendes til dekan som er eksamensrådets leder, innen tre uker etter at vedkommende er eller burde vært kjent med det forholdet som ligger til grunn for klagen.
- 16.2 Eksamensrådet vurderer spørsmålet om hvorvidt det som oppgis som formelle feil, kan ha påvirket prestasjonen under eksamen eller sensuren av prestasjonen for kandidaten som klaget.
- 16.3 Hvis eksamensrådet ikke kan se at forholdet har hatt betydning for resultatet, kan klagen avvises. Hvis eksamensrådet tar klagen til følge, kan eksamensrådet beslutte å gi ny eksamen eller ny sensur på samme eksamen.
- 16.4 Dersom en klage på formelle feil tas til følge, må eksamensrådet også vurdere hvorvidt feilen kan ha hatt betydning for hele kullet. I så tilfelle vil sensuren eller eksamensforsøket annulleres for hele kullet.

#### **§ 17. Adgang til å forbedre karakteren**

- 17.1 Kandidatene har adgang til å melde seg opp til eksamen på nytt selv om en eksamen er bestått. De kan bare melde seg opp ved neste ordinære eksamen.
- 17.2 Luftkrigsskolen tar forbehold om at det ved endret eller justert fag- eller emneplan, som medfører vesentlige endringer i eller bortfall av emnet slik kandidaten har gjennomført det, ikke gis adgang til å ta eksamen på nytt.
- 17.3 Det er eksamensresultatet fra siste eksamensforsøk som blir gjeldende.

#### **§ 18. Vitnemål og uttalelser**

- 18.1 Etter fullført og bestått utdanning skal kandidatene få tildelt vitnemål med karakterer for hele utdanningen. Kandidatene får også vitnemålstillegg (Diploma Supplement) i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 3–11 (1).
- 18.2 På vitnemålet skal antall studiepoeng og oppnådd resultat/karakter fremgå for hvert fag/emne/modul, og det skal stå hvilket semester eksamen ble avlagt i. Luftkrigsskolen benytter gjennomsnittskarakter, og denne skal føres på vitnemålet.
- 18.3 Vurderingen/karakteren i skikkethet som militær leder (SML) kommer som et eget vedlegg til vitnemålet.
- 18.4 Resultatene fra ferdigheter i militære disipliner (FIM) skal fremkomme på vitnemålet.
- 18.5 Når en kandidat har fått fritak for et emne på bakgrunn av annen velegnet eksamen, eller prøve, skal dette fremgå av vitnemålet.
- 18.6 Kandidater som avbryter sin utdanning, relegeres i utdanningstiden på grunn av stryk eller frabeordres før uteksaminering pga. disiplinære forhold, mottar ikke vitnemål, men får utskrift fra eksamensprotokoll i fag/emner som er fullført og bestått. Det skal fremgå tydelig av utskriften at utdanningen ikke er bestått eller fullført.
- 18.7 Kandidater som har gjennomgått utdanning/kurs som ikke er nivådannende utdanning tildeles et kursbevis.

### **Kapittel 5. Særskilte bestemmelser**

#### **§ 19. Relegering på bakgrunn av akademiske prestasjoner**

- 19.1 Det er kun anledning til å stryke på inntil to eksamener i løpet av studietiden ved Luftkrigsskolen. Ved tredje stryk skal saken behandles i skoleråd og kandidaten kan relegeres. Dette gjelder uavhengig av om kandidaten har bestått ny eksamen (kontinuasjon) i de to fagene hun/han har strøket i tidligere.
- 19.2 Hvis en kandidat stryker på ny eksamen (kontinuasjon) skal saken behandles i skoleråd og kandidaten kan relegeres.

#### **§ 20. Frabeordring og relegering**

- 20.1 Frabeordring eller relegering betyr at kandidaten mister sin studieplass, jf. RUF pkt. 14.4. Skolesjefen skal søke å avdekke forhold som kan medføre frabeordring eller relegering så tidlig som mulig i utdanningsløpet.
- 20.2 Skolesjefen kan etter å ha innhentet skolerådets innstilling frabeordre eller relegere en kandidat ut fra følgende grunner:
- Dersom kandidaten ikke blir sikkerhetsklarert, jf. pkt. 9.1.1 i RUF, eller mister sin sikkerhetsklarering, jf. sikkerhetsloven § 19–26
  - Dersom kandidaten har begått fusk eller forsøk på fusk i forbindelse med eksamen eller plagiat i forbindelse med innleveringsarbeid
  - Dersom kandidatens vandel ikke lenger er tilfredsstillende
  - Når det er ilagt refselse for grove eller gjentatte overtredelser eller forsømmelser etter lov om militær disiplinærmyndighet § 1
  - Dersom kravene til akademiske prestasjoner ikke tilfredsstilles, jf. § 19 i denne forskrift
  - Dersom kravet til skikkethet som militær leder ikke tilfredsstilles, jf. RUF pkt. 12.5.1.

- 20.3 Skolerådet skal også normalt innkalles når en kandidat blir refset iht. militær straffelov eller dømt etter sivil straffelov. Skolesjefen mottar innstilling fra skolerådet.
- 20.4 Kandidater som relegeres mottar ikke vitnemål, men de kan på anmodning få karakterutskrift i de emnene som er fullført og bestått.
- 20.5 Hvis skolesjefen frabeordrer en kandidat, anbefaler han/hun overfor Luftforsvarsstaben kandidatens videre tjenesteforhold i Forsvaret. Luftforsvarsstaben avgjør kandidatens videre tjenesteforhold.
- 20.6 Klages det over vedtak om frabeordring, er klagefristen tre uker fra vedkommende blir gjort kjent med avgjørelsen.

**§ 21. Felles klagenemd for Forsvarets høyskoler**

Dersom en kandidat ønsker å klage på førsteinstansens vedtak i saker som gjelder formelle feil ved eksamen, fusk, relegering, frabeordring eller annet enkeltvedtak, er andre instans for behandling av klagesaker felles klagenemd for Forsvarets høyskoler, jf. pkt. 14.6 i RUF. Klagen skal sendes via Luftkrigsskolen.

**§ 22. Utfyllende bestemmelser og endringer i forskriftene**

Luftkrigsskolen kan fastsette utfyllende bestemmelser, instruksjoner og rutinebeskrivelser. Nærmere bestemmelser og ordensreglement for eksamen finnes i Luftkrigsskolens skolereglement.

Endringer i forskriftene vedtas av skolesjefen. Endringer som følger av endringer i lover, forskrifter og reglementer gjelder uavhengig av slikt vedtak.

**§ 23. Ikrafttredelse**

Denne forskriften trer i kraft 1. september 2016. Samtidig oppheves forskrift 3. desember 2013 nr. 1394 om eksamen ved Luftkrigsskolen.

**9. aug. Nr. 980 2016**

**Forskrift om endring i forskrift til friskolelova**

**Hjemmel:** Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 9. august 2016 med hjemmel i lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar (friskolelova) § 2–3. Kunngjort 19. august 2016 kl. 13.30.

*I*

I forskrift 14. juli 2006 nr. 932 til friskolelova gjøres følgende endring:

§ 3–3 fjerde ledd skal lyde slik:

I vidaregåande skole skal eleven ikkje få halvårsvurdering med karakter eller standpunktarakter ved fråvær i meir enn 10 prosent av timane i faget. Eleven kan likevel få vurdering med karakter dersom det er dokumentert at fråvær i meir enn 10 prosent av timane i faget skyldast slike grunnar som er nemnde i § 3–46 femte ledd bokstav a til f og åttande ledd. Dersom årsaka til fråværet gjer det klart urimeleg at fråværgrensa på 10 prosent skal gjelde, kan ein elev som har inntil 15 prosent udokumentert fråvær i eit fag, også få vurdering med karakter. Avgjerda ligg hos dagleg leiar. Læraren må i alle høve ha tilstrekkeleg grunnlag for å gi halvårsvurdering med karakter eller standpunktarakter, jf. tredje ledd.

*II*

Endringen i pkt. I trer i kraft straks.

**10. aug. Nr. 981 2016**

**Forskrift om endring i forskrift om målenheter og måling**

**Hjemmel:** Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 10. august 2016 med hjemmel i lov 26. januar 2007 nr. 4 om målenheter, måling og normaltids § 31. Kunngjort 19. august 2016 kl. 13.30.

*I*

I forskrift 20. desember 2007 nr. 1723 om målenheter og måling gjøres følgende endringer:

§ 3–1 bokstav k) oppheves. Nåværende bokstav l) til p) blir bokstav k) til o).

§ 3–4 første ledd bokstav n) oppheves. Nåværende bokstav o) til p) blir bokstav n) til o).

§ 6–1 første setning skal lyde:

Den som søker om typegodkjenning eller førstegangsgodkjenning etter § 4–30, skal betale gebyr til Justervesenet med kr 4 060 per oppmøte på brukerstedet og kr 1 880 per time Justervesenet bruker på stedet.

§ 6–2 tabell 11 skal lyde:

Tabell 11. Årsavgift

Måleredskap/målinger	Kategori	Årsavgift i kr	
Vekter i dagligvarebutikker (per butikk)	–	1 460	
Vekter i post i butikk og postkontor (per butikk/postkontor)	–	280	
Taksametre (per måleredskap)	–	1 960	
Målesystem for kontinuerlig og dynamisk måling av flytende gass (LPG) (per måleredskap)	–	4 500	
Elektrisitetmålere (per nettselskap)	med under 10 000 målepunkter	8 000	
	med 10 000–50 000 målepunkter	28 000	
	med over 50 000 målepunkter	60 000	
	Små og mellomstore målesystemer for kontinuerlig og dynamisk måling av andre væsker enn vann på bensinstasjoner og lignende (per drivstoffanlegg)	med under 500 000 l omsatt drivstoff per år (unntatt LPG)	670
	med 500 000–2 000 999 l omsatt drivstoff per år (unntatt LPG)	3 600	
	med 2 001 000–4 000 000 l omsatt drivstoff per år (unntatt LPG)	8 850	
	med mer enn 4 000 000 l omsatt drivstoff per år (unntatt LPG)	18 000	

Ny § 6–3 skal lyde:

**§ 6–3. Årsavgift for tilsyn med fiskemottak**

Selskap som eier ett eller flere fiskemottak hvor det utføres målinger i forbindelse med mottak og pakking av fisk, og eventuelt pakking av prosessert produkt av mottatt fisk, skal betale årsavgift for disse målingene. Dette gjelder likevel ikke selskaper som mottar mindre enn 10 tonn vill fisk per år i første hånd.

Årsavgiften er 0,5 promille av selskapets omsetning som fremgår av siste årsregnskap, men likevel ikke mer enn kr 300 000. Årsavgift på mindre enn kr 1 000 kreves ikke inn.

Foretak som ikke er omfattet av innsendingsplikten i regnskapsloven § 8–2, skal innen 30. juni hvert år uoppfordret oversende regnskap for foregående år til Justervesenet.

For nystiftede foretak innsendes omsetningstall per 30. november uoppfordret til Justervesenet senest 5. desember i etableringsåret. Omsetning per 30. november legges til grunn ved beregning av tilsynsavgift i stiftelsesåret.

Foretak som avvikes i løpet av tilsynsåret plikter å umiddelbart informere Justervesenet om dette. Justervesenet vil ved slik melding foreta avregning av tilsynsavgiften. Avgiften beregnes ut ifra omsetningen i foregående regnskapsår, men avkortes forholdsmessig slik at den måneden meldingen om avvikling av virksomheten kom inn til Justervesenet er den siste måneden som inngår i grunnlaget for den forholdsmessige avkortningen i avgiften.

Dersom selskapet kan dokumentere at deler av omsetningen stammer fra annen virksomhet enn den som fremgår av første ledd, skal slik omsetning trekkes fra avgiftsgrunnlaget. Dokumentasjonen skal være bekreftet av revisor eller ekstern regnskapsfører. For selskaper uten innsendingsplikt til regnskapsregisteret jf. tredje og fjerde ledd, skal slik dokumentasjon sendes inn sammen med regnskapet.

Justervesenet gis fullmakt til å fastsette nærmere frister og innhold i dokumentasjonskravene iht. herværende bestemmelse.

Nåværende § 6–3 til § 6–10 blir § 6–4 til § 6–11.

Ny § 6–4 tabell 12 skal lyde:

Tabell 12. Gebyrsatser

Måleredskap/målinger	Kapasitet	Gebyr per oppmøte i kr	Timegebyr i kr
Mellomstore vekter	Fra 500 kg til 5 000 kg	7 840	1 960
Tungvekter	Over 5 000 kg	15 880	1 960
Store målesystemer for kontinuerlig og dynamisk måling av andre væsker enn vann	Over 400 l/min	4 580	2 120

<i>Måleredskap/målinger</i>	<i>Kapasitet</i>	<i>Gebyr per oppmøte i kr</i>	<i>Timegebyr i kr</i>
Andre måleredskaper og målinger, og tilsyn som ikke medfører transport og bruk av spesielt måleutstyr		4 200	1 960

## *II*

Forskriften trer i kraft 1. september 2016.

### **16. aug. Nr. 982 2016**

#### **Forskrift om endring i forskrift om import fra tredjestater av visse levende dyr, bier, humler og ferskt kjøtt av visse dyr**

**Hjemmel:** Fastsatt av Mattilsynet 16. august 2016 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 12, § 15 og § 19.

**EØS-henvisninger:** EØS-avtalen vedlegg I kap. I innledende del nr. 7 (forordning (EU) 2016/1248). Kunngjort 19. august 2016 kl. 13.30.

## *I*

I forskrift 23. juli 2010 nr. 1137 om import fra tredjestater av visse levende dyr, bier, humler og ferskt kjøtt av visse dyr gjøres følgende endringer:

I EØS-henvisningsfeltet skal henvisningen til forordning (EU) nr. 206/2010 lyde:

(forordning (EU) nr. 206/2010 endret ved forordning (EU) nr. 810/2010, forordning (EU) nr. 144/2011, forordning (EU) nr. 342/2011, forordning (EU) nr. 801/2011, forordning (EU) nr. 1112/2011, forordning (EU) nr. 497/2012, forordning (EU) nr. 546/2012, forordning (EU) nr. 644/2012, forordning (EU) nr. 1036/2012, forordning (EU) nr. 1160/2012, forordning (EU) nr. 71/2013, forordning (EU) nr. 102/2013, forordning (EU) nr. 191/2013, forordning (EU) nr. 196/2013, forordning (EU) nr. 482/2013, forordning (EU) nr. 519/2013, forordning (EU) nr. 556/2013, forordning (EU) nr. 780/2013, forordning (EU) nr. 854/2013, forordning (EU) nr. 1044/2013, forordning (EU) nr. 1218/2014, forordning (EU) 2015/604, forordning (EU) 2015/917, forordning (EU) 2016/922 og forordning (EU) 2016/1248)

§ 1 skal lyde:

#### **§ 1. Forordning (EU) nr. 206/2010**

EØS-avtalen vedlegg I kapittel I, innledende del nr. 7 (forordning (EU) nr. 206/2010, som endret ved forordning (EU) nr. 810/2010  
forordning (EU) nr. 144/2011  
forordning (EU) nr. 342/2011  
forordning (EU) nr. 801/2011  
forordning (EU) nr. 1112/2011  
forordning (EU) nr. 497/2012  
forordning (EU) nr. 546/2012  
forordning (EU) nr. 644/2012  
forordning (EU) nr. 1036/2012  
forordning (EU) nr. 1160/2012  
forordning (EU) nr. 71/2013  
forordning (EU) nr. 102/2013  
forordning (EU) nr. 191/2013  
forordning (EU) nr. 196/2013  
forordning (EU) nr. 482/2013  
forordning (EU) nr. 519/2013  
forordning (EU) nr. 556/2013  
forordning (EU) nr. 780/2013  
forordning (EU) nr. 854/2013  
forordning (EU) nr. 1044/2013  
forordning (EU) nr. 1218/2014  
forordning (EU) 2015/604  
forordning (EU) 2015/917  
forordning (EU) 2016/922  
forordning (EU) 2016/1248)

om lister over tredjestater eller områder i tredjestater som er godkjente for import av visse levende dyr og ferskt kjøtt og dessuten krav som stilles til helsesertifikater gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I kapittel I, protokoll I til avtalen og avtalen for øvrig.

## II

Endringene trer i kraft straks.

### Forordninger

Innledningsteksten til forordning (EU) nr. 206/2010 skal lyde:

Nedenfor gjengis til informasjon EØS-avtalen vedlegg I, kapittel I, innledende del nr. 7 (forordning (EU) nr. 206/2010, som endret ved forordning (EU) nr. 810/2010, forordning (EU) nr. 144/2011, forordning (EU) nr. 342/2011, forordning (EU) nr. 801/2011, forordning (EU) nr. 1112/2011, forordning (EU) nr. 497/2012, forordning (EU) nr. 546/2012, forordning (EU) nr. 644/2012, forordning (EU) nr. 1036/2012, forordning (EU) nr. 1160/2012, forordning (EU) nr. 71/2013, forordning (EU) nr. 102/2013, forordning (EU) nr. 191/2013, forordning (EU) nr. 196/2013, forordning (EU) nr. 482/2013, forordning (EU) nr. 519/2013, forordning (EU) nr. 556/2013, forordning (EU) nr. 780/2013, forordning (EU) nr. 854/2013, forordning (EU) nr. 1044/2013, forordning (EU) 2015/604, forordning (EU) 2015/917, forordning (EU) 2016/922 og forordning (EU) 2016/1248). Alle endringene av grunnrettsakten, med unntak av endringene som følger av forordning (EU) 2016/1248 er innarbeidet i vedlagte konsolidert versjon (dansk utgave).

Forordning (EU) nr. 206/2010 konsolidert til og med forordning (EU) 2016/922 (dansk versjon):



Forordning (EU) 2016/1248 (dansk versjon):



### 16. aug. Nr. 983 2016

#### **Kunngjøring av innsending av forskrift 22. november 2013 nr. 1404 om fiske- og fangstfartøy under 15 meter største lengde, jf. EØS-høringsloven**

**Hjemmel:** Kunngjøring fra Sjøfartsdirektoratet 16. august 2016, jf. lov 17. desember 2004 nr. 101 om europeisk meldeplikt for tekniske regler m.m. (EØS-høringsloven) § 11, jf. § 10.

**EØS-henvisninger:** EØS-avtalen vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF, som endret ved direktiv 98/48/EF). Kunngjort 19. august 2016 kl. 13.30.

Forskrift 22. november 2013 nr. 1404 om fiske- og fangstfartøy under 15 meter største lengde innførte enkelte tekniske regler uten at forslaget ble sendt på EØS-høring.

I henhold til lov 17. desember 2004 nr. 101 (EØS-høringsloven) § 10 første ledd, jf. § 11 første ledd, kunngjøres at melding om tekniske regler etter EØS-høringsloven § 4 og § 5 er sendt på høring i EØS-området.

Stillstandsplikten oppheves 17. november 2016.

### 16. aug. Nr. 984 2016

#### **Kunngjøring av innsending av forskrift 1. juli 2014 nr. 1019 om redningsredskaper på skip, jf. EØS-høringsloven**

**Hjemmel:** Kunngjøring fra Sjøfartsdirektoratet 16. august 2016, jf. lov 17. desember 2004 nr. 101 om europeisk meldeplikt for tekniske regler m.m. (EØS-høringsloven) § 11, jf. § 10.

**EØS-henvisninger:** EØS-avtalen vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF, som endret ved direktiv 98/48/EF). Kunngjort 19. august 2016 kl. 13.30.

Forskrift 1. juli 2014 nr. 1019 om redningsredskaper på skip innførte enkelte tekniske regler uten at forslaget ble sendt på EØS-høring.

I henhold til lov 17. desember 2004 nr. 101 (EØS-høringsloven) § 10 første ledd, jf. § 11 første ledd, kunngjøres at melding om tekniske regler etter EØS-høringsloven § 4 og § 5 er sendt på høring i EØS-området.

Stillstandsplikten oppheves 17. november 2016.

**28. juni Nr. 985 2016****Forskrift om endring i forskrift om lokale opptak ved Universitetet i Oslo**

**Hjemmel:** Fastsatt av universitetsstyret ved rektor 28. juni 2016 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-2, § 3-4, § 3-6 og § 3-7, forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad og forskrift 31. januar 2007 nr. 173 om opptak til høyere utdanning. Kunngjort 23. august 2016 kl. 14.15.

*I*

I forskrift 12. februar 2014 nr. 130 om lokale opptak til Universitetet i Oslo gjøres følgende endringer:

§ 17 skal lyde:

**§ 17. Prøveordning**

I en prøveordning på inntil 5 år vil det for opptak til masterprogrammet i Economics, for søkere med utenlandsk utdanning utenfor Norden, være ett av følgende krav:

- a) GRE Revised General Test (GRE) med minst 152 poeng på Quantitative Reasoning section.
- b) Graduate Management Admission Test (GMAT) med minst 600 poeng.

Prøveordningen trer i kraft fra opptak til studieåret 2017–18.

Dagens § 17 Forskjellige bestemmelser forskyves til § 18.

*II*

Endringene trer i kraft straks.

**22. aug. Nr. 986 2016****Forskrift om endring i forskrift om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer**

**Hjemmel:** Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 22. august 2016 med hjemmel i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) § 9-2, § 9-3 og § 9-4, jf. delegeringsvedtak 21. desember 2007 nr. 1708. Kunngjort 23. august 2016 kl. 14.15.

*I*

I forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer gjøres følgende endringer:

Vedlegg 2 skal lyde:

*Vedlegg 2. Landbruksvarer som det kan innvilges individuell tollnedsettelse for etter søknad i henhold til § 11:*

<i>Tolltariffens posisjon/varenummer</i>	<i>Vareslag/produkt</i>
	<i>Kjøtt og kjøttprodukter</i>
02.01 og 02.02	Storfe
02.03	Svin
02.04	Sau og geit
02.05	Hester, esler, muldyr og mulesler
ex 02.06	Spiselig slakteavfall av storfe, svin, sau, geit, hest, esel, muldyr, mulesel
02.07	Kjøtt og spiselig slakteavfall av fjærfe
02.08.9030/ex .9010 og ex .9099	Annet kjøtt og spiselig slakteavfall av fjørfevilt
ex 02.08	Kjøtt og spiselig slakteavfall av rein, hjort, elg og annet vilt
02.10	Kjøtt og spiselig slakteavfall, saltet, i saltlake, tørket eller røykt; spiselig mel av kjøtt eller slakteavfall
ex 15.01	Svinefett herunder smult, unntatt det som hører inn under posisjon 02.09 og 15.03
ex 16.01 og ex 16.02	Varer av kjøtt, flesek og spiselig slakteavfall, herunder konserver
16.03.0099	Kjøttestrakt og kjøttssaft
	<i>Melk og meieriprodukter</i>
ex 04.01–ex 04.06/ex 04.10	Melk og meieriprodukter
	<i>Egg og eggeplommer</i>
04.07 og 04.08	Egg og eggeplommer
	<i>Honning, naturlig</i>
04.09.0000	Honning, naturlig
	<i>Poteter</i>
ex 07.01	Poteter
	<i>Grønnsaker, friske eller kjølte</i>
ex 07.02	Tomater

<i>Tolltariffens posisjon/varenummer</i>	<i>Vareslag/produkt</i>
ex 07.03	Løk og purre, unntatt hvitløk
ex 07.04	Hvitkål, rødkål, blomkål, rosenkål og annen kål
ex 07.05	Salat unntatt sikorisalat
ex 07.06	Gulrøtter, neper, rødbeter, knollselleri, reddiker, pastinakk, pepperrot
ex 07.07	Agurker
07.08.1000/.2001	Erter og bønner
07.09.4010/.4021/.4022/.4023	Stangselleri
07.09.7010	Spinat
07.09.9920	Kruspersille
ex 07.14.9000	Jordkokker
	<i>Frukt og bær, friske eller kjølte</i>
08.08.1011	Epler
08.08.3020	Pærer
08.09.2100/.2900	Kirsebær, herunder moreller
08.09.4031	Plommer
08.10.1023/.1024	Jordbær
08.10.2010	Bringebær
08.10.3010	Solbær
08.10.3020	Rips
08.10.3030	Stikkelsbær
	<i>Konserver av poteter, grønnsaker, frukt og bær</i>
ex 07.10/ex 07.11/ex 07.12/ex 08.11/ex 08.12/ex 20.01/ex 20.04/ex 20.05/ex 20.08/ex 20.09	Konserver av poteter, grønnsaker, kålrot, frukter og bær
	<i>Mel, flak, og lignende av poteter; sago, manioka-, arrow- og salepprot samt potetstivelse herunder blandinger med potetstivelse</i>
11.05	Mel, pulver, flak, granuler og pelleter av poteter
11.08.1110/.1210/.1300/.1410/.1920	Potetstivelse, inkl. stivelsesblandinger hvor potetstivelse inngår som en del av blandingerne
	<i>Glukose og glukosesirup</i>
17.02.3000/4000	Glukose og glukosesirup

ex = deler av et varenummer.

## II

Endringen trer i kraft straks.

### 23. aug. Nr. 987 2016

#### **Forskrift om endring i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingforskriften) vedlegg 8**

**Hjemmel:** Fastsatt av Utlendingsdirektoratet 23. august 2016 med hjemmel i lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 9, jf. delegeringsvedtak 9. oktober 2009 nr. 1260 og delegeringsvedtak 16. desember 2009 nr. 1586. Kunngjort 23. august 2016 kl. 14.15.

## I

I forskrift 15. oktober 2009 nr. 1286 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingforskriften) gjøres følgende endring:

Fotnote 1 til Storbritannia i vedlegg 8 skal lyde:

#### Storbritannia<sup>1</sup>

1 Følgende britiske oversjøiske territorier (British Overseas Territories) har ratifisert ILO-konvensjon nr. 108:

Anguilla  
Bermuda  
De britiske Jomfruøyer  
Falklandsøyene  
Gibraltar  
Montserrat  
Saint Helena, Ascension and Tristan da Cunha.

Følgende britiske kronbesittelser (Crown Dependencies) har også ratifisert ILO-konvensjon nr. 108:

Guernsey  
Isle of Man  
Jersey.

## II

Endringen trer i kraft straks.

### 29. juni Nr. 993 2016

#### Vedtak om endring i kampaktivitetslisten

**Hjemmel:** Fastsatt av Godkjenningnemnda for organisert kampaktivitet som tillater knockout 29. juni 2016 med hjemmel i forskrift 31. august 2001 nr. 1013 om sikkerhetsbestemmelser til lov om organisert kampaktivitet som tillater knockout § 1 og § 2 tredje ledd. Kunngjort 26. august 2016 kl. 14.40.

#### I

I vedtak 15. oktober 2013 nr. 1677, kampaktivitetslisten, gjøres følgende endring:

Med hjemmel i lov 15. juni 2001 nr. 73 om organisert kampaktivitet som tillater knockout § 1, jf. forskrift 31. august 2001 nr. 1013 om sikkerhetsbestemmelser til lov om organisert kampaktivitet som tillater knockout § 1 og § 2 tredje ledd, har Godkjenningnemnda gitt følgende kampaktiviteter godkjenning:

- Norges Kampsportforbund/seksjon karate gis tillatelse til å organisere konkurranser, oppvisninger og treningskamper basert på Norges Kampsportforbunds fullkontakt karate kampregler. Godkjenning gis for tre år gjeldende fra 1. januar 2014, jf. vedtak i Godkjenningnemnda 15. oktober 2013. Godkjenningnemnda har stilt vilkår for godkjenning.
- Norges Kampsportforbund/seksjon Taekwondo gis tillatelse til å organisere konkurranser, oppvisninger og treningskamper i Taekwondo basert på Norges Kampsportforbunds konkurransereglement for Taekwondo. Godkjenning gis for tre år gjeldende fra 1. januar 2014, jf. vedtak i Godkjenningnemnda 15. oktober 2013. Godkjenningnemnda har stilt vilkår for godkjenning.
- Norges Kampsportforbund/seksjon fleridrett/Wushu Sanshou gis tillatelse til å organisere konkurranser, oppvisninger og treningskamper basert på Norges Kampsportforbunds stevnerreglement for Wushu Sanshou. Godkjenning gis for tre år gjeldende fra 1. januar 2014, jf. vedtak i Godkjenningnemnda 15. oktober 2013. Godkjenningnemnda har stilt vilkår for godkjenning.
- Norges Kickboxing Forbund gis tillatelse til å organisere konkurranser, oppvisninger, og treningskamper basert på Norges Kickboxingforbunds reglement for fullkontakt kickboxing, kickboxing lowkick og kickboxing K1. Godkjenning gis for tre år gjeldende fra 1. januar 2014, jf. vedtak i Godkjenningnemnda 15. oktober 2013. Godkjenningnemnda har stilt vilkår for godkjenning.
- Norges Bokseforbund gis tillatelse til å organisere konkurranser, oppvisninger og treningskamper basert på «AIBAs internasjonale reglement med endringer korrigert senest 1995» med nasjonale tilpasninger. Godkjenning gis for tre år gjeldende fra 1. januar 2014, jf. vedtak i Godkjenningnemnda 15. oktober 2013. Godkjenningnemnda har stilt vilkår for godkjenning.
- First Lady Promotion AS gis tillatelse til å drive kampaktivitet i form av ett profesjonelt boksestevne med inntil 5 kamper for inntil 10 utøvere, der hver kamp ikke må overstige 12 minutters kamptid. Godkjenning gis frem til 31. desember 2016, jf. vedtak i Godkjenningnemnda 29. juni 2016. Godkjenningnemnda har stilt vilkår for godkjenning.

#### II

Vedtaket trer i kraft straks.

### 19. aug. Nr. 994 2016

#### Forskrift om endring i forskrift om regulering av fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område øst for 26° Ø mv. i 2016

**Hjemmel:** Fastsatt av Fiskeridirektoratet 19. august 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressurser (havressurslova) § 16 og § 37 og forskrift 18. desember 2015 nr. 1782 om regulering av fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område øst for 26° Ø mv. i 2016 § 18. Kunngjort 26. august 2016 kl. 14.40.

#### I

I forskrift 18. desember 2015 nr. 1782 om regulering av fangst av kongekrabbe i kvoteregulert område øst for 26° Ø mv. i 2016 gjøres følgende endring:

§ 17 skal lyde:

Det er forbudt å drive fangst av kongekrabbe og lagre kongekrabbeteiner i sjøen i følgende deler av kvoteregulert område og periode:

- a) øst for en rett linje nordover fra Kinnarodden 71° 08' N 27° 39,40' Ø fra 23. august kl. 12.00 til 28. august kl. 24.00.

- b) vest for en rett linje nordover fra Kinnarodden 71° 08' N 27° 39,40' Ø fra 29. august kl. 00.00 til 1. september kl. 18.00.

Forbudet i første ledd gjelder ikke for foretak med tillatelse til fangst av kongekrabbe i turistfisket, dersom teinene i forbudsperioden settes på grunnere farvann enn 50 meters dyp. Teinene må også rapporteres til Kystvaktentralen per telefon (tlf. 07611). Det må samtidig gis opplysninger om antall teiner som benyttes og posisjonen for disse.

## II

Forskriften trer i kraft straks.

### 19. aug. Nr. 995 2016

#### **Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2016**

**Hjemmel:** Fastsatt av Fiskeridirektoratet 19. august 2016 med hjemmel i forskrift 15. desember 2015 nr. 1676 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2016 § 35. Kunngjort 26. august 2016 kl. 14.40.

## I

I forskrift 15. desember 2015 nr. 1676 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2016 gjøres følgende endring:

§ 2 første ledd skal lyde:

Uten hinder av forbudet i § 1 kan norske fartøy med adgang til å delta, fiske og lande inntil:

- 417 518 tonn torsk i området nord for 62° N,
- 122 394 tonn hyse i området nord for 62° N, og
- 123 950 tonn sei i Norges territorialfarvann og økonomiske sone nord for 62° N.

§ 3 skal lyde:

#### **§ 3. Gruppekvoter for trålfartøy**

Fartøy som har tråltillatelse kan fiske og lande inntil 132 928 tonn torsk, 46 254 tonn hyse og 44 900 tonn sei, hvorav 500 tonn sei avsettes til dekning av bifangst i industritrålfisket.

Kvantaene i første ledd fordeles som følger:

- fartøy med torskestråltillatelse kan fiske og lande inntil 132 178 tonn torsk, 45 504 tonn hyse og 35 920 tonn sei, og
- fartøy med seistråltillatelse kan fiske og lande inntil 8 480 tonn sei. Fartøy med seistråltillatelse kan i tillegg fiske og lande inntil 750 tonn torsk og 750 tonn hyse som bifangst.

§ 5 skal lyde:

#### **§ 5. Gruppekvoter for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap**

Fartøy som har tillatelse til å fiske med konvensjonelle redskap kan fiske og lande inntil 269 883 tonn torsk, 75 467 tonn hyse og 46 113 tonn sei.

Kvantaene i første ledd fordeles som følger:

- Konvensjonelle havfiskefartøy kan fiske og lande inntil 34 572 tonn torsk, samt 13 584 tonn hyse og 5 072 tonn sei, hvorav 500 tonn sei avsettes til bifangst.
- Fartøy i lukket gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei for fartøy som har mindre enn 500 m<sup>3</sup> lasteromsvolum som fisker med konvensjonelle redskap, kan fiske og lande inntil 209 662 tonn torsk, hvorav 17 200 tonn avsettes til et tillegg for fartøy som lander all fangst fersk (ferskfiskordningen), samt 55 846 tonn hyse, hvorav 6 000 tonn avsettes til bifangst, og 34 585 tonn sei.
- Fartøy i åpen gruppe kan fiske og lande 25 649 tonn torsk, 6 037 tonn hyse og 6 456 tonn sei. Av gruppekvoten av torsk for åpen gruppe avsettes 2 100 tonn til ferskfiskordningen.

Utover avsetninger til ferskfisk- og bifangstordning nevnt i annet ledd bokstav b fordeles kvantaene av torsk, hyse og sei på gruppene som følger:

- Fartøy med hjemmelslengde under 11 meter kan fiske og lande inntil 53 216 tonn torsk, 14 056 tonn hyse og 9 788 tonn sei.
- Fartøy med hjemmelslengde fra og med 11 meter til og med 14,99 meter kan fiske og lande inntil 51 118 tonn torsk, 12 960 tonn hyse og 8 992 tonn sei.
- Fartøy med hjemmelslengde fra og med 15 meter til og med 20,99 meter kan fiske og lande inntil 52 812 tonn torsk, 14 705 tonn hyse og 8 957 tonn sei.
- Fartøy med hjemmelslengde fra og med 21 meter og med mindre enn 500 m<sup>3</sup> lasteromsvolum kan fiske og lande inntil 35 316 tonn torsk, 8 125 tonn hyse og 6 848 tonn sei.

§ 7 første ledd skal lyde:

Fartøy med torskestråltillatelse og med kvotefaktor 1,00 kan fiske og lande en fartøykvote på 1 514 tonn torsk og en fartøykvote på 578 tonn hyse.

§ 14 første ledd skal lyde:

Konvensjonelle havfiskefartøy som har kvotefaktor 1,0 kan fiske og lande en fartøykvote på 373 tonn torsk.

§ 17 første og andre ledd skal lyde:

Kvoteenhet etter hjemmelslengde og største lengde er som følger:

<i>Hjemmels- lengde</i>	<i>Største lengde</i>	<i>Kvotteenhet (garantert kvote)</i>
Under 11 m	Under 11 m	18,6655
	Over 11 m	18,6655
11–14,9 m	Under 11 m	20,7108
	Over 11 m	20,7108
15–20,9 m	Under 11 m	22,5228
	Over 11 m	22,5228
21–27,9 m	Under 11 m	21,5038
	Over 11 m	21,5038

Fartøy med adgang til å delta kan fiske følgende kvanta torsk (tonn):

<i>Hjemmels- lengde</i>	<i>Kvotefaktor</i>	<i>Garantert kvote</i>
under 7 meter	1,21	22,6
7–7,9	1,43	26,7
8–8,9	1,70	31,7
9–9,9	2,08	38,8
10–10,9	2,25	42,0
11–11,9	3,06	63,4
12–12,9	3,63	75,2
13 –13,9	4,40	91,1
14 –14,9	5,01	103,8
15–15,9	5,92	133,3
16–16,9	6,59	148,4
17 –17,9	7,27	163,7
18–18,9	8,03	180,9
19–19,9	8,71	196,2
20–20,9	9,31	209,7
21–21,9	8,91	191,6
22–22,9	9,30	200,0
23–23,9	9,67	207,9
24–24,9	10,04	215,9
25–25,9	10,34	222,3
26–26,9	10,73	230,7
27–27,9	11,02	237,0

§ 18 første ledd skal lyde:

Fra og med 2. mai 2016 kan fartøy som lander all fangst fersk i tillegg til kvoten i § 17 fiske og lande inntil 20 % torsk regnet av samlet fangst i tidsrommet mandag kl. 00.00 til søndag kl. 23.59. Tillegget økes til 30 % fra og med 27. juni 2016. Tillegget økes til 40 % fra og med 22. august 2016.

§ 24 første ledd skal lyde:

Fra og med 2. mai 2016 kan fartøy som lander all fangst fersk i tillegg til kvoten i § 22 fiske og lande inntil 20 % torsk regnet av samlet fangst i tidsrommet mandag kl. 00.00 til søndag kl. 23.59. Tillegget økes til 40 % fra og med 22. august 2016.

## II

Forskriften trer i kraft 22. august 2016.

### 24. aug. Nr. 996 2016

#### **Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter leppefisk i 2016**

**Hjemmel:** Fastsatt av Fiskeridirektoratet 24. august 2016 med hjemmel i forskrift 17. mars 2016 nr. 286 om regulering av fisket etter leppefisk i 2016 § 12. Kunngjort 26. august 2016 kl. 14.40.

*I*

I forskrift 17. mars 2016 nr. 286 om regulering av fisket etter leppefisk i 2016 gjøres følgende endring:

§ 11 (endret) skal lyde:

**§ 11. Stopp i fisket**

Fisket etter leppefisk på kyststrekningen fra grensen mot Sverige til Varnes fyr på Lista (Sørlandet) stoppes med virkning fra 2. september kl. 20.00.

Fisket etter leppefisk på Vestlandet og i Midt-Norge stoppes når totalkvotene angitt i § 2 er beregnet oppfisket.

*II*

Forskriften trer i kraft straks.

**24. aug. Nr. 997 2016****Midlertidig forskrift om unntak fra plan- og bygningsloven for innkvartering av personer som søker beskyttelse (asylsøkere)**

**Hjemmel:** Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 24. august 2016 med hjemmel i lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) § 19–2, § 20–1, § 20–4, § 20–5, § 21–3, § 21–8, § 23–8, § 30–5 og § 31–2. Kunngjort 26. august 2016 kl. 14.40.

*Generelt***§ 1. Forskriftens virkeområde og formål**

Formålet med forskriften er å sikre rask etablering av midlertidige

- a) mottak for innkvartering av personer som søker beskyttelse (asylsøkere), jf. utlendingsloven § 95, og
- b) omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år, jf. barnevernloven § 5A–1.

Forskriften gjelder ved ekstraordinære situasjoner. Myndigheten til å avgjøre når det foreligger en ekstraordinær situasjon, er lagt til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Det kan gis tillatelse etter denne forskriften for midlertidige tiltak med varighet av 1 år av gangen, med mulighet for forlengelse én gang.

**§ 2. Forholdet til forvaltningsloven**

Forvaltningslovens regler om enkeltvedtak og klage gjelder med de særlige bestemmelser som er gitt i plan- og bygningsloven, jf. plan- og bygningsloven § 1–9.

**§ 3. Arealplans virkning for plassering av midlertidige byggverk**

Arealplan har ikke bindende virkning for byggverk som skal plasseres midlertidig dersom tiltaket er i samsvar med plan- og bygningsloven § 30–5, og planen selv ikke uttrykkelig forbyr plassering av midlertidige byggverk.

*Kommunens saksbehandling***§ 4. Kommunens behandling av søknad om midlertidig dispensasjon fra plan**

Der midlertidig bruksendring av byggverk eller plassering av midlertidig byggverk er avhengig av tillatelse og dispensasjon fra plan eller planbestemmelser, skal felles søknad om dispensasjon og søknad om tillatelse avgjøres av kommunen innen 2 uker fra fullstendig søknad er mottatt til vedtaket er sendt. Det samme gjelder der søknaden kun gjelder dispensasjon fra plan eller planbestemmelser. Fristen kan ikke forlenges.

Fristen løper i den tiden søknaden er til uttalelse hos statlige og regionale myndigheter, jf. plan- og bygningsloven § 19–1. Statlige og regionale myndigheter skal uttale seg eller fatte vedtak innen 3 dager fra de mottar søknaden elektronisk fra kommunen. Fristen kan ikke forlenges. Kommunen kan behandle og avgjøre saken etter plan- og bygningsloven dersom fristen ikke overholdes.

**§ 5. Kommunens adgang til å unnta fra krav om nabovarsel**

Kommunen kan unnta fra krav om nabovarsel etter plan- og bygningsloven § 19–1 og § 21–3, når det er nødvendig for å ivareta Norges internasjonale forpliktelser overfor asylsøkere. Kommunen skal stille som vilkår for å unnta fra kravet om nabovarsel at tiltakshaver på annen måte informerer naboer og gjenboere om at det er søkt om tillatelse og dispensasjon fra arealplan.

**§ 6. Unntak fra byggt teknisk forskrift**

For midlertidig bruksendring av byggverk og plassering av midlertidig byggverk til innkvartering av asylsøkere gjøres det unntak fra følgende krav i forskrift 26. mars 2010 nr. 489 om tekniske krav til byggverk:

- a) universell utforming og tilgjengelighet i § 8–2, § 8–4, § 8–5 andre ledd, § 8–6, § 8–7, § 8–9 tredje og fjerde ledd, § 8–10 andre ledd, § 12–1 til § 12–4, § 12–5 første til femte ledd, § 12–6 til § 12–9, § 12–11 tredje ledd, § 12–12 andre ledd, § 12–13 andre ledd, § 12–15 tredje og fjerde ledd, § 12–16 andre og tredje ledd, § 12–18 og § 12–21 tredje ledd
- b) bod og oppbevaringsplass i § 12–10

- c) miljø og helse i § 13–2 og § 13–3, § 13–6 til § 13–13, § 13–16 til § 13–21
- d) energi i kapittel 14
- e) installasjoner og anlegg i § 15–1 til § 15–4, § 15–11 til § 15–15.

Midlertidig bruksendring av byggverk og plassering av midlertidig byggverk, er unntatt fra krav om automatisk brannsløkkeanlegg (sprinkling) dersom byggverket har brannalarmanlegg, rømningsveier mv. i samsvar med forskrift 26. mars 2010 nr. 489 om tekniske krav til byggverk kapittel 11, og sikkerheten til liv og helse er forsvarlig ivaretatt ved bruk av organisatoriske tiltak (brannvakter). Dokumentasjon på at tilstrekkelig brannsikkerhet er ivaretatt skal fremlegges av foretak med ansvarsrett.

Unntak etter første ledd bokstav a) til e) kan anvendes på omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år.

### *Kommunens og Fylkesmannens behandling av klage*

#### **§ 7. Behandling av klage**

En klagesak skal forberedes av kommunen og sendes klageinstansen innen 1 uke etter at klagefristen er utløpt, jf. forvaltningsloven § 29. Klageinstansen skal avgjøre saken innen 1 uke. Fristene kan ikke forlenges.

Oversitter kommunen fristen i første ledd, kan klagen tas under behandling av klageinstansen.

### *Ansvar*

#### **§ 8. Tiltakshavers ansvar**

Tiltakshaveren har ansvaret for at søknad om tillatelse utformes i tråd med de krav som følger av plan- og bygningsloven § 21–2 og kapittel 5 i forskrift 26. mars 2010 nr. 488 om byggesak. Der tiltaket krever det, plikter tiltakshaveren å videreføre sitt ansvar til ansvarlige foretak.

Tiltakshaveren har ansvaret for at tiltaket ikke er i strid med annet regelverk.

Tiltakshaveren har ansvaret for at tiltak etter denne forskrift utføres og brukes i samsvar med krav gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven, i den utstrekning denne forskriften ikke gjør unntak fra disse kravene.

### *Særskilt adgang til å unnta fra krav om søknad og tillatelse*

#### **§ 9. Særskilt adgang for departementet til å fatte beslutning om unntak fra krav om søknad og tillatelse**

Ved behov for særskilt rask avgjørelse, kan departementet uten at det er innkommet søknad om tillatelse, fatte beslutning om å unnta fra krav om søknad og tillatelse for midlertidig bruksendring etter plan- og bygningsloven for byggverk som skal brukes til innkvartering av asylsøkere eller omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år. Det samme gjelder for midlertidig plassering av byggverk til disse formålene. Slik beslutning kan gis for inntil 1 år om gangen, og kan forlenges én gang etter denne forskriften. Ved beslutning om unntak gjelder § 6. Departementet kan fravike kravet om at dokumentasjon må fremlegges av foretak med ansvarsrett.

Beslutning om unntak etter første ledd kan bare gis etter anmodning fra statlig myndighet. Departementet skal fatte beslutning senest 1 uke etter mottak av slik anmodning.

Kommunen gis frist på 5 dager til å uttale seg før departementet fatter beslutning om unntak etter første ledd. I særskilte tilfeller kan departementet fravike kravet til å innhente uttalelse. Ved beslutning om unntak skal departementet informere kommunen om at unntaket er benyttet.

#### **§ 10. Ikrafttredelse**

Forskriften trer i kraft straks, og gjelder til 1. januar 2018.

### *Veiledning til midlertidig forskrift om unntak fra plan- og bygningsloven for innkvartering av personer som søker beskyttelse (asylsøkere)*

#### **1. Innledning – Plan- og bygningslovens ordinære regler for søknad og tillatelse gjelder i utgangspunktet også i ekstraordinære situasjoner**

Utgangspunktet etter plan- og bygningsloven er at loven gjelder generelt. Dette betyr i praksis at loven i seg selv ikke har egne særregler som kan sikre raskere prosesser i ekstraordinære situasjoner. Loven har i utgangspunktet heller ikke egne særregler for asylmottak eller omsorgssentre. Den midlertidige forskriften er i så måte et unntak fra lovens utgangspunkt.

Selv om ikke plan- og bygningsloven har bestemmelser som tar høyde for ekstraordinære situasjoner, har kommunene likevel et visst handlingsrom til å behandle saker raskt, og til å styre sakens utfall. I fellesbrevet fra kommunal- og moderniseringsministeren og justis- og beredskapsministeren av 22. oktober 2015 er det gitt en oversikt over muligheter som kommuneloven og plan- og bygningsloven gir for å sikre raskere avgjørelser. I brevet er det også gitt eksempel på hvordan begrunnelse for midlertidig dispensasjon kan utformes i ekstraordinære situasjoner.

Departementet gjør for øvrig oppmerksom på at etter plan- og bygningsloven § 21–7 om tidsfrister med særskilte virkninger, så skal tiltak som oppfyller bestemte kriterier avgjøres av kommunen innen 3 uker. Tillatelse anses ellers som gitt. Vilkårene som gjelder avhenger av om det er tale om tiltak som skal forestås av ansvarlige foretak, jf. plan- og bygningsloven § 20–3, eller om det er tiltak som tiltakshaver selv kan forestå, jf. plan- og bygningsloven § 20–4.

Departementet minner for ordens skyld om at plan- og bygningsloven § 21–7 gir kommunene hjemmel og – i enkelte tilfeller plikt – til å behandle saker raskt, også når det ikke er tale om ekstraordinære situasjoner. Vi vil bare kort nevne to mulige tilfeller:

*1) Saker hvor kommunen gjør unntak fra krav om ansvarsrett*

Kommunen har adgang til å unnta fra krav om ansvarsrett dersom dette er unødvendig, se plan- og bygningsloven § 23–1 tredje ledd. Som eksempel på tilfeller hvor unntaket kan være aktuelt å bruke, nevner forarbeidene bl.a. tiltak som ikke omfattes av byggteknisk forskrift, tiltak hvor oppgavene teknisk sett er enkle og bruksendring som ikke nødvendiggjør ombyggingsarbeider, se kapittel 2.9 i Prop.122 L (2009–2010) Endringer i plan- og bygningsloven (byggesaksdelen). Det følger videre av forarbeidene at adgangen til å unnta fra kravet om ansvarsrett også kan omfatte større tiltak, for eksempel bruksendring fra hotell til asylmottak uten bygningsmessige endringer. Departementet viser for øvrig til sak 15/4533 som omtaler adgangen til å unnta fra kravet om ansvarsrett.

Dersom kommunen unntar fra krav om ansvarsrett, vil tiltaket kunne forestås av tiltakshaver, jf. plan- og bygningsloven § 20–4. Etter plan- og bygningsloven § 21–7 tredje ledd skal søknader som omfattes av § 20–4 avgjøres av kommunen innen 3 uker, ellers regnes tillatelse som gitt.

*2) Saker som gjelder midlertidig plassering av byggverk*

Det følger av langvarig og etablert praksis at arealplan ikke har virkning for midlertidige tiltak som skal stå plassert inntil 2 år, med mindre planen selv uttrykkelig forbyr slike tiltak, se i den forbindelse Ot.prp.nr.45 (2007–2008) side 250. Angir planen forbud mot spesifiserte midlertidige tiltak som eksempelvis plassering av campingvogner, brakker, floteller (flytende losjiskip) eller lignende innenfor et område, vil det ved plassering av slike tiltak være nødvendig å søke om dispensasjon fra planen. Videre er det en forutsetning at tiltaket ikke kommer i strid med plan- og bygningsloven § 30–5. Departementet viser for øvrig til følgende uttalelser som omtaler arealplans virkning for midlertidige tiltak, se sak 11/1161, sak 14/1518 og sak 14/1296.

Plassering av midlertidige tiltak som skal stå inntil 2 år, og som ikke trenger dispensasjon fra arealplan, reguleres av plan- og bygningsloven § 20–4. Som det følger av punkt 4.1.3 nedenfor gjelder det ikke noen størrelsesbegrensning for midlertidige tiltak. Det sentrale er at tiltaket skal stå midlertidig, dvs. inntil 2 år, og at kriteriene i plan- og bygningsloven § 30–5 for øvrig er oppfylt.

Forutsatt at disse vilkårene er oppfylt og det ikke er behov for uttalelse, samtykke eller tillatelse fra andre myndigheter, skal søknaden avgjøres av kommunen innen 3 uker, jf. plan- og bygningsloven § 21–7 tredje ledd.

I beredskapssammenheng kan et praktisk eksempel for staten på situasjoner hvor denne muligheten kan være særlig relevant, være ved plassering av midlertidige teltleirer eller brakkeleirer på statlig eid eiendom som eksempelvis brukes som militærleir.

## *2. Merknader til de enkelte bestemmelsene*

### *Til § 1 Forskriftens virkeområde og formål*

Formålet med den midlertidige forskriften er å sikre rask behandling av asylmottak og omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år.

Forskriften kommer kun til anvendelse ved ekstraordinære situasjoner. Ekstraordinære situasjoner omfatter fredssituasjoner hvor tungtveiende samfunnsinteresser må ivaretas. Ekstraordinære situasjoner i denne sammenheng vil være massetilstrømning av asylsøkere.

Kompetansen til å konstatere at det foreligger en ekstraordinær situasjon foreslås lagt til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Etter forskriften er det mulig å gi tillatelse til midlertidige tiltak med varighet inntil 1 år, med mulighet for forlengelse én gang dersom dette er nødvendig.

### *Til § 2 Forholdet til forvaltningsloven*

Det er ikke hjemmel i plan- og bygningsloven til å fravike forvaltningslovens regler gjennom denne forskriften. Forvaltningslovens regler gjelder dermed, jf. også plan- og bygningsloven § 1–9. Dette innebærer at forvaltningslovens regler om blant annet begrunnelse etter § 24 og § 25 og klagerett etter § 28, også gjelder ved behandling av søknader som omfattes av den midlertidige forskriften.

### *Til § 3 Arealplans virkning for plassering av midlertidige byggverk*

Det følger av langvarig og etablert praksis at arealplan ikke har virkning for midlertidige tiltak som skal stå plassert inntil 2 år, med mindre planen selv uttrykkelig forbyr slike tiltak, se i den forbindelse Ot.prp.nr.45 (2007–2008) side 250. Angir planen forbud mot spesifiserte midlertidige tiltak som eksempelvis plassering av campingvogner, brakker eller lignende innenfor et område, vil det ved plassering av slike tiltak være nødvendig å søke om dispensasjon fra planen.

Det er videre en forutsetning for unntaket at tiltaket ikke kommer i strid med plan- og bygningsloven § 30–5, dvs. tiltaket må ikke hindre allmenn ferdsel, friluftsliv eller på annen måte føre til vesentlig ulempe for omgivelsene. Relevante hensyn i denne vurderingen kan være blokkering av adkomst til attraktive områder for friluftsliv, for eksempel badeplasser, eller dersom tiltaket på annen måte «båndlegger» attraktive friluftsområder slik at allmennheten

ikke så lett slipper til. Det kan også være at plasseringen av tiltaket skaper ulemper for livet ellers i naturen, eller har sidevirkninger i form av forsøpling, sanitærproblemer, mv.<sup>1</sup>

Hvis tiltaket plasseres i strid med kriteriene i plan- og bygningsloven § 30–5, vil tiltaket være ulovlig slik at sanksjonsreglene i plan- og bygningsloven kapittel 32 kommer til anvendelse.

Det gjelder ikke noen størrelsesbegrensninger så lenge det er tale om midlertidige tiltak inntil 2 år og kriteriene i plan- og bygningsloven § 30–5 for øvrig er oppfylt.

Selv om et midlertidig tiltak som skal stå plassert inntil 2 år, ikke krever dispensasjon fra plan, vil det likevel være nødvendig med søknad om tillatelse. Dette følger av plan- og bygningsloven § 20–1 første ledd bokstav j) jf. § 20–2. Dette er tydeliggjort i forskriften § 5 andre ledd.

<sup>1</sup> Se bl.a. side 4–5 i Rundskriv H–09/05 Båt på land Hus på vann.

#### *Til § 4 Kommunens behandling av søknader om tillatelse*

Kommunens frist for å behandle søknader om tillatelse er 2 uker.

Fristen for statlige og regionale myndigheter til å avgi uttalelse eller fatte vedtak er 3 dager. Dersom statlige og regionale myndigheter oversitter fristen, så kan kommunen behandle og avgjøre saken etter plan- og bygningsloven. En eventuell tillatelse etter plan- og bygningsloven erstatter imidlertid ikke krav om offentlig tillatelse etter annen lovgiving, som for eksempel arbeidsmiljøloven, vegloven, havne- og farvannsloven eller barnevernloven. Kravet til å følge annen lovgivning vil gjelde parallelt. Det er tiltakshaver som har ansvaret for at tiltaket ikke gjennomføres før forholdet til andre myndigheter er brakt i orden.

#### *– Avslag krever hjemmel i plan- og bygningsloven*

For å kunne avslå søknader må kommunen kunne vise til avslagshjemmel i plan- og bygningsloven eller arealplan. Ved behandlingen av søknad om dispensasjon og/eller bruksendring til asylmottak eller omsorgssenter er det ikke relevant å legge vekt på forhold som etnisitet, kjønn, religion, frykt for mulig uønsket oppførsel o.l.

Det er ikke adgang til å avslå søknader om asylmottak eller omsorgssenter med den begrunnelse at etablering av mottak kan få betydning for turistnæringen i kommunen, føre til fall i boligverdi eller at kommunen ikke har tilstrekkelig med barnehager, skoler, helsepersonell, politi o.l. Årsaken til dette er at disse forholdene reguleres ikke av plan- og bygningsloven og kan da heller ikke brukes som gyldig avslagsgrunn.

For ordens skyld minnes det om at kommuner som har asylmottak eller omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere får utbetalt et vertskommunetilskudd av UDI. Dette tilskuddet skal dekke de gjennomsnittlige kostnadene knyttet til det å ha et mottak, avhengig av størrelsen på mottaket. Tilskuddet skal sette kommunene i stand til å tilpasse tjenesteapparatet i tråd med de oppgavene de skal løse. Ordningen med vertskommunetilskudd reguleres av UDIs rundskriv RS 2011–025 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak eller omsorgssenter.

#### *Til § 5 Kommunens adgang til å unnta fra krav om nabovarsel*

Kommunen kan etter denne bestemmelsen unnta fra kravet om nabovarsel ved søknad om dispensasjon fra plan. Dersom kommunen velger å unnta, skal kommunen stille som vilkår at tiltakshaver eksempelvis gjennomfører informasjonsmøte med naboer eller på annen måte informerer naboer og gjenboere om tiltaket. Informasjonsmøter vil kunne være et effektivt alternativ til nabovarsel ettersom dette vil gi naboer og gjenboere anledning til å møte og snakke direkte med tiltakshaver. Dette kan bidra til å avklare eventuelle spørsmål og bekymringer som naboer og gjenboere måtte ha. Det er for øvrig også fullt mulig for tiltakshaveren selv å bidra til raskere prosesser ved å gå fra dør til dør og innhente samtykke eller merknader fra naboene.

#### *Til § 6 Unntak fra byggetekniske krav*

Etter denne bestemmelsen gjøres det en rekke unntak fra krav som følger av byggeteknisk forskrift. Dette gjelder blant annet krav til universell utforming og tilgjengelighet, energi, bod og oppbevaringsplass og heis.

Unntak fra krav i byggeteknisk forskrift kan på lengre sikt påvirke menneskers liv og helse. Det er viktig at byggverk tåler de påkjenninger de kan forventes å bli utsatt for, at det er forsvarlig adgang til hygienisk betryggende drikkevann og at vanninstallasjoner er korrekt utført for å unngå at det oppstår legionella eller lignende. Krav som er satt for å ivareta personers liv og helse, som konstruksjonssikkerhet, tilstrekkelig brannsikkerhet, fare mot flom og skred, samt vann- og avløpsinstallasjoner gjøres det således ikke unntak fra.

Etter gjeldende byggeteknisk forskrift, er det i dag mulig å unnta fra kravet om sprinkling for midlertidige byggverk som skal stå i inntil 2 år. Etter departementets vurdering vil det ved en midlertidig bruksendring av eksisterende byggverk fremstå som både uforholdsmessig kostbart og unødige strengt å kreve sprinkling av et byggverk som kun skal benyttes i en kortvarig periode. Det vil være fullt mulig å oppnå tilstrekkelig sikkerhet på annen måte. Departementet mener kravet til brannalarmanlegg og rømningsveier skal ligge fast. Departementet foreslår å videreføre unntak fra kravet til sprinkling for midlertidig bruksendring av eksisterende byggverk og ved plassering av midlertidige byggverk over 2 etasjer forutsatt at byggverket ellers oppfyller krav til brannalarmanlegg og rømningsveier, samt at tiltakshaver i tillegg sørger for døgnkontinuerlig brannvakt. Tiltakshaver må uavhengig av unntaket fremlegge vurdering av brannsikkerheten som dokumenterer at brannsikkerheten er tilstrekkelig ivaretatt.

Dette unntaket foreslås kun å gjelde for asylmottak, ikke for omsorgssentre for enslige, mindreårige asylsøkere under 15 år, se imidlertid nedenfor.

– *Det er ikke et generelt krav om sprinkling for bygg som brukes til asylmottak eller omsorgssentre*

Departementet har mottatt flere henvendelser med spørsmål om bygg som skal brukes som asylmottak eller omsorgssentre, alltid må ha sprinkleranlegg. Departementet vil understreke at kommunene ikke har adgang til å oppstille et slikt krav på generelt grunnlag.

Plassering av byggverk i risikoklasser er regulert i TEK 10 § 11–2. Som det fremgår av rundskriv H–4/15 om asylmottak, er det generelle utgangspunktet at sentraliserte asylmottak normalt plasseres i risikoklasse 6, mens boliger som tas i bruk som desentraliserte asylmottak, antas å ligge i risikoklasse 4. Det samme gjelder for omsorgssentre. Som det fremgår av rundskriv H–4/15 er det fullt mulig etter gjeldende regler å plassere byggverk som brukes som asylmottak i en lavere risikoklasse, for eksempel risikoklasse 4. Dette gjelder også andre typer bygg enn boliger.

Forutsetningen for å kunne gjøre dette er at:

1. det er få mennesker i byggverket og at
2. det er et oversiktlig byggverk som er tilrettelagt for rask og enkel rømning og redning. Eksempel på dette kan være byggverk i inntil to etasjer (dette inkluderer modul- eller brakkebygg) med et fungerende brannalarmanlegg. Høyere byggverk enn to etasjer kan av hensyn til personsikkerhet være mer problematisk å plassere i en lavere risikoklasse enn risikoklasse 6.

– *Forholdet til brann- og eksplosjonsvernloven. Krav fra forsikringsselskap*

Når et byggverk oppføres, bygges om eller bruksendres, reguleres kravene til brannsikkerhet av plan- og bygningsloven og TEK 10. Det er tiltakshaver som har ansvaret for at tiltaket oppfyller kravene i plan- og bygningslovgivningen. Etter at bygget er tatt i bruk, gjelder brann- og eksplosjonsvernloven. Etter dette regelverket er det eieren av lokalene mottakene etableres i, som har ansvaret for at de tekniske kravene til brannsikkerhet er ivaretatt. For mer informasjon se DSBs nettsider.

Departementet gjør videre oppmerksom på at forsikringsselskapene kan ha egne og strengere regler til brannsikkerhet enn plan- og bygningsloven. Dette er forhold som Kommunal- og moderniseringsdepartementet ikke kan påvirke.

*Til § 7 Kommunens og Fylkesmannens behandling av klage*

Departementet foreslår å videreføre tidsfristen på 1 uke for behandling av klage på vedtak om asylmottak eller omsorgssentre.

Fristen på 1 uke gjelder for både kommunen og klageinstansen (Fylkesmannen).

For ordens skyld presiserer departementet at vi ikke har hjemmel til å gjøre unntak i forskriften fra forvaltningslovens regler. Det vises for øvrig til forskriftens § 2 som fastslår at forvaltningslovens regler gjelder. Konsekvensen av dette er at når kommunen fatter vedtak, så gjelder 3-ukersfristen for å fremsette klage, jf. forvaltningsloven § 28. Det er først ved utløpet av klagefristen, at kommunens frist på 1 uke for å behandle klagen begynner å løpe.

*Til § 8 Ansvar*

Departementet viderefører bestemmelsen om tiltakshavers ansvar. Bestemmelsen fastslår kun det ansvaret som tiltakshaver allerede har etter plan- og bygningsloven, se blant annet plan- og bygningsloven § 21–2 og § 23–1.

Den midlertidige forskriften gjør ingen unntak fra andre tilgrensende lover. Tiltaket må ikke komme i strid med annet regelverk, som for eksempel naturmangfoldloven eller lov om kulturminner. I bestemmelsen presiseres det derfor at tiltakshaver har ansvaret for at tiltaket ikke kommer i strid med annet regelverk.

For det tilfellet at byggverket som tiltakshaver skal bruke som asylmottak ikke er sprinklet, vil det være tiltakshavers ansvar å sørge for at kravene til brannalarmanlegg, rømningsveier og døgnkontinuerlig brannvakt hold er oppfylt.

Det er tiltakshaver som har ansvaret for å overholde krav som følger av plan- og bygningsloven, i den grad denne forskriften ikke gjør unntak fra disse. Tiltakshaver har blant annet ansvar for at det ikke tas i bruk rom som ikke er godkjent for varig opphold. Departementet er kjent med flere tilfeller hvor det blant annet i såkalte «desentraliserte» asylmottak er tatt i bruk rom som ikke er godkjent til boligformål, f.eks. kjeller, bod eller loft. I noen tilfeller har rommene også manglet vinduer og rømningsveier. Slik bruk utgjør en klar sikkerhetsrisiko for beboerne. Departementet understreker at endret bruk av tilleggsdel (kjeller, loft og bod) til hoveddel (soverom, stue, kjøkken mm) er avhengig av særskilt søknad og tillatelse til bruksendring, se SAK 10 § 2–1 bokstav c.<sup>1</sup>

– *Tidlig dialog med kommunene er viktig*

Kommunen er den viktigste samarbeidspartneren ved etablering av mottak, og er de fleste beboeres viktigste tjenesteyter. For potensielle tilbydere er det viktig å huske på at etablering av mottak får en rekke praktiske og økonomiske konsekvenser for kommunene. Det er derfor viktig at man så tidlig som mulig sikrer god og konstruktiv dialog med kommunen. Det vil da være større muligheter for at kommunen blir en medspiller i etableringsprosessen.

For ordens skyld vil departementet minne om at det er en forutsetning fra UDI at eventuelle tilbydere på tidligst mulig tidspunkt oppretter kontakt med vertskommunen, og informerer kommunen ved rådmann (med kopi til ordfører) at man har planer om mottaksetablering. Det skal også gis informasjon om mottakets kapasitet og planene for driften.

Departementet minner også om at UDI stiller som krav i anbudsprosessen at alle nødvendige statlige og kommunale tillatelser for mottaksdrift i gjeldende bygningsmasse må foreligge og dokumenteres senest på tidspunkt for kontraktsinngåelse. Dersom tilbyder ikke kan fremlegge slike tillatelser, vil dette føre til at tilbudet avvises.

– *Særskilte krav etter folkehelseloven og barnevernloven som driftsoperatør må være klar over*

Den som skal etablere asylmottak eller omsorgssenter har også særskilte plikter etter hhv. folkehelseloven og barnevernloven.

Krav til helseforhold i asylmottak er regulert i folkehelseloven og forskrift om miljørettet helsevern. Kravene er de samme uavhengig av hvilken type asylmottak det er snakk om. Driftsoperatør skal melde til kommunen ved oppstart og ved vesentlig utvidelse eller endring av virksomheten. Det innebærer at dersom driftsoperatør innlemmer nye boenheter i sin virksomhet, skal dette meldes.

Omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år reguleres av barnevernloven med tilhørende forskrifter. Private og kommunale omsorgssentre må godkjennes etter reglene i forskrift om godkjenning av private og kommunale institusjoner, jf. barnevernloven § 5A–7. Det er regionalt nivå i Barne-, ungdoms- og familieetaten som treffer vedtak om godkjenning, bortfall av godkjenning og fastsetting av frist for retting av mangler, jf. godkjenningsforskriften § 3.

Alle omsorgssentre må tilfredsstillende krav i forskrift om krav til kvalitet og internkontroll i barneverninstitusjoner, jf. barnevernloven § 5A–7. Det følger av kvalitetsforskriftens § 14 at departementet kan gi dispensasjon fra krav i kvalitetsforskriften i ekstraordinære situasjoner. Dispensasjon kan gis for en periode på inntil tolv måneder. Det kan søkes om dispensasjon på nytt. Departementets myndighet til å avgjøre søknader om dispensasjon er delegert til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

<sup>1</sup> Det er tiltakshaveren selv som søker om bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel, jf. SAK 10 § 3–1 bokstav c).

*Til § 9 Særskilt adgang til å unnta fra krav om søknad og tillatelse*

Etablering av mottak eller omsorgssentre skal som hovedregel behandles av kommunen etter søknad om tillatelse til kommunene. De reduserte saksbehandlingsfristene som fremgår av § 4 og § 7 bør i de fleste tilfeller være tilstrekkelig for å sikre raske nok prosesser selv i ekstraordinære situasjoner.

Det kan imidlertid oppstå situasjoner hvor det er nødvendig å kunne fatte beslutninger enda raskere enn det den midlertidige forskriften ellers legger opp til. I saker der det er behov for særskilt rask avgjørelse følger det av § 9 at departementet kan beslutte unntak fra krav om søknad og tillatelse i saker der det er behov for særskilt rask avgjørelse.

Terskelen for å kunne bruke unntaksbestemmelsen er høy. Bestemmelsen er kun tenkt brukt i situasjoner hvor statlige myndigheter, UDI og Bufdir, har behov for at det tas raskere avgjørelses enn det forskriften ellers legger opp til.

Da det ikke er hjemmel til å gjøre unntak fra krav til arealplan, vil unntaksmuligheten være avgrenset til å gjelde unntak fra krav i byggesaksdelen av plan- og bygningsloven. De mest typiske eksemplene vil være der det er tale om plassering av midlertidige tiltak (teltleirer eller brakkeleirer) på for eksempel eiendom i statlig eie, eller hvor midlertidig bruksendring av et byggverk vil være i tråd med plan.

Krever tiltaket dispensasjon fra plan eller planbestemmelser, vil dette være et forhold som først må avgjøres av kommunen, jf. § 4.

Eventuelle søknader om tiltak som har lengre varighet enn det den midlertidige forskriften legger opp til, som er 1 år + 1 år, vil måtte følge de vanlige saksbehandlingsreglene i plan- og bygningsloven.

Det er kun er statlige myndigheter som UDI eller Bufdir som kan be departementet om å bruke unntaksbestemmelsen. Private driftsoperatører kan altså ikke be om at unntaket brukes. De må forholde seg til kommunen gjennom søknad etter plan- og bygningsloven.

Ved eventuell beslutning om unntak fra krav om søknad og tillatelse, gjelder også unntakene fra byggt tekniske krav som følger av forskriftens § 6. Beslutning om unntak gjelder kun etter plan- og bygningsloven. Det er tiltakshaver som selv har ansvaret for at byggverket som skal brukes til mottak, er i overensstemmelse med krav gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven og annet tilgrensende regelverk, som for eksempel veglova, arbeidsmiljøloven, folkehelseloven, brannvernloven, forurensningsloven med mer.

Det er både i kommunenes og statens interesse at man kommer frem til gode løsninger ved etablering av mottak eller omsorgssentre i en ekstraordinær situasjon. Kommunene har mye kompetanse som er viktig for departementet, og som vil være en viktig ressurs når beslutning skal fattes. Dersom departementet mottar anmodning fra statlig myndighet om å bruke unntaksbestemmelsen, skal derfor kommunen gis mulighet til å uttale seg før beslutning om unntak fattes. Fristen kommunen får til å uttale seg er satt til 5 dager. Fristen kan fravikes, dersom det oppstår en helt akutt situasjon som må løses på så kort tid at det ikke vil være mulig eller forsvarlig å vente selv 5 dager på uttalelse fra kommunen.

Dersom departementet benytter adgangen til å beslutte unntak fra krav om søknad og tillatelse, vil kommunen bli informert om dette.

**25. aug. Nr. 998 2016****Forskrift om endring i forskrift om vanntrekk ved landing av pelagisk fanget råstoff**

**Hjemmel:** Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 25. august 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressursar (havressurslova) § 36, § 39 og § 42. Kunngjort 26. august 2016 kl. 14.40.

*I*

I forskrift 15. april 2004 nr. 627 om vanntrekk ved landing av pelagisk fanget råstoff gjøres følgende endringer:

Tittel (endret) skal lyde:

*Forskrift om vanntrekk ved landing av pelagisk fanget råstoff til konsum*

§ 1 Virkeområde (endret) skal lyde:

Denne forskrift gjelder landing av pelagisk fanget råstoff til konsum fra norske fartøy og omfatter enhver som mottar eller kjøper slikt råstoff.

Denne forskrift gjelder også alle tilfeller der pelagisk fanget råstoff til konsum landes fra utenlandsk fartøy, herunder landing av slikt råstoff som behandles i samsvar med regler om tollager eller transitt gjennom Norge.

*II*

Forskriften trer i kraft straks.

**26. aug. Nr. 999 2016****Forskrift om endring av forskrift 13. oktober 2006 nr. 1157 om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst**

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 26. august 2016 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12 andre og tredje ledd, § 14, § 17, § 18 andre ledd, jf. § 11 andre ledd bokstav a, § 28, § 29 og § 30. Fremmet av Nærings- og fiskeridepartementet. Kunngjort 26. august 2016 kl. 14.40.

*I*

I forskrift 13. oktober 2006 nr. 1157 om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst (konesjonsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 1–7 (ny) skal lyde:

**§ 1–7. (leiefartøy)**

Ved forlis eller havari som medfører vesentlig driftsavbrudd og ved kontrahering av nybygg kan Fiskeridirektoratets regionkontor gi tillatelse til å benytte leiefartøy til å fiske i medhold av spesiell tillatelse tildelt etter denne forskriften.

Fiskeridirektoratets regionkontor kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder at høvedsmann samt hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

Det er en forutsetning for tillatelse til å benytte leiefartøy ved kontrahering av nybygg at rederiet har forhåndstilsagn om utskiftingstillatelse etter § 1–5, og at leiefartøyet ikke har fisket i henhold til annen leiefartøytillatelse i løpet av siste to år. Det er videre en forutsetning for slik tillatelse at rederiet enten har inngått bindende kontrakt om kjøp av nybygg med levering senest om to år, eller bindende kontrakt om kjøp av nybygg med levering senest innen utløpet av inneværende kalenderår og kan dokumentere at levering av nybygg er forsinket som følge av forhold utenfor rederiets kontroll.

Tillatelse til å benytte leiefartøy ved kontrahering av nybygg kan ikke gis lengre varighet enn utskiftingstillatelsens varighet. Tillatelse etter tredje ledd annet punktum første alternativ kan ikke gis ut over bindende avtalt dato for levering av nybygg. Tillatelse etter tredje ledd annet punktum annet alternativ kan ikke gis lengre varighet enn det er dokumentert forsinkelse.

§ 2–26, § 4–6 og § 7–4 oppheves.

*II*

Denne forskrift trer i kraft straks.

**26. aug. Nr. 1000 2016****Forskrift om endring av forskrift 17. desember 1971 nr. 1 om gebyr for overlasting**

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 26. august 2016 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 36a. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 26. august 2016 kl. 14.40.

*I*

I forskrift 17. desember 1971 nr. 1 om gebyr for overlasting gjøres følgende endringer:

§ 1 tredje ledd skal lyde:

De laveste tillatte vekter som forekommer av punktene 1–6 legges til grunn ved gebyrberegningen. Der det er gitt dispensasjon med hjemmel i forskrift om bruk av kjøretøy § 5–8 til § 5–10, § 5–14 eller unntak med hjemmel i § 5–15 nr. 4 eller § 6–2 annet ledd, skal disse vektene legges til grunn.

§ 4 første ledd, andre setning skal lyde:

Oversittes fristen, kan gebyret innkreves i samsvar med vegtrafikkloven § 38.

§ 5 første ledd, første setning skal lyde:

Regionvegkontoret og politiet har myndighet til å foreta vektkontroll og treffe vedtak om å ta kjøretøy påtruffet med last som medfører gebyrplikt, i forvaring for eierens regning og risiko eller forby bruk av det inntil gebyr er betalt eller sikkerhet stilt.

§ 6 tredje ledd skal lyde:

Når det finnes uforvarlig eller urimelig å beordre kjøretøyet kjørt til slik vekt som nevnt i annet ledd, kan gebyr beregnes på grunnlag av veiing med vekt som er justert for fastsettelse av kjøretøyers hjullast. Veiingen må da foretas i samsvar med de regler som Justervesenet har fastsatt eller godkjent for vedkommende vekttype.

*II*

Denne forskrift trer i kraft 1. september 2016.

**26. aug. Nr. 1001 2016****Forskrift om endring i forskrift om gebyrsatser for overlasting med kjøretøy på offentlig veg**

**Hjemmel:** Fastsatt av Samferdselsdepartementet 26. august 2016 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 36a, jf. forskrift 17. desember 1971 nr. 1 om gebyr for overlasting § 2. Kunngjort 29. august 2016 kl. 13.40.

*I*

I forskrift 18. desember 1987 nr. 1101 om gebyrsatser for overlasting med kjøretøy på offentlig veg gjøres følgende endringer:

§ 1 til § 3 skal lyde:

**§ 1. Satser for aksel-/boggi-/trippelboggilast**

Av de første 2000 kg	betales kr 450,- pr. 100 kg
Av de neste 2000 kg	betales kr 700,- pr. 100 kg
Av de neste 2000 kg	betales kr 1000,- pr. 100 kg
Av de neste 2000 kg	betales kr 1150,- pr. 100 kg
og av det overskytende	betales kr 1350,- pr. 100 kg

Når gebyrpliktig overlast er konstatert ved veiing, betales i tillegg et gebyr på kr 2000,-.

**§ 2. Satser for totalvekt**

For kjøretøy betales følgende satser:

Av de første 5000 kg	betales kr 450,- pr. 100 kg
og av det overskytende	betales kr 700,- pr. 100 kg

For vogntog betales følgende satser:

Av de første 10 000 kg	betales kr 450,- pr. 100 kg
og av det overskytende	betales kr 700,- pr. 100 kg

Når gebyrpliktig overlast er konstatert ved veiing, betales i tillegg et gebyr på kr 2000,-.

**§ 3. Justering av gebyrsatsene**

Gebyrsatsene justeres i henhold til konsumprisindeks hvert 5. år. Satsen avrundes til nærmeste kr 50.

Nåværende § 3 blir ny § 4.

§ 4 oppheves.

*II*

Denne forskrift trer i kraft 1. september 2016.

**26. aug. Nr. 1002 2016****Ikraftsetting av lov 20. mai 2016 nr. 10 om endringer i psykisk helsevernloven mv. (rettigheter og bruk av tvang på rusfeltet)**

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 26. august 2016 med hjemmel i lov 20. mai 2016 nr. 10 om endringer i psykisk helsevernloven mv. (rettigheter og bruk av tvang på rusfeltet) del V. Fremmet av Helse- og omsorgsdepartementet. Kunngjort 29. august 2016 kl. 13.40.

Lov 20. mai 2016 nr. 10 om endringer i psykisk helsevernloven mv. (rettigheter og bruk av tvang på rusfeltet) trer i kraft 1. november 2016.

**26. aug. Nr. 1003 2016****Forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i institusjon for behandling, omsorg og rehabilitering av personer med rusmiddelproblemer**

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 26. august 2016 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) § 3–14 andre og tredje ledd og lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 12–4 fjerde ledd. Fremmet av Helse- og omsorgsdepartementet. Kunngjort 29. august 2016 kl. 13.40.

**§ 1. Formål**

Formålet med forskriften er å gi regler om gjennomføring av opphold i institusjon for personer med rusmiddelproblemer, å avklare når det er adgang til å bruke tvang og å hindre at tvang brukes i større utstrekning enn nødvendig.

**§ 2. Virkeområde**

Forskriften gjelder for følgende institusjoner som yter heldøgns helse- og omsorgstjenester for personer med rusmiddelproblemer:

- institusjoner i helseforetak som tilbyr tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet og private institusjoner som har avtale med regionalt helseforetak om å tilby tverrfaglig spesialisert behandling som nevnt i spesialisthelsetjenesteloven § 2–1a første ledd nr. 5, inkludert innleggelse med hjemmel i helse- og omsorgstjenesteloven § 10–2, § 10–3 og § 10–4,
- private institusjoner som har inngått avtale med Helseøkonomiforvaltningen (Helfo) og som tilbyr tjenester som tilsvarer innholdet i tverrfaglig spesialisert behandling,
- kommunale institusjoner for personer med rusmiddelproblemer og private institusjoner for personer med rusmiddelproblemer som har avtale med kommunen,
- private institusjoner for personer med rusmiddelproblemer finansiert helt eller delvis gjennom statlige tilskuddsordninger,
- private institusjoner for personer med rusmiddelproblemer uten avtale med kommunen eller avtale med regionalt helseforetak.

**§ 3. Vern om personlig integritet**

Tvang og restriksjoner etter forskriften skal innskrenkes til det strengt nødvendige, og det skal så langt det er mulig tas hensyn til pasient og brukers syn på slike tiltak. Det kan bare benyttes tiltak som gir en så gunstig virkning at det klart oppveier ulempene med tiltaket. Tvangsbruk kan bare skje når det er strengt nødvendig av hensyn til pasient og bruker selv, av hensyn til andre medpasienter og brukere, eller av hensyn til ansatte på institusjonen. Unntak gjelder for kortvarig fastholding, jf. § 10.

Så langt det er forenelig med formålet med oppholdet, institusjonens ansvar for å ivareta forsvarlig drift og hensynet til andre pasienter og brukere, skal institusjonen drives slik at pasient og brukers mulighet til å bestemme over seg selv blir ivarettatt.

Med de begrensninger som er nevnt, skal forholdene legges til rette for at pasient og bruker blant annet får:

- delta i utføringen av institusjonens daglige liv og andre forhold som berører den enkelte,
- anledning til å ivareta sine private interesser og hobbyer,
- tilgang til aktivitetstilbud innen rammen av husordensreglene,
- anledning til daglige uteaktiviteter.

Det skal tas hensyn til den enkeltes livssyn, kulturelle bakgrunn og seksuelle legning.

**§ 4. Husordensregler mv.**

Institusjonen skal utarbeide husordensregler. Husordensreglene kan kun gjelde fastsetting av interne regler for at institusjonen skal fungere best mulig som et sosialt fellesskap, herunder regler for telefonbruk på fellesområder, nattero, tid for måltider, hvor og når besøk kan finne sted, samt forbud mot alkohol og andre berusende midler.

Innholdet i husordensreglene må tilpasses formålet med oppholdet, og det skal tilrettelegges for brukermedvirkning i utarbeidelsen av reglene.

Det kan bestemmes i husordensreglene at pasient og bruker med ruspåvirket atferd kan bes om å oppholde seg på eget rom og kan nektes adgang til felles oppholdsrom. Dette skal ikke gjøres i større utstrekning enn strengt nødvendig.

Husordensregler, rutiner eller lignende kan ikke innskrenke pasient og brukers rettigheter etter lov og forskrift, og må ikke anvendes på en måte som vil være urimelig i det enkelte tilfellet.

Husordensreglene skal forelegges pasient og bruker ved ankomst til institusjonen.

Husordensregler, og revisjoner av disse, skal sendes Fylkesmannen som påser at disse er i overensstemmelse med gjeldende lover og forskrifter.

#### **§ 5. Oppbevaring av eiendeler og økonomiske midler**

Institusjonen skal ha skriftlige rutiner for hvordan pasient og bruker kan oppbevare økonomiske midler og personlige eiendeler.

#### **§ 6. Rusmiddeltesting**

Pasient og bruker kan samtykke til at det kan tas prøver av biologisk materiale for å påvise bruk av rusmidler når det er nødvendig for å oppnå formålet med oppholdet.

Samtykket må være skriftlig og avgis før eller under oppholdet.

Ved opphold etter vedtak med hjemmel i helse- og omsorgstjenesteloven § 10–2 og § 10–3, herunder ved midlertidige vedtak, kan institusjonens leder eller den lederen gir fullmakt treffe vedtak om prøve av biologisk materiale for å påvise bruk av rusmidler når det er nødvendig for å oppnå formålet med oppholdet. Vedtaket kan ha varighet for hele oppholdet.

Prøver av biologisk materiale skal håndteres i samsvar med Helsedirektoratets prosedyrer for rusmiddeltesting.

#### **§ 7. Forbindelse med omverdenen**

Pasient og bruker har rett til å motta besøk og å sende og motta brev og pakker, samt å benytte elektroniske kommunikasjonsmidler, herunder telefon og PC.

Institusjonens leder eller den lederen gir fullmakt kan treffe vedtak om at pasient og bruker ikke skal få ha besøk av en bestemt person eller at det skal være personale til stede ved besøk, dersom det er nødvendig for å oppnå formålet med oppholdet, herunder ved begrunnet mistanke om at personen vil medbringe legemidler, rusmidler, skadelige stoffer eller farlig gjenstand. Vedtaket kan ha varighet inntil 14 dager.

Ved begrunnet mistanke om at legemidler, rusmidler, skadelige stoffer eller farlige gjenstander vil bli forsøkt innført, kan institusjonens leder eller den lederen gir fullmakt treffe vedtak om at pasient og brukers post åpnes og kontrolleres med henblikk på dette. Om mulig skal dette skje i pasient eller brukers nærvær.

Institusjonens leder eller den lederen gir fullmakt kan treffe vedtak om beslag av pasient og brukers egne elektroniske kommunikasjonsmidler, herunder mobiltelefon og PC, dersom kamera/lydopptaksfunksjon gjør dette nødvendig av hensyn til andre pasienters eller brukeres eller ansattes personvern. Vedkommende skal da gis adgang til å benytte annen telefon/PC. Vedtaket kan ha varighet inntil 14 dager.

Utover det som følger av rimelige begrensninger i husordensregler, kan det ikke vedtas restriksjoner i retten til å kommunisere med departementet, Statens helsetilsyn, Fylkesmannen, Stortingets ombudsmann for forvaltningen, pasient- og brukerombud, prest eller tilsvarende sjelesørger, juridisk rådgiver eller den som opptrer på pasient eller brukers vegne i en klagesak.

#### **§ 8. Kroppsvisitasjon og undersøkelse av pasient og brukers rom og eiendeler**

Institusjonens leder eller den lederen gir fullmakt kan treffe vedtak om kroppsvisitasjon og undersøkelse av pasient og brukers rom og eiendeler ved begrunnet mistanke om at legemidler, rusmidler, skadelige stoffer eller farlige gjenstander vil bli forsøkt innført eller er innført i institusjonen, når dette er nødvendig for å oppnå formålet med oppholdet.

Den enkelte institusjon kan innføre rutinekontroll av pasienter og brukere ved innleggelse og etter opphold utenfor institusjonen for å hindre innføring av legemidler, rusmidler, skadelige stoffer eller farlige gjenstander. Kontrollen kan omfatte undersøkelse av pasientens eller brukerens eiendeler og kroppsvisitasjon uten avkledning av pasienten eller brukeren. Rutinekontroll kan bare innføres når dette er nødvendig for å oppnå formålet med oppholdet. Mindre inngripende tiltak skal være vurdert. Institusjonen skal dokumentere at vilkårene for å innføre rutinekontroll er oppfylt.

Kroppsvisitasjon og annen undersøkelse skal gjennomføres så skånsomt som mulig. Intensiteten i kontrollen må stå i et rimelig forhold til det en kan oppnå. Kroppsvisitasjon skal foretas av en person av samme kjønn som pasienten eller brukeren og kan bare omfatte kroppens overflater og munnhulen.

Dersom det er mulig, skal undersøkelse av rom og eiendeler foregå mens pasient eller bruker er til stede.

#### **§ 9. Beslag og tilintetgjøring av legemidler, rusmidler, skadelige stoffer og farlige gjenstander**

Institusjonens leder eller den lederen gir fullmakt kan treffe vedtak om at legemidler, rusmidler, skadelige stoffer eller farlige gjenstander kan beslaglegges.

Ved beslag av ulovlige rusmidler skal politiet kontaktes. Legemidler som er forskrevet av lege utenfor institusjon kan beslaglegges av institusjonens leder eller den lederen gir fullmakt, etter samråd med institusjonens lege. Institusjonens leder eller den lederen gir fullmakt kan treffe vedtak om at beslaglagte legemidler som etter en medisinsk vurdering anses som utilrådelig å levere tilbake ved utskrivning, skal tilintetgjøres. Farlige gjenstander kan overleveres politiet. Institusjonens leder eller den lederen gir fullmakt kan dessuten vedta at farlige gjenstander skal tilintetgjøres.

Opplysninger om pasient og bruker skal bare gis til politiet så langt det ikke er i strid med lovbestemt taushetsplikt.

**§ 10. Kortvarig fastholding**

I akutte nødsituasjoner kan ansatte i institusjonen benytte kortvarig fastholding av pasient og bruker. Dette skal bare brukes når det er uomgjengelig nødvendig for å hindre vedkommende i å skade seg selv eller andre, eller for å avverge betydelig skade på bygninger, inventar eller andre ting. Kortvarig fastholding skal bare brukes når lempeligere midler vurderes nytteløse eller har vist seg å være åpenbart forgyves eller utilstrekkelige.

Tvangsbruken må ikke overstige det som er nødvendig for å avverge skaden og skal gjennomføres på en mest mulig skånsom og omsorgsfull måte. Kortvarig fastholding skal opphøre straks skaden eller faren er avverget.

Institusjonens leder eller den lederen gir fullmakt skal avgjøre bruk av kortvarig fastholding.

**§ 11. Adgang til tilbakehold og tilbakeføring ved rømming**

Pasient som er inntatt i institusjon etter vedtak med hjemmel i helse- og omsorgstjenesteloven § 10–2 og § 10–3, herunder ved midlertidige vedtak, og ved samtykke til tilbakehold etter § 10–4, kan holdes tilbake mot sin vilje og hentes tilbake ved rømming, om nødvendig med tvang.

Ved rømming skal institusjonen straks varsle kommunen og om nødvendig politiet. I samarbeid med kommunen skal institusjonen sette i verk nødvendige tiltak for å tilbakeføre pasienten til institusjonen. Tilbakeføring av pasienten skal skje på en så skånsom måte som mulig.

**§ 12. Registrering, underretning og fortløpende vurdering av vedtak**

Med vedtak etter denne forskriften menes enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

Vedtaket skal nedtegnes uten opphold. Vedtak og avgjørelse om bruk av kortvarig fastholding skal protokollføres. Fylkesmannen skal på forespørsel forelegges protokollene. Protokollene må oppbevares forsvarlig.

Underretning om vedtaket etter forvaltningsloven § 27 skal gis både til pasient og bruker, og pasientens eller brukerens nærmeste pårørende dersom pasienten eller brukeren samtykker til dette.

Det skal fortløpende vurderes om vedtaket skal opprettholdes. I vurderingen skal det tas hensyn til pasients og brukers syn på saken og eventuelle negative konsekvenser tiltaket kan ha for ham eller henne.

**§ 13. Klage**

Pasient og bruker og pasientens eller brukerens nærmeste pårørende kan påklage vedtak og avgjørelse om kortvarig fastholding til Fylkesmannen.

Klagen kan fremsettes skriftlig eller muntlig for ansatte ved institusjonen eller direkte til Fylkesmannen. Personalet skal bistå med nedtegnning av klage og straks oversende klagen til Fylkesmannen.

Vedtaket om kontroll av post og tilintetgjøring kan ikke iverksettes før en klage er ferdigbehandlet. Institusjonen skal holde tilbake posten inntil klagen er behandlet.

Klagen skal behandles selv om tiltaket har opphørt dersom ikke klagen skriftlig trekkes tilbake.

**§ 14. Samarbeid mellom institusjonen og kommunen**

Ved opphold som reguleres av denne forskriften, og når pasient og bruker ønsker det, skal institusjonen og kommunen samarbeide om den videre oppfølgingen av pasient og bruker. Ved utskrivning etter innleggelse med hjemmel i helse- og omsorgstjenesteloven § 10–2 og § 10–3, skal kommunen alltid varsles.

Pasient og bruker har rett til individuell plan i samsvar med pasient- og brukerrettighetsloven § 2–5.

**§ 15. Ikraftsetting**

Forskriften gjelder fra 1. november 2016. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 4. desember 1992 nr. 915 om sosiale tjenester mv. kapittel 5 om beboernes rettigheter og bruk av tvang i institusjoner for omsorg for og behandling av rusmiddelmissbrukere.

**26. aug. Nr. 1004 2016****Ikraftsettning av lov 17. juni 2016 nr. 56 om endringer i utlendingslova (pågrep og fengsling i samband med 48-timarprosedyren)**

**Heimel:** Fastsatt ved kgl.res. 26. august 2016 med heimel i lov 17. juni 2016 nr. 56 om endringer i utlendingslova (pågrep og fengsling i samband med 48-timarprosedyren) del II. Fremja av Justis- og beredskapsdepartementet. Kunngjort 29. august 2016 kl. 13.40.

Lov 17. juni 2016 nr. 56 om endringer i utlendingslova (pågrep og fengsling i samband med 48-timarprosedyren) trer i kraft straks.

**26. aug. Nr. 1005 2016****Delvis ikraftsettning av lov 17. juni 2016 nr. 58 om endringer i utlendingsloven mv. (innstramminger II)**

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 17. juni 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2016 nr. 58 om endringer i utlendingsloven mv. (innstramminger II) del IV. Fremmet av Justis- og beredskapsdepartementet. Kunngjort 29. august 2016 kl. 13.40.

1. Delvis ikraftsetting av lov 17. juni 2016 nr. 58 om endringer i utlendingsloven mv. (innstramninger II). Endringene i lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her § 9, § 32, § 34, § 66 første ledd, § 92, § 105, § 106, § 106a og ny § 94a trer i kraft 1. september 2016. Endringen i § 28 trer i kraft 1. oktober 2016.
2. Ny § 94a gjelder bare for avslagsvedtak truffet etter 1. september 2016. § 66 første ledd ny bokstav f gjelder bare for saker hvor utlendingen har reist inn og har blitt nektet realitetsbehandling etter 1. september 2016.

## 26. aug. Nr. 1006 2016

### Forskrift om endring i forskrift om godkjenning av moped og motorsykel (motorsykkelforskriften)

**Hjemmel:** Fastsatt av Vegdirektoratet 26. august 2016 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 13, § 14, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1. Kunngjort 29. august 2016 kl. 13.40.

#### I

I forskrift 1. juni 2016 nr. 560 om godkjenning av moped og motorsykel (motorsykkelforskriften) gjøres følgende endringer:

Overskriften til kapittel 2 skal lyde:

#### *Kapittel 2. Godkjenning, klassifisering og registrering*

Overskriften til § 5 skal lyde:

#### **§ 5. Generelt om godkjenning, klassifisering og registrering**

§ 5 nytt sjuende ledd skal lyde:

- (7) Kjøretøy i gruppe L1e tillates ikke registrert for passasjerer.

#### II

Forskriften trer i kraft 1. september 2016.

## 26. aug. Nr. 1007 2016

### Forskrift om endring i utlendingsforskriften

**Hjemmel:** Fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet 26. august 2016 med hjemmel i lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 62 og § 71, jf. § 139, jf. delegeringsvedtak 9. oktober 2009 nr. 1260 og omorganiseringsvedtak 18. desember 2009 nr. 1582. Kunngjort 29. august 2016 kl. 13.40.

#### I

I forskrift 15. oktober 2009 nr. 1286 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 11–1 første ledd skal lyde:

Det er en forutsetning for rett til permanent oppholdstillatelse etter § 34 annet ledd at adgangen til å gi kollektiv beskyttelse ikke er bortfalt.

§ 14–2 annet ledd første punktum skal lyde:

Innreiseforbud gitt i medhold av lovens § 66 første ledd bokstav a, d, f og annet ledd, kan gis for ett år, to år eller fem år.

#### II

Endringene trer i kraft 1. september 2016.

## 26. aug. Nr. 1008 2016

### Forskrift om endring i forskrift om Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 26. august 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (finnmarksloven) § 47. Fremmet av Justis- og beredskapsdepartementet. Kunngjort 29. august 2016 kl. 13.40.

#### I

I forskrift 16. mars 2007 nr. 277 om Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark oppheves § 9 annet ledd.

## II

Forskriften trer i kraft straks og får virkning for krav om dekning av sakskostnader som fremsettes etter ikrafttredelsen.

### 26. aug. Nr. 1009 2016

#### **Forskrift om endringer i forskrift 3. februar 1995 nr. 96 om bortvisning og utvisning av personer fra Svalbard**

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 26. august 2016 med hjemmel i lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4. Fremmet av Justis- og beredskapsdepartementet. Kunngjort 29. august 2016 kl. 13.40.

## I

I forskrift 3. februar 1995 nr. 96 om bortvisning og utvisning av personer fra Svalbard gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Den som kommer til Svalbard, kan av sysselmanen eller den han gir myndighet, bortvises ved innreise eller senere når

- a) det må antas at vedkommende ikke har tilstrekkelige midler til å oppholde seg eller mulighet til å ernære seg på lovlig måte på Svalbard
- b) vedkommende tidligere er utvist fra Svalbard ved en utvisningsbeslutning som fortsatt står ved makt
- c) det må antas at vedkommende ikke er i stand til å ta vare på seg selv
- d) vedkommende ikke bor fast på Svalbard eller har sitt faste arbeid på Svalbard og under sitt opphold der med skjellig grunn mistenkes for overtredelse av lov eller bestemmelser gitt i medhold av lov som gjelder for Svalbard
- e) vedkommende tidligere er straffedømt for overtredelser av lov eller bestemmelser gitt i medhold av lov som gjelder for Svalbard, og det er grunn til å frykte for at vedkommende vil komme til å begå nye straffbare handlinger på Svalbard.

§ 1 nytt annet ledd skal lyde:

Den som kommer til Svalbard, skal av sysselmanen eller den han gir myndighet, bortvises ved innreise eller senere når

- a) bortvisning er nødvendig for å gjennomføre bindende vedtak av De Forente Nasjoners Sikkerhetsråd om sanksjoner som inneholder reiserestriksjoner, eller
- b) personen omfattes av internasjonale restriktive tiltak som inneholder reiserestriksjoner som Norge har sluttet opp om, og som er gjennomført for øvrige deler av Kongeriket Norge.

§ 1 nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd og skal lyde:

Blir en person som kommer med skip eller luftfartøy, bortvist på ankomstdagen, plikter fartøyets fører og eier eller leier uten godtgjøring av det offentlige å ta vedkommende om bord igjen eller på annen måte bringe personen ut fra Svalbard etter nærmere bestemmelse av sysselmanen eller den han gir myndighet.

§ 2 første ledd skal lyde:

Sysselmanen eller den han gir myndighet kan utvise enhver fra Svalbard når

- a) vedkommende handler mot en beslutning om bortvisning etter § 1 første ledd
- b) vedkommende ikke bor fast på Svalbard eller har sitt faste arbeid på Svalbard og under sitt opphold der med skjellig grunn mistenkes for overtredelse av lov eller bestemmelser gitt i medhold av lov som gjelder for Svalbard
- c) vedkommende er tidligere straffedømt for overtredelser av lov eller bestemmelser gitt i medhold av lov som gjelder for Svalbard, og det er grunn til å frykte at vedkommende vil komme til å begå nye straffbare handlinger på Svalbard.

§ 2 annet ledd skal lyde:

Utvisning er til hinder for senere innreise til Svalbard. Innreiseforbudet kan gjøres varig eller tidsbegrenset, men ikke for kortere tidsrom enn to år. Etter søknad til Sysselmanen kan den som er utvist, få adgang til Svalbard, men som regel ikke før to år er gått fra utreisen.

§ 3 skal lyde:

Inntil beslutning om bortvisning eller utvisning er truffet, kan sysselmanen eller den han gir myndighet pålegge vedkommende å oppholde seg på et bestemt sted. Også etter at slik beslutning er truffet, kan tilsvarende pålegg gis i påvente av iverksettelse av beslutningen.

§ 4 skal lyde:

Den som bortvises, skal pålegges straks, eller innen en viss frist, å forlate Svalbard. Dersom personen nekter å etterkomme pålegget, skal vedkommende føres ut. Personen plikter å betale utgiftene for dette og for opphold som er besluttet i medhold av § 3. Dersom den som blir bortvist, er i besittelse av pengemidler, skal sysselmanen eller den han gir myndighet før transporten sikre seg det nødvendige beløp til dekning av utgifter etter tredje punktum.

## II

Forskriften trer i kraft 1. september 2016.

### 26. aug. Nr. 1011 2016

#### **Forskrift om endring i forskrift om beskyttelse av mindreårige mot skadelige bildeprogram**

**Hjemmel:** Fastsatt av Kulturdepartementet 26. august 2016 med hjemmel i lov 6. februar 2015 nr. 7 om beskyttelse av mindreårige mot skadelige bildeprogram mv. § 5, § 8, § 16, § 19 og § 20. Kunngjort 30. august 2016 kl. 12.40.

## I

I forskrift 26. juni 2015 nr. 800 om beskyttelse av mindreårige mot skadelige bildeprogram gjøres følgende endringer:

Ny § 2 skal lyde:

**§ 2.** *Unntak fra kravet om fastsettelse av aldersgrenser*

Kravet om aldersgrense ved tilgjengeliggjøring av bildeprogram i loven § 4 gjelder ikke fremvisning som ledd i utstillinger ved institusjonaliserte visningssteder for visuell kunst.

Gjeldende § 2 – § 6 blir ny § 3 – § 7.

§ 7 skal lyde:

**§ 7.** *Babykino*

Foreldre eller andre foresatte kan ta barn under ett år med på kinofremvisninger som er særskilt tilrettelagt for det, såkalt «babykino», selv om bildeprogrammet som blir vist har en høyere aldersgrense enn barnets alder.

Ny § 8 skal lyde:

**§ 8.** *Unntak fra krav om beskyttelsestiltak for fremvisning ved allmenn sammenkomst*

Kravet om iverksettelse av beskyttelsestiltak i loven § 8 og § 11 gjelder ikke fremvisning som ledd i utstillinger ved institusjonaliserte visningssteder for visuell kunst.

Gjeldende § 7 – § 12 blir ny § 9 – § 14.

§ 9, nytt andre ledd, skal lyde:

Klagenemnda er vedtaksfør når minst tre medlemmer er til stede. Vedtak fattes med vanlig flertall. Ved stemmelikhet har lederen dobbeltstemme.

§ 14, nytt femte ledd, skal lyde:

Videogram som ble tilgjengeliggjort før 1. juli 2015, og som er merket med aldersgrense i henhold til bestemmelsene i film- og videogramloven, kan tilgjengeliggjøres videre – inkl. selges, utleies eller framvises – uten å gis ny aldersgrense.

## II

Forskriften trer i kraft straks.

### 26. aug. Nr. 1012 2016

#### **Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter kolmule i 2016**

**Hjemmel:** Fastsatt av Fiskeridirektoratet 26. august 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressurser (havressurslova) § 12, jf. forskrift 16. desember 2015 nr. 1613 om regulering av fisket etter kolmule i 2016 § 14. Kunngjort 30. august 2016 kl. 12.40.

## I

I forskrift 16. desember 2015 nr. 1613 om regulering av fisket etter kolmule i 2016 gjøres følgende endring:

§ 12 skal lyde:

**§ 12.** *Bifangst av kolmule*

Det er ikke tillatt å ha bifangst av kolmule ved fiske etter andre arter. Slik bifangst er likevel tillatt når bifangsten kan avregnes fartøyets kolmulekvote, eller fartøyet er uten adgang til å delta i fisket etter kolmule. Fartøy som etter dispensasjon fisker sild med flytetral i Skagerrak kan i dette fisket ha bifangst av kolmule selv om kolmulekvoten er oppfisket.

*II*

Forskriften trer i kraft straks.

**29. aug. Nr. 1013 2016****Forskrift om endring i forskrift om budsjett, rekneskap, kontroll og revisjon for skolar med rett til statstilskot etter friskolelova (økonomiforskrift til friskolelova)**

**Heimel:** Fastsett av Kunnskapsdepartementet 29. august 2016 med heimel i lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar (friskolelova) § 6–1 femte ledd. Kunngjort 30. august 2016 kl. 12.40.

*I*

I forskrift 19. desember 2006 nr. 1503 om budsjett, rekneskap, kontroll og revisjon for skolar med rett til statstilskot etter friskolelova (økonomiforskrift til friskolelova) blir det gjort følgjande endring:

§ 15 skal lyde:

Grunnskolar skal rapportere det faktiske elevtalet per 1. oktober kvart skoleår til Utdanningsdirektoratet. Vidaregåande skolar skal rapportere det faktiske elevtalet per 1. oktober og 1. april kvart skoleår til Utdanningsdirektoratet. Det er eit vilkår at elevane har følgd den godkjende opplæringa, jf. friskolelova § 2–3, og at dette kan dokumenterast, jf. § 13. Rapportering av elevtalet skal gjerast på skjema utarbeida av Utdanningsdirektoratet og underskrivast av dagleg leiar.

Dersom ein elev ved ein vidaregåande skole per 1. oktober eller 1. april har fråvær utover 20 skoledagar, jf. § 13A, skal eleven ikkje reknast for å ha følgd opplæringa.

Dersom ein vidaregåande skole har programområde/kurs som ikkje vert gitt på nokre av teljetidspunkta, fastset Utdanningsdirektoratet i det einskilde tilfellet korleis skolen skal rapportere det dokumenterte elevtalet.

*II*

Endringa blir sette i gang straks.

**29. aug. Nr. 1014 2016****Forskrift om endring i forskrift om forbudte skytevåpen og godkjente halvautomatiske skytevåpen**

**Hjemmel:** Fastsatt av Politidirektoratet 29. august 2016 med hjemmel i lov 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v. § 6a, jf. delegeringsvedtak 5. juni 1998 nr. 572, jf. forskrift 25. juni 2009 nr. 904 om skytevåpen, våpendeler og ammunisjon mv. (våpenforskriften) § 6 og § 7. Kunngjort 30. august 2016 kl. 12.40.

*I*

I forskrift 9. september 2011 nr. 930 om forbudte skytevåpen og godkjente halvautomatiske skytevåpen gjøres følgende endringer:

§ 4 nytt nr. 27–30 skal lyde:

27. Johnson mod 1941,
28. Ljungman mod AG 42,
29. Tokarev mod SVT 38,
30. Gewehr G-43/K43.

§ 5 nytt nr. 23–27 skal lyde:

23. Garand mod M 1,
24. Garand mod M 1 C,
25. Garand mod M 1 D,
26. Mauser mod G-41,
27. Walther mod G-41.

*II*

Forskriften trer i kraft straks.

**31. august Nr. 1021 2016****Forskrift om endring i utlendingsforskriften (pågriping og fengsling i samband med 48-timarproseduren)**

**Hjemmel:** Fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet 31. august 2016 med hjemmel i lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 106 første ledd bokstav h, jf. delegeringsvedtak 9. oktober 2009 nr. 1260 og omorganiseringsvedtak 18. desember 2009 nr. 1582. Kunngjort 2. september 2016 kl. 14.00.

*I*

I forskrift 15. oktober 2009 nr. 1286 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) gjøres følgende endring:

Ny § 17–20a skal lyde:

**§ 17–20a.** *Valg av advokat i sak som nevnt i lovens § 106 første ledd bokstav h*

I tilfeller hvor en utlending pågripes fordi søknaden om beskyttelse antas å være åpenbart grunnløs og skal behandles i løpet av 48 timer, jf. lovens § 106 første ledd bokstav h, og utlendingen har rett til prosessfullmektig eller fritt rettsråd etter lovens § 92, skal det som hovedregel oppnevnes samme advokat i forbindelse med

- a) pågripelse og eventuell fengsling,
- b) søknaden om beskyttelse og
- c) en eventuell sak om utvisning.

*II*

Endringen trer i kraft straks.

## 26. aug. Nr. 1022 2016

### Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter makrell i 2016

**Hjemmel:** Fastsatt av Fiskeridirektoratet 26. august 2016 med hjemmel i forskrift 15. desember 2015 nr. 1605 om regulering av fisket etter makrell i 2016 § 27. Kunngjort 2. september 2016 kl. 14.00.

*I*

I forskrift 15. desember 2015 nr. 1605 om regulering av fisket etter makrell i 2016 gjøres følgende endring:

§ 12 første og annet ledd (endret) skal lyde:

Fartøy med største lengde under 13 meter og fartøy med største lengde mellom 13 og 14,99 meter med hjemmelslengde mellom 10 og 12,99 meter, med adgang til å delta i fisket med not, kan fiske og lande følgende kvanta makrell:

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Kvotefaktor</i>	<i>Garantert kvote (tonn)</i>
0–9,99	1,2145	29,12
10–12,99	1,5455	37,06
13–14,99	4,7956	114,99

Kvoten til det enkelte fartøy beregnes ved å multiplisere fartøyets kvotefaktorer med en kvoteenhet. Kvoteenheten for beregning av garantert kvote er 23,978. Kvoteenheten for beregning av maksimalkvoten er 43,161. Fisket på maksimalkvoten stoppes fra og med 26. august 2016 klokken 15.00. Siste frist for innmelding av fangst er 26. august 2016 klokken 17.00. Uavhengig av stoppen kan fartøy fortsette fisket innenfor den garanterte kvoten som nevnt i første ledd og kvotefleksibiliteten som nevnt i § 13.

*II*

Forskriften trer i kraft straks.

## 30. aug. Nr. 1023 2016

### Forskrift om oppheving av Safety and Operational Directive No. 16/05616–5 – Airbus Helicopters EC225LP and AS332L2 – Limitation of operations in the Kingdom of Norway due to fatal accident on the 29th of April 2016

**Hjemmel:** Fastsatt av Luftfartstilsynet 30. august 2016 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 4–1 og § 9–1, jf. delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 2. september 2016 kl. 14.00.

**§ 1.** *Oppheving*

Forskrift 11. mai 2016 nr. 476 Safety and Operational Directive No. 16/05616–5 – Airbus Helicopters EC225LP and AS332L2 – Limitation of operations in the Kingdom of Norway due to fatal accident on the 29th of April 2016, oppheves.

**§ 2.** *Ikraftredelse*

Forskriften trer i kraft straks.

**30. aug. Nr. 1024 2016****Driftsforskrifter for ikke-ervertsmessig flyging med fly (privatflyging)**

**Hjemmel:** Fastsatt av Luftfartstilsynet 30. august 2016 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 5–1, § 9–1 og § 15–4, jf. forskrift 11. mars 1994 nr. 202 om gjennomføringsbestemmelser til luftfartsloven, delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1265 og delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 2. september 2016 kl. 14.00.

**1** *Definisjoner*

I denne forskrift menes med:

- a) *ELT (Emergency Locator Transmitter)*: Nødpeilesender beregnet for luftfartøy.
- b) *Automatisk*: Senderen er konstruert for å aktiviseres ved havari ved hjelp av en mekanisme (for eksempel G-bryter).
- c) *ELT121*: Nødpeilesender som sender analogt signal på 121,5 MHz og 243 MHz.
- d) *ELT406*: Fastmontert nødpeilesender som sender digitalt signal på frekvensbåndet 406,0 til 406,1 MHz samt analogt signal på 121,5 MHz.
- e) *PLB406 med GPS (Personal Locator Beacon)*: Nødpeilesender med innebygd GPS-mottaker som sender posisjon på frekvensbåndet 406,0 til 406,1 MHz.

**2** *Gyldighetsområde*

2.1 Disse forskrifter gjelder for ikke ervertsmessig luftfart (privatflyging) innenfor norsk område og uten norsk område når dette er forenlig med fremmed rett som skal få anvendelse, jf. luftfartsloven § 2, første ledd, og vedkommende som utfører slik luftfart er innehaver av:

- a) Norsk luftsertifikat. Hvor vedkommende benytter utenlandsk registrert luftfartøy kan det med vedkommende utenlandske myndighet avtales at andre forskrifter skal gjelde.
- b) Utenlandsk luftfartssertifikat når vedkommende benytter norsk registrert luftfartøy. Det kan med vedkommende utenlandske myndighet avtales at andre forskrifter skal gjelde.
- c) Utenlandsk luftfartssertifikat når vedkommende benytter utenlandsk registrert luftfartøy og det spesielt er avtalt med vedkommende utenlandske myndigheter at norske forskrifter skal gjelde.

2.2 Forskriften gjelder ikke for ikke ervertsmessig luftfart som er regulert i forordning (EU) nr. 965/2012 som gjennomført ved forskrift 7. august 2013 nr. 956 om luftfartsoperasjoner.

**3** *Generelt*

3.1 Fartøysjefen og andre flygebesetningsmedlemmer skal følge de lover, forskrifter og fremgangsmåter for luftfart som er fastsatt av den stat innen hvis område det drives luftfart.

3.2 Fartøysjefen er ansvarlig for sikker drift av flyet og for sikkerheten til alle ombordværende personer under flyging.

3.3 Hvis en nødssituasjon, som bringer flyet eller personer i fare, nødvendiggjør en handlemåte som medfører overtredelse av lokale forskrifter og fremgangsmåter, skal fartøysjefen uoppholdelig melde dette til vedkommende lokale myndighet og Luftfartstilsynet. Fartøysjefen skal avgi rapport angående overtredelsen til vedkommende stats behørig myndighet, hvis dette fordres i den stat hvor hendelsen inntreffer. I slike tilfeller skal han også avgi utførlig rapport til Luftfartstilsynet. Rapporten skal innsendes snarest mulig og normalt innen 10 dager.

3.4 Fartøysjefen er ansvarlig for å melde av til nærmeste behørig myndighet på hurtigst måte om luftfartsulykke med flyet som har til følge at personer kommer alvorlig til skade eller avgår ved døden, eller hvor flyet eller annen eiendom påføres betydelig skade. (Jf. BSL D 1–3 Rapporteringsplikt).

3.5 Medføring av sprengstoff, krigsskytevåpen, krigsammunisjon, eksplosive varer og annet farlig gods, unntatt det som er nødvendig for flyets betjening og navigering eller for ombordværende personers sikkerhet, kan bare finne sted i samsvar med luftfartsloven § 1–12 og tilhørende forskrifter.

Anm.: Brannfarlige væsker og faste stoffer, oksyderende stoffer, etsende væsker, brannfarlige og ikke brannfarlige komprimerte gasser, giftgass, giftvæske og giftige flytende og faste stoffer, tåregass, og radioaktive stoffer, skal blant annet betraktes som farlig gods. Visse stoffer kan bli farlige når de anbringes i nærheten av andre stoffer. Forskrift om befording av gods i luftfartøy er tatt inn i BSL D 1–7.

3.6 Hvis mer enn en flyger gjør tjeneste om bord skal det avgjøres hvem som er fartøysjef før flygingen påbegynnes.

3.7 Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra denne forskrift.

**4** *Forberedelse og utførelse av flyging***4.1** *Bakkeinstallasjoner (Hjelpemidler)*

En flyging skal ikke påbegynnes før fartøysjefen ved hjelp av alle rimelige midler til disposisjon, har forvisset seg om at de hjelpemidler på land og/eller vann som er nødvendige for en sikker gjennomføring av flygingen, er tilgjengelige.

Anm.: «Rimelige midler» er ment å omfatte opplysninger som er tilgjengelige på avgangsstedet gjennom offisielle publikasjoner fra flygeinformasjonstjenesten eller er lett tilgjengelig fra andre kilder. Tilgjengelige og direkte nødvendige hjelpemidler er ikke ment å omfatte katastrofeutstyr for brann- og redningstjeneste.

#### 4.2 *Informasjon til ombordværende personer*

4.2.1 Fartøysjefen skal sørge for at besetningsmedlemmer og passasjerer er gjort kjent med plasseringen og bruk av:

- a) Sikkerhetsbelter
- b) Nødutganger
- c) Redningsvester, hvis medføring av slike er påbudt
- d) Oksygenutstyret, hvis det er bestemt at det skal medføres oksygen
- e) Annet nødutstyr som forefinnes til individuelt eller felles bruk.

4.2.2 I fly med fast utstyr for VOR/ADF/ILS skal fartøysjefen gjøre alle personer om bord kjent med at transportable elektroniske apparater (radiomottaker, lydåndopptaker etc.) ikke må anvendes under flyging når navigasjonsutstyret er i bruk.

#### 4.3 *Forholdsregler for flyets luftdyktighet og sikkerhet*

En flyging må ikke påbegynnes før fartøysjefen har forvisset seg om at:

- a) flyet er luftdyktig og registrert, og at gyldig luftdyktighetsbevis, registreringsbevis, miljødyktighetsbevis – støy, flygehåndbok, radiokonsesjonsbevis samt reisedagbok eller annet tilsvarende godkjent dokument finnes om bord. Innførte anmerkninger i reisedagboken eller tilsvarende skal vurderes for å forvise seg om at eventuelle gjenstående anmerkninger ikke påvirker luftdyktigheten.
- b) installerte instrumenter og utstyr i flyet er tilstrekkelig, alle ventede flygeforhold tatt i betraktning
- c) flyets last er fordelt og ombordværende personer plassert slik at flyets tyngdepunkt ligger innenfor tillatte grenser
- d) medført last er stuert og sikret slik at flyet ikke settes i fare under flygingen
- e) flyets driftsbegrensninger, som fremgår av flygehåndboken eller annet tilsvarende dokument, kan overholdes under den påtenkte flyging
- f) flyets propeller, vinger, stabilisatorer og rotorflater er fri for rim, sne og is, med mindre fabrikanten av angjeldende flytype har godkjent noe annet
- g) at fartøysjefen eller annen bemyndiget og kvalifisert person har undersøkt luftfartøyet for eventuell skade eller påkjenning som materiellet ikke er konstruert for og som kan ha betydning for luftdyktigheten. Med undersøkelse av luftfartøyet menes en gjennomgang av luftfartøyet for om mulig å avdekke skade eller påkjenning på luftfartøyet før, under eller etter flyging. Oppdager man som følge av slik undersøkelse skade eller påkjenning på luftfartøyet, kan luftfartøyet ikke benyttes før luftdyktigheten er bekreftet av godkjent vedlikeholdsinstans, jf. forskrift om vedlikehold og modifikasjon av flymaterieell, BSL B 3–2.

#### 4.4 *Værrapporter og planlegging av flyging*

4.4.1 En flyging må ikke påbegynnes før fartøysjefen har gjort seg kjent med alle tilgjengelige meteorologiske opplysninger som er nødvendige for den påtenkte flyging. Forberedelse for en flyging skal innbefatte:

- a) gransking av aktuelle værrapporter og værvarsel
- b) planlegging av en alternativ fremgangsmåte dersom flygingen på grunn av værforholdene ikke kan gjennomføres slik som planlagt
- c) utarbeidelse av en operativ flygeplan for all IFR-flyging og for VFR-flyging som skal utføres mer enn 50 NM fra startplassen.

4.4.2 Operativ flygeplan i samsvar med pkt. 4.4.1 c) skal medføres og ajourføres under flyging og inneholde følgende opplysninger:

a) For VFR-flyging:

Det som fremgår av Bilag 1 til disse forskrifter

Anm.: Når reiseplanen innleveres for å oppnå alarm- og redningstjeneste, er det iht. BSL F 1–3 pkt. 3.3.1.3.1 krav om at reiseplanen skal være fullstendig. Dette gjelder også opplysninger om alternativ flyplass for VFR-flygingen.

b) For IFR-flyging:

- (i) Det som fremgår av Bilag II til disse forskrifter og
- (ii) minste sikre flygehøyde i samsvar med 4.4.3 for den planlagte strekning, samt værminima for bestemmelsesstedet og alternative flyplasser hvis disse opplysninger ikke fremgår av rutehåndbok eller annen dokumentasjon som medfølger under flyging.

- 4.4.3 Ved beregning av minste sikre flygehøyder for IFR-flyginger gjelder følgende bestemmelser:
- Flygehøydene må ikke ligge under se som måtte være fastsatt av den stat over hvilken flygingen foretas, med mindre de er spesielt godkjent av denne stat.
  - Flygehøyden skal beregnes for en korridor, som skal ha en bredde av minst 10 NM på hver side på den planlagte rutetrase, og strekke seg 10 NM forbi de enkelte ruteavsnitts endepunkter.
  - Ved beregning av korridorbredden skal det tas hensyn til de tilgjengelige navigasjonshjelpemidlers sannsynlige feilkilder på en slik måte at flyet når som helst under flygingen vil befinne seg innenfor de fastsatte korridor grenser.
  - Flygehøyden skal ikke være mindre enn det høyeste hinder innenfor den beregnede korridorbredden pluss en hinderfrihet på:  
1000 fot hvis høyden av hinderet ikke overstiger 6000 fot høyde over havet (MSL)  
2000 fot hvis høyden av hinderet overstiger 6000 fot over havet (MSL)
  - Ved salg av flygehøyde skal det alltid tas hensyn til de aktuelle og forventede atmosfæriske forhold slik at den foreskrevne hinderfrihet kan overholdes.
- 4.5 *Operative begrensninger som følge av værforholdene*
- 4.5.1 *For VFR-flyging*
- Anm.: Sikt og skydekke høyde som angitt i pkt. 4.5.1.1, 4.5.1.2 og 4.5.1.3 nedenfor gjelder for planlegging av flyging. Det er den dårligste del av tilgjengelige værobservasjoner/-informasjoner for beregnet passeringstid/ankomsttid som skal legges til grunn. Under utførelse av flyging gjelder de minstekrav til flysikt og avstand fra skyer som fremgår av lufttrafikkreglene, BSL F 1–4.
- 4.5.1.1 En VFR-flyging som planlegges utført under skyer mer enn 50 NM fra startplassen, må ikke påbegynnes hvis det fra de tilgjengelige værobservasjoner/-informasjoner langs ruten som skal flyges VFR, fremgår at sikten og skydekke høyden vil være mindre enn 5 km og 1000 fot.
- 4.5.1.2 En VFR-flyging over skyer – «on top» – er kun tillatt i dagslys og må ikke påbegynnes med mindre det foreligger værobservasjoner/-informasjoner som viser at følgende krav kan oppfylles under den aktuelle flyging:
- Langs den rute eller del av ruten som skal flyges VFR, skal skyenes utstrekning og skikt være slik at det er mulig å gjennomføre flygingen i VFR-forhold.
  - Ved bestemmelsesstedet eller i området rundt landingsplassen, skal skymengden ikke overstige 4/8 i de skikt som flygingen planlegges utført over.
  - Ved bestemmelsesstedet eller i området rundt landingsplassen, skal sikten og skydekke høyden ikke være mindre enn 5 km respektive 1000 fot.
- 4.5.1.3 En VFR-flyging som planlegges utført i mørke og mer enn 50 NM fra startplassen, må ikke påbegynnes hvis det fra de tilgjengelige værobservasjoner/-informasjoner langs ruten som skal flyges VFR, fremgår at sikten og skydekke høyden vil være mindre enn 10 km og 2000 fot.
- 4.5.2 *For IFR-flyging*
- 4.5.2.1 En IFR-flyging skal med hensyn til tilgjengelige alternative flyplasser planlegges slik at forskriftene i BSL D 1–11 (værminima) kan overholdes.
- 4.5.2.2 Innflyging og landing på en flyplass som ikke har godkjent innflygingsprosedyre skal utføres i VFR-forhold (VMC). Kan innflygingen ikke utføres i VFR-forhold, skal skygjenngang foretas over et radiohjelpemiddel i nærheten av flyplassen ned til en høyde av 1000 fot over høyeste hinder innenfor 8 km fra flyets beregnede posisjon. Derfra foretas den videre flyging i VFR-forhold.
- 4.5.2.3 En flyging må ikke fortsette mot bestemmelsesstedet med mindre de siste foreliggende meteorologiske informasjoner viser at forholdene på denne flyplass (bestemmelsesstedet) eller på minst en alternativ flyplass ved beregnet ankomsttid vil være like gode som eller bedre enn de i BSL D 1–11 (værminima) angitte begrensninger for de innflygingsprosedyrer som kan komme til anvendelse.
- 4.5.3 *Flyging under isingsforhold*
- En flyging som skal utføres i kjente eller ventede isingsforhold må ikke påbegynnes, med mindre flyet har tilstrekkelig avisingsutstyr for slike forhold.
- 4.6 *Drivstoff- og oljeforsyning*
- 4.6.1 En flyging må ikke påbegynnes med mindre det – under hensyntagen til så vel de meteorologiske forhold som slike forsinkelser som kan ventes under flygingen – føres med tilstrekkelig drivstoff og olje til at flygingen kan gjennomføres på en sikker måte.
- 4.6.2 *For VFR-flyging*
- Det skal medføres minst tilstrekkelig drivstoff og olje til at flyet kan fly til bestemmelsesstedet og deretter i 45 minutter.
- 4.6.3 *For IFR-flyging*

Det skal medføres minst tilstrekkelig drivstoff og olje til at flyet kan fly til bestemmelsesstedet og derfra til den alternative flyplass og deretter i 45 minutter.

4.7 *Oksygenforsyning*

Fartøysjefen skal sørge for at det ved flyging som skal utføres i høyde over 10 000 fot med fly uten trykkabin medføres tilstrekkelig mengde oksygen til å forsyne:

- a) Besetningsmedlemmene for en hvilken som helst periode ut over 30 minutter når flygehøyden er mellom 10 000 og 13 000 fot, og
- b) Besetningsmedlemmer og andre ombordværende personer så lenge flygehøyden er mer enn 13 000 fot.

4.8 *Nødssituasjon under flyging*

Hvis en nødssituasjon oppstår under flyging skal fartøysjefen sørge for at alle personer om bord instrueres i de nødprosedyrer og tiltak som situasjonen måtte kreve.

4.9 *Sjekkliste*

Fartøysjefen er ansvarlig for at de til flyet tilhørende sjekklister anvendes under flyging.

4.10 *Farlige forhold*

Når farlige forhold påtreffes underveis, skal det snarest mulig sendes melding om dette. Slike meldinger skal inneholde alle opplysninger som kan være av betydning for andre luftfartøyers sikkerhet.

4.11 *Flygebesetningsmedlemmers fysiske og psykiske skikkethet*

Fartøysjefen er ansvarlig for at en flyging:

- a) Ikke påbegynnes hvis et flygebesetningsmedlem er ute av stand til å utføre sine plikter på grunn av skade, sykdom, tretthet eller påvirkning av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel.
- b) Ikke fortsette forbi den nærmeste brukbare flyplass hvis besetningsmedlemmers evne til å utføre sine funksjoner er betraktelig nedsatt av tretthet, sykdom, mangel på oksygen eller andre årsaker.

4.12 *Bemannings i førerrommet*

4.12.1 Under start og landing skal hvert flygebesetningsmedlem som inngår i den minimumsbesetning som fremgår av bestemmelsen i flygehåndboken, bemanne den plass som er avsatt for ham i førerrommet.

4.12.2 Underveis skal flygebesetningsmedlem, som inngår i den minimumsbesetning som fremgår av bestemmelsene i flygehåndboken, forbli på sin plass i førerrommet. En av plassene kan være ubemannet for kortere perioder når det er nødvendig av hensyn til flysikkerheten eller fysiologiske behov.

4.12.3 Flygebesetningsmedlem skal være fastspent med sikkerhetsbelte når han er på sin plass i førerrommet. Hvis skuldereiser er montert i flyet skal disse benyttes under start og landing, i tillegg til sikkerhetsbelte.

5 *Ytelseskrav og driftsbegrensninger for fly*

5.1 *Fartøysjefen er ansvarlig for at flyet opereres innenfor de driftsbegrensninger, betjeningsforskrifter og ytelser som fremgår av flygehåndboken.*

5.2 *For fly med høyeste tillatte startvekt over 5700 kg gjelder bestemmelsene i BSL D 1–4.*

5.3 *Start og landing må ikke utføres hvis sidevindskomponenten er større enn det som er angitt i flygehåndboken. Det skal tas hensyn til vindkast og den aktuelle bremseeffekt.*

Anm.: Hvis høyeste tillatte sidevindskomponent ikke fremgår av flygehåndboken bør denne begrenses ved at flyets steilehastighet med fulle klaffer multipliseres med 0,2.

6 *Instrumenter og utstyr for fly*

6.1 *Alle fly for enhver flyging*

6.1.1 *Alle fly skal være utstyrt med:*

- a) lett tilgjengelig medisinsk utstyr i samsvar med forskriftene i BSL D 1–9.
- b) transportable brannslukkingsapparater av en hensiktsmessig type hvorav:
  - i) minst ett skal være anbrakt i førerrommet
  - ii) minst ett skal være anbrakt i passasjerkabinen hvis denne er adskilt fra førerrommet.
- c) faste sitteplasser med sikkerhetsbelte for hver person om bord som er mer enn 2 år gammel. Bestemmelser om plassering av to barn i samme stol fremgår av BSL D 1–6.
- d) følgende håndbøker, kart og dokumenter:
  - i) flygehåndboken og andre dokumenter som inneholder ytelsesdata nødvendige for at bestemmelsene under pkt. 5 kan følges, og enhver annen opplysning som er nødvendig for at flyet skal kunne betjenes forskriftsmessig.
  - ii) ajourførte hensiktsmessige kart som dekker den planlagte rute og hvilken som helst annen rute hvortil det med rimelighet kan ventes at flygingen kan bli omdirigert.

- e) elektriske reservesikringer av hver type og størrelse som er installert og som kan byttes ut under flyging.

#### 6.1.2 *Automatisk nødradiosender*

Alle fly i normal- og eksperimentalklassen, med unntak av mikrolette fly og seilfly, skal ha fastmontert automatisk ELT406 med unik kode tildelt av Luftfartstilsynet. ELT406 må tilfredsstille teknisk standard angitt i EASA ETSO 2C126, samt spesifikasjoner i ICAO Annex 10, Aeronautical Telecommunications, Volume III, 2. utgave, juli 2008. Senderen skal:

- a) kunne begynne å sende automatisk ved havari,
- b) kunne anvendes manuelt,
- c) kunne funksjonere uavhengig av flyets batteri,
- d) være vannrett, og
- e) være tilstrekkelig motstandsdyktig slik at den normalt ikke blir ubrukelig som følge av havari.

Dersom fly er utrustet på en slik måte at personer om bord vil separere fra flyet i en nødssituasjon, skal samtlige personer utrustes med personlig nødpeilesender av typen PLB406 med GPS. Det er da ikke krav til fastmontert ELT406.

#### 6.2 *Flyging i samsvar med VFR-reglene*

Alle fly skal, under flyging i samsvar med VFR-reglene være utstyrt med:

- a) magnetkompass
- b) et ur som indikerer timer, minutter og sekunder
- c) en trykkehøydemåler
- d) en fartsmåler
- e) det kommunikasjons- og navigasjonsutstyr som kreves av vedkommende luftfartsmyndighet.

Anm.: I visse land kan luftfartsmyndighetene ha fastsatt minstekrav til instrumentutstyr for IFR- og VFR-flyging.

#### 6.3 *Flyging over vann*

##### 6.3.1 *Sjøfly*

Et hvert sjøfly skal under flyging være utstyrt med:

- a) en redningsvest eller likeverdig flyteanordning til hver enkelt person om bord, anbrakt på et sted som er lett tilgjengelig fra vedkommende sitteplass
- b) drivanker, når dette er nødvendig som hjelp ved manøvrering
- c) padleåre, lensepumpe og tauverk med kasteline.

Anm.: «Sjøfly» innbefatter amfibiefly når disse brukes som sjøfly.

##### 6.3.2 *Landfly*

Et hvert enmotors landfly skal ved start og landing over vann og når det underveis flyr over vann i større avstand fra land enn glidedistansen, være utstyrt med en redningsvest eller likeverdig flyteanordning til hver enkelt person om bord, anbrakt på et sted som er lett tilgjengelig fra vedkommende sitteplass.

Anm.: «Landfly» innbefatter amfibiefly når disse brukes som landfly.

##### 6.3.3 *På langdistanseflyging over vann*

Alle fly på langdistanseflyging over vann skal være utstyrt med:

- a) når flyet kan befinne seg mer enn 50 NM fra landområde:
  - i) en redningsvest eller likeverdig flyteanordning til hver enkelt om bord, anbrakt på et sted som er lett tilgjengelig fra vedkommende sitte- eller liggeplass.
- b) Når flyet kan befinne seg mer enn 100 NM i tilfelle av enmotors fly, og 200 NM i tilfelle av flermotors fly fra landområde:
  - i) redningsflåter i tilstrekkelig antall til å bære alle om bord, anbrakt slik at de er lett tilgjengelig i en nødssituasjon og forsynt med slikt redningsutstyr – inklusive midler til livets opprettholdelse – som må anses for passende for den angjeldende flyging og midler til å sende de i lufttrafikkreglene beskrevne nødlyssignaler.
  - ii) Minst en VHF-nødradiosender, som oppfyller ICAO Annex 10s krav til slik utrustning. Radiosenderen skal være transportabel og anbrakt på et sted som er lett tilgjengelig i en nødssituasjon. Den skal kunne flyte, være vannrett, ha egen strømforsyning og kunne betjenes av ikke fagfolk.

#### 6.4 *Flyging over øde områder*

Rednings- og nødutstyr som skal medbringes ved flyging med enmotors fly over øde områder fremgår av BSL D 1–8.

#### 6.5 *Flyging i store høyder*

- 6.5.1 Alle fly som ikke har trykkabin og som skal brukes i store høyder, skal være tilstrekkelig med oksygen og masker til å dekke og fordele oksygenforsyningen som er forlangt i 4.7.

- 6.5.2 Alle fly med trykkabin som skal brukes i store høyder skal medføre nødforsyning av oksygen og masker til bruk for flygebesetningen.
- 6.6 *Flyging i samsvar med instrumentflygereglene*  
Alle fly som brukes i samsvar med instrumentflygereglene skal være utstyrt med:
- Krengings- og svingviser
  - Horisontgyro
  - Retningsgyro
  - Midler til å vise om energitilførselen til gyroinstrumentene er tilstrekkelig
  - To følsomme barometriske høydemålere
  - Et instrument i førerrommet som viser den utvendige lufts temperatur
  - Et ur som indikerer timer, minutter og sekunder
  - Fartsmåler med pitotsystem som kan avises
  - Vertikal fartsmåler
  - Magnetkompass
  - Rutehåndbok som gir opplysninger om kommunikasjons- og navigasjonshjelpemidler, samt flyplasser og innflygingshjelpemidler for den rute som skal flyges
  - En holder for IAL-kart.
- 6.7 *Flyging i mørke*
- 6.7.1 Alle fly som brukes i tiden mellom solnedgang og soloppgang skal være utstyrt med:
- Alt det utstyr som er foreskrevet i pkt. 6.6 unntatt f), g), k) og l) samt e) hvor det kun er krav til en høydemåler og h) hvor det ikke er krav til pitotsystem som kan avises
  - Landingslyskaster
  - Belysning for alle instrumenter og alt utstyr som brukes av flygebesetningen og som er nødvendig for en sikker betjening av flyet
  - Lys i passasjerkabinen
  - En elektrisk håndlykt ved hvert tjenestegjørende besetningsmedlems plass
  - Navigasjonslanterner som angitt i Bilag V til BSL D 2–1.
- 6.8 *Flyging under isingsforhold*  
Fly skal være forsynt med avisingsutstyr når de brukes under forhold og på steder hvor det er rapportert isingsfare eller hvor isingsforhold kan ventes.
- 6.9 *Flyging til og fra vann, is- og snølagte flater*
- 6.9.1 Fly som skal lande på vann, is- og snølagte flater skal være utstyrt med en vertikal fartsmåler.
- 6.9.2 For start og landing med sjøfly i mørke eller om natten skal avgangs- og landingsområdet ha slik belysning at start og landing kan foregå på en betryggende måte.
- 7 *Kommunikasjons- og navigasjonsutstyr i fly*
- 7.1 *Kommunikasjonsutstyr*
- 7.1.1 Fly skal være utstyrt med kommunikasjonsutstyr som gjør det mulig å holde to-veis forbindelse med angjeldende enhet av lufttrafikkjenesten på de frekvenser som er foreskrevet. Det kan dispenseres fra denne bestemmelse.  
Anm.: Kravet anses oppfylt hvis mulighetene for å utveksle de foreskrevne meddelelser er til stede under normale radiomessige forhold på strekningen.
- 7.1.1.1 Hvis det behøves mer enn et sett kommunikasjonsutstyr for å kunne etterfølge 7.1.1 skal hvert enkelt sett være uavhengig av det/de andre på en slik måte at hvis det oppstår feil i ett sett, så skal dette ikke resultere i feilfunksjon i et annet sett.
- 7.2 *Navigasjonsutstyr*
- 7.2.1 Fly skal være utstyrt med navigasjonsutstyr i henhold til BSL D 1–14 og skal ha utstyr som gjør det mulig å utføre flygingen:
- I samsvar med den operative flygeplan
  - I samsvar med instruksjoner fra flygekontrolltjenesten, med mindre flygingen utføres i samsvar med de visuelle flygereglene og navigasjonen kan gjennomføres med referanse til landemerker for minst hvert 60 NM og vedkommende luftfartsmyndighet ikke stiller krav til navigasjonsutstyr for VFR-flyging.
- 7.2.2 Fly som brukes over havområder hvor det ifølge regional overenskomst foreligger krav til spesiell navigasjonsnøyaktighet, skal dessuten ha navigasjonsutstyr som:
- gir flybesetningen løpende informasjon med angitt nøyaktighet om flyets posisjon i forhold til den planlagte rutetrasé, og
  - er godkjent av Luftfartstilsynet for bruk av flyginger over slike havområder.
- Anm.: Krav til ovennevnte navigasjonsnøyaktighet kalles av ICAO: Minimum Navigation Performance Specifications (MNPS).

- 7.2.3 Fly skal ha navigasjonsutstyr som det gjør det mulig, hvis feil oppstår i noen enhet av utstyret under flyging, å fortsette navigeringen i samsvar med kravene i 7.2.1.  
Anm.: Dette krav kan oppfylles på en annen måte enn ved dublering av utstyret.
- 7.2.4 Ved flyging hvor det er hensikten å foreta instrumentlanding, skal flyet ha radioutstyr som gjør det mulig å motta signaler som kan lede til et punkt hvorfra landing kan gjennomføres visuelt med bakkesikt. Dette utstyr skal kunne benyttes ved instrumentinnflyging til så vel bestemmelsesstedet som de alternative flyplasser.
- 7.3 *Transponderutstyr*  
Fly skal være utstyrt med automatisk svarsender for sekundærradar – transponder – når flygingen skal utføres i et område eller ved en flyplass hvor slikt utstyr er obligatorisk.  
Anm.: Transponderutstyr anbefales om man flyr ofte til og fra flyplasser eller i områder hvor flygekontrolltjenesten benytter sekundærradar selv om transponder ikke er obligatorisk. Med henblikk på den forventede utvikling bør transponder ha mulighet for fremtidig innkopling av automatisk høyderapportering hvis dette ikke installeres fra begynnelsen av.
- 8 *Vedlikehold av fly*  
Anm.: «Fly» i dette kapittel dekker også motorer, propeller, komponenter og tilbehør, instrumenter, radio, utstyr og apparater, samt nødutstyr.
- 8.1 *Ansvarsforhold*
- 8.1.1 Eier eller brukeren av et fly er ansvarlig for at det vedlikeholdes slik at kravene i luftfartsloven § 43 om luftdyktighet er oppfylt.  
For fly med høyeste tillatte startvekt over 2000 kg skal den som står ansvarlig for vedlikeholdet være en autorisert mekaniker, eller en godkjent vedlikeholdsorganisasjon. Melding om ansvarlig person eller organisasjon skal sendes til Luftfartstilsynet.  
For fly med høyeste tillatte startvekt over 5700 kg skal vedlikeholdsordningen være godkjent av Luftfartstilsynet.  
Anm.: Er flyet leiet ut skal det av leiekontrakten fremgå om vedlikeholdsansvaret er overført til brukeren.
- 8.1.2 Eier eller brukeren av fly er ansvarlig for at:  
i) Vedlikehold, ettersyn og reparasjon utføres i samsvar med Luftfartstilsynets bestemmelser.  
ii) Vedlikeholdspersonell gjør de nødvendige notater i flyets journaler eller tilsvarende dokumenter om at flyet er luftdyktig.  
iii) Vedlikeholdsattest er utfylt og undertegnet av godkjent personell. Attesten skal inneholde forsikring om at vedlikeholdsarbeidet er tilfredsstillende utført på foreskrevet måte.  
Anm.: De utførlige bestemmelser om ansvarsfordelingen finnes i KfL nr. 1/Tekn./1964 2. utgave av 1. juli 1975.
- 8.2 *Luftdyktighetserklæring*  
Enhver person som skal undertegne erklæringer om flys luftdyktighet, skal være i besittelse av gyldig sertifikat eller bevis herfor.
- 8.3 *Dokumentasjon av vedlikeholdsarbeider*
- 8.3.1 Flyeieren skal sørge for at det føres oppgave over følgende:  
a) For hele flyet:  
(i) Tomvekten og tyngdepunktet for tomt fly  
(ii) Tillegg eller fjerning av utstyr  
(iii) De forskjellige vedlikeholdsreparasjoner og forandringer, som er utført med angivelse av gangtid og datoen for utførelsen  
(iv) Kronologisk oppgave over og metoden for oppfyllelse av luftdyktighet.  
b) For flyets hoveddeler:  
(i) Total gangtid  
(ii) Gangtid siden siste overhaling og datoen for denne  
(iii) Datoen for siste ettersyn.  
c) For instrumenter og utstyr hvor gangtiden er avgjørende for brukbarheten:  
(i) Nødvendige oppgaver over gangtiden for å kunne utstyrets brukbarhet og levetid  
(ii) Datoen for siste ettersyn.
- 8.3.2 Bruker eller eier av fly skal oppfylle kravene i 8.3 i samsvar med bestemmelsene i BSL B.
- 8.3.3 Oppgavene i 8.3.1 og 8.3.2 skal oppbevares i minst 90 dager etter at den enhet de gjelder for, er endelig tatt i bruk.
- 9 *Flygebesetningen*





1. den distanse et sort objekt av egnede dimensjoner, plassert nær bakken, kan ses og gjenkjennes mot en lys bakgrunn,
  2. den distanse et lys med rundt 1 000 candela lysstyrke kan ses og identifiseres mot en mørk bakgrunn.
- h) *Tettbygd strøk*: Et område som er nyttet til bolig-, rekreasjons- eller til industriformål i forbindelse med by.
- i) *ELT (Emergency Locator Transmitter)*: Nødpeilesender beregnet for luftfartøy.
- j) *Automatisk*: Senderen er konstruert for å aktiviseres ved havari ved hjelp av en mekanisme (for eksempel G-bryter).
- k) *ELT121*: Nødpeilesender som sender analogt signal på 121,5 MHz og 243 MHz.
- l) *ELT406*: Fastmontert nødpeilesender som sender digitalt signal på frekvensbåndet 406,0 til 406,1 MHz samt analogt signal på 121,5 MHz.

#### § 4. Bruksbegrensninger

- (1) Slippflyging, herunder fallskjermhopping fra helikopter, og slepeflyging tillates ikke i ikke-ervervsmessig luftfart med helikopter.
- (2) Lasteflyging med underhengende last tillates dersom fartøysjefen har tilstrekkelig kompetanse og trening og operasjonen er sikret gjennom en godkjent standard operasjonsprosedyre (SOP).
- (3) Ikke-ervervsmessig foto- og reklameflyging tillates i den utstrekning det følger av forskrift 26. juni 2003 nr. 863 om fotoflyging m.m. (BSL D 5–6).

#### § 5. Fartøysjefens ansvar

- (1) Fartøysjefen har ansvaret for sikker bruk av helikopteret og for sikkerheten til alle personer og last om bord under flyging.
- (2) Dersom en nødssituasjon medfører overtredelse av lovbestemmelser, forskrifter og/eller operative prosedyrer, skal fartøysjefen snarest melde dette til politiet og til Luftfartstilsynet.

#### § 6. Flygebesetningens størrelse

Flygebesetningen må ikke være mindre i antall enn det som er foreskrevet i flygehåndboken eller annet dokument som er knyttet til luftdyktighetsbeviset.

#### § 7. Operativ organisasjon

For helikopter over 3175 kg skal fartøysjefen ha støtte i en operativ organisasjon godkjent av Luftfartstilsynet.

#### § 8. Varslings- og rapporteringsplikt

Luftfartsulykker, luftfartshendelser og driftsforstyrrelse skal varsles i henhold til forskrift 1. juli 2016 nr. 868 om rapporterings- og varslingsplikt ved luftfartsulykker og luftfartshendelser mv.

#### § 9. Farlig gods

Medføring av sprengstoff, krigsskytevåpen, krigsammunisjon, eksplosive varer og annet farlig gods, unntatt det som er nødvendig for fartøyets betjening og navigering eller for ombordværende personers sikkerhet, kan bare finne sted i samsvar med luftfartsloven § 9–4 og forskrifter gitt i medhold av denne bestemmelsen.

### Kapittel 2. Forberedelse og utførelse av flyging

#### § 10. Utvelgelse av fartøysjef

Hvis mer enn en flyger gjør tjeneste om bord skal det avgjøres hvem som er fartøysjef før flygingen påbegynnes.

#### § 11. Hjelpemidler

En flyging skal ikke påbegynnes før fartøysjefen har forvissnet seg om at de hjelpemidler på land og/eller vann som er nødvendige for en sikker gjennomføring av flygingen, er tilgjengelig og tilstrekkelig.

#### § 12. Informasjon til personer om bord

- (1) Fartøysjefen skal sørge for at besetningsmedlemmer og passasjerer er gjort kjent med plasseringen og bruken av:
  - a) Sikkerhetsbelter, med eventuelle skulderstropp(er),
  - b) Nødutganger,
  - c) Redningsvester,
  - d) Oksygenutstyr, hvis det er bestemt at det skal medføres oksygen,
  - e) Annet nødutstyr som forefinnes til individuelt eller felles bruk.
- (2) I helikopter med VOR/ADF/ILS/GPS eller annet følsomt elektronisk utstyr skal fartøysjefen gjøre alle personer om bord kjent med at transportable elektroniske apparater (mobiltelefoner, radiosendere og -mottakere etc.) må være avslått under flyging.

#### § 13. Forholdsregler for helikopterets luftdyktighet og sikkerhet

En flyging må ikke påbegynnes før fartøysjefen har forvissnet seg om at:

- a) helikopteret er luftdyktig og registrert, og at gyldig luftdyktighetsbevis, registreringsbevis, miljødyktighetsbevis – støy, flygehåndbok, radiokonsesjonsbevis samt reisedagbok eller annet tilsvarende godkjent dokument finnes om bord. Innførte anmerkninger i reisedagboken eller tilsvarende skal vurderes for å forvise seg om at eventuelle gjensstående anmerkninger ikke påvirker luftdyktigheten,

- b) installerte instrumenter og utstyr i helikopteret er tilstrekkelig, alle påregnelige flygeforhold tatt i betraktning,
- c) helikopterets last er fordelt og personer om bord er plassert slik at helikopterets tyngdepunkt ligger innenfor tillatte grenser,
- d) medført last er stuert og sikret slik at helikopteret ikke settes i fare under flygingen,
- e) helikopterets driftsbegrensninger, som fremgår av flygehåndboken eller annet tilsvarende dokument, kan overholdes under den planlagte flyging,
- f) helikopterets rotorblader og kontrollflater er frie for rim, snø og is, med mindre fabrikanten av helikoptertypen har godkjent noe annet,
- g) materiell som kan ha vært utsatt for påkjenninger som materialet ikke er konstruert for, er undersøkt av godkjent vedlikeholdsinstans for eventuelle skader.

#### § 14. *Værrapporter*

En flyging må ikke påbegynnes før fartøysjefen har gjort seg kjent med alle tilgjengelige meteorologiske opplysninger som er nødvendige for den planlagte flyging. Forberedelse av en flyging skal omfatte:

- a) gjennomgang av aktuelle værrapporter og værvarsel,
- b) planlegging av en alternativ fremgangsmåte dersom flygingen på grunn av værforholdene ikke kan gjennomføres slik som planlagt,
- c) utarbeidelse av en operativ flygeplan etter § 15.

#### § 15. *Operativ flygeplan*

(1) For all flyging som skal utføres mer enn 50 NM fra startplassen skal det utarbeides operativ flygeplan. Planen skal medføres og ajourføres under flygingen og minst inneholde følgende opplysninger:

- a) planlagt rute med flygetider og hastighet,
- b) kurser med korreksjon for vind og misvisning,
- c) minstehøyder og planlagte flygehøyder,
- d) drivstoffberegning,
- e) masse- og tyngdepunktsberegning,
- f) nødvendig kartmateriale for å kunne gjennomføre flygingen.

(2) For IFR-flyging skal planen i tillegg inneholde minste sikre flygehøyder for den planlagte strekning samt værminima for bestemmelsesstedet og alternative flyplasser hvis disse ikke framgår av rutehåndbok eller annen dokumentasjon som medfølger under flyging.

(3) Ved beregning av minste sikre flygehøyder for IFR-flyging gjelder følgende: flygehøydene må ikke ligge under de som måtte være fastsatt av den stat hvor flygingen foretas, med mindre dette er spesielt godkjent,

- a) flygehøydene skal beregnes for en korridor, som skal ha en bredde av minst 10 NM på hver side av den planlagte rutetrasé, og strekke seg 10 NM forbi de enkelte ruteavsnitts endepunkter,
- b) ved beregning av korridorbredden skal det tas hensyn til de tilgjengelige navigasjonshjelpemidlers sannsynlige feilkilder på en slik måte at helikopteret når som helst under flyging vil befinne seg innenfor de fastsatte korridorgrenser,
- c) flygehøyden skal ikke være mindre enn det høyeste hinder innenfor den beregnende korridors bredde pluss en hinderfrihet på:
  - 1. 1000 fot hvis høyden av hinderet ikke overstiger 6000 fot høyde over havet (MSL).
  - 2. 2000 fot hvis høyden av hindringen overstiger 6000 fot høyde over havet (MSL).

(4) Ved valg av flygehøyde skal det alltid tas hensyn til de aktuelle og forventede atmosfæriske forhold slik at den foreskrevne hinderfrihet kan overholdes.

#### § 16. *Operative begrensninger for VFR-flyging som følge av værforholdene*

(1) En VFR-flyging som planlegges utført mer enn 50 NM fra startplassen, må ikke påbegynnes dersom det ut fra tilgjengelige meteorologiske opplysninger og værobservasjoner fremgår at sikten og skydekkehøyden vil være mindre enn 5 km og 1000 fot.

(2) En VFR-flyging som planlegges utført i mørke og mer enn 50 NM fra startplassen, må ikke påbegynnes dersom det ut fra tilgjengelige meteorologiske opplysninger og værobservasjoner fremgår at sikten og skydekkehøyden vil være mindre enn 10 km og 2000 fot.

(3) VFR-flyging over skydekke er ikke tillatt.

#### § 17. *Operative begrensninger for IFR-flyging som følge av værforholdene*

(1) En IFR-flyging må ikke påbegynnes med mindre de tilgjengelige meteorologiske opplysninger viser at værforholdene er slike at begrensningene i forskrift 15. mars 1974 nr. 3203 om værminima for fly (operative begrensninger for start og landing ved IFR-flyging) kan etterfølges.

(2) Innflyging og landing på en landingsplass som ikke har godkjent innflygingsprosedyre skal utføres i VFR-forhold (VMC). Kan innflygingen ikke utføres i VFR-forhold, skal nedstigning foretas over et radiohjelpemiddel i nærheten av landingsplassen ned til en høyde av 1000 fot over høyeste hinder innenfor 8 km fra helikopterets beregnede posisjon. Derfra foretas den videre flyging i VFR-forhold.

(3) Flygingen skal avbrytes dersom de siste tilgjengelige meteorologiske opplysninger viser at forholdene på bestemmelsesstedet eller på minst en alternativ landingsplass ved beregnet ankomsttid er av en slik art at de operative begrensningene i forskrift 15. mars 1974 nr. 3203 om værminima for fly (operative begrensninger for start og landing ved IFR-flyging) ikke vil kunne overholdes.

(4) For at en landingsplass skal kunne planlegges brukt som alternativ landingsplass, må varslet flysikt (TAF) på landingsplassen og skydekkehøyde være henholdsvis minst 400 m bedre og minst 200 fot høyere, enn de publiserte landingsminima for vedkommende landingsbane. Dette gjelder i tidsrommet fra 2 timer før til 2 timer etter planlagt ankomsttid, eller fra avgangstidspunkt til 2 timer etter planlagt ankomsttid.

(5) En flyging som skal gjennomføres som en IFR-flyging uten alternativ landingsplass, skal ikke påbegynnes med mindre siste tilgjengelige værvarsel (TAF) for bestemmelsesstedet, fra 2 timer før til 2 timer etter planlagt ankomsttid, eller fra avgangstidspunktet til 2 timer etter planlagt ankomsttidspunkt, tilsier at:

- a) skyhøyde minst 400 fot høyere enn publisert landingsminima, og
- b) sikt minst 1500 m over publisert landingsminima.

#### § 18. *Flyging under isingsforhold*

Når helikoptre brukes under forhold og på steder hvor det er rapportert isingsfare eller hvor ising kan ventes, skal helikopteret være utstyrt med avisingsutstyr eller annet utstyr som fremgår av flygehåndboken.

#### § 19. *Drivstoff- og oljeforsyning*

(1) En flyging må ikke påbegynnes uten at det medføres tilstrekkelig drivstoff og olje til at flygingen kan gjennomføres på en sikker måte. Det skal tas hensyn til de meteorologiske forhold og forsinkelser som kan forventes under flygingen.

(2) For VFR-flyging skal det medføres minst tilstrekkelig drivstoff og olje til at helikopteret kan fly til bestemmelsesstedet og deretter i 20 minutter og deretter i 10 % av planlagt flyetid.

(3) Når det ved IFR-flyging er planlagt bruk av alternativ landingsplass, skal det medføres minst tilstrekkelig drivstoff og olje til at helikopteret kan:

- a) fly til bestemmelsesstedet, og
- b) gjennomføre en innflyging, og
- c) gjennomføre en avbrutt innflyging, og
- d) fly til den alternative landingsplassen som er angitt i reiseplanen, og
- e) fly i 30 min i anbefalt hastighet for ventemønster i 1500 fot over bestemmelsesstedet under standard atmosfæriske forhold (ISA), og
- f) gjennomføre en innflyging, og
- g) gjennomføre en landing, og
- h) ha tilstrekkelig drivstoff for å ivareta økt forbruk som følge av mulige uventede forhold.

(4) Når en IFR-flyging skal gjennomføres uten planlagt bruk av alternativ landingsplass, skal det medføres minst tilstrekkelig drivstoff og olje til at helikopteret kan:

- a) fly til bestemmelsesstedet, og
- b) fly i 30 min i anbefalt hastighet for ventemønster i 1500 fot over bestemmelsesstedet under standard atmosfæriske forhold (ISA), og
- c) gjennomføre en innflyging, og
- d) gjennomføre en landing, og
- e) ha tilstrekkelig drivstoff for å ivareta økt forbruk som følge av mulige uventede forhold.

#### § 20. *Oksygen*

(1) Fartøysjefen skal sørge for at det ved flyging som skal utføres i høyder over 10 000 fot medføres tilstrekkelige mengder oksygen til å forsyne:

- a) besetningsmedlemmene for en hvilken som helst periode når flygehøyden er mellom 10 000 og 13 000 fot, og
- b) besetningsmedlemmer og andre personer om bord så lenge flygehøyden er mer enn 13 000 fot.

(2) Ved flyging over 10 000 fot skal flygebesetningsmedlemmer som skal utføre tjeneste om bord alltid benytte oksygen.

#### § 21. *Nødssituasjon under flyging*

Hvis en nødssituasjon oppstår under flyging skal fartøysjefen sørge for at alle personer om bord instrueres i de nødprosedyrer og tiltak som situasjonen krever.

#### § 22. *Sjekklister*

Fartøysjefen er ansvarlig for at de til en hver tid gjeldende sjekklister anvendes under flyging.

#### § 23. *Farlige flygeforhold*

Når farlige flygeforhold påtreffes underveis, skal det snarest mulig sendes melding om dette til nærmeste luftkontrollenhet. Slike meldinger skal inneholde alle opplysninger som kan være av betydning for andre luftfartøyers sikkerhet.

#### § 24. *Flygebesetningsmedlemmers fysiske og psykiske skikkethet*

Fartøysjefen er ansvarlig for at en flyging:

- a) ikke påbegynnes hvis et flygebesetningsmedlem er ute av stand til å utføre sine plikter på grunn av skade, sykdom, tretthet eller påvirkning av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel,
- b) ikke fortsetter forbi den nærmeste sikre landingsplass hvis besetningsmedlemmers evne til å utføre sine funksjoner er vesentlig nedsatt av tretthet, sykdom, mangel på oksygen eller andre årsaker.

#### § 25. *Bemanning i førerrommet*

- (1) Under start og landing skal hvert flygebesetningsmedlem som inngår i den minimumsbesetning som fremgår av flygehåndboken, bemanne den plass som er avsatt for denne personen i helikopteret.
- (2) Underveis skal flygebesetningsmedlem, som inngår i den minimumsbesetning som fremgår av bestemmelsene i flygehåndboken, forbli på sin plass. En av plassene kan være ubemannet for kortere perioder når det er nødvendig av hensyn til flysikkerheten eller fysiologiske behov.
- (3) Flygebesetningsmedlem skal være fastspent med sikkerhetsbelte inkludert skulderseler når han er på sin plass.

#### § 26. *Bruk av landingsplasser*

- (1) Ved bruk av landingsplasser gjelder forskrift 17. desember 2001 nr. 1488 om bruk av flyplasser (BSL D 1–2).
- (2) Før man foretar en landing på et sted som ikke er særskilt innrettet for start og landing med luftfartøy skal fartøysjefen foreta en inspeksjon av landingsområdet ved å overfly dette. Ved overflygingen skal fartøysjefen bestemme seg for innflygningssektor og utflygningssektor. Eventuelle løse objekter, hindringer, landingsplassens overflate og beskaffenhet skal ved hjelp av overflygingen søkes klarlagt nøye før avgjørelsen om landing tas. Før landing skal fartøysjefen påse at helikopterets ytelse tilsier at man kan gjennomføre den aktuelle landing, eventuelt en avbrutt landing, og en etterfølgende avgang på en sikker måte.
- (3) Ved start og landing med helikopter i mørke skal avgangs- og landingsområdet ha slik belysning at start og landing kan foregå på en betryggende måte.

### *Kapittel 3. Utstyrskrav*

#### § 27. *Ytelseskraav og driftsbegrensninger*

- (1) Fartøysjefen er ansvarlig for at helikopteret opereres innenfor de driftsbegrensninger, rutiner og ytelser som fremgår av flygehåndboken.
- (2) Fartøysjefen skal forsikre seg om at helikopteret har tilstrekkelig ytelse for den planlagte flyging.
- (3) Helikopter som skal brukes til start og landing i tettbebyggelse eller fra helikopterlandingsplass over bakkenivå eller fra helikopterdekk skal være utstyrt med to eller flere motorer. Vekten skal være avpasset slik at flygingen kan foregå på en betryggende måte med én motor ute av funksjon. Unntatt fra denne bestemmelsen er flyging som kan følge en trasé hvor helikopteret kan lande uten unødig fare for person eller eiendom på bakken.

#### § 28. *Generelle utstyrskrav for helikopter*

- (1) Alle helikoptre skal minst være utstyrt med:
  - a) lett tilgjengelig medisinsk utstyr i samsvar med forskrift 9. oktober 1975 nr. 3206 om førstehjelpsutstyr i luftfartøy (BSL D 1–9),
  - b) transportable brannslukkingsapparater av en hensiktsmessig type hvorav minst ett skal være plassert i førerrommet og minst ett skal være plassert i passasjerkabinen hvis denne er adskilt fra førerrommet,
  - c) faste sitteplasser med sikkerhetsbelte for hver person om bord. Små barn må sikres på betryggende måte,
  - d) elektriske reservesikringer av hver type og størrelse som er installert og som kan byttes ut under flyging,
  - e) flygehåndboken og andre dokumenter som inneholder ytelsesdata nødvendige for at bestemmelsene i § 27 kan følges, samt eventuelle andre opplysninger som er nødvendig for at helikopteret skal kunne betjenes forskriftsmessig og sikkert,
  - f) nødvendige kart og navigasjonsinformasjon,
  - g) nødvendig nød- og redningsutstyr, jf. forskrift 11. januar 2003 nr. 42 om flyging med én-motors luftfartøy i fjell og øde områder i Norge og på Svalbard (BSL D 1–8).
- (2) Alle helikoptre skal ha fastmontert automatisk ELT406 med unik kode tildelt av Luftfartstilsynet. ELT406 må tilfredsstillte teknisk standard angitt i EASA ETSO 2C126, samt spesifikasjoner i ICAO Annex 10, Aeronautical Telecommunications, Volume III, 2. utgave, juli 2008. Senderen skal:
  - a) kunne begynne å sende automatisk ved havari,
  - b) kunne anvendes manuelt,
  - c) kunne funksjonere uavhengig av flyets batteri,
  - d) være vanntett, og
  - e) være tilstrekkelig motstandsdyktig slik at den normalt ikke blir ubrukelig som følge av havari.

#### § 29. *Utstyrskrav ved VFR-flyging*

Ved VFR-flyging skal alle helikoptre minst være utstyrt med:

- a) magnetkompass,
- b) en klokke som viser timer, minutter og sekunder,
- c) en trykkehøydemåler,
- d) en fartsmåler,

e) kommunikasjons- og navigasjonsutstyr i henhold til § 32, § 33 og § 34.

**§ 30. Utstyrskrav ved IFR-flyging**

(1) Ved IFR-flyging skal alle helikoptre være utstyrt med:

- a) magnetkompass,
- b) klokke som viser timer, minutter og sekunder,
- c) følsom barometriske høydemåler,
- d) fartsmåler med pitotsystem som kan avises,
- e) krenningsviser («Slip indicator»),
- f) to horisontgyroer, hvorav den ene kan erstattes av en svingeviser,
- g) retningsgyro,
- h) midler til å vise om energitilførselen til gyroinstrumentene er tilstrekkelig,
- i) utvendige lufttemperaturmåler,
- j) vertikalfartsmåler,
- k) kommunikasjons- og navigasjonsutstyr i henhold til § 32, § 33 og § 34,
- l) rutehåndbok som gir opplysninger om kommunikasjons- og navigasjonshjelpemidler, samt flyplasser og innflygingshjelpemidler for den reiserute som skal flyges,
- m) holder for IAL-kart.

(2) Instrumentene som nevnt i første ledd bokstav e, f og g kan erstattes av kombinasjonsinstrumenter eller integrert flight director-systemer forutsatt at systemet har en likeverdig beskyttelse mot feil som individuelle instrumenter.

**§ 31. Utstyrskrav for VFR-flyging i mørke**

Ved VFR-flyging i mørke skal alle helikoptre være utstyrt med:

- a) utstyret som nevnt i § 28 første ledd bokstav a) til k),
- b) navigasjonslanterner som angitt i driftsforskrift 25. april 1974 nr. 4166 om ervervsmessig luftfart med fly (BSL D 2–1) bilag IV,
- c) landingslyskaster som bør være bevegelig,
- d) belysning for alle instrumenter og alt utstyr som brukes av flygebesetningen og som er nødvendig for en sikker betjening av helikopteret,
- e) lys i passasjerkabinen,
- f) håndlykt plassert ved plassen til hvert tjenestegjørende besetningsmedlem.

**§ 32. Kommunikasjonsutstyr**

(1) Helikopter skal være utstyrt med kommunikasjonsutstyr som gjør det mulig å holde toveis forbindelse med angjeldende enhet av lufttrafikkjenesten på de frekvenser som er foreskrevet. Hvis det behøves mer enn ett sett kommunikasjonsutstyr for å kunne oppfylle kravet i første ledd, skal settene kunne virke uavhengig av hverandre.

(2) All radiokommunikasjon i høyder under 10 000 fot og på bakken skal foregå ved bruk av hodetelefon med bøylemikrofon eller tilsvarende.

**§ 33. Navigasjonsutstyr**

(1) Helikopter skal være utstyrt med navigasjonsutstyr i henhold til forskrift 3. februar 1998 nr. 113 om medføring og bruk av radionavigasjonsutstyr og SSR-transponder i luftfartøy (BSL D 1–14).

(2) I tillegg skal helikopteret ha utstyr som gjør det mulig å utføre flygingen i samsvar med den operative flygeplan og i samsvar med instruksjoner fra flygekontrolltjenesten.

(3) Helikopter som brukes over havområder hvor det ifølge regional overenskomst foreligger krav til spesiell navigasjonsnøyaktighet, skal dessuten ha navigasjonsutstyr som gir flybesetningen løpende informasjon med angitt nøyaktighet om flyets posisjon i forhold til den planlagte rutetrasé. Utstyret må være godkjent av Luftfartstilsynet for bruk ved flyginger over slike havområder.

(4) Helikopter skal ha navigasjonsutstyr som det gjør det mulig å fortsette navigeringen selv om det oppstår feil i utstyret nevnt i første og annet ledd.

(5) Ved flyging hvor hensikten er å foreta instrumentlanding, skal helikopteret ha radioutstyr som gjør det mulig å motta signaler som kan lede det til et punkt hvorfra landing kan gjennomføres visuelt med sikt til bakken. Utstyret skal kunne benyttes ved instrumentinnflyging til bestemmelsesstedet og til de alternative flyplasser.

**§ 34. Transponderutstyr**

Helikopter skal være utstyrt med automatisk svarsender for sekundærradar – (mode C transponder) – når flygingen skal utføres i et område hvor slikt utstyr er obligatorisk, jf. forskrift 3. februar 1998 nr. 113 om medføring og bruk av radionavigasjonsutstyr og SSR-transponder i luftfartøy (BSL D 1–14).

#### *Kapittel 4. Spesielle operasjoner*

**§ 35. Flyging over vann**

(1) Fartøysjefen skal ha tilstrekkelig kunnskap om manøvreringsteknikk for nødlanding på vann slik det er beskrevet av helikopterprodusenten, samt ha kunnskap om bruken av helikopterets nødflyteutstyr og kjennskap til de aktuelle vind- og bølgehøydebegrensninger.

- (2) VFR minima ved all flyging over vann er minimum skydekkehøyde 600 fot, minimum flysikt 1500 m.
- (3) Når det flyges uten visuell referanse til land kreves det kunstig horisont og en retningsgyro. Samt det samme radioutstyr som kreves ved IFR-flyging.
- (4) Flermotors helikoptre med ytelse til å returnere til land i tilfelle motorstopp skal være utstyrt med nødflyteutstyr når det flyges i en avstand fra land tilsvarende mer enn 10 minutters flyging ved marsjfart.
- (5) Andre helikoptre som ikke har ytelse som nevnt i fjerde ledd skal være utstyrt med nødflyteutstyr når over vann utover en avstand som gir mulighet for sikker nødlanding på land. Dette gjelder ikke helikoptre som er konstruert for landing på vann.
- (6) Alle personer om bord skal være iført redningsvest eller overlevingsdrakt med flyteevne. Redningsvest eller overlevingsdrakt skal ha lys.
- (7) Redningsflåte og pyroteknisk nødvarslingsutstyr.
- (8) Helikopter som opereres utenfor de avstander fra land som er angitt i fjerde og femte ledd skal være utstyrt med redningsflåte med plass til alle ombordværende samt nødvendig pyroteknisk nødvarslingsutstyr.

**§ 36. Flyging til og fra vann og is- og snølagte flater**

Helikopter som skal lande på vann og is- og snølagte flater skal være utstyrt med en vertikal fartsmåler.

**§ 37. Flyging over øde områder**

Ved flyging over øde områder gjelder bestemmelsene i forskrift 11. januar 2003 nr. 42 om flyging med én-motors luftfartøy i fjell og øde områder i Norge og på Svalbard (BSL D 1–8).

**§ 38. Flyging med passasjerer**

For å medbringe passasjerer skal fartøysjefen ha utført minst 5 avganger og landinger på aktuell type helikopter i løpet av de siste 90 dager. Ved flyging i mørke skal fartøysjefen i tillegg ha utført minst 5 avganger og landinger med helikopter i mørke i løpet av de siste 90 dager.

**§ 39. Uforsvarlig manøvrering**

Helikopteret skal ikke manøvreres på en skjodesløs eller hensynsløs måte, slik at det kan bringe andres liv eller eiendom i fare eller medføre ulempe for andre, herunder unødig støy.

**§ 40. Tanking av helikopter**

Det er ikke tillatt å foreta tanking av drivstoff med passasjerer om bord eller med motor eller rotor i bevegelse.

**§ 41. Vedlikehold av helikopter**

Eier/bruker er ansvarlig for helikopterets kontinuerlige luftdyktighet og for at nødvendig vedlikehold blir utført etter gjeldende bestemmelser.

**§ 42. Sertifikatkrav**

- (1) Fartøysjefen skal forsikre seg om at flygebesetningsmedlemmene innehar og medfører gyldige luftfartssertifikat.
- (2) Fartøysjefen skal være innehaver av flytelefonistsertifikat.

## **Kapittel 5**

**§ 43. Dispensasjon**

Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften.

**§ 44. Ikrafttredelse**

Forskriften trer i kraft straks.

## **31. aug. Nr. 1026 2016**

### **Forskrift om endring i forskrift til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften)**

**Hjemmel:** Fastsatt av Skattedirektoratet 31. august 2016 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) § 5–2 fjerde ledd og delegeringsvedtak 15. desember 2009 nr. 1523. Kunngjort 2. september 2016 kl. 14.00.

#### **I**

I forskrift 15. desember 2009 nr. 1540 til merverdiavgiftsloven (merverdiavgiftsforskriften) gjøres følgende endring:

§ 5–2–1 annet ledd skal lyde:

- (2) Dersom det oppstår tvil om en vare er å anse som et næringsmiddel, kan det legges vekt på om varen anses som et næringsmiddel etter forskrift 22. desember 2008 nr. 1620 om allmenne prinsipper og krav i næringsmiddelregelverket (matlovsforskriften).

#### **II**

Endringen under I trer i kraft straks.

**31. aug. Nr. 1027 2016****Forskrift om endring i forskrift om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser (justeringer i terskelverdier)**

**Hjemmel:** Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 31. august 2016 med hjemmel i forskrift 4. oktober 2013 nr. 1185 om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser § 2–2.

**EØS-henvisninger:** EØS-avtalen vedlegg XVI nr. 5c (forordning (EU) 2015/2340). Kunngjort 2. september 2016 kl. 14.00.

*I*

I forskrift 4. oktober 2013 nr. 1185 om forsvars- og sikkerhetsanskaffelser gjøres følgende endringer:

Overskriften i Vedlegg 3 skal lyde:

*Vedlegg 3. Protokoll for forsvars- og sikkerhetsanskaffelser mellom 100 000 og 3,5 millioner ekskl. mva.*

Overskriften i Vedlegg 4 skal lyde:

*Vedlegg 4. Protokoll for forsvars- og sikkerhetsanskaffelser som overstiger 3,5 millioner kroner ekskl. mva.*

*II*

Forskriften trer i kraft 1. september 2016.

**1. sept. Nr. 1028 2016****Forskrift om endring i forskrift om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten mv.**

**Hjemmel:** Fastsatt av Samferdselsdepartementet 1. september 2016 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7–24 andre ledd, § 7–25 første og andre ledd og § 16–1, jf. delegeringsvedtak 6. april 2001 nr. 321. Kunngjort 2. september 2016 kl. 14.00.

*I*

I forskrift 1. mars 2011 nr. 214 om forebyggelse av anslag mot sikkerheten i luftfarten mv. gjøres følgende endring:

Ny § 35a skal lyde:

**§ 35a. Akkreditering**

Luftfartstilsynet kan stille krav om akkreditering, jf. politiregisterforskriften § 38–5, for personer som har eller skal ha adgang til sikkerhetsbegrenset område.

Dersom akkreditering ikke gis, skal adgang til sikkerhetsbegrenset område nektes.

Krav om akkreditering gjelder ikke personer som nevnt i § 33 og § 35.

*II*

Forskriften trer i kraft straks.

**1. sept. Nr. 1029 2016****Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter leppefisk i 2016**

**Hjemmel:** Fastsatt av Fiskeridirektoratet 1. september 2016 med hjemmel i forskrift 17. mars 2016 nr. 286 om regulering av fisket etter leppefisk i 2016 § 12. Kunngjort 2. september 2016 kl. 14.00.

*I*

I forskrift 17. mars 2016 nr. 286 om regulering av fisket etter leppefisk i 2016 gjøres følgende endring:

§ 11 (endret) skal lyde:

**§ 11. Stopp i fisket**

Fisket etter leppefisk på kyststrekningen fra grensen mot Sverige til Varnes fyr på Lista (Sørlandet) stoppes med virkning fra 2. september kl. 20.00.

Fisket etter leppefisk på kyststrekningen fra Varnes fyr på Lista til 62° N (Vestlandet) stoppes med virkning fra 9. september kl. 20.00. Siste frist for levering av fangst er 13. september kl. 20.00.

Fisket etter leppefisk i Midt-Norge stoppes når totalkvoten angitt i § 2 er beregnet oppfisket.

*II*

Forskriften trer i kraft straks.

**29. aug. Nr. 1030 2016****Forskrift om endring i forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator**

**Hjemmel:** Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 29. august 2016 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) § 2-1a sjuende ledd, § 2-5a tredje ledd og § 2-5b andre ledd. Kunngjort 6. september 2016 kl. 13.20.

*I*

I forskrift 16. desember 2011 nr. 1256 om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator gjøres følgende endring:

§ 22 tredje ledd skal lyde:

Koordinatoren skal være helsepersonell.

*II*

Forskriften her trer i kraft 15. september 2016.

**1. sept. Nr. 1031 2016****Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2016**

**Hjemmel:** Fastsatt av Fiskeridirektoratet 1. september 2016 med hjemmel i forskrift 15. desember 2015 nr. 1676 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2016 § 35. Kunngjort 6. september 2016 kl. 13.20.

*I*

I forskrift 15. desember 2015 nr. 1676 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2016 gjøres følgende endring:

§ 19 første og annet ledd (endret) skal lyde:

Kvotteenhet etter hjemmelslengde og største lengde er som følger:

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Største lengde</i>	<i>Kvotteenhet (garantert kvote)</i>	<i>Kvotteenhet (maksimalkvote)</i>
Under 11 m	Under 11 m	6,5952	Ubegrenset
	Over 11 m	6,5952	Ubegrenset
11–14,9 m	Under 11 m	6,1790	209,9161
	Over 11 m	6,1790	107,5180
15–20,9 m	Under 11 m	6,9229	134,6971
	Over 11 m	6,9229	70,5675
21–27,9 m	Under 11 m	6,9208	134,7017
	Over 11 m	6,9208	70,5580

Fartøy med adgang til å delta kan fiske følgende kvanta hyse (tonn):

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Kvotefaktor</i>	<i>Garantert kvote</i>	<i>Maksimalkvote største lengde under 11 m</i>	<i>Maksimalkvote største lengde over 11 m</i>
under 7 meter	1,12	7,4	Ubegrenset	Ubegrenset
7–7,9	1,31	8,6	Ubegrenset	Ubegrenset
8–8,9	1,56	10,3	Ubegrenset	Ubegrenset
9–9,9	1,93	12,7	Ubegrenset	Ubegrenset
10–10,9	2,06	13,6	Ubegrenset	Ubegrenset
11–11,9	2,85	17,6	598,3	306,4
12–12,9	3,38	20,9	709,5	363,4
13–13,9	4,10	25,3	860,7	440,8
14–14,9	4,67	28,9	980,3	502,1
15–20,9	7,83	54,2	1054,7	552,5
21–27,9	7,83	54,2	1054,7	552,5

*II*

Forskriften trer i kraft straks.

**5. sept. Nr. 1032 2016****Forskrift om endring i forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske for 2016 (deltakerforskriften)**

**Hjemmel:** Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 5. september 2016 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, § 28 og § 29, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 6. september 2016 kl. 13.20.

*I*

I forskrift 8. desember 2015 nr. 1418 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske for 2016 (deltakerforskriften) gjøres det følgende endring:

§ 41 første ledd bokstav e (endret) skal lyde:

- e. under utøvelse av fangst må eier selv være høvedsmann om bord i fartøyet. Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra dette kravet dersom
  1. eier har tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet medfører at eier ikke kan være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst, eller
  2. eier er forhindret fra å være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst på grunn av sykdom eller skade som vil kreve langvarig rehabilitering. Det er en forutsetning at vedkommende har stått i manntallet i minst ett år før første dag for utbetaling av sykepenger, og at vedkommende oppfylte vilkårene for å delta i åpen gruppe for fangst av kongekrabbe innenfor kvoteregulert område med det samme fartøyet eller fartøyet som det kommer til erstatning for, da sykdommen eller skaden inntraff.

*II*

Denne forskriften trer i kraft straks.

**5. sept. Nr. 1033 2016****Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2016**

**Hjemmel:** Fastsatt av Fiskeridirektoratet 5. september 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 16, jf. delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686. Kunngjort 6. september 2016 kl. 13.20.

*I*

I forskrift 18. desember 2015 nr. 1761 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2016 gjøres følgende endring:

§ 7 femte ledd skal lyde:

Kvoteenheten for fiske i Nordsjøen for fartøy med ringnottillatelse fastsettes til 2,90. Av den totale fartøykvoten kan en maksimalkvote beregnet på grunnlag av en delkvoteenhet på 1,15 fiskes i EU-sonen. Kvoteenheten for fiske i Skagerrak fastsettes til 0,5. Fisket i Skagerrak stoppes 5. september 2016 kl. 10.00, med siste frist for innmelding av fangst til Norges Sildesalgslag kl. 12.00 samme dag.

*II*

Forskriften trer i kraft straks.

**5. sept. Nr. 1034 2016****Forskrift om stopp i fangst av vågehval i 2016**

**Hjemmel:** Fastsatt av Fiskeridirektoratet 5. september 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 11, § 12 og § 16 og forskrift 31. mars 2016 nr. 337 om regulering av fangst av hval i 2016 § 4 annet ledd. Kunngjort 6. september 2016 kl. 13.20.

**§ 1. Stopp i fangsten**

Fangst av vågehval stoppes med virkning fra og med 7. september 2016.

**§ 2. Straff**

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskriften straffes i henhold til lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar § 60, § 64 og § 65. På samme måte straffes medvirking og forsøk.

**§ 3. Ikrafttredelse**

Denne forskriften trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2016.

**5. sept. Nr. 1035 2016****Forskrift om dyrevelferd ved fremvisning av dyr**

**Hjemmel:** Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet 5. september 2016 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd § 2, § 6, § 7, § 8, § 15, § 19, § 22, § 23, § 24, § 26 og § 34, jf. delegeringsvedtak 11. juni 2010 nr. 814. Kunngjort 6. september 2016 kl. 13.20.

*Kapittel 1. Innledende bestemmelser***§ 1. Formål**

Formålet med forskriften er å ivareta god velferd og respekt for dyr som vises fremfor et publikum.

**§ 2. Virkeområdet**

Forskriften omfatter hold og bruk av pattedyr, fugler, reptiler, amfibier, fisk, tifotkreps og blekksprut i sirkus og dyreparker og ved midlertidig fremvisning.

Forskriften retter seg mot den ansvarlige for virksomheten, og enhver som stiller, holder og bruker dyr i sirkus, dyreparker og midlertidig fremvisning.

Forskriften gjelder ikke for tilfeller der fremvisning ikke er hovedformålet, herunder undervisning, avlsarbeid, konkurranser og prestasjonsprøver, omsetning av levende dyr og omsetning for humant konsum av fisk, tifotkreps og blekksprut.

§ 7 første og femte ledd og § 12 annet ledd bokstav b og c gjelder ikke for fisk, tifotkreps og blekksprut.

Forskriften gjelder ikke for Svalbard, Jan Mayen og bilandene

**§ 3. Definisjoner**

- a) *sirkus*: alle former for omreisende forestillinger der dyr fremvises for publikum
- b) *dyrepark*: alle former for stasjonære og varige anlegg der dyr holdes for å fremvises for publikum; herunder dyrehager, kommersielle akvarier og besøksgårder
- c) *midlertidig fremvisning*: når dyr fremvises for publikum i en avgrenset periode utenfor sine vante omgivelser, med eller uten oppstalling på stedet over natten.

*Kapittel 2. Generelle bestemmelser***§ 4. Tillatte dyrearter og tillatelse**

Dyr som fremgår av vedlegg 1 til denne forskriften, kan fremvises i dyreparker og ved midlertidig fremvisning uten særskilt tillatelse. Melding om fremvisning skal sendes i tråd med kapittel 3.

Dyreparker kan søke om tillatelse fra Mattilsynet til å fremvise andre arter enn de som fremgår av vedlegg 1.

Sirkus som skal vise frem dyr, må søke om tillatelse fra Mattilsynet.

Søknad om tillatelse skal i tillegg til opplysninger som fremgår av § 10 andre ledd, inneholde beskrivelser av:

- a) dyreart og antall dyr
- b) personalets kunnskap om og ferdigheter i tilsyn med og håndtering og stell av dyrearten
- c) nødvendige tiltak for å ivareta god velferd for dyrearten.

Tillatelse etter denne forskriften fritar ikke for plikt til å påse at fremvisning er tillatt etter annet regelverk.

Dyrene kan ikke tas inn i dyreparken eller fremvises i sirkuset før Mattilsynet har gitt tillatelse.

**§ 5. Kompetanse**

Den ansvarlige for fremvisningen skal sørge for at dyrene får tilsyn og stell av et tilstrekkelig antall personer med nødvendige kunnskaper og ferdigheter til å kunne ivareta dyrenes fysiologiske og atferdsmessige behov. Personer som trener og viser frem dyr, skal også ha slike kunnskaper og ferdigheter.

**§ 6. Forbud mot visse typer fremvisning**

Det er forbudt å fremvise dyr i aktiviteter som innebærer fare for unødige påkjenninger og belastninger for dyrene, herunder:

- a) kamper mellom dyr og mellom mennesker og dyr
- b) falkonerer
- c) rodeo.

Det er forbudt å avlive dyr som underholdning.

Dyr skal ikke fremvises i utstillingsvindu.

**§ 7. Trening av dyr og gjennomføring av fremvisningen**

Dyrene skal være tilstrekkelig tamme og tilvendt forholdene under den aktuelle fremvisningen.

Dyrene skal trenes og fremvises på en måte som ikke stresser, skremmer eller skader dem eller påfører dem andre unødige påkjenninger. All bruk av elektrisk strøm for å trene dyrene eller påvirke dem under fremvisning er forbudt.

Dyr som viser vedvarende tegn til frykt eller stress, skal tas ut av treningen eller fremvisningen.

Dyr skal ikke trenes eller fremvises hvis de er påvirket av midler eller behandling som kan gjøre dette dyrevelferdsmessig uforsvarlig.

Syke, skadde, høydrektige og nyfødte dyr kan bare fremvises hvis det ikke går ut over dyrenes velferd. Slike dyr kan ikke fremvises i sirkus.

Dyr kan bare benyttes som ridedyr dersom de er egnet til slik bruk ut fra bl.a. art, størrelse og alder.

Fisk og blekksprut skal ikke tas opp av vannet for fremvisning. Dersom tifotkreps tas opp av vannet for fremvisning, skal oppholdet ute av vann ikke vare lenger enn forsvarlig ut fra arten og lufttemperaturen.

#### **§ 8. *Levemiljø, tilsyn og stell***

Dyrene skal ha nødvendig tilsyn og stell. Andre dyr enn fisk, tifotkreps og blekksprut skal etterses minst to ganger daglig.

Dyrene skal ha tilstrekkelig fôr og drikkevann av god kvalitet som dekker deres ernæringsmessige, fysiologiske og atferdsmessige behov ut fra art, alder og tilstand.

Dyrene skal ha muligheter for fri bevegelse, mosjon og utøvelse av naturlig atferd ut fra artens og individets behov. Dyrene skal ha tilstrekkelig plass og egnet underlag til både aktivitet og hvile, samt beskyttelse mot støy og ugunstige værforhold.

Dyrene skal beskyttes mot sykdom og skade, og om nødvendig skal det utføres forebyggende helsestell. Dersom dyr blir syke eller skadet, skal de raskt gis forsvarlig behandling, og om nødvendig holdes adskilt fra de andre dyrene. Det skal tas nødvendige forholdsregler for å hindre smitte til og mellom dyrene. Dersom det kan føre til unødig lidelse for et dyr å leve videre, skal det avlives av en person som er kyndig i dette.

Sosiale dyr skal holdes sammen med andre dyr, fortrinnsvis av samme art. Dyr som er fiendtlige mot hverandre, skal holdes forsvarlig adskilt og om nødvendig uten å kunne se, høre eller lukte hverandre. Rovdyr skal på samme måte holdes adskilt fra byttedyr.

Innfanging og håndtering skal skje skånsomt uten å påføre dyrene skader eller unødig frykt eller stress, eller andre unødige påkjenninger.

#### **§ 9. *Oppholdssted***

Oppholdsstedet skal være konstruert, innredet og vedlikeholdt slik at dyrene ikke utsettes for skader, unødig stress eller andre unødige påkjenninger. Strømførende innretninger skal ikke brukes for å regulere dyrenes atferd eller begrense deres bevegelsesfrihet innendørs. Bruk av kutrener på melkekyr er likevel tillatt i samsvar med forskrift 22. april 2004 nr. 665 om hold av storfe.

Det skal være godt renhold der dyrene oppholder seg. Avfall og avføring skal fjernes på forsvarlig måte. Døde dyr skal fjernes så raskt som mulig.

Oppholdsstedet skal ha nødvendig sikring mot at dyr kan rømme og mot rovdyr.

Innendørs oppholdssted skal være konstruert og vedlikeholdt slik at risikoen for brann og for at dyr kan brenne inne, blir minst mulig. Dersom det ikke er åpenbart unødvendig, skal egnet brannslukkingsutstyr være tilgjengelig.

Fugler av arter som naturlig vil vagle seg, skal ha mulighet for dette.

Fisk, tifotkreps, blekksprut og andre vannlevende dyr skal ha tilstrekkelig vann av egnet kvalitet og temperatur, og med strømforhold tilpasset artens behov.

Dyrene skal ha mulighet til å holde bekvem avstand til publikum og trekke seg unna uønsket oppmerksomhet, om nødvendig ved å søke skjul.

Det skal være lett synlig informasjon på oppholdssteder for dyr der publikum har adgang om å ikke skremme dyrene, og om hvorvidt publikum kan berøre og føre dyrene.

### ***Kapittel 3. Melding og dokumentasjon***

#### **§ 10. *Generelle krav til melding***

Fremvisning av dyr skal være meldt til Mattilsynet senest 1 uke før fremvisningen starter. Endringer i opplysningene skal meldes til Mattilsynet så snart som mulig.

Meldingen skal inneholde nødvendige og relevante opplysninger om:

- a) den ansvarlige for fremvisningen
- b) navn på virksomheten
- c) hvor fremvisningen skal skje
- d) type fremvisning
- e) dato for oppstart
- f) for midlertidig fremvisning dato og klokkeslett for oppstart og slutt
- g) dyrearter og antall dyr som skal fremvises
- h) opprinnelsessted til dyrene.

Mattilsynet spesifiserer i meldesystemet hva som er nødvendige og relevante opplysninger etter annet ledd.

Fremvisningen kan kun skje i den perioden som er meldt inn i henhold til annet ledd.

Midlertidig fremvisning av kjæledyr der eieren ledsager dyret og har ansvaret for tilsyn og stell, er unntatt fra kravet om melding.

#### **§ 11. *Tilleggskrav ved melding om dyrepark***

Melding om fremvisning i dyrepark skal i tillegg til det som er nevnt i § 10, inneholde følgende opplysninger:

- a) beskrivelse av driftsform og driftsplan
- b) beskrivelse av system for dokumentasjon i henhold til § 12
- c) kart som viser fremvisningsstedets geografiske plassering

- d) plantegning over fremvisningsstedet
  - e) dokumentasjon som viser at virksomhetens økonomi kan sikre god dyrevelferd.
- Dersom det ansees nødvendig, kan Mattilsynet kreve ytterligere opplysninger.

#### § 12. Dokumentasjon

Etterlevelse av forskriftsfestede krav til ivaretagelse av dyrenes velferd skal kunne dokumenteres, herunder personalets kunnskaper og ferdigheter, samt rutiner for fremvisning, føring og stell.

Før fremvisning i dyreparker og sirkus skal det føres løpende journal med nødvendige opplysninger om:

- a) dyrearter
- b) antall dyr av hver art
- c) fødsler, sykdom og skader
- d) døde dyr med sannsynlig årsak
- e) tilsyn og behandling utført eller foreskrevet av veterinær eller fiskehelsebiolog.

Dokumentasjonen skal oppbevares i minst fem år for dyreparker og hele den aktuelle sesongen for sirkus. Dokumentasjonen skal på forespørsel legges frem for Mattilsynet.

### Kapittel 4. Spesielle bestemmelser om dyreparker

#### § 13. Tilleggskrav for levested og oppholdssted

I tillegg til krav i § 8 og § 9 gjelder følgende krav:

- a) oppholdssteder for dyr skal ha utforming, innredning og materialer som er egnet for rengjøring og desinfeksjon
- b) oppholdssteder for dyr og lager for fôr skal være tilstrekkelig sikret mot skadedyr, og om nødvendig skal det foretas skadedyrbekjempelse
- c) innendørs oppholdssteder skal ha lysforhold, temperatur og luftkvalitet tilpasset dyrenes behov
- d) for dyr med naturlig levested under andre klimatiske forhold enn i Norge skal det legges spesielt til rette for å ivareta særlige krav til temperatur og luftfuktighet, om nødvendig med egnet klimaregulering
- e) uteområder for landdyr skal ha egnet underlag og om nødvendig være drenert slik at det ikke blir gjørmete
- f) det skal være avsatt egnede oppholdssteder for dyr som er syke eller skadde, for dyr som skal føde eller ruge, og for nyfødte/nyklekte unger. Det skal finnes egnede steder for isolasjon av dyr som mistenkes å ha en smittsom sykdom.

#### § 14. Helse

Dyreparker skal ha avtale med eller ansatt veterinær for jevnlig tilsyn med dyrenes helse. For fisk, tiftokreps og blekksprut kan dette tilsynet utføres av fiskehelsebiolog.

Det skal gjennomføres rutinemessige tiltak som holder parasittbelastningen på dyrene så lav som mulig.

#### § 15. Tekniske innretninger

Systemer for ventilasjon og gjødselhåndtering skal være utformet, drevet og vedlikeholdt slik at for høye konsentrasjoner av gasser og avfallsstoffer ikke oppstår. Dette gjelder også for systemer som skal sikre forsvarlig vannkvalitet for fisk, tiftokreps, blekksprut og andre vannlevende dyr. Det skal finnes egnet nødventilasjon eller nødoksygenering der dette er relevant for å ivareta dyrenes velferd ved teknisk svikt.

Automatisk eller mekanisk utstyr som er viktig for dyrenes velferd, skal etterses regelmessig. Dersom det er kritisk viktig for dyrevelferden, skal det finnes varslingsystemer som varsler ved svikt i slikt utstyr. Varslingssystemene skal fungere også ved svikt i strømforsyningen og testes jevnlig i henhold til leverandørens anvisning. Feil eller mangler ved utstyret eller varslingsystemene skal rettes straks de oppdages. Er retting ikke mulig, skal det iverksettes tiltak som sikrer at dyrenes velferd likevel ivaretas.

#### § 16. Brannsikring

Ventilasjonsanlegg skal ikke kunne spre branngasser inn i dyrenes oppholdsrom. Bygninger med dyr skal ha et tilstrekkelig antall enheter for slukking av brann, hensiktsmessig plassert. Slike bygninger skal også ha egnet brannvarslingsanlegg dersom det ikke er åpenbart unødvendig. Alarmen skal testes jevnlig etter leverandørens anvisning, og feil skal rettes straks de oppdages.

### Kapittel 5. Avsluttende bestemmelser

#### § 17. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og kan fatte nødvendige enkeltvedtak for å oppnå etterlevelse av bestemmelsene gitt i denne forskriften, jf. dyrevelferdsloven § 30. Mattilsynet kan også fatte vedtak om midlertidig forvaring av dyr, forbud mot aktiviteter, overtredelsesgebyr og tvangsmulkt for den som bryter forskriften, jf. dyrevelferdsloven § 32 § 33, § 34 og § 35.

#### § 18. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften og sette vilkår for dispensasjonen, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

**§ 19. Straff**

Overtrødelse av bestemmelsene gitt i eller i medhold av forskriften er straffbart i henhold til dyrevelferdsloven § 37.

**§ 20. Ikrafttredelse**

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

Samtidig oppheves forskrift 27. mars 2012 nr. 261 om fremvisning av dyr.

**Vedlegg 1. Dyrearter som er tillatt i dyreparker og ved midlertidig fremvisning uten slerlig tillatelse****1. Følgende dyrearter er tillatt for fremvisning:****a) Pattedyr**

Dromedar, *Camelus dromedarius*  
 Esel, tamformer av *Equus asinus*  
 Hest, tamformer av *Equus caballus*  
 Hund, tamformer av *Canis familiaris*  
 Kamel, *Camelus bactrianus*  
 Kanin, tamformer av familien *Leporidae*  
 Katt, tamformer av *Felis silvestris catus*  
 Lama, *Lama glama* og alpakka *Vicugna pacos*  
 Muldyr  
 Mulesel  
 Sau og geit, tamformer av *Ovis aries* og *Capra hircus*  
 Storfe, *Bos taurus* og *Bos indicus*  
 Svin, tamformer av *Sus domestica*  
 Tamrein *Rangifer tarandus tarandus*  
 Chinchilla *Chinchilla laniger* (domestisert form som er i handelen)  
 Degus *Octodon degus*  
 Hamstertyper:  
 Campbells (stripet) dverghamster *Phodopus campbellii*  
 Dverghamster krysning *Phodopus campbellii x sungorus*  
 Gullhamster *Mesocricetus auratus*  
 Kinesisk hamster *Cricetulus griseus*  
 Roborovski dverghamster *Phodopus roborovskii*  
 Russisk (sibirsk) dverghamster *Phodopus sungorus*  
 Ilder, domestiserte krysninger med utgangspunkt i *Mustela putorius*  
 Marsvin *Cavia porcellus*  
 Mus, domestiserte former av *Mus musculus*  
 Rotte, domestiserte former av *Rattus norvegicus*  
 Ørkenrotte *Meriones unquiculatus*.

**b) Fugler**

And, rene tamformer av artene stokkand *Anas platyrhynchos* og moskusand *Cairina moschata*  
 Gås, rene tamformer av arten grågås *Anser anser*  
 Høne, rene tamformer av *Gallus gallus*  
 Kalkun *Meleagris gallopavo*  
 Tamdue (artistduer, brevduer) av arten *Colomba livia domestica*  
 Alle fuglearter det er lovlig å holde som husdyr eller hobby/selskapsdyr.

**c) Akvatiske dyr**

Fisk  
 Tifotkreps  
 Blekksprut.

**5. sept. Nr. 1036 2016****Vedtak om endring i mandat for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland**

**Hjemmel:** Fastsatt av Finansdepartementet 5. september 2016 med hjemmel i lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond § 2 annet ledd og § 7. Kunngjort 6. september 2016 kl. 13.20.

**I**

I mandat 8. november 2010 nr. 1414 om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland gjøres følgende endring:

§ 3–2 skal lyde:

**§ 3–2.** *Referanseindeks for obligasjonsporteføljen*

(1) Referanseindeksen for obligasjonsporteføljen har faste vekter med månedlig rebalansering til følgende delindekser:

- a) Statsdel: 70 pst.
- b) Selskapsdel: 30 pst.

(2) Statsdelen av referanseindeksen for obligasjonsporteføljen består av:

- a) alle verdipapirer som inngår i Bloomberg Barclays Global Inflation-Linked (Series-L) Bond Index
- b) alle verdipapirer som inngår i Bloomberg Barclays Global Treasury GDP Weighted by Country Bond Index
- c) alle verdipapirer som inngår i undergruppen internasjonale organisasjoner (innenfor delmarkedet statsrelatert) av Bloomberg Barclays Global Aggregate Bond Index.

(3) Obligasjoner utstedt av internasjonale organisasjoner tilordnes land i statsdelen i henhold til valutaene som verdipapirene er utstedt i. Obligasjoner utstedt av internasjonale organisasjoner i euro tilordnes kategorien «Internasjonale organisasjoner (EUR)».

(4) Landvekter i statsdelen beregnes i henhold til reglene for Bloomberg Barclays Global Treasury GDP Weighted by Country Bond Index, men BNP-vektene skal justeres i henhold til følgende vektingsfaktorer:

- a) Chile, Hong Kong og Russland tilordnes en faktor på 0,25
- b) Tyrkia tilordnes en faktor på 0,5
- c) Øvrige land tilordnes en faktor på 1.

Samtlige vekter i statsdelen normaliseres slik at de summerer seg til 1. I tillegg gjelder særskilte bestemmelser for land i eurosonen som beskrevet i femte ledd.

(5) Landvekter for eurosonen justeres for allokeringen til «Internasjonale organisasjoner (EUR)» etter følgende regler:

- a) Andel «Internasjonale organisasjoner (EUR)» i eurosonen = X
- b) Allokering til «Internasjonale organisasjoner (EUR)» = X \* samlet BNP-vekt for landene i eurosonen i henhold til vekter beregnet på grunnlag av metoden fastsatt i fjerde ledd.
- c) For alle land i eurosonen: Landvekt = (1–X) \* BNP-vekt for landet i henhold til vekter beregnet på grunnlag av metoden fastsatt i fjerde ledd.

X fastsettes for en periode på 12 måneder med virkning fra indekssleverandørens årlige justering av BNP-vektene som forholdet mellom markedsverdien av «Internasjonale organisasjoner (EUR)» og markedsverdien av alle eurodenominerte obligasjoner som inngår i statsdelen. Markedsverdiene beregnes per utgangen av oktober, én måned før indekssleverandørens årlige justering av BNP-vektene, basert på indeksdata publisert av Bloomberg L.P.

(6) Innenfor hvert land i statsdelen vektetes inkluderte obligasjoner i henhold til metodikken til Bloomberg Barclays Global Treasury GDP Weighted by Country Bond Index.

(7) Selskapsdelen av referanseindeksen for obligasjonsporteføljen består av alle verdipapirer som inngår i delmarkedet selskapsobligasjoner og i undergruppen obligasjoner med fortrinnsrett (innenfor delmarkedet pantsikrede) av Bloomberg Barclays Global Aggregate Bond Index. Delindeksen for selskapsobligasjoner er avgrenset til følgende tillatte valutaer: USD, CAD, EUR, GBP, SEK, DKK, CHF.

(8) Innenfor selskapsdelen vektetes obligasjoner i henhold til metodikken til Bloomberg Barclays Global Aggregate Bond Index.

(9) Verdipapirer utstedt i norske kroner eller klassifisert av Bloomberg L.P. med Norge som utstederland skal utelukkes fra referanseindeksen for obligasjonsporteføljen. Det samme gjelder verdipapirer utstedt av selskaper som banken har utelukket etter bestemmelser i retningslinjer om observasjon og utelukkelse fra SPU. Når obligasjoner utelukkes fra referanseindeksen, skal øvrige obligasjoner innen samme delindeks vektetes opp. Ved gjeninkludering etter ovennevnte retningslinjer, skal verdipapirene tas inn igjen i referanseindeksen, jf. § 3–1 tredje ledd.

## II

Endringen trer i kraft 5. september 2016.

### 30. aug. Nr. 1042 2016

#### Forskrift om skipsutstyr

**Hjemmel:** Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 30. august 2016 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 9, § 32 og § 45, jf. delegeringsvedtak 16. februar 2007 nr. 171, delegeringsvedtak 31. mai 2007 nr. 590 og delegeringsvedtak 29. juni 2007 nr. 849, lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderingar § 7, jf. delegeringsvedtak 10. desember 1998 nr. 1568 og lov 12. april 2013 nr. 13 om det frie varebytte i EØS (EØS-vareloven) § 2.

**EØS-henvisninger:** EØS-avtalen vedlegg II kap. XXXII nr. 2 (direktiv 2014/90/EU). Kunngjort 9. september 2016 kl. 14.30.

#### § 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for skipsutstyr som skal plasseres eller er plassert om bord på norske skip og flyttbare innretninger på eller etter datoene som framgår av vedlegg IV, og for skipsutstyr som skal plasseres om bord på EØS-skip.

Med skipsutstyr menes utstyr som er oppført i vedlegg A.

Med EØS-skip menes skip som fører EØS-flagg og som faller inn under virkeområdet til relevante konvensjoner fra Den internasjonale sjøfartsorganisasjonen (IMO).

## § 2. *Krav til skipsutstyr*

Skipsutstyr skal oppfylle kravene til utforming, konstruksjon, ytelse og prøving som følger av vedlegg A.

Relevante prosedyrer for samsvarsvurdering i vedlegg II skal benyttes for å vise at skipsutstyret oppfyller kravene i vedlegg A.

Skipsutstyr som oppfyller kravene i andre og tredje ledd, skal rattmerkes.

## § 3. *Rattmerking av skipsutstyr*

Rattmerket skal utformes i samsvar med vedlegg I.

Rattmerket skal varig påføres produktet eller produktets merkeplate, og være lett synlig og lesbart. Hvis det er aktuelt, skal rattmerket vises i produktets programvare.

Dersom produktets art ikke tillater påføring etter andre ledd, skal rattmerket påføres emballasjen og dokumentasjonen som følger produktet.

Rattmerket skal påføres til slutt i produksjonsfasen, sammen med årstall for påføring og identifikasjonsnummer til tekniske kontrollorgan som har vært involvert i kvalitetssikringen av produksjonsprosessen.

## § 4. *Produsentens ansvar*

I tillegg til å sørge for at de relevante kravene i vedlegg II oppfylles, er produsenten ansvarlig for at produkter som påføres rattmerke, er i samsvar med § 2, og at relevant prosedyre for samsvarsvurdering er gjennomført. Med produsent menes den som markedsfører skipsutstyr under sitt navn eller varemerke, som vedkommende har produsert eller fått produsert eller utformet.

Produsenten skal merke produktet med serienummer eller lignende som kan identifisere produktet. Produktet skal videre merkes med produsentens navn eller registrerte varemerke og kontaktadresse.

Dersom produktets art ikke tillater merking etter andre ledd, skal informasjonen påføres emballasjen eller dokumentasjonen som følger produktet.

Nødvendig informasjon for korrekt installasjon, riktig bruk og vedlikehold av produktet skal følge produktet.

Når produsenten har grunn til å tro at et produkt som produsenten har rattmerket, likevel ikke er i samsvar med § 2, skal korrigerende tiltak iverksettes straks for å sikre samsvar. Om nødvendig skal produsenten tilbakekalle produkter som er satt på markedet eller er plassert om bord. Dersom produktet utgjør en risiko, skal produsenten umiddelbart varsle Sjøfartsdirektoratet.

Produsenter som ikke er etablert i EØS-området, skal skriftlig oppnevne en autorisert representant som kan ivareta produsentens forpliktelser til å utlevere informasjon og dokumentasjon- og til å samarbeide med markedstilsynsmyndighetene. Representanten skal oppbevare samsvarserklæringer i minimum 10 år etter at produktene var rattmerket, og aldri i en kortere periode enn produktenes forventede levealder. Produsentens ansvar etter første ledd kan ikke delegeres.

## § 5. *Importører og distributører*

Personer eller selskaper som er etablert i EØS-området, regnes som importører dersom de setter skipsutstyr fra tredjeland på markedet i EØS-området.

Personer eller selskaper i leveringskjeden som ikke er produsent eller importør, regnes som distributør.

Importøren skal sørge for at produktet merkes med importørens navn eller registrerte varemerke og kontaktadresse.

Dersom produktets art ikke tillater merking etter tredje ledd, skal informasjonen påføres emballasjen og dokumentasjonen som følger produktet.

Importører og distributører som i eget navn eller under eget varemerke setter eller gjør tilgjengelig skipsutstyr på markedet, har samme ansvar som produsenter når

- a) slikt utstyr er plassert om bord på et EØS-skip eller
- b) det er gjort endringer på produkter som allerede er satt på markedet, og disse endringene kan ha betydning for om produktet er i samsvar med § 2.

## § 6. *Prosedyrer for samsvarsvurdering*

Produsenten eller dennes representant skal velge prosedyrer for samsvarsvurdering som følger av vedlegg II. Vedlegg A angir hvilke prosedyrer for samsvarsvurdering som er tillatt for det aktuelle utstyret.

Dersom modul B brukes, skal også modul D, modul E eller modul F brukes.

Samsvarsvurderinger skal utføres av virksomheter som er utpekt etter lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan, eller som er utpekt etter andre medlemsstaters regler for samsvarsvurderingsorganer og publisert på EU-Kommisjonens liste over meldte organer.

## § 7. *Samsvarserklæring*

Produsenten eller dennes representant skal utstede samsvarserklæring på engelsk i henhold til vedlegg III.

Produsenten skal gi kopi av samsvarserklæringen til rederiet og til det eller de tekniske kontrollorganene som utførte samsvarsvurderingene.

Rederiet skal oppbevare samsvarserklæringen om bord hvor utstyret er plassert.

**§ 8. Markedstilsyn**

Sjøfartsdirektoratet fører tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften følges.

Sjøfartsdirektoratet skal ha tilgang til produsentens lokaler, og Sjøfartsdirektoratet kan pålegge produsenten å gjøre produktprøver tilgjengelige for kontroll. Når Sjøfartsdirektoratet krever det, skal produsenter eller deres representanter, importører og distributører (markedsdeltakere) utlevere all nødvendig informasjon og dokumentasjon på norsk eller engelsk for å vise at et produkt er i samsvar med § 2.

Markedsdeltakere skal oppbevare informasjon om andre markedsdeltakere som de har levert produkter til eller fått levert produkter fra. Informasjonen skal oppbevares i minimum 10 år etter at produktene var rattmerket, og aldri i en kortere periode enn produktenes forventede levealder.

**§ 9. Skipsutstyr som utgjør en risiko for liv, helse, miljø eller materielle verdier**

Dersom det avdekkes skipsutstyr som utgjør en risiko for liv, helse, miljø eller materielle verdier, har markedsdeltakere plikt til å samarbeide med Sjøfartsdirektoratet og sikre at nødvendige korrigerende tiltak iverksettes for utstyr som er plassert på markedet, og for utstyr som er plassert om bord.

Dersom det avdekkes skipsutstyr som ikke er i samsvar med § 2, eller når Sjøfartsdirektoratet har grunn til å tro at et produkt som samsvarer med § 2, likevel utgjør en risiko for liv, helse, miljø eller materielle verdier, kan Sjøfartsdirektoratet pålegge markedsdeltakere å iverksette forholdsmessige korrigerende tiltak. Om nødvendig kan slike pålegg gå ut på at produkter som er satt på markedet eller plassert om bord, tilbakekalles.

**§ 10. Formelle mangler**

Dersom skipsutstyret ikke oppfyller kravene til merking, teknisk dokumentasjon eller samsvarserklæring etter § 3, § 4 og § 7, kan Sjøfartsdirektoratet pålegge markedsdeltakere å iverksette korrigerende tiltak.

Dersom markedsdeltakere ikke iverksetter tilstrekkelige korrigerende tiltak som kreves etter første ledd, kan Sjøfartsdirektoratet begrense eller forby at skipsutstyret gjøres tilgjengelig på markedet, eller kreve at skipsutstyret tilbakekalles.

**§ 11. Unntak fra krav om rattmerket utstyr for tekniske nyvinninger**

Ved teknisk nyvinning kan Sjøfartsdirektoratet i særlige tilfeller tillate at skipsutstyr som ikke er rattmerket, plasseres om bord. Rederiet må dokumentere, gjennom prøving eller på annen måte, at sikkerheten ivaretas på en forsvarlig måte.

For slikt utstyr skal Sjøfartsdirektoratet utstede et sertifikat som bevis på at utstyret kan plasseres om bord. Begrensninger eller andre vilkår knyttet til bruken av utstyret, skal framgå av sertifikatet. Sertifikatet skal oppbevares om bord og skal følge utstyret.

**§ 12. Unntak fra krav om rattmerket utstyr for prøving og vurdering av utstyr**

Sjøfartsdirektoratet kan tillate plassert om bord skipsutstyr som ikke er rattmerket, og som ikke dekkes av § 11, når hensikten er prøving og vurdering av utstyret. Slikt utstyr skal ikke erstatte, eller brukes slik at det kan komme i konflikt med, påkrevd utstyr i samsvar med § 2.

Sjøfartsdirektoratet skal utstede et sertifikat som bevis på at utstyret kan plasseres om bord. Begrensninger eller andre vilkår knyttet til bruken av utstyret, skal framgå av sertifikatet. Sertifikatet skal oppbevares om bord, være tidsavgrenset og følge utstyret.

**§ 13. Unntak fra krav om rattmerket utstyr ved utskifting av utstyr i havn utenfor EØS-området**

I særlige tilfeller når utstyr må skiftes ut i en havn utenfor EØS-området, og det vil ta urimelig lang tid eller føre til urimelig høye kostnader å få tak i rattmerket utstyr, kan annet utstyr plasseres om bord.

For slikt utstyr skal det medfølge dokumentasjon utstedt av eller på vegne av en stat som har tiltrådt den eller de relevante internasjonale konvensjonene. Dokumentasjonen skal attestere samsvar med kravene i de relevante internasjonale konvensjonene.

Rederiet skal straks informere Sjøfartsdirektoratet om hvilket utstyr det gjelder, samt gi en nærmere beskrivelse av utstyret. Rederiet skal videre gi en utførlig begrunnelse for hvorfor utstyret plasseres om bord.

Rederiet skal så snart som mulig gi Sjøfartsdirektoratet tilstrekkelig dokumentasjon, herunder dokumentasjon på testing, slik at Sjøfartsdirektoratet kan vurdere om utstyret er i samsvar med de relevante internasjonale konvensjonene.

**§ 14. Unntak fra krav om rattmerket utstyr når rattmerket utstyr ikke er tilgjengelig på markedet**

Når rederiet kan dokumentere at et spesifikt rattmerket utstyr ikke er tilgjengelig på markedet, kan Sjøfartsdirektoratet tillate plassert om bord annet utstyr.

Utstyret skal så langt som mulig oppfylle kravene i § 2, og skal medfølges av et midlertidig sertifikat utstedt av Sjøfartsdirektoratet eller en annen EØS-stat. Sertifikatet skal opplyse om

- a) hvilket rattmerket skipsutstyr som erstattes,
- b) bakgrunnen for og nødvendigheten av at sertifikatet ble utstedt,
- c) de krav til utforming, konstruksjon og ytelse som ligger til grunn for sertifiseringen, og
- d) hvilke prøvingsstandarder som eventuelt er benyttet ved sertifiseringen.

**§ 15. Innflagging**

Skip som flagges inn fra register utenfor EØS-området, skal ha skipsutstyr som kreves etter de relevante internasjonale konvensjonene.

Skipsutstyret skal være rattmerket. Overenstemmelse med internasjonale konvensjoner kan alternativt dokumenteres på annen, likeverdig måte. For slikt utstyr skal Sjøfartsdirektoratet utstede et sertifikat. Begrensninger eller andre vilkår knyttet til bruken av utstyret, skal framgå av sertifikatet.

Skipsutstyr som ikke oppfyller kravene i andre ledd, skal erstattes.

#### § 16. Dispensasjon

For skip i innenriks fart og flyttbare innretninger kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad gi dispensasjon fra kravene i denne forskriften dersom det er nødvendig og sikkerhetsmessig forsvarlig.

#### § 17. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 18. september 2016. Fra samme tid oppheves forskrift 29. desember 1998 nr. 1455 om skipsutstyr.

### Vedlegg A. Utstyr som det finnes detaljerte prøvingsstandarder for i internasjonale dokumenter

#### Merknader som gjelder hele vedlegg A

Generell merknad til vedlegg A: Henvisningene til SOLAS-regler gjelder den konsoliderte SOLAS-utgaven av 2014, sist endret ved IMO-res.MSC.366(93).

Generell merknad til vedlegg A: For visse utstyrsbetegnelser er det i kolonne 5 angitt mulige produktvarianter under samme betegnelse. Produktvariantene er oppført hver for seg atskilt med punktum. I forbindelse med sertifisering skal eventuelt bare den relevante produktvarianten velges (se eksempel: A/3.3).

- Generelt: I tillegg til de prøvingsstandardene som uttrykkelig er nevnt, finnes det i gjeldende krav i de internasjonale konvensjonene og i de relevante IMO-resolusjonene og -rundskrivene et visst antall bestemmelser som skal etterprøves ved typeprøvingen (typegodkjenningen), som fastsatt i modulene for samsvarsvurdering i vedlegg B.
- Utstyr i kolonne 1 i vedlegg A som er merket «tidligere A.2/x.yy», og som er framstilt før den 30. april 2016 i samsvar med de framgangsmåtene for typegodkjenning som allerede var i kraft før denne datoen, kan markedsføres og installeres eller plasseres om bord på skip til 30. april 2018.
- Utstyr oppført i vedlegg A kolonne 1 merket med bokstaven «a» og som er framstilt før 4. desember 2014 i samsvar med de framgangsmåtene for typegodkjenning som allerede var i kraft før denne datoen, kan markedsføres og installeres eller plasseres om bord på skip til 4. desember 2016.
- Kolonne 5: Når det vises til IMO-resolusjoner, dreier det seg om prøvingsstandardene i de relevante delene av vedleggene til resolusjonene, ikke om bestemmelsene i selve resolusjonene.
- Kolonne 5: Internasjonale konvensjoner og prøvingsstandarder anvendes i sin ajourførte versjon. For å gjøre det mulig å bestemme nøyaktig hvilke standarder som er aktuelle, skal prøvingsrapportene, samsvarssertifikatene og samsvarserklæringene angi hvilken prøvingsstandard som er anvendt, og versjonen av den.
- Kolonne 5: Når to sett med standarder er atskilt med «eller», tilfredsstiller begge sett alle kravene som skal oppfylles ved prøvingen etter IMOs ytelsesstandarder. Prøving av utstyr etter ett sett standarder er derfor tilstrekkelig for å godtgjøre at det er i samsvar med kravene i de relevante internasjonale dokumentene. Når det er brukt andre skille tegn (komma), gjelder derimot alle standardene som er nevnt.
- Kravene i dette vedlegget berører ikke føringskravene i de internasjonale dokumentene.

#### 1. Redningsutstyr

Kolonne 4: IMO MSC/rundskr. 980 skal gjelde unntatt i de tilfeller der det er erstattet av de særlige dokumentene nevnt i kolonne 4.

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvarsvurdering
1	2	3	4	5	6
A/1.1	Livbøyer	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/7, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, II, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.2	Markeringslys for redningsutstyr: a) for redningsfarkoster og mann-over-bord-båter, b) for livbøyer,	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/7, – Reg. III/22, – Reg. III/26, – Reg. III/32, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) II, IV,	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/1.3	c) for redningsvester. Selvvirkende røyksignaler for livbøyer	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8. – Reg. III/7, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, II, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.4	Redningsvester	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/7, – Reg. III/22, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, II, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 922, – IMO MSC.1/rundskr. 1304. – IMO MSC.1/rundskr. 1470.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.5	Redningsdrakter og vernedrakter som er utformet for å brukes SAMMEN redningsvest a) redningsdrakt uten isolering b) redningsdrakt med isolering c) vernedrakt	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/7, – Reg. III/22, – Reg. III/32, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, II, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 1046.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.6	Redningsdrakter og vernedrakter som er utformet for å brukes UTEN redningsvest a) redningsdrakt uten isolering b) redningsdrakt med isolering c) vernedrakt	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/7, – Reg. III/22, – Reg. III/32, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, II, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 1046.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.7	Varmebeskyttelsesutstyr	– Reg. III/4, – Reg. X/3	– Reg. III/22, – Reg. III/32, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, II, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 1046.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.8	Fallskjermlys (pyrotekniske)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/6, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, III, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.9	Håndbluss (pyrotekniske)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/1.10	Flytende røyksignaler (pyrotekniske)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	regelverket) I, III, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8. – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, III.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.11	Linekastings-apparater	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/18, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, VII, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.12	Oppblåsbare redningsflåter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/13, – Reg. III/21, – Reg. III/26, – Reg. III/31, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, IV, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 811, – IMO MSC.1/rundskr.1328.	– IMO-res. MSC.81(70). Og ved forlengede serviceintervaller: – IMO MSC.1/rundskr.1328.	B + D B + E B + F
A/1.13	Stive redningsflåter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/21, – Reg. III/26, – Reg. III/31, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, IV, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 811.	– IMO-res. MSC.81(70), – IMO MSC/rundskr. 1006.	B + D B + E B + F
A/1.14	Redningsflåter som retter seg opp automatisk	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/26, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, IV, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 809, – IMO MSC/rundskr. 811, – IMO MSC/rundskr. 1328.	– IMO-res. MSC.81(70). Og ved forlengede serviceintervaller: – IMO MSC/rundskr. 1328.	B + D B + E B + F
A/1.15	Overdekkede vendbare redningsflåter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/26, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, IV, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 809, – IMO MSC/rundskr. 811, – IMO MSC/rundskr. 1328.	– IMO-res. MSC.81(70). Og ved forlengede serviceintervaller: – IMO MSC/rundskr. 1328.	B + D B + E B + F
A/1.16	Friflyt-innretninger for redningsflåter (hydrostatisk utløserenheter)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/13, – Reg. III/26, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, IV, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 811.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/1.17	Livbåter (a) Livbåter som settes ut med davit: – delvis overbygd – helt overbygd (b) Frittfall-livbåter.	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/21, – Reg. III/31, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, IV, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8 IMO MSC.1/rundskr.1423.	– IMO-res. MSC.81(70), – IMO MSC/rundskr. 1006.	B + D B + F G
A/1.18	Stive mann-over-bord-båter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/21, – Reg. III/31, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, V, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70), – IMO MSC/rundskr. 1006.	B + D B + F G
A/1.19	Oppblåste mann-over-bord-båter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/21, – Reg. III/31, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, V, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70), – ISO 15372 (2000).	B + D B + F G
A/1.20	Hurtige mann-over-bord-båter: (a) Oppblåste (b) Stive (c) Stive oppblåste	– Reg. III/4.	– Reg. III/26, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, V, – IMO MSC/rundskr. 1016, – IMO MSC/rundskr. 1094.	– IMO-res. MSC.81(70), – IMO MSC/rundskr. 1006, – ISO 15372 (2000).	B + D B + F G
A/1.21	Utsetnings-innretninger med taljeløpere (daviter)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/23, – Reg. III/33, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, VI, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F G
A/1.22	Friflyt-utsetnings-innretninger for rednings-farkoster	Flyttet til A.2/1.3			
A/1.23	Frittfall-utsetnings-innretninger for livbåter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/16, – Reg. III/23, – Reg. III/33, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, VI, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F G
A/1.24	Utsetnings-innretninger for redningsflåter (daviter)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/12, – Reg. III/16, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, VI, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F G
A/1.25	Utsetnings-innretninger for hurtige mann-	– Reg. III/4.	– Reg. III/26, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, VI.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/1.26	over-bord-båter (daviter) Utløserenheter for: a) livbåter og mann-over-bord-båter (som settes ut med en eller flere taljeløpere) b) flåter (som settes ut med en eller flere taljeløpere) c) Frittfall-livbåter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/16, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, IV, VI – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8. – IMO MSC.1/rundskr.1419	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.27	Skips-evakuerings-systemer	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/15, – Reg. III/26, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, VI, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + F G
A/1.28	Redningsutstyr	– Reg. III/4.	– Reg. III/26, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, VI.	– IMO-res. MSC.81(70), – IMO MSC/rundskr. 810.	B + D B + F
A/1.29	Innskipnings-leidere	– Reg. III/4, – Reg. III/11, – Reg. X/3.	– Reg. III/11, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994), – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket), – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000), – IMO MSC.1/rundskr. 1285.	– IMO-res. MSC.81(70), – ISO 5489 (2008).	B + D B + F
A/1.30	Lysreflekterende materialer	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. A.658(16).	B + D B + E B + F
A/1.31	Toveis VHF-radiotelefon-apparater for rednings-farkoster	Flyttet til A/5.17 og A/5.18			
A/1.32	9 GHz radar-transponder (SART)	Flyttet til A.2/4.18			
A/1.33	Radarreflektor for livbåter og mann-over-bord-båter (passiv)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/34, – IMO-res.A.384(X), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, IV, V, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO-res. MSC.164(78).	– EN ISO 8729 (1998), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008). eller – EN ISO 8729–1 (1998), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008). eller – ISO 8729–1 (2010), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008) eller – ISO 8729–1 (2010), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F

<i>Nr.</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»</i>	<i>Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv</i>	<i>Prøvingsstandarder</i>	<i>Moduler for samsvars-vurdering</i>
1	2	3	4	5	6
A/1.34	Kompass for livbåter og mann-over-bord-båter	Flyttet til A/4.23			
A/1.35	Bærbare brann-slokkings-apparater for livbåter og mann-over-bord-båter	Flyttet til A/3.38			
A/1.36	Framdrifts-maskineri for livbåter/mann-over-bord-båter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/34, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) IV, V.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.37	Framdrifts-maskineri for mann-over-bord-båter – utenbordsmotor	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/34, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) V.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.38	Lyskastere til bruk i livbåter og mann-over-bord-båter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, IV, V, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.39	Åpne vendbare redningsflåter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, vedlegg 10, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8, vedlegg 11, – IMO MSC.1/rundskr.1328.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) vedlegg 10, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) vedlegg 11. Og ved forlengede serviceintervaller: – IMO MSC.1/rundskr.1328.	B + D B + F
A/1.40	Mekanisk losheis	Flyttet til A/4.48			
A/1.41	Vinsjer for rednings-farkoster og mann-over-bord-båter: a) livbåter som læres med davit, b) frittfall-livbåter, c) redningsflåter, d) mann-over-bord-båter, e) hurtiggående mann-over-bord-båter.	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/16, – Reg. III/17, – Reg. III/23, – Reg. III/24, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, VI, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F G
A/1.42	Losleider	Flyttet til A/4.49			
A/1.43	Stive/oppblåste mann-over-bord-båter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/21, – Reg. III/31, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, V, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70), – IMO MSC/rundskr. 1006, – ISO 15372 (2000).	B + D B + F G

## 2. Hindring av miljøforurensning

Nr.	Betegnelse	MARPOL 73/78-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende MARPOL 73/78-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/2.1	Oljefiltreringsutstyr (for et oljeinnhold i spillvannet på høyst 15 ppm)	– Marpol reg. I/ 14.	– Marpol reg. I/ 14, – IMO MEPC.1/rundskr. 643.	– IMO-res. MEPC.107(49), – IMO MEPC.1/rundskr. 643.	B + D B + E B + F
A/2.2	Detektorer for grensen mellom olje og vann	– Marpol reg.I/32.	– Marpol reg. I/32.	– IMO-res. MEPC.5(XIII).	B + D B + E B + F
A/2.3	Oljemålere	– Marpol reg. I/14.	– Marpol reg. I/14, – IMO MEPC.1/rundskr. 643.	– IMO-res. MEPC.107(49), – IMO MEPC.1/rundskr. 643.	B + D B + E B + F
A/2.4	Behandlingsenheter som skal settes på eksisterende oljevannsepareringsutstyr (for et oljeinnhold i spillvannet på høyst 15 ppm)	Bevisst ikke utfylt			
A/2.5	Overvåkings- og kontrollsystem for oljeutslipp fra oljetankskip	– Marpol reg. I/31, – IMO MEPC.1/rundsk r.761 rev.1	– Marpol reg. I/31.	– IMO-res. MEPC.108(49).	B + D B + E B + F
A/2.6	Renseanlegg	– Marpol reg. IV/9.	– Marpol reg. IV/9.	Til 31. desember 2015: – IMO Res. MEPC.159 (55). Fra 1. januar 2016: – IMO Res. MEPC.227 (64). – IMO-res. MEPC. 244(66).	B + D B + E B + F
A/2.7	Forbrenningsanlegg om bord	– Marpol reg. IV/16.	– Marpol reg. IV/16, – IMO MEPC.1/rundskr.793.	– IMO-res. MEPC. 244(66).	B + D B + E B + F G
A/2.8	NOx-analyseinnretning for bruk om bord etter Teknisk NOx-regelverk av 2008.	– IMO-res. MEPC.176(58) (Revidert Marpol reg. VI/13.)	– IMO-res. MEPC.176(58) (Revidert Marpol reg. VI/13); – IMO-res. MEPC.177(58) (Teknisk NO <sub>x</sub> -regelverk av 2008), – IMO-res. MEPC.198(62), IMO MEPC.1/rundskr. 638.	– IMO-res. MEPC.177(58) (Teknisk NO <sub>x</sub> -regelverk 2008).	B + D B + E B + F G
A/2.9	Utstyr som benytter andre teknologiske metoder til å begrense SO <sub>x</sub> -utslipp	– Flyttet til A.2/2.4.			
A/2.10	Eksosrensesystemer om bord	– IMO-res. MEPC.176(58) (Revidert Marpol Vedlegg VI reg. 4), IMO-res. MEPC.259(68).	– IMO-res. MEPC.176(58) – (Revidert Marpol vedlegg VI reg. 4).	– IMO-res. MEPC.259(68).	B + D B + E B + F G

## 3. Brannvernustyr

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/3.1	Underste dekkskledning	– Reg. II-2/4, – Reg. II-2/6, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/4, – Reg. II-2/6, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7,	– IMO-res. MSC.307(88)-(2010 FTP-regelverket).	B + D B + E B + F

A/3.2	Bærbare brannsløkk- ingsapparater	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)- (FSS- regelverket) 4.	– IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 7. – Reg. II–2/4, – Reg. II–2/10, – Reg. II–2/18, – Reg. II–2/19, – Reg. II–2/20, – IMO-res. A.951(23), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS- regelverket) 4, – IMO MSC/rundskr. 1239, – IMO MSC/rundskr. 1275.	– EN 3–7 (2004), innbefattet A.1 (2007), – EN 3–8 (2006), innbefattet AC (2007), – EN 3–9 (2006), innbefattet AC (2007), – EN 3–10 (2009).	B + D B + E B + F
A/3.3	Brannmanns- utstyr: vernetøy (tøy for nærkontakt med ild)	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)- (FSS- regelverket) 3.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS- regelverket) 3.	Vernetøy for brannmannskap – Ytelseskrav til vernetøy for brannsløkking: – EN 469 (2005), innbefattet A1 (2006) og AC (2006). Vernetøy for brannvesen – Prøvingsmetoder og krav til reflekterende klær for spesialisert brannbekjempelse: – EN 1486 (2007). Vernetøy for brannmannskap – Vernetøy med reflekterende ytterside: – ISO 15538 (2001) nivå 2. – EN 15090 (2012).	B + D B + E B + F
A/3.4	Brannmanns- utstyr: støvler	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)- (FSS- regelverket) 3.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS- regelverket) 3.	– EN 15090 (2012).	B + D B + E B + F
A/3.5	Brannmanns- utstyr: hansker	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)- (FSS- regelverket) 3.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS- regelverket) 3.	– EN 659 (2003), innbefattet A1 (2008) og AC (2009).	B + D B + E B + F
A/3.6	Brannmanns- utstyr: hjelm	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)- (FSS- regelverket) 3.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS- regelverket) 3.	– EN 443 (2008).	B + D B + E B + F
A/3.7	Bærbart pusteapparat med trykkluft <i>Merk:</i> Ved ulykker med farlig gods kreves en maske med overtrykk.	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)- (FSS- regelverket) 3.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS- regelverket) 3. Og dersom pusteapparat benyttes i forbindelse med ulykker knyttet til lasten: – IMO-res. MSC.4(48)-(IBC- regelverket) 14, – IMO-res. MSC.5(48)-(IGC- regelverket) 14.	– EN 136 (1998), innbefattet AC (2003), – EN 137 (2006). Og dersom pusteapparat benyttes i forbindelse med ulykker knyttet til lasten: – ISO 23269–3(2011).	B + D B + E B + F
A/3.8	Pusteapparat med tilførselsslange for trykkluft	– Reg. X/3. – IMO-res. MSC.36(63)- HSC- regelverket av 1994 7. <i>Merk:</i> Dette utstyret er beregnet bare på hurtiggående fartøyer bygd i henhold til bestemmelsene	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 7.	– EN 14593–1 (2005), – EN 14593–2 (2005), innbefattet AC (2005), – EN 14594 (2005) innbefattet AC(2005).	B + D B + E B + F

		i HSC-regelverket av 1994.			
A/3.9	Systemkomponenter til sprinkleranlegg for rom i innredningen, arbeidsrom og kontrollstasjoner tilsvarende dem som er nevnt i SOLAS 74-regel II-2/12 (begrenset til dyser og deres ytelse) (Dette utstyret omfatter dyser til fastmonterte sprinkleranlegg for hurtiggående fartøyer.)	– Reg. II-2/7, – Reg. II-2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 8.	– Reg. II-2/7, – Reg. II-2/9, – Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.44(65), – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 8. – IMO MSC/rundskr. 912.	– IMO-res. A.800(19).	B + D B + E B + F
A/3.10	Dyser til fastmontert vannforstøvningssystem til brannsløkking i maskinrom og lastepumperom	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 7.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 7, – IMO MSC.1/rundskr. 1313.	– IMO MSC/rundskr. 1165 vedlegg A.	B + D B + E B + F
A/3.11	Skiller i klasse «A» og «B», brannmotstand a) Skiller i klasse «A», b) Skiller i klasse «B».	Klasse «A»: – Reg. II-2/3.2. Klasse «B»: – Reg. II-2/3.4.	– Reg. II-2/9 og Klasse «A»: – Reg. II-2/3.2. – IMO MSC/rundskr. 1120 – IMO MSC/rundskr. 1434 Klasse «B»: – Reg. II-2/3.4.	– IMO-res. MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket). – IMO MSC/rundskr. 1435 (gjelder kun for skiller klasse «A»).	B + D B + E B + F
A/3.12	Innretninger som skal hindre flammer i å spre seg til lastetankene i oljetankskip	– Reg. II-2/4, – Reg. II-2/16.	– Reg. II-2/4, – Reg. II-2/16.	– EN 12874 (2001), – ISO 15364 (2007), – IMO MSC/rundskr. 677.	For annet utstyr enn ventiler: B + D B + E B + F For ventiler: B + F
A/3.13	Ikke-brennbare materialer	– Reg. II-2/3, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/3, – Reg. II-2/5, – Reg. II-2/9, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res. MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.14	Andre materialer enn stål til rør som skal gå gjennom skiller i klasse «A» eller «B»	Oppført under A/3.26 og A/3.27			
A/3.15	Andre materialer enn stål til rør som transporterer olje eller brennolje a) rør og tilbehør, b) ventiler, c) bøyelige rørsammensetninger og utjevnerne. d) Rørdeler i metall med motstandsdyktige og	– Reg. II-2/4, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/4, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, 10, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, 10, – IMO MSC/rundskr. 1120.	Rør og tilbehør: – IMO-res. A.753(18), – IMO Res. MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket). Ventiler: – ISO 10497(2010). Bøyelige rørsammensetninger: – EN ISO 15540 (2001), – EN ISO 15541 (2001). Rørdeler i metall med motstandsdyktige og elastiske pakninger: – ISO 19921 (2005), – ISO 19922 (2005).	B + D B + E B + F

A/3.16	elastiske pakninger. Branndører	– Reg. II–2/9.	– Reg. II–2/9.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket). – IMO MSC.1/rundskr.1319	B + D B + E
A/3.17	System-komponenter til betjenings-systemer for branndører. <i>Merk:</i> Når begrepet «system-komponenter» er brukt i kolonne 2, kan dette kreve at en enkelt komponent, en gruppe komponenter eller at hele systemet skal prøves for å sikre at internasjonale krav er oppfylt.	– Reg. II–2/9, – Reg. X/3.	– Reg. II–2/9, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res. MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket),	B + D B + E B + F
A/3.18	Overflate- og gulvdeknings-materialer med lav flammespredningsevne a) finér til pynt, b) malings-systemer, c) gulvbelegg, d) rørisolasjon, e) klebemidler brukt ved bygging av skiller i klasse «A», «B» og «C», f) Membran ved brennbare kanaler.	– Reg. II–2/3, – Reg. II–2/5, – Reg. II–2/6 for a), b), c) – Reg. II–2/9 for e), f) – Reg. X/3.	– Reg. II–2/3, – Reg. II–2/5, – Reg. II–2/6, – Reg. II–2/9, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO MSC/rundskr. 1120.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket)	B + D B + E B + F
A/3.19	Førheng, gardiner og andre opphengte tekstiler	– Reg. II–2/3, – Reg. II–2/9, – Reg. X/3.	– Reg. II–2/3, – Reg. II–2/9, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket) – IMO MSC.1/rundskr. 1456.	B + D B + E B + F
A/3.20	Polstrede møbler	– Reg. II–2/3, – Reg. II–2/5, – Reg. II–2/9, – Reg. X/3.	– Reg. II–2/3, – Reg. II–2/5, – Reg. II–2/9, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket),	B + D B + E B + F
A/3.21	Sengeutstyr	– Reg. II–2/3, – Reg. II–2/9, – Reg. X/3.	– Reg. II–2/3, – Reg. II–2/9, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket),	B + D B + E B + F
A/3.22	Brannspjeld	– Reg. II–2/9.	– Reg. II–2/9.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.23	Ikke-brennbare gjennomføringer i skiller i klasse «A»	Flyttet til A/3.26			
A/3.24	Gjennomføringer for elektriske kabler i skiller i klasse «A»	Flyttet til A/3.26 (a)			

A/3.25	Brannsikrede vinduer og lysventiler i klasse «A» og «B»	– Reg. II–2/9.	– Reg. II–2/9, – IMO MSC/rundskr. 1120.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.26	Gjennomføringer i skiller i klasse «A» a) gjennomføringer av elektriske kabler, b) gjennomføringer av rør, kanaler, sjakter osv.	– Reg. II–2/9.	– Reg. II–2/9, – IMO MSC.1/rundskr. 1276 (gjelder bare bokstav b i kolonne 2).	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.27	Gjennomføringer i skiller i klasse «B» a) gjennomføringer av elektriske kabler, b) gjennomføringer av rør, kanaler, sjakter osv.	– Reg. II–2/9.	– Reg. II–2/9.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.28	Sprinkleranlegg (begrenset til sprinklerdyser) (Dette utstyret omfatter dyser til fastmonterte sprinkleranlegg for hurtiggående fartøyer.)	– Reg. II–2/7, – Reg. II–2/10, – Reg. X/3.	– Reg. II–2/7, – Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.44(65), – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 8, – IMO MSC/rundskr. 912.	– ISO 6182–1 (2014). eller – EN 12259–1 (1999), innbefattet A1 (2001), A2 (2004) og A3 (2006).	B + D B + E B + F
A/3.29	Brannslanger med diameter ≤ 52 mm.	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– EN 14540 (2004) innbefattet A.1 (2007).	B + D B + E B + F
A/3.30	Bærbart oksygenanalyse- og gassdeteksjonsutstyr	– Reg. II–2/4, – Reg. VI/3.	– Reg. II–2/4, – Reg. VI/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 15.	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008) eller – IEC 60945 (2002) innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008) – IEC 60092–504 (2001) Innbefattet IEC 60092–504 rettelse 1 (2011), – IEC 60533 (1999), og for: a) Kategori 1: (sikkert område): – EN 50104 (2010), – EN 60079–29–1 (2007). b) Kategori 2: (omgivelser med eksplosjonsfarlig gass): – EN 50104 (2010), – EN 60079–29–1 (2007), – EN 60079–0 (2012) innbefattet A11:2013, – EN 60079–1 (2007) innbefattet IEC 60079–1 rettelse 1 (2008), – EN 60079–10–1 (2009), – EN 60079–11 (2012), – EN 60079–15 (2010), – EN 60079–26 (2007).	B + D B + E B + F
A/3.31	Dyser til fastmonterte sprinkleranlegg for hurtiggående fartøyer	Strøket, ettersom utstyret er omfattet av A/3.9 og A/3.28			
A/3.32	Brannhemmende materialer (unntatt	– Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F

	møbler) til hurtiggående fartøyer		regelverket av 2000) 7. – IMO MSC/rundskr. 1457		
A/3.33	Brannhemmende materialer til møbler for hurtiggående fartøyer	– Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.34	Brannsikre skiller for hurtiggående fartøyer	– Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7. – IMO MSC/rundskr. 1457	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.35	Brannører på hurtiggående fartøyer	– Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.36	Brannspjeld på hurtiggående fartøyer	– Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.37	Gjennomføringer i brannhemmende skiller på hurtiggående fartøyer a) gjennomføringer av elektriske kabler, b) gjennomføringer av rør, kanaler, sjakter osv.	– Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res. MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.38	Bærbare brannsløkkingsapparater for livbåter og mann-over-bord-båter	– Reg. III/4, – Reg. X/3,	– Reg. III/34, – IMO-res. A.951(23), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) I, IV, V, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– EN 3–7 (2004), innbefattet A1 (2007), – EN 3–8 (2006), innbefattet AC (2007), – EN 3–9 (2006), innbefattet AC (2007), – EN 3–10 (2009).	B + D B + E B + F
A/3.39	Dyser til likeverdige fastmonterte brannsløkkingsanlegg med gass for maskinrom og lastepumperom	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS regelverket) 7	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 7, – IMO MSC.1/rundskr. 1313, – IMO MSC/rundskr. 1458.	– IMO MSC/rundskr. 1165.	B + D B + E B + F
A/3.40	Lavt plasserte belysnings-systemer (bare komponenter)	– Reg. II–2/13, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 11.	– Reg. II–2/13, – IMO-res.A.752(18), – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 11.	– IMO-res. A.752(18). eller – ISO 15370 (2010).	B + D B + E B + F
A/3.41	Pustestyr til nødøvuering	– Reg. II–2/13.	– Reg. II–2/13, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 3, – IMO MSC/rundskr. 849.	– ISO 23269–1 (2008) og alternativt: For bærbart trykkluftapparat med åpen krets, med helmaske eller munnbitinnretning til bruk ved øvuering: – EN 402(2003). For bærbart trykkluftapparat med åpen krets, med hette til bruk ved øvuering: – EN 1146(2005). For bærbart trykkluftapparat med lukket krets: – EN 13794(2002).	B + D B + E B + F
A/3.42	Systemkomponenter til nøytral-gassystemer	– Reg. II–2/4.	– Reg. II–2/4, – IMO-res. A.567(14), – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 15, – IMO MSC/rundskr. 353, – IMO MSC/rundskr. 485,	– IMO MSC/rundskr. 353.	B + D B + E B + F G

A/3.43	Dyser til brannsløkkingsanlegg (manuelle eller automatiske) for frityrstekeapparater	– Reg. II–2/1, – Reg. II–2/10, – Reg. X/3.	– IMO MSC/rundskr. 731, – IMO MSC/rundskr. 1120. – Reg. II–2/1, – Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO MSC.1/rundskr.1433.	– ISO 15371 (2009).	B + D B + E B + F
A/3.44	Brannmannsutstyr – redningsline	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 3.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 3.	– – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 3, – IMO-res. MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.45	Systemkomponenter (slokkemiddel, ventiler og dyser) til likeverdige fastmonterte brannsløkkingsanlegg med gass for maskinrom og lastepumperom	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 5.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 5, – IMO MSC/rundskr. 848, – IMO MSC.1/rundskr. 1313, – IMO MSC.1/rundskr. 1316,	– IMO MSC/rundskr. 848, – IMO MSC.1/rundskr. 1316.	B + D B + E B + F
A/3.46	Systemkomponenter til likeverdige fastmonterte brannsløkkingsanlegg med gass for maskinrom (aerosol-systemer)	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 5.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 5, – IMO MSC.1/rundskr. 1270 innbefattet rettelse 1, – IMO MSC.1/rundskr. 1313.	– IMO MSC.1/rundskr. 1270 innbefattet rettelse 1.	B + D B + E B + F
A/3.47	Konsentrat til fastmonterte brannsløkkingsanlegg med høyecks-panderende skum for maskinrom og lastepumperom <i>Merk.</i> Det fastmonterte brannsløkkingsanlegget med høyecks-panderende skum for maskinrom og lastepumperom (herunder anlegg som bruker inneluften i rommet for å oppfylle sin funksjon) må prøves med det godkjente konsentratet og vurderes som tilfredsstillende av administrasjonen.	– Reg. II–2/10.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 6.	– IMO MSC/rundskr. 670.	B + D B + E B + F
A/3.48	Systemkomponenter til fastmonterte, vannbaserte brannsløkkingsanlegg til bruk i maskinrom i	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO MSC/rundskr. 1387.	B + D B + E B + F

	kategori «A» (dyser og driftsprøvinger)				
A/3.49	Fastmonterte høytrykks-sprinkleranlegg til roro-rom, kjøretøyrom og spesiallasterom. (a) Preskriptivt baserte systemer tilsvarende MSC.1/rundskr. 1430 klausul 4. (b) Ytelsesbaserte systemer tilsvarende MSC.1/rundskr. 1430 klausul 5	– Reg. II–2/19, – Reg. II–2/20, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 7.	– Reg. II–2/19, – Reg. II–2/20, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 7.	– IMO MSC.1/rundskr. 1430.	B + D B + E B + F
A/3.50	Vernetøy som er motstandsdyktig mot kjemisk angrep	Flyttet til A.2/3.9			
A/3.51	Fastmonterte brannvarslings- og alarmanlegg for kontrollstasjoner, arbeidsrom, rom i innredningen, lugarbalkonger, maskinrom og ubemannede maskinrom. a) Kontroll- og signalutstyr b) Manuelle varslingspunkt c) Varmedetektor – punktvarslere d) Røykdetektor: Punktdetektorer som benytter lysspredning, lystransmisjon eller ionisering e) Flamme-detektor: Punktdetektorer f) Manuelle varslingspunkt g) Kortslutningsisolatorer h) Inn- og utgangsutstyr i) Kabler	– Reg. II–2/7, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 9.	– Reg. II–2/7, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 9, – IMO MSC.1/rundskr. 1242.	Kontroll- og signalutstyr. Elektriske installasjoner om bord i skip: – EN 54–2 (1997), innbefattet AC (1999) og A1 (2006). Strømforsyningsutstyr: – EN 54–4 (1997), innbefattet AC (1999), A1 (2002) og A2 (2006). Varmedetektorer – punktdetektorer: – EN 54–5 (2000), innbefattet A1 (2002). Røykdetektorer – punktdetektorer basert på lysspredning, lystransmisjon eller ionisering: – EN 54–7 (2000), innbefattet A1 (2002) og A2 (2006). Flammedetektorer – punktdetektorer: – EN 54–10 (2002), innbefattet A1 (2005). Manuelle brannmeldere: – EN 54–11 (2001), innbefattet A1 (2005), Kortslutningsisolatorer: – EN 54–17 (2007), innbefattet AC (2007), Inn- og utgangsutstyr: – EN 54–18 (2005), innbefattet AC (2007), Kabler: – EN 60332–1–1(2004), – IEC 60092–376 (2003) Samt, når det gjelder elektriske og elektroniske installasjoner om bord i skip: – IEC 60092–504 (2001) innbefattet 60092–504 rettelse 1(2011), – IEC 60533 (1999), – EN 1866–1 (2007), – EN 1866–3 (2013), eller – ISO 11601 (2008).	B + D B + E B + F
A/3.52	Faste og bærbare brannslukningsapparater	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3.	– Reg. II–2/4, – Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– EN 1866–1 (2007), – EN 1866–3 (2013), eller – ISO 11601 (2008).	B + D B + E B + F
A/3.53	Brannalarmutstyr – akustiske alarmgivere	– Reg. II–2/7, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-	– Reg. II–2/7, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7,	Akustiske alarmgivere – EN 54–3 (2001), innbefattet A1 (2002) og A2 (2006), – IEC 60092–504 (2001) innbefattet IEC 60092–504	B + D B + E B + F

A/3.54	Fastmontert oksygenanalyse - og gassdeteksjonsutstyr	(FSS-regelverket) 9. – Reg. II–2/4, – Reg. VI/3.	– IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 9, – IMO MSC.1/rundskr. 1242. – Reg. II–2/4, – Reg. VI/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 15. I tillegg for kombinerte O <sub>2</sub> /HC-systemer: IMO MSC.1/rundskr.1370.	rettelse 1 (2011), – IEC 60533 (1999). – IEC 60092–504 (2001) innbefattet IEC 60092–504 rettelse 1 (2011), – IEC 60533 (1999), og for: a) Kategori 4: (sikkert område) – EN 50104 (2010). b) Kategori 3: (omgivelser med eksplosjonsfarlig gass) – EN 50104 (2010), – EN 60079–0 (2011), – EN 60079–29–1 (2007). I tillegg for kombinerte O <sub>2</sub> /HC-systemer: – IMO MSC.1/rundskr.1370.	B + D B + E B + F
A/3.55	Kombinerte strålerør (tåkespreder/stråle)	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	Håndholdte grenrør til bruk av brannvesenet – kombinerte grenrør PN 16: – EN 15182–1 (2007), innbefattet A1 (2009), – EN 15182–2 (2007), innbefattet A1 (2009). Håndholdte grenrør til bruk av brannvesenet – grenrør PN 16 med en samlet stråle og/eller en stråle med fast spredningsvinkel: – EN 15182–1 (2007), innbefattet A1 (2009). – EN 671–1 (2012)	B + D B + E B + F
A/3.56	Brannslanger (på trommel)	– Reg. II–2/10, – Reg. X/3.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– EN 671–1 (2012)	B + D B + E B + F
A/3.57	Systemkomponenter til brannsløkkingsanlegg med medium-ekspansjons-skum – faste skumsløkkingsanlegg for tankskip	– Reg. II–2/10.	– Reg. II–2/10.8.1, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 14, – IMO MSC.1/rundskr. 1239, – IMO MSC.1/rundskr. 1276.	– IMO MSC/rundskr. 798.	B + D B + E B + F
A/3.58	Systemkomponenter til brannsløkkingsanlegg med medium-ekspansjons-skum for maskinrom og beskyttelse av tankskipsdekk	– Reg. II–2/10.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 6, 14, – IMO MSC.1/rundskr. 1239, – IMO MSC.1/rundskr. 1276.	– IMO MSC.1/rundskr. 1312, – IMO MSC.1/rundskr. 1312/rettelse 1.	B + D B + E B + F
A/3.59	Ekspansjons-skum til fastmonterte brannsløkkingsanlegg for kjemikalietankskip	– Reg. II–2/1, – IMO-res. MSC.4(48)-(IBC-regelverket) 11.	– IMO-res. MSC.4(48)-(IBC-regelverket) 11, – IMO MSC/rundskr. 553.	– IMO MSC.1/rundskr. 1312, – IMO MSC.1/rundskr. 1312/rettelse 1.	B + D B + E B + F
A/3.60	Dyser til fastmonterte vannforstøvningsystemer til brannsløkking på	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 7,	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 7, – IMO MSC.1/rundskr. 1313.	– IMO MSC.1/rundskr. 1268.	B + D B + E B + F
A/3.61	lugarbalkonger a) Brannsløkkingsanlegg som bruker inneluft for å produsere høyekspanderende skum til	– Reg. II–2/10.	– Reg. II–2/10, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 6.	– IMO MSC.1/rundskr. 1384.	B + D B + E B + F

	beskyttelse av maskinrom og lastepumperom. b) Brannsløkkingsanlegg som bruker uteluft for å produsere høyekspanderende skum til beskyttelse av maskinrom og lastepumperom. <i>Merk:</i> Brannsløkkingsanlegg som bruker inneluft/uteluft for å produsere høyekspanderende skum til beskyttelse av maskinrom og lastepumperom, må prøves med det godkjente konsentratet og vurderes som tilfredsstillende av administrasjonen.				
A/3.62	Brannsløkkingsanlegg med tørt kjemisk pulver	– Reg. II–2/1.	– Reg. II–2/1, – IMO-res. MSC.5(48)-(IGC-regelverket) 11.	– IMO MSC.1/rundskr. 1315.	B + D B + E B + F
A/3.63	Komponenter for røykvarslere basert på prøveuttaking.	– Reg. II–2/7, – Reg. II–2/19, – Reg. II–2/20.	– Reg. II–2/7, – Reg. II–2/19, – Reg. II–2/20, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS regelverket) 10.	– IMO-res. MSC.98(73)-(FSS regelverket) 10, Og for: Kontroll og indikasjonststyr. Elektriske installasjoner på skip: – EN 54–2 (1997) innbefattet AC(1999) og A1(2006). Strømforsyningsutstyr: – EN 54–4 (1997) innbefattet AC(1999), A1(2002) og A2(2006). Aspirerende røykvarslere: – EN 54–20 (2006) innbefattet AC(2008). Og for elektriske og elektroniske installasjoner på skip: – IEC 60092–504 (2001) innbefattet IEC 60092–504 rettelse 1 (2011), – IEC 60533 (1999). Og for eksplosive atmosfærer: – EN 60079–0 (2012) innbefattet A11:2013.	B + D B + E B + F
A/3.64	Klasse «C» skiller	– Reg. II–2/3.	– Reg. II–2/3, – Reg. II–2/9.	– IMO-res. MSC.307(88)–(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.65	Faste systemer for deteksjon av hydrokarbon-gasser.	– Reg. II–2/4.	– Reg. II–2/4, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS regelverket) 16, – IMO MSC.1/rundskr.1370.	– IMO MSC.1/rundskr.1370, – EN 60079–0 (2012) innbefattet A11:2013 – EN 60079–29–1 (2007), – IEC 60092–504 (2001) innbefattet IEC 60092–504 rettelse 1 (2011), – IEC 60533 (1999).	B + D B + E B + F
A/3.66	Evakuerings-systemer anvendt som et alternativ til lavt plasserte ledelys.	– Reg. II–2/13.	– Reg. II–2/13, – IMO MSC.1/rundskr.1168.	– IMO MSC.1/rundskr.1168.	B + D B + E B + F

A/3.67 «a»	Brannsløkkingsapparater med skum for helikopter anlegg.	– Reg. II–2/18	– Reg. II–2/18, – IMO MSC.1/rundskr.1431.	– EN 13565–1 (2003) innbefattet A1 (2007).	B + D B + E B + F
A.1/3.68 Ex A.2/3.22	Avtrekkkanaler fra bysse – komponenter for fastmonterte brannsløkkingsanlegg	– Reg. II–2/9.	– Reg. II–2/9.	– ISO 15371(2009).	B + D B + E B + F

#### 4. Navigasjonsutstyr

##### Merknader som gjelder avsnitt 4 – Navigasjonsutstyr

Kolonne 4: Navigasjonsutstyr skal samsvare med relevante deler av IMO-res A.1021(26) «Regelverk om alarmer og indikatorer, 2009», og IMO-res MSC.302(87) «Fastsettelse av prøvingsstandarder for alarmstyring på bro», når slike gjelder.

Kolonne 5: IEC 61162-serien viser til følgende standarder for maritimt navigasjon- og radiokommunikasjonsutstyr og systemer – digitale grensesnitt:

- IEC 61162–1 utg.4.0 (2010–11) – Del 1: En sender og flere mottakere
  - IEC 61162–2 utg.1.0 (1998–09) – Del 2: En sender og flere mottakere, høyhastighetsoverføring
  - IEC 61162–3 utg.1.2 Konsolidert med endring 1 utg.1.0 (2010–11) og endring 2 utg. 1.0 – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
    - IEC 61162–3 utg.1.0 (2008–05) – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
    - IEC 61162–3–endring 1 utg.1.0 (2010–06) Endring 1 – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
    - IEC 61162–3–endring 2 utg.1.0 (2014–07) Endring 2 – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
  - IEC 61162–450 utg.1.0 (2011–06) – Del 450: Flere sendere og flere mottakere- Ethernetsystemsammenkobling
- EN 61162-serien henviser til nedenstående referansestandarder for maritimt navigasjons- og radiokommunikasjonsutstyr og -systemer – Digitale grensesnitt:
- EN 61162–1 (2011) – Del 1: En sender og flere mottakere
  - EN 61162–2 (1998) – Del 2: En sender og flere mottakere, høyhastighetsoverførsel
  - EN 61162–3 (2008) – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
    - EN 61162–3–endring 1 (2010) Endring 1 – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
    - EN 61162–3–endring 2 (2014–07) Endring 2 – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
  - EN 61162–450 (2011) – Del 450: Flere sendere og flere mottakere- Ethernetsystemsammenkobling

#### 4. Navigasjonsutstyr

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.1	Magnetkompass Klasse A for skip	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO Res.MSC.36(63)-(1994 HSC Code) 13, – IMO Res.MSC.97(73)-(2000 HSC Code) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.382(X), – IMO-res. A.694(17). – IMO Res.MSC.36(63)-(1994 HSC Code) 13, – IMO Res.MSC.97(73)-(2000 HSC Code) 13.	– ISO 1069 (1973), – ISO 25862 (2009), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008). eller – ISO 1069 (1973), – ISO 25862 (2009), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.2	Magnetisk kursindikator (THD)	– Reg. V/18, – Reg. V/19, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.116(73), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ISO 22090–2 (2014), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – ISO 22090–2 (2014),	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.3	Gyrokompas	– Reg. V/18.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.424(XI), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.191(79).	– IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). – EN ISO 8728 (1998), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – ISO 8728 (1997), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G
A/4.4	Radarutstyr	Flyttet til A/4.34, A/4.35 og A/4.36			
A/4.5	Automatisk radarplotte-anlegg (ARPA)	Flyttet til A/4.34			
A/4.6	Ekkolodd	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.224(VII), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO Res. MSC.74(69) vedlegg 4, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	– EN ISO 9875 (2001), innbefattet ISOs tekniske rettelse 1:2006, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – ISO 9875 (2000), innbefattet ISOs tekniske rettelse 1:2006, – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G
A/4.7	Måleutstyr for hastighet og distanse (SDME)	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.824(19), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61023 (2007), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61023 (2007), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G
A/4.8	Indikator for rorvinkel, propellhastighet og -stigning	Flyttet til A/4.20, A/4.21 og A/4.22			
A/4.9	Indikator for svinghastighet	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.526(13), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ISO 20672 (2007), innbefattet rettelse 1 (2008), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – ISO 20672 (2007), innbefattet rettelse 1 (2008), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars- vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.10	Radio-peileapparat	Bevisst ikke utfylt			
A/4.11	Loran C-utstyr	Flyttet til A.2/4.38			
A/4.12	Chayka-utstyr	Flyttet til A.2/4.39			
A/4.13	Decca navigasjons-utstyr	Bevisst ikke utfylt			
A/4.14	GPS-utstyr	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994), – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000), – IMO-res. MSC.112(73), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61108–1 (2003), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61108–1 utg. 2.0 (2003), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G
A/4.15	GLONASS-utstyr	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.113(73), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61108–2 (1998), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61108–2 utg. 1.0 (1998), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G
A/4.16	Selvstyringsanlegg (HCS)	– Reg. V/18.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.342(IX), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.64(67) vedlegg 3, – IMO-res. MSC.191(79).	– ISO 11674 (2006), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62288 (2008) eller – ISO 11674 (2006), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.17	Mekanisk losheis	Flyttet til A/1.40			
A/4.18	Lokaliserings-innretninger til søk og redningsarbeid (SRLD) 9 GHz radartransponder (SART)	– Reg. III/4, – Reg. IV/14, – Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. III/6, – Reg. III/26, – Reg. IV/7, – IMO-res. A.530(13), – IMO-res. A.802(19), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8, 14, – ITU-R M.628–3(11/93).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61097–1 (2007). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097–1 (2007).	B + D B + E B + F G
A/4.19	Radarutstyr for hurtiggående fartøyer	Flyttet til A/4.37			
A/4.20	Indikator for rorvinkel	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ISO 20673 (2007), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars- vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.21	Indikator for omdreinings-hastighet	regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.  – Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).  – Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – ISO 20673 (2007), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ISO 22554 (2007), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – ISO 22554 (2007), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G
A/4.22	Stigningsindi-kator	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ISO 22555 (2007), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – ISO 22555 (2007), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G
A/4.23	Kompass for livbåter og mann-over-bord-båter	– Reg. III/4, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. III/34, – IMO-res. MSC.48(66)-(LSA-regelverket) IV, V, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 8, 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8, 13.	– ISO 1069(1973), – ISO 25862 (2009), – IEC 60945 (2002) Innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.24	Automatisk radarplotte-anlegg (ARPA) til hurtiggående fartøyer	Flyttet til A/4.37			
A/4.25	Automatisk sporingsanlegg (ATA)	Flyttet til A/4.35			
A/4.26	Automatisk sporingsanlegg (ATA) for hurtiggående fartøyer	Flyttet til A/4.38			
A/4.27	Elektronisk plotteanlegg (EPA)	Flyttet til A/4.36			
A/4.28	Integrert brosystem	Flyttet til A.2/4.30			
A/4.29	Ferdskriver (VDR)	– Reg. V/18, – Reg. V/20, – Reg. X/3, – IMO-res.	– Reg. V/20, – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13,	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 61996–1 (2013),	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.30	Elektronisk visnings- og informasjons-system for sjøkart (ECDIS) med backup, og visningssystem for rastersjøkart (RCDS)	MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.  – Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.333(90).  – Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13 – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.232(82), – IMO SN.1/rundskr. 266. [ECDIS-backup og RCDS er bare relevante når denne funksjonaliteten inngår i ECDIS. Det skal angis i sertifikatet for modul B om prøvingen har omfattet disse funksjonene.]	– IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 61996–1 utg. 2.0 (2013–05), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 61174 (2008), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 61174 (2008), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G
A/4.31	Gyrokompas for hurtiggående fartøyer	– Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.821(19), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	– ISO 16328 (2014), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – ISO 16328 (2014), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G
A/4.32	Universelt automatisk identifikasjons-system (AIS)	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.74(69), – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79), – ITU-R M. 1371–5(2014). <i>Merk:</i> ITU-R M. 1371–5(2014) får anvendelse bare i samsvar med kravene i IMO-res. MSC.74(69).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62065 utg. 2.0 (2014–02) – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 61993–2 (2012), – IEC 62065 utg. 2.0 (2014–02) – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G
A/4.33	Rutekontroll-system (fungerer når fartøyets hastighet ligger mellom minste styrefart og 30 knop)	– Reg. V/18.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.74(69), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62065 (2002), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62065 (2002), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-urdering
1	2	3	4	5	6
A/4.34	Radarutstyr CAT 1	– Reg. V/18.	– Reg. V/19. – IMO Res. A.278(VIII), – IMO Res. A.694(17), – IMO Res. A.823(19), – IMO Res. MSC.191(79), – IMO Res. MSC.192(79), – ITU-R M. 1177-4(04/11).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – EN 62388 (2013). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – IEC 62388 utg. 2.0 (2013–06).	B + D B + E B + F G
A/4.35	Radarutstyr CAT 2	– Reg. V/18.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.278(VIII), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.192(79), – ITU-R M. 1177-4(04/11).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – EN 62388 (2013). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – IEC 62388 utg. 2.0 (2013–06).	B + D B + E B + F G
A/4.36	Radarutstyr CAT 3	– Reg. V/18.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.278(VIII), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.192(79), – ITU-R M. 1177-4(04/11).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – EN 62388 (2013). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – IEC 62388 utg. 2.0 (2013–06).	B + D B + E B + F G
A/4.37	Radarutstyr for hurtiggående fartøyer (CAT 1H, CAT 2H)	– Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– IMO-res. A.278(VIII), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.192(79), – ITU-R M. 1177-4(04/11).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – EN 62388 (2013). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – IEC 62388 utg. 2.0 (2013–06).	B + D B + E B + F G
A/4.38	Radarutstyr godkjent for bruk med sjøkart, dvs.: a) CAT 1C. b) CAT 2C. c) CAT 1 HC for hurtiggående fartøyer. d) CAT 2HC for	– Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– IMO-res. A.278(VIII), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.192(79), – ITU-R M. 1177-4(04/11).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – EN 62388 (2013). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07),	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars- vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.39	hurtiggående fartøyer. Radarreflektor – passiv type	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC- regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC- regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.164(78).	– IEC 62388 utg. 2.0 (2013– 06). – ISO 8729–1 (2010), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), eller – ISO 8729–1 (2010), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.40	Selvstyrings- anlegg for hurtiggående fartøyer	– Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC- regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC- regelverket av 2000) 13.	– IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.822(19), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	– ISO 16329 (2003), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014– 07). eller – ISO 16329 (2003), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014– 07).	B + D B + E B + F G
A/4.41	GNSS- kursindikator (THD)	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC- regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC- regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.116(73), – IMO-res. MSC.191(79).	– ISO 22090–3 (2014), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014– 07). eller – ISO 22090–3 (2014), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014– 07).	B + D B + E B + F G
A/4.42	Lyskaster for hurtiggående fartøyer	– Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC- regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC- regelverket av 2000) 13.	– IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 13.	– ISO 17884 (2004), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008). eller – ISO 17884 (2004), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.43	Nattsynstyr for hurtiggående fartøyer	– Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC- regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC- regelverket av 2000) 13.	– IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.94(72), – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 13, – IMO Res. MSC.191(79).	– ISO 16273 (2003), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014– 07). eller – ISO 16273 (2003), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014– 07).	B + D B + E B + F G
A/ 4.44	Mottaker for differensielle korreksjons- signaler for DGPS- og DGLONASS- utstyr	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC- regelverket av 1994) 13,	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.114(73).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61108–4 (2004), – EN 61162-serien. eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
		– IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.		1 (2008), – IEC 61108–4 (2004), – IEC 61162-serien.	
A/ 4.45	Kartmateriell for skipsradar	Strøket, ettersom utstyret er omfattet av A/4.38			
A/4.46	Gyroskopisk kursindikator (THD)	– Reg. V/18. – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.116(73), – IMO-res. MSC.191(79).	– ISO 22090–1 (2014), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – ISO 22090–1 (2014), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G
A./4.47	Forenklet ferdskriver (S-VDR)	– Reg. V/20.	– Reg. V/20, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.163(78), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 61996–2 (2008), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 61996–2 (2007), – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G
A/4.48	Mekanisk losheis	Bevisst ikke utfyllt (fordi IMO-res. MSC.308(88) i kraft 1. juli 2012 bl.a. har følgende ordlyd «Mekanisk losheis skal ikke benyttes»).			
A/4.49	Losleider	– Reg. V/23, – Reg. X/3.	– Reg. V/23 – IMO-res. A.889(21) – IMO MSC/rundskr. 1428.	– IMO Res.A.1045(27) – ISO 799 (2004).	B + D B + E B + F G
A/ 4.50	DGPS-utstyr	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.112(73), – IMO-res. MSC.114(73), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61108–1 (2003), – EN 61108–4 (2004), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61108–1 (2003), – IEC 61108–4 (2004), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G
A/ 4.51	DGLONASS-utstyr	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.113(73), – IMO-res. MSC.114(73), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61108–2 (1998), – EN 61108–4 (2004), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61108–2 (1998), – IEC 61108–4 (2004), – IEC 61162-serien,	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.52	Dagslys-signallampe	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994), – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000).	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994), – IMO-res. MSC.95(72), – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000).	– IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – ISO 25861 (2007). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – ISO 25861 (2007).	B + D B + E B + F
A/4.53	Radarmål-forsterker	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.164(78), – ITU-R M 1176–1 (02/13).	– ISO 8729–2 (2009), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008). eller – ISO 8729–2 (2009), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.54	Peileapparat	– Reg. V/18.	– Reg. V/19.	– ISO 25862 (2009), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008). eller – ISO 25862 (2009), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.55	Lokaliserings-innretninger for søk- og redningsarbeid (SRLD) AIS SART-utstyr	– Reg. III/4, – Reg. IV/14.	– Reg. III/6, – Reg. III/26, – Reg. IV/7, – IMO-res. MSC.246(83), – IMO-res. MSC.256(84), – ITU-R M. 1371–5(2014).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61097–14 (2010), eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097–14 (2010).	B + D B + E B + F G
A/4.56	Galileo-mottaker	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.813(19), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.233(82).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61108–3 (2010), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61108–3 (2010), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07).	B + D B + E B + F G
A/4.57	Brovaktalarm (BNWAS)	– Reg. V/18.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.128(75), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – IEC 62616 (2010) innbefattet IEC 62616 rettelse 1 (2012). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – IEC 62616 (2010) innbefattet IEC 62616 rettelse 1 (2012).	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.58 «a»	Lydmottaks-anlegg	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994), – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000).	– Reg. V/19 – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994), – IMO-res. MSC.86(70), – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – ISO 14859 (2012). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – ISO 14859 (2012).	B + D B + E B + F G
A/4.59 «a»	Integrert navigasjonssystem	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO res. A.694(17), – IMO res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO res. MSC.191(79), – IMO res. MSC.252(83), – IMO res. MSC.302(83) (Ledelsessystem for varsling på bro).	– EN 60945 (2002) innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162 serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – IEC 61924–2 (2012). eller, – IEC 60945 (2002) innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162 serien, – IEC 62288 utg. 2.0 (2014–07), – IEC 61924–2 (2012).	B + D B + E B + F G

## 5. Radiokommunikasjonsutstyr

### Merknader som gjelder avsnitt 5 – Radiokommunikasjonsutstyr

Kolonne 5: I tilfelle av motstridende krav mellom IMO MSC/rundskr. 862 og standardene for produktprøving, skal kravene i IMO MSC/rundskr. 862 ha forrang.

Kolonne 5: IEC 61162-serien viser til nedenforstående referansestandarder for maritimt navigasjons- og radiokommunikasjonsutstyr og -systemer. Digitale grensesnitt:

- IEC 61162–1 utg.4.0 (2010–11) – Del 1: En sender og flere mottakere
- IEC 61162–2 utg.1.0 (1998–09) – Del 2: En sender og flere mottakere, høyhastighetsoverførsel
- IEC 61162–3 utg.1.2 Konsolidert med endring 1 utg. 1.0 (2010–11) og endring 2 utg. 1.0 (2014–07) – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
  - IEC 61162–3 utg.1.0 (2008–05) – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
  - IEC 61162–3-endring 1 utg.1.0 (2010–06) Endring 1 – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
  - IEC 61162–3-endring 2 utg.1.0 (2014–07) Endring 2 – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data

EN 61162-serien viser til nedenstående referansestandarder for maritimt navigasjons- og radiokommunikasjonsutstyr og -systemer – Digitale grenseflater:

- EN 61162–1 (2011) – Del 1: En sender og flere mottakere
- EN 61162–2 (1998) – Del 2: En sender og flere mottakere, høyhastighetsoverførsel
- EN 61162–3 (2008) – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
  - EN 61162–3-endring 1 (2010) Endring 1 – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
  - IEC 61162–3-endring 2 utg. 1.0 (2014–07) Endring 2 – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
- EN 61162–450 (2011) – Del 450: Flere sendere og flere mottakere – Ethernetsystemsammenkobling

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/5.1	VHF-radioanlegg som kan sende og motta DSC og radiotelefoni	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av	– Reg. IV/7, – Reg. X/3, – IMO-res. A.385(X), – IMO-res. A.524(13), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.803(19),	– IMO MSC/rundskr. 862, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ETSI EN 300 338–1 V1.3.1 (2010–02),	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/5.2	VHF-DSC-vaktmottaker	1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 14.  – Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 14.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO MSC/rundskr. 862, – IMO MSC/rundskr. 1460, – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.489–2 (10/95), – ITU-R M.493–13 (10/09), – ITU-R M.541–9 (05/04), – ITU-R M.689–3 (03/12).  – Reg. IV/7, – Reg. X/3, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.803(19), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.489–2 (10/95), – ITU-R M.493–13 (10/09), – ITU-R M.541–9 (05/04).	– ETSI EN 300 338–2 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 301 843–2 V1.2.1 (2004–06), – ETSI EN 301 925 V1.4.1. (2013–05).  – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162 serien, – ETSI EN 300 338–1 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 300 338–2 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 301 033 V1.4.1 (2013–09), – ETSI EN 301 843–2 V1.2.1 (2004–06).	B + D B + E B + F
A/5.3	NAVTEX-mottaker	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 14.	– Reg. IV/7, – Reg. X/3, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO-res. MSC.148(77), – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.540–2 (06/90), – ITU-R M.625–4 (3/12).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – ETSI EN 300 065–1 V1.2.1 (2009–01), – ETSI EN 301 843–4 V1.2.1 (2004–06), eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097–6 (2012–01).	B + D B + E B + F
A/5.4	EGC-mottaker	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 14.	– Reg. IV/7, – Reg. X/3, – IMO-res. A.570(14), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO Res. MSC.306(87), – IMO COMSAR-rundskr. 32.	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – ETSI ETS 300 460 utg. 1 (1996–05), – ETSI ETS 300 460/ A1 (1997–11), – ETSI EN 300 829 V1.1.1 (1998–03), – ETSI EN 301 843–1 V1.3.1 (2012–08). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097–4 (2012–05).	B + D B + E B + F
A/5.5	HF-radioutstyr for mottak av sikkerhetsinformasjon til sjøs (MSI) (HF-NBDP-mottaker)	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 14	– Reg. IV/7, – Reg. X/3, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.699(17), – IMO-res. A.700(17), – IMO-res. A.806(19), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO MSC.1/rundskr. 1460 – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.492–6 (10/95), – ITU-R M.540–2 (06/90), – ITU-R M.625–4 (3/12), – ITU-R M.688 (06/90).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ETSI ETS 300 067 utg. 1 (1990–11), – ETSI ETS 300 067/ A1 utg. 1 (1993–10). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – ETSI ETS 300 067 utg. 1 (1990–11), – ETSI ETS 300 067/ A1 utg. 1 (1993–10).	B + D B + E B + F
A/5.6	406 MHz nødradio-peilesender (COSPAS-SARSAT)	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av	– Reg. IV/7, – Reg. X/3, – IMO-res. A.662(16), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.696(17), – IMO-res. A.810(19),	– IMO MSC/rundskr. 862, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – ETSI EN 300 066 V 1.3.1 (2001–01). eller	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
		1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC- regelverket av 2000) 14.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 14, – IMO MSC/rundskr. 862, – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.633–4 (12/10), – ITU-R M.690–2 (3/12).	– IMO MSC/rundskr. 862, – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097–2 (2008). <i>Merk:</i> IMO MSC/rundskr. 862 gjelder bare for den valgfrie fjernaktiveringsinnretningen, ikke for selve nødradiopileisenderen.	
A/5.7	L-bånd- nødradiopile- sender (INMARSAT)	Bevisst ikke utfylt			
A/5.8	MF DSC vaktmottaker	Bevisst ikke utfylt			
A/5.9	Alarmsignal- generator for radiotelefon	Bevisst ikke utfylt			
A/5.10	MF- radioanlegg som kan sende og motta DSC og radiotelefoni <i>Merk:</i> I henhold til vedtak i IMO og ITU får kravene til alarmsignal- generator for radiotelefon og sending på H3E ikke lenger anvendelse i prøvings- standardene.	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC- regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC- regelverket av 2000) 14.	– Reg. IV/9, – Reg. IV/10, – Reg. X/3, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.804(19), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 14, – IMO MSC.1/rundskr. 1460, – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.493–13 (10/09), – ITU-R M.541–9 (05/04).	– IMO MSC/rundskr. 862, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ETSI EN 300 338–1 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 300 338–2 V1.3.1 (2010–02), – ETSI ETS 300 373–1 V1.4.1 (2013–09), – ETSI EN 301 843–5 V1.1.1 (2004–06).	B + D B + E B + F
A/5.11	MF-DSC- vaktmottaker	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC- regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC- regelverket av 2000) 14.	– Reg. IV/9, – Reg. IV/10, – Reg. X/3, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.804(19), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 14, – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.493–13 (10/09), – ITU-R M.541–9 (05/04), – ITU-R M.1173–1 (03/12).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162 serien, ETSI EN 300 338–1 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 300 338–2 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 301 033 V1.4.1 (2013–09), – ETSI EN 301 843–5 V1.1.1 (2004–06).	B + D B + E B + F
A/5.12	INMARSAT-B skipsjordstasjon <i>Merknad:</i> <i>Tjenesten opphører på og etter 31. desember 2016.</i>	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC- regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC- regelverket av 2000) 14.	– Reg. IV/10, – Reg. X/3, – IMO-res. A.570(14), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.808(19), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 14, – IMO MSC/rundskr 862, – IMO COMSAR-rundskr. 32.	– IMO MSC/rundskr 862, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008). eller – IMO MSC/rundskr. 862, – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F
A/5.13	INMARSAT-C skipsjordstasjon	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC- regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-	– Reg. IV/10, – Reg. X/3, – IMO-res. A.570(14), – IMO-res. A.664 (16) (gjelder bare dersom INMARSAT-C skipsjordstasjonen har EGC- funksjoner), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.807(19), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-	– IMO MSC/rundskr. 862, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ETSI EN 300 460 utg. 1 (1996–05), – ETSI EN 300 460/ A1 (1997–11), – ETSI EN 300 829 V1.1.1 (1998–03),	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars- vurdering
1	2	3	4	5	6
		regelverket av 2000) 14.	regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 14, – IMO-res MSC.306(87), – IMO MSC/rundskr. 862, – IMO COMSAR-rundskr. 32	– ETSI EN 301 843–1 V1.3.1 (2012–08). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097–4 (2012), – IEC 61162-serien.	
A/5.14	MF/HF-radioanlegg som kan sende og motta DSC, NBDP og radiotelefoni <i>Merk:</i> I henhold til vedtak i IMO og ITU får kravene til alarmsignal-generator for radiotelefon og sending på A3H ikke lenger anvendelse i prøvingsstandardene.	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 14.	– Reg. IV/10, – Reg. X/3, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.806(19), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 14, – IMO MSC/rundskr. 862, – IMO MSC/rundskr. 1460 – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.476–5 (10/95), – ITU-R M.492–6 (10/95), – ITU-R M.493–13 (10/09), – ITU-R M.541–9 (05/04), – ITU-R M.625–4 (3/12), – ITU-R M.1173–1(3/12).	– IMO MSC/rundskr. 862, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ETSI EN 300 067 utg. 1 (1990–11), – ETSI EN 300 067/ A1 utg. 1 (1993–10), – ETSI EN 300 338–1 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 300 338–2 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 300 373–1 V1.4.1 (2013–09), – ETSI EN 301 843–5 V1.1.1 (2004–06).	B + D B + E B + F
A/5.15	MF/HF-DSC-vaktmottaker	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 14.	– Reg. IV/10, – Reg. X/3, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.806(19), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 14, – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.493–13 (10/09), – ITU-R M. 541–9 (05/04).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), EN 61162 serien, – ETSI EN 300 338–1 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 300 338–2 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 301 033 V1.4.1 (2013–09), ETSI EN 301 843–5V1.1.1 (2004–06). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097–3 (1994), – IEC 61097–8 (1998), – IEC 61162 serien.	B + D B + E B + F
A/5.16	Toveis VHF-radiotelefon-apparat for kommunikasjon med luftfartøyer	Flyttet til A.2/5.8			
A/5.17	Bærbart toveis VHF-radiotelefon-apparat for redningsfarkoster	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 14.	– Reg. III/6, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.809(19), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 8, 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 8, 14, – IMO-res. MSC.149(77), – ITU-R M.489–2 (10/95).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – ETSI EN 300 225 V1.4.1 (2004–12), – ETSI EN 301 843–2 V1.2.1 (2004–06). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097–12 (1996).	B + D B + E B + F
A/5.18	Fastmontert toveis VHF-radiotelefon-apparat for redningsfarkoster	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 14, – IMO-res.	– Reg. III/6, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.809(19), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC- regelverket av 1994) 8, 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC- regelverket av 2000) 8, 14, – ITU-R M.489–2 (10/95).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – ETSI EN 301 466 V1.1.1 (2000–10). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv og egnede ITU anbefalinger	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A1/ 5.19	Inmarsat-F77	MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 14. – Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 14.	– Reg. IV/10, – IMO-res. A.570 (14), – IMO-res. A.808 (19), – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO MSC/rundskr. 862, – IMO COMSAR-rundskr. 32.	1 (2008), – IEC 61097–12 (1996).  – IMO MSC/rundskr. 862, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097–13 (2003). eller – IMO MSC/rundskr. 862, – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097–13 (2003).	B + D B + E B + F

### 6. Utstyr som kreves etter COLREG 72

Nr.	Betegnelse	COLREG 72-regel der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende COLREG 72-regler samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/6.1	Navigasjonslys	– COLREG vedlegg I/14.	– COLREG vedlegg I/14, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.253(83).	– EN 14744 (2005), innbefattet AC (2006), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008). eller – EN 14744 (2005), innbefattet AC (2006), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F G

### 7. Sikkerhetsutstyr for bulkskip

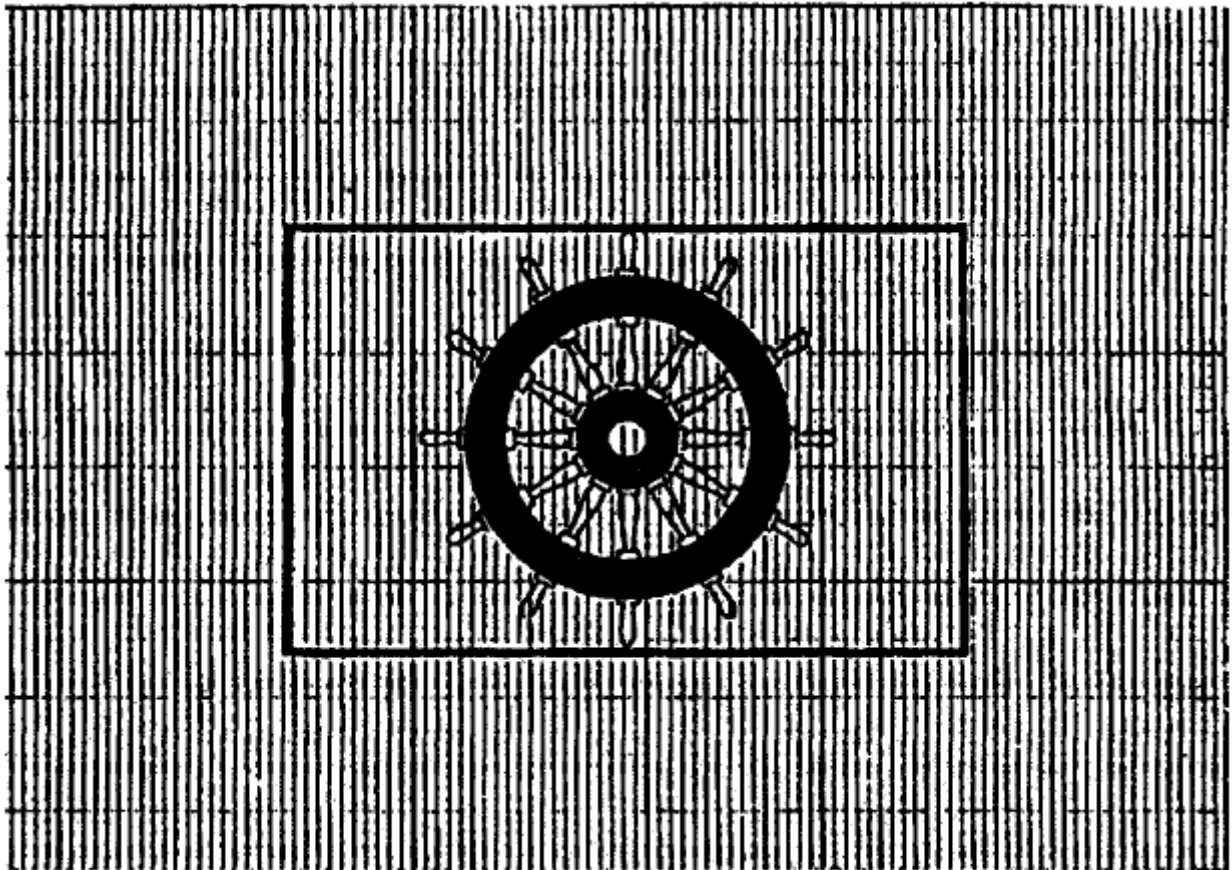
Ingen artikler i vedlegg A.

### 8. Utstyr i henhold til SOLAS kapittel II–1: Konstruksjon – oppdeling og stabilitet, maskineri og elektriske anlegg

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «type-godkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/8.1	Vannstandsalarmer	– Reg. II–1/22–1, – Reg. II–1/25, – Reg. XII/12.	– Reg. II–1/25, – Reg. XII/12, – IMO Res.A.1021(26), – IMO Res. MSC.188(79), – IMO MSC.1/rundskr. 1464 rev. 1.	– IEC 60092–504 (2001) innbefattet IEC 60092–504 rettelse 1 (2011), – IEC 60529 utg. 2.2 (2001), – IMO-res. MSC.188(79), – IMO MSC.1/rundskr 1291.	B + D B + E B + F

### Vedlegg I Rattmerke

Samsvarsmerket skal utformes på følgende måte:



Dersom rattmerket forminskes eller forstørres, skal størrelsesforholdet som framgår av modellen overholdes.

De ulike delene av rattmerket skal ha i hovedsak ha samme vertikale dimensjon, som ikke kan være mindre enn 5 mm.

Dette minstemålet kan fravikes for små enheter.

## *Vedlegg II*

### *Framgangsmåter for samsvarsvurdering*

#### *I. Modul B: EF-typeprøving*

1. EF-typeprøving er den del av framgangsmåten for samsvarsvurdering der et meldt organ undersøker skipsutstyrs tekniske konstruksjon og kontrollerer og bekrefter at skipsutstyrets tekniske konstruksjon oppfyller gjeldende krav.
2. EF-typeprøvingen kan gjennomføres på en av følgende måter:
  - undersøkelse av et eksemplar av det fullstendige produktet som er representativt for den planlagte produksjonen (produksjonstype),
  - vurdering av egnetheten til skipsutstyrets tekniske konstruksjon gjennom en undersøkelse av den tekniske dokumentasjonen og underlagsdokumentasjon nevnt i nr. 3, samt en undersøkelse av eksemplarer av det fullstendige produktet som er representativt for den planlagte produksjonen, av en eller flere kritiske deler av produktet (kombinasjon av produksjonstype og konstruksjonstype).
3. Produsenten skal inngi en søknad om EF-typeprøving til ett enkelt meldt organ etter eget valg. Søknaden skal inneholde følgende:
  - produsentens navn og adresse, samt representantens navn og adresse dersom søknaden inngis av representanten,
  - en skriftlig erklæring om at samme søknad ikke er inngitt til et annet meldt organ,
  - den tekniske dokumentasjonen. Den tekniske dokumentasjonen skal gjøre det mulig å vurdere om skipsutstyret er i samsvar med gjeldende krav i internasjonale dokumenter som nevnt i artikkel 4, og skal omfatte en tilfredsstillende analyse og vurdering av risiko. Den tekniske dokumentasjonen skal angi gjeldende krav og skal, i den grad det er relevant for vurderingen, dekke skipsutstyrets konstruksjon, produksjon og virkemåte. Dersom det er relevant, skal den tekniske dokumentasjonen minst inneholde følgende elementer:
    - a) en generell beskrivelse av skipsutstyret,
    - b) konstruksjons- og produksjonstegninger og lister over deler, delenheter, kretser osv.,

- c) beskrivelser og forklaringer som er nødvendige for å forstå tegningene og listene og skipsutstyrets virkemåte,
  - d) en liste over de krav og prøvingsstandarder som gjelder det berørte skipsutstyret i samsvar med dette direktiv, sammen med en beskrivelse av de løsninger som er brukt for å oppfylle kravene,
  - e) resultatene av konstruksjonsberegninger, undersøkelser osv. og
  - f) prøvingsrapporter,
- eksemplarer som er representative for den planlagte produksjonen. Det meldte organ kan anmode om flere eksemplarer dersom dette er nødvendig for å gjennomføre prøvingsprogrammet,
  - underlagsdokumentasjon som viser at den tekniske løsningen er tilfredsstillende. Underlagsdokumentasjonen skal angi alle dokumenter som er anvendt. Denne underlagsdokumentasjonen skal om nødvendig omfatte resultater av prøvinger som er utført av produsentens egnede laboratorium, eller et annet prøvingslaboratorium på vegne av produsenten og på dennes ansvar.
4. Det meldte organ skal for skipsutstyret:
- 4.1 undersøke den tekniske dokumentasjonen og underlagsdokumentasjonen for å vurdere om skipsutstyrets tekniske konstruksjon er tilfredsstillende,
- 4.2 kontrollere at eksemplaret eller eksemplarene er produsert i samsvar med den tekniske dokumentasjonen, og identifisere elementer som er konstruert i henhold til gjeldende bestemmelser i relevante krav og prøvingsstandarder, samt elementer som er konstruert uten at gjeldende bestemmelser i nevnte standarder er blitt anvendt,
- 4.3 utføre egnede undersøkelser og prøvinger, eller sørge for at de blir utført i samsvar med dette direktiv,
- 4.4 avtale med produsenten hvor undersøkelsene og prøvingene skal gjennomføres.
5. Det meldte organ skal utarbeide en vurderingsrapport som beskriver virksomheten som er gjennomført i henhold til nr. 4, og resultatene av denne. Uten at det berører dets forpliktelser overfor meldermyndighetene, skal det meldte organ ikke offentliggjøre hele eller deler av innholdet i rapporten uten produsentens samtykke.
6. Når typen oppfyller kravene i de internasjonale dokumentene som gjelder det berørte skipsutstyret, skal det meldte organ utstede et EF-typeprøvingssertifikat til produsenten. Sertifikatet skal inneholde navn og adresse til produsenten, konklusjonene av undersøkelsen, eventuelle gyldighetsvilkår for det, og opplysningene som kreves for å identifisere den godkjente typen. Sertifikatet kan ha ett eller flere vedlegg. Sertifikatet og dets vedlegg skal inneholde alle opplysninger som er relevante for å kunne vurdere om produktene er i samsvar med den undersøkte typen, og for å kontrollere produktene i bruk. Dersom typen ikke oppfyller gjeldende krav i de internasjonale dokumenter, skal det meldte organ avslå å utstede et EF-typeprøvingssertifikat og underrette søkeren om dette, samt gi søkeren en detaljert begrunnelse for avslaget.
7. Dersom den godkjente typen ikke lenger oppfyller gjeldende krav, skal det meldte organ avgjøre om det kreves ytterligere prøving eller en ny framgangsmåte for samsvarsvurdering. Produsenten skal underrette det meldte organ som har den tekniske dokumentasjonen for EF-typeprøvingssertifikatet om alle endringer av den godkjente typen som kan ha betydning for om skipsutstyret oppfyller kravene i internasjonale dokumenter eller gyldighetsvilkårene for sertifikatet. Slike endringer krever tilleggsgodkjenning i form av et tillegg til det opprinnelige EF-typeprøvingssertifikatet.
8. Hvert meldt organ skal underrette sine meldermyndigheter om EF-typeprøvingssertifikatene og/eller eventuelle tillegg til dem som det har utstedt eller trukket tilbake, og skal regelmessig eller på anmodning gjøre tilgjengelig for meldermyndighetene fortegnelser over sertifikater og/eller tillegg til dem som er avslått, midlertidig opphevet eller på andre måter begrenset. Hvert meldt organ skal underrette de andre meldte organene om EF-typeprøvingssertifikater og/eller eventuelle tillegg til disse som det har avslått, trukket tilbake, midlertidig opphevet eller på annen måte begrenset, og på anmodning om de sertifikater og/eller tillegg til disse som det har utstedt. Kommissjonen, medlemsstatene og de andre meldte organene kan på anmodning få en kopi av EF-typeprøvingssertifikatene og/eller eventuelle tillegg til disse. På anmodning kan Kommissjonen og medlemsstatene få en kopi av den tekniske dokumentasjonen og resultatene av undersøkelsene som er gjennomført av det meldte organ. Det meldte organ skal oppbevare en kopi av EF-typeprøvingssertifikatet med vedlegg og tillegg og de tekniske dataene, herunder dokumentasjonen innsendt av produsenten, fram til utløpet av sertifikatets gyldighetsperiode.
9. Produsenten skal oppbevare en kopi av EF-typeprøvingssertifikatet med vedlegg og tillegg sammen med den tekniske dokumentasjonen og kunne stille det til rådighet for nasjonale myndigheter i minst ti år etter at rattmerket er påført det siste produserte produktet, og under ingen omstendigheter kortere enn det berørte skipsutstyrets forventede levetid.

10. Produsentens representant kan inngi søknaden nevnt i nr. 3 og oppfylle forpliktelsene i nr. 7 og 9, forutsatt at de er angitt i fullmakten.

## II. Modul D: Typesamsvar basert på kvalitetssikring av produksjonsprosessen

1. Typesamsvar basert på kvalitetssikring av produksjonsprosessen er den del av framgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfyller forpliktelsene fastsatt i nr. 2 og 5, og sikrer og erklærer som eneansvarlig at det berørte skipsutstyret er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller de gjeldende krav i internasjonale dokumenter.
2. *Produksjon*  
Produsenten skal anvende et godkjent kvalitetssystem for produksjon, inspeksjon av ferdige produkter og prøving av de berørte produkter som beskrevet i nr. 3. Produsenten skal være underlagt tilsynet nevnt i nr. 4.
3. *Kvalitetssystem*
- 3.1 Produsenten skal inngi søknad om vurdering av sitt kvalitetssystem for det berørte skipsutstyret til et meldt organ etter eget valg.  
Søknaden skal inneholde følgende:
- produsentens navn og adresse, samt representantens navn og adresse dersom søknaden inngis av representanten,
  - en skriftlig erklæring om at samme søknad ikke er inngitt til et annet meldt organ,
  - alle opplysninger som er relevante for den planlagte kategorien av skipsutstyr,
  - dokumentasjonen for kvalitetssystemet,
  - den tekniske dokumentasjonen for den godkjente typen og en kopi av EF-typeprøvingssertifikatet.
- 3.2 Kvalitetssystemet skal sikre at produktene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet, og med gjeldende krav i internasjonale dokumenter.  
Alle elementer, krav og bestemmelser som produsenten har fulgt, skal dokumenteres på en systematisk og ordnet måte i form av skriftlige retningslinjer, framgangsmåter og bruksanvisninger. Dokumentasjonen for kvalitetssystemet skal sikre en felles forståelse av kvalitetsprogrammer, -planer, -håndbøker og -registre.  
Den skal særlig inneholde en tilstrekkelig beskrivelse av
- kvalitetsmål og organisasjonsstruktur samt ledelsens ansvar og myndighet med hensyn til produktkvalitet,
  - de tilsvarende metoder, prosesser og systematiske tiltak som vil bli brukt i forbindelse med produksjon, kvalitetskontroll og kvalitetssikring,
  - undersøkelsene og prøvingene som skal utføres før, under og etter produksjonen, og hyppigheten av dem,
  - kvalitetsregistre, som for eksempel inspeksjonsrapporter og prøvingsdata, kalibreringsdata, rapporter om det berørte personellens kvalifikasjoner osv., og
  - metoder for å overvåke at den nødvendige produktkvaliteten er oppnådd, og at kvalitetssystemet virker effektivt.
- 3.3 Det meldte organ skal vurdere kvalitetssystemet for å fastslå om det oppfyller kravene nevnt i nr. 3.2.  
I tillegg til å ha erfaring fra kvalitetsstyringssystemer skal minst ett av revisjonsgruppens medlemmer ha erfaring i å vurdere det aktuelle skipsutstyrsområdet og den berørte skipsutstyrsteknologi og ha kunnskap om gjeldende krav i internasjonale dokumenter. Revisjonen skal omfatte et vurderingsbesøk i produsentens lokaler. Revisjonsgruppen skal gjennomgå den tekniske dokumentasjonen nevnt i nr. 3.1 femte strekpunkt for å kontrollere produsentens evne til å identifisere relevante krav i internasjonale dokumenter og til å gjennomføre de nødvendige undersøkelser med sikte på å sikre at produktet er i samsvar med nevnte krav.  
Produsenten skal underrettes om beslutningen. Underretningen skal inneholde konklusjonene av revisjonen og en begrunnelse for beslutningen.
- 3.4 Produsenten skal påta seg å oppfylle forpliktelsene som følger av kvalitetssystemet slik det er godkjent, og til å opprettholde det, slik at det fortsatt fungerer hensiktsmessig og effektivt.
- 3.5 Produsenten skal holde det meldte organ som har godkjent kvalitetssystemet, underrettet om enhver planlagt endring i kvalitetssystemet.  
Det meldte organ skal vurdere alle foreslåtte endringer og avgjøre om det endrede kvalitetssystemet fortsatt kommer til å oppfylle kravene nevnt i nr. 3.2, eller om det kreves en ny vurdering.  
Produsenten skal underrettes om beslutningen. Underretningen skal inneholde konklusjonene av undersøkelsen og en begrunnelse for beslutningen.
4. *Tilsyn under det meldte organs ansvar*
- 4.1 Formålet med tilsynet er å sikre at produsenten på en korrekt måte oppfyller forpliktelsene som følger av det godkjente kvalitetssystemet.
- 4.2 Produsenten skal for vurderingsformål gi det meldte organ adgang til produksjons-, inspeksjons-, prøvings- og lagerlokalene og gi det alle nødvendige opplysninger, særlig

- dokumentasjonen for kvalitetssystemet,
  - kvalitetsregistre, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personellens kvalifikasjoner osv.,
- 4.3 Det meldte organ skal gjennomføre periodiske revisjoner for å sikre at produsenten vedlikeholder og bruker kvalitetssystemet, og skal gi produsenten en revisjonsrapport.
- 4.4 Det meldte organ kan dessuten avlegge uanmeldte besøk hos produsenten, unntatt når det i henhold til nasjonal lovgivning samt av forsvars- eller sikkerhetsgrunner gjelder visse begrensninger for slike besøk. Ved slike besøk kan det meldte organ om nødvendig utføre eller få utført produktprøvinger for å kontrollere at kvalitetssystemet virker tilfredsstillende. Det meldte organ skal gi produsenten en rapport om besøket samt en prøvingsrapport dersom det har utført prøvinger.
5. *Samsvarsmerking og samsvarserklæring*
- 5.1 Produsenten skal påføre rattmerket nevnt i artikkel 9, og under ansvar av det meldte organ nevnt i nr. 3.1, sistnevntes identifikasjonsnummer på hvert enkelt produkt som er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller gjeldende krav i de internasjonale dokumenter.
- 5.2 Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for hver produktmodell og kunne stille den til rådighet for nasjonale myndigheter i minst ti år etter at rattmerket er påført det siste produserte produktet, og under ingen omstendigheter kortere enn det berørte skipsutstyrets forventede levetid. Samsvarserklæringen skal angi hvilken skipsutstyrmodell den er utarbeidet for.
- En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter.
6. Produsenten skal kunne stille følgende til rådighet for vedkommende myndigheter i minst ti år etter at rattmerket er påført det siste produserte produktet, og under ingen omstendigheter kortere enn det berørte skipsutstyrets forventede levetid:
- dokumentasjonen nevnt i nr. 3.1,
  - endringen nevnt i nr. 3.5, som godkjent,
  - beslutningene og rapportene fra det meldte organ nevnt i nr. 3.5, 4.3 og 4.4.
7. Hvert meldt organ skal underrette sine meldermyndigheter om godkjenninger av kvalitetssystemer som det har utstedt eller trukket tilbake, og skal regelmessig eller på anmodning gjøre tilgjengelig for meldermyndighetene fortegnelser over godkjenninger av kvalitetssystemer som er avslått, midlertidig opphevet eller på andre måter begrenset.
- Hvert meldt organ skal underrette de andre meldte organer om godkjenninger av kvalitetssystemer det har avslått, midlertidig opphevet, trukket tilbake eller på andre måter begrenset, og på anmodning underrette om godkjenninger av kvalitetssystemer det har utstedt.
8. *Representant*
- Produsentens forpliktelser angitt i nr. 3.1, 3.5, 5 og 6 kan oppfylles av vedkommendes representant, på produsentens vegne og ansvar, forutsatt at de er angitt i fullmakten.

### III. Modul E: Typesamsvar basert på kvalitetssikring av produkter

1. Typesamsvar basert på kvalitetssikring av produkter er den del av framgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfyller forpliktelsene fastsatt i nr. 2 og 5, og sikrer og erklærer som eneansvarlig at det berørte skipsutstyret er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller de gjeldende krav i internasjonale dokumenter.
2. *Produksjon*
- Produsenten skal anvende et godkjent kvalitetssystem for inspeksjon av ferdige produkter og prøving av de berørte produkter som beskrevet i nr. 3. Produsenten skal være underlagt tilsynet nevnt i nr. 4.
3. *Kvalitetssystem*
- 3.1 Produsenten skal inngi søknad om vurdering av sitt kvalitetssystem for det berørte skipsutstyret til et meldt organ etter eget valg.
- Søknaden skal inneholde følgende:
- produsentens navn og adresse, samt representantens navn og adresse dersom søknaden inngis av representanten,
  - en skriftlig erklæring om at samme søknad ikke er inngitt til et annet meldt organ,
  - alle opplysninger som er relevante for den planlagte kategorien av skipsutstyr,
  - dokumentasjon for kvalitetssystemet, og
  - den tekniske dokumentasjonen for den godkjente typen og en kopi av EF-typeprøvingssertifikatet.
- 3.2 Kvalitetssystemet skal sikre at produktene er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet, og med gjeldende krav i de internasjonale dokumenter.
- Alle elementer, krav og bestemmelser som produsenten har fulgt, skal dokumenteres på en systematisk og ordnet måte i form av skriftlige retningslinjer, framgangsmåter og bruksanvisninger. Dokumentasjonen for kvalitetssystemet skal sikre en felles forståelse av kvalitetsprogrammer, -planer, -håndbøker og -registre.
- Den skal særlig inneholde en tilstrekkelig beskrivelse av

- kvalitetsmål og organisasjonsstruktur samt ledelsens ansvar og myndighet med hensyn til produktkvalitet,
  - undersøkelser og prøvingene som vil bli gjennomført etter produksjon,
  - kvalitetsregistre, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personellens kvalifikasjoner osv.,
  - tiltak for å kontrollere at kvalitetssystemet virker effektivt.
- 3.3 Det meldte organ skal vurdere kvalitetssystemet for å fastslå om det oppfyller kravene nevnt i nr. 3.2. I tillegg til å ha erfaring fra kvalitetsstyringssystemer skal minst ett av revisjonsgruppens medlemmer ha erfaring i å vurdere det aktuelle skipsutstyringsområdet og den berørte skipsutstyrsteknologi og ha kunnskap om gjeldende krav i internasjonale dokumenter. Revisjonen skal omfatte et vurderingsbesøk i produsentens lokaler. Revisjonsgruppen skal gjennomgå den tekniske dokumentasjonen nevnt i nr. 3.1 femte strekpunkt for å kontrollere produsentens evne til å identifisere relevante krav i internasjonale dokumenter og til å gjennomføre de nødvendige undersøkelser med sikte på å sikre at produktet er i samsvar med nevnte krav.
- Produsenten skal underrettes om beslutningen. Underretningen skal inneholde konklusjonene av revisjonen og en begrunnelse for beslutningen.
- 3.4 Produsenten skal påta seg å oppfylle forpliktelsene som følger av kvalitetssystemet slik det er godkjent, og til å opprettholde det, slik at det fortsatt fungerer hensiktsmessig og effektivt.
- 3.5 Produsenten skal holde det meldte organ som har godkjent kvalitetssystemet, underrettet om enhver planlagt endring i kvalitetssystemet.
- Det meldte organ skal vurdere alle foreslåtte endringer og avgjøre om det endrede kvalitetssystemet fortsatt kommer til å oppfylle kravene nevnt i nr. 3.2, eller om det kreves en ny vurdering.
- Produsenten skal underrettes om beslutningen. Underretningen skal inneholde konklusjonene av undersøkelsen og en begrunnelse for beslutningen.
4. *Tilsyn under det meldte organs ansvar*
- 4.1 Formålet med tilsynet er å sikre at produsenten på en korrekt måte oppfyller forpliktelsene som følger av det godkjente kvalitetssystemet.
- 4.2 Produsenten skal for vurderingsformål gi det meldte organ adgang til produksjons-, inspeksjons-, prøvings- og lagerlokalene og gi det alle nødvendige opplysninger, særlig
- dokumentasjonen for kvalitetssystemet,
  - kvalitetsregistre, for eksempel inspeksjonsrapporter, prøvings- og kalibreringsdata, rapporter om personellens kvalifikasjoner osv.
- 4.3 Det meldte organ skal gjennomføre periodiske revisjoner for å sikre at produsenten vedlikeholder og bruker kvalitetssystemet, og skal gi produsenten en revisjonsrapport.
- 4.4 Det meldte organ kan dessuten avlegge uanmeldte besøk hos produsenten, unntatt når det i henhold til nasjonal lovgivning samt av forsvars- eller sikkerhetsgrunner gjelder visse begrensninger for slike besøk. Ved slike besøk kan det meldte organ om nødvendig utføre eller få utført produktprøvinger for å kontrollere at kvalitetssystemet virker tilfredsstillende. Det meldte organ skal gi produsenten en rapport om besøket samt en prøvingsrapport dersom det har utført prøvinger.
5. *Samsvarserklæring og samsvarserklæring*
- 5.1 Produsenten skal påføre rattmerket nevnt i artikkel 9, og under ansvar av det meldte organ nevnt i nr. 3.1, sistnevntes identifikasjonsnummer på hvert enkelt produkt som er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller gjeldende krav i de internasjonale dokumenter.
- 5.2 Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for hver produktmodell og kunne stille den til rådighet for nasjonale myndigheter i minst ti år etter at rattmerket er påført det siste produserte produktet, og under ingen omstendigheter kortere enn det berørte skipsutstyrets forventede levetid. Samsvarserklæringen skal angi hvilken skipsutstyrmodell den er utarbeidet for.
- En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter.
6. Produsenten skal kunne stille følgende til rådighet for vedkommende myndigheter i minst ti år etter at rattmerket er påført det siste produserte produktet, og under ingen omstendigheter kortere enn det berørte skipsutstyrets forventede levetid:
- dokumentasjonen nevnt i nr. 3.1,
  - endringen nevnt i nr. 3.5, som godkjent,
  - beslutningene og rapportene fra det meldte organ nevnt i nr. 3.5, 4.3 og 4.4.
7. Hvert meldt organ skal underrette sine meldermyndigheter om godkjenninger av kvalitetssystemer som det har utstedt eller trukket tilbake, og skal regelmessig eller på anmodning gjøre tilgjengelig for meldermyndighetene fortegnelser over godkjenninger av kvalitetssystemer som er avslått, midlertidig opphevet eller på andre måter begrenset.
- Hvert meldt organ skal underrette de andre meldte organer om godkjenninger av kvalitetssystemer det har avslått, midlertidig opphevet eller trukket tilbake, og på anmodning underrette om godkjenninger av kvalitetssystemer det har utstedt.

8. *Representant*

Produsentens forpliktelser angitt i nr. 3.1, 3.5, 5 og 6 kan oppfylles av vedkommendes representant, på produsentens vegne og ansvar, forutsatt at de er angitt i fullmakten.

*IV. Modul F: Typesamsvar basert på produktverifisering*

1. Typesamsvar basert på produktverifisering er den del av framgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfylder forpliktelsene fastsatt i nr. 2, 5.1 og 6, og sikrer og erklærer som eneansvarlig at de berørte produktene, som har vært omfattet av bestemmelsene i nr. 3, er i samsvar med typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfylder gjeldende krav i de internasjonale dokumenter.

2. *Produksjon*

Produsenten skal treffe alle nødvendige tiltak slik at produksjonsprosessen og tilsynet med den sikrer at de produserte produktene er i samsvar med den godkjente typen som er beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet, og med gjeldende krav i de internasjonale dokumenter.

3. *Verifisering*

Et meldt organ valgt av produsenten skal utføre hensiktsmessige undersøkelser og prøvinger, for å kontrollere om produktene er i samsvar med den godkjente typen som er beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet, og med gjeldende krav i de internasjonale dokumenter.

Undersøkelsene og prøvingene for å kontrollere om produktene er i samsvar med gjeldende krav, skal etter produsentens valg utføres enten ved undersøkelse og prøving av hvert produkt som angitt i nr. 4, eller ved undersøkelse og prøving av produktene på statistisk grunnlag som angitt i nr. 5.

4. *Samsvarskontroll basert på undersøkelse og prøving av hvert enkelt produkt*

4.1 Alle produktene skal undersøkes enkeltvis og prøves i samsvar med dette direktiv, for å verifisere at produktene er i samsvar med den godkjente typen som er beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet, og med kravene i de internasjonale dokumenter.

4.2 Det meldte organ skal utstede et samsvarssertifikat på grunnlag av de utførte undersøkelser og prøvinger, og skal påføre sitt identifikasjonsnummer på hvert godkjente produkt eller få det påført på sitt ansvar.

Produsenten skal kunne stille samsvarssertifikatene til rådighet for nasjonale myndigheters inspeksjon i minst ti år etter at rattmerket er påført det siste produserte produktet, og under ingen omstendigheter kortere enn det berørte skipsutstyrets forventede levetid.

5. *Statistisk samsvarskontroll*

5.1 Produsenten skal treffe alle nødvendige tiltak for å påse at produksjonsprosessen og tilsynet med den sikrer ensartethet hos hvert produserte parti, og skal framlegge sine produkter for kontroll i form av ensartede partier.

5.2 Det skal tas en stikkprøve fra hvert parti. Alle produktene skal undersøkes enkeltvis og prøves i samsvar med dette direktiv, for å sikre at produktene er i samsvar med gjeldende krav i de internasjonale dokumenter og for å fastslå om partiet skal godkjennes eller forkastes.

5.3 Dersom et parti godkjennes, skal alle produkter i partiet betraktes som godkjent, unntatt de produkter fra stikkprøven som ikke besto prøvingene.

Det meldte organ skal utstede et samsvarssertifikat på grunnlag av de utførte undersøkelser og prøvinger, og skal påføre sitt identifikasjonsnummer på hvert godkjente produkt eller få det påført på sitt ansvar.

Produsenten skal kunne stille samsvarssertifikatene til rådighet for nasjonale myndigheter i minst ti år etter at rattmerket er påført det siste produserte produktet, og under ingen omstendigheter kortere enn det berørte skipsutstyrets forventede levetid.

5.4 Dersom et parti blir forkastet, skal det meldte organ eller vedkommende myndighet treffe hensiktsmessige tiltak for å hindre at partiet bringes i omsetning. Dersom partier forkastes ofte, kan det meldte organ midlertidig oppheve ordningen med statistisk verifisering og treffe hensiktsmessige tiltak.

6. *Samsvarserklæring og samsvarserklæring*

6.1 Produsenten skal påføre rattmerket nevnt i artikkel 9, og under ansvar av det meldte organ nevnt i nr. 3, sistnevntes identifikasjonsnummer på hvert enkelt produkt som er i samsvar med den godkjente typen beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfylder gjeldende krav i de internasjonale dokumenter.

6.2 Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring for hver produktmodell og kunne stille den til rådighet for nasjonale myndigheter i minst ti år etter at rattmerket er påført det siste produserte produktet, og under ingen omstendigheter kortere enn det berørte skipsutstyrets forventede levetid. Samsvarserklæringen skal angi hvilken skipsutstyrmodell den er utarbeidet for.

En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter.

7. Dersom det meldte organ godkjenner det, kan produsenten også, på organets ansvar, påføre det meldte organs identifikasjonsnummer på produktene under produksjonen.

8. *Representant*

Produsentens forpliktelser kan oppfylles av vedkommendes representant, på produsentens vegne og ansvar, forutsatt at de er angitt i fullmakten. En representant kan ikke oppfylle produsentens forpliktelser i henhold til nr. 2 og 5.1.

#### V. Modul G: Samsvar basert på verifisering av enkeltteksemplarer

1. Samsvar basert på verifisering av enkeltteksemplarer er den framgangsmåten for samsvarsvurdering der produsenten oppfylder forpliktelsene fastsatt i nr. 2, 3 og 5, og sikrer og erklærer som eneansvarlig at det berørte produktet, som har vært omfattet av bestemmelsene i nr. 4, er i samsvar med gjeldende krav i de internasjonale dokumenter.
2. *Teknisk dokumentasjon*  
 Produsenten skal utarbeide den tekniske dokumentasjonen og stille den til rådighet for det meldte organ nevnt i nr. 4. Dokumentasjonen skal gjøre det mulig å vurdere om produktet er i samsvar med de relevante kravene, og skal omfatte en tilfredsstillende analyse og vurdering av risiko. Den tekniske dokumentasjonen skal angi gjeldende krav og skal, i den grad det er relevant for vurderingen, dekke produktets konstruksjon, produksjon og virkemåte. Den tekniske dokumentasjonen skal, der det er relevant, minst inneholde
  - en generell beskrivelse av produktet,
  - konstruksjons- og produksjonstegninger og lister over deler, delenheter, kretser osv.,
  - beskrivelser og forklaringer som er nødvendige for å forstå tegningene og listene og produktets virkemåte,
  - en liste over de krav og prøvingsstandarder som gjelder det berørte skipsutstyret i samsvar med dette direktiv, sammen med en beskrivelse av de løsninger som er brukt for å oppfylle kravene,
  - resultatene av konstruksjonsberegninger, undersøkelser som er gjennomført, og
  - prøvingsrapporter.
 Produsenten skal kunne stille den tekniske dokumentasjonen til rådighet for de relevante nasjonale myndigheter i minst ti år etter at rattmerket er påført det siste produserte produktet, og under ingen omstendigheter kortere enn det berørte skipsutstyrets forventede levetid.
3. *Produksjon*  
 Produsenten skal treffe alle nødvendige tiltak slik at produksjonsprosessen og tilsynet med den sikrer at det produserte produktet er i samsvar med gjeldende krav i de internasjonale dokumenter.
4. *Verifisering*  
 Et meldt organ valgt av produsenten skal utføre hensiktsmessige undersøkelser og prøvinger i samsvar med dette direktiv for å kontrollere om produktet er i samsvar med gjeldende krav i de internasjonale dokumenter.  
 Det meldte organ skal utstede et samsvarssertifikat på grunnlag av de utførte undersøkelser og prøvinger, og skal påføre sitt identifikasjonsnummer på det godkjente produktet eller få det påført på sitt ansvar.  
 Produsenten skal kunne stille samsvarssertifikatene til rådighet for nasjonale myndigheter i minst ti år etter at rattmerket er påført det siste produserte produktet, og under ingen omstendigheter kortere enn det berørte skipsutstyrets forventede levetid.
5. *Samsvarsmarkering og samsvarserklæring*
  - 5.1 Produsenten skal påføre rattmerket nevnt i artikkel 9, og under ansvar av det meldte organ nevnt i nr. 4, sistnevntes identifikasjonsnummer på hvert produkt som oppfylder gjeldende krav i de internasjonale dokumenter.
  - 5.2 Produsenten skal utarbeide en skriftlig samsvarserklæring og kunne stille den til rådighet for nasjonale myndigheter i minst ti år etter at rattmerket er påført det siste produserte produktet, og under ingen omstendigheter kortere enn det berørte skipsutstyrets forventede levetid. Samsvarserklæringen skal angi hvilket produkt den er utarbeidet for.  
 En kopi av samsvarserklæringen skal på anmodning gjøres tilgjengelig for vedkommende myndigheter.
6. *Representant*  
 Produsentens forpliktelser angitt i nr. 2 og 5 kan oppfylles av vedkommendes representant, på produsentens vegne og ansvar, forutsatt at de er angitt i fullmakten.

#### Vedlegg III

##### EC DECLARATION OF CONFORMITY

1. No . . . (unique identification of the product):
2. Name and address of the manufacturer or his authorised representative:
3. This declaration of conformity is issued under the sole responsibility of the manufacturer (or installer):
4. Object of the declaration (identification of product allowing traceability. It may include a photograph, where appropriate):
5. The object of the declaration described above is in conformity with the relevant Community harmonisation legislation: . . . . .

6. References to the relevant harmonised standards used or references to the specifications in relation to which conformity is declared:
7. Where applicable, the notified body . . . (name, number) . . . performed . . . (description of intervention) ... and issued the certificate: . . .
8. Additional information:  
Signed for and on behalf of: . . . . .  
(place and date of issue):  
(name, function) (signature):

#### Vedlegg IV



### 31. aug. Nr. 1043 2016

#### **Kunngjøring av stadfestelse av tekniske regler i forskrift 11. juli 2016 nr. 913 om midlertidige tiltak for å begrense spredning av Chronic Wasting Disease (CWD), jf. EØS-høringsloven**

**Hjemmel:** Kunngjøring fra Landbruks- og matdepartementet 31. august 2016 med hjemmel i lov 17. desember 2004 nr. 101 om europeisk meldeplikt for tekniske regler m.m. (EØS-høringsloven) § 11 annet ledd, jf. § 10 annet ledd.

**EØS-henvisninger:** EØS-avtalen vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF, som endret ved direktiv 98/48/EF). Kunngjort 9. september 2016 kl. 14.30.

Landbruks- og matdepartementet vedtok med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) forskrift 11. juli 2016 nr. 913 om midlertidige tiltak for å begrense spredning av Chronic Wasting Disease (CWD). I henhold til lov 17. desember 2004 nr. 101 (EØS-høringsloven) § 10 annet ledd, skal vedtatte regler stadfestes etter gjennomført EØS-høring, og stadfestelse skal kunngjøres, jf. § 11.

Landbruks- og matdepartementet sendte 25. juli 2016 melding om forskriften til EFTAs overvåkingsorgan. På grunn av sakens hastekarakter og at den skulle høres etter hurtigprosedyren, ble forskriften beklageligvis sendt på EØS-høring først etter at den ble fastsatt. Og på grunn av en misforståelse ble det heller ikke sendt melding til Lovdata om at EØS-høring hadde startet.

Det er i løpet av EØS-høringen på hurtigprosedyre, fra 25. juli 2016 til 26. juli 2016, ikke kommet innvendinger til de tekniske reglene i forskriften, som herved stadfestes. Det er heller ikke kommet innvendinger i etterkant. Europakommisjonen har kommentert at EØS-høringen skjedde for sent, men de hadde ikke innvendinger til selve forskriften.

### 6. sept. Nr. 1044 2016

#### **Forskrift om endring i forskrift om diverse skoler etter voksenopplæringsloven kap. 4**

**Hjemmel:** Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 6. september 2016 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 95 om voksenopplæring (voksenopplæringsloven) § 23 tredje ledd. Kunngjort 9. september 2016 kl. 14.30.

#### I

I forskrift 24. juni 2010 nr. 965 om diverse skoler etter voksenopplæringsloven kap. 4 blir det gjort følgende endringer:

§ 16 skal lyde:

Grunnlaget for å regne ut statstilskuddet er antallet fulltidselever som faktisk har fulgt opplæringen, jf. § 18 første ledd.

Fulltidselever er elever som følger hele årskurs. Hele årskurs er kurs som minst svarer til årstimetallet i yrkesfaglige utdanningsprogram i den offentlige videregående skolen, dersom ikke Utdanningsdirektoratet fastsetter at årstimetallet skal svare til årstimetallet i studieforberedende utdanningsprogram.

For deltidslever må det gjøres en omregning til fulltidselever i forhold til årstimetallet til kurset. For deltidskurs må det gjøres en omregning til fulltidselever i forhold til hvor mange årstimer kurset har.

Omregning av deltidslever til fulltidselever skal være dokumentert av den enkelte skolen. Dokumentasjonen skal vise omregningen for hver enkelt elev.

Fulltidselever som per 1. april har fravær ut over 20 skoledager, skal ikke telles med i tilskuddsgrunnlaget. For elever på deltidskurs skal fraværsgrensen reduseres prosentvis i forhold til elevens timetall. Fravær fra enkelttimer skal regnes om til hele dager med utgangspunkt i elevens kurs.

Følgende dokumentert fravær er gyldig fravær etter denne bestemmelsen og skal ikke regnes som fravær etter femte ledd:

- a) fravær som skyldes sykdom som er beskrevet og attestert av lege

- b) organisert og selvstendig studiearbeid, blant annet skoleadministrative gjøremål etter avtale med faglærer eller daglig leder
- c) arbeid som tillitsvalgt, politisk arbeid, hjelpearbeid, lovpålagt oppmøte, fravær av helse- og velferdsgrunner og fravær ved religiøse høytider for elever som er medlemmer av andre trossamfunn enn Den norske kirke, avgrenset til i alt 14 dager når dette kan dokumenteres
- d) representasjon i arrangement på nasjonalt og internasjonalt nivå, avgrenset til i alt 10 skoledager når dette kan dokumenteres.

Fravær som blir dokumentert etter elevtellingen, jf. femte ledd, kan meldes til Utdanningsdirektoratet for etterbetaling av tilskudd.

I særlige tilfeller kan Utdanningsdirektoratet gjøre unntak fra femte ledd. I søknaden må skolen føre opp elevens navn, kurs, prosent for eventuell deltid og antallet dager eleven ikke har gyldig dokumentert fravær. Skolen må i tillegg beskrive årsaken til at fraværet ikke er gyldig dokumentert og hva som gjør at det er et særlig tilfelle.

§ 18 skal lyde:

Skolene skal rapportere det faktiske elevtallet per 1. oktober og 1. april hvert skoleår til Utdanningsdirektoratet. Det er et vilkår at elevene har fulgt den godkjente opplæringen, jf. voksenopplæringsloven § 18, og at dette kan dokumenteres, jf. § 16. Rapportering av elevtallet skal gjøres på skjema utarbeidet av Utdanningsdirektoratet og underskrives av daglig leder.

Dersom en elev per 1. oktober eller 1. april har fravær utover 20 skoledager, jf. § 16 femte og sjette og åttende ledd, skal eleven ikke regnes for å ha fulgt opplæringen.

Dersom en skole har kurs som ikke blir gitt på noen av telle tidspunktene, fastsetter Utdanningsdirektoratet i det enkelte tilfellet hvordan skolen skal rapportere det dokumenterte elevtallet.

## II

Forskriften trer i kraft straks.

### 9. sept. Nr. 1045 2016

#### **Ikrafttredelse av lov 29. april 2016 nr. 7 om endringer i straffeloven 2005 mv. (strafferettslige særreaksjoner m.m.)**

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 9. september 2016 med hjemmel i lov 29. april 2016 nr. 7 om endringer i straffeloven 2005 mv. (strafferettslige særreaksjoner m.m.) del IV. Fremmet av Justis- og beredskapsdepartementet. Kunngjort 9. september 2016 kl. 14.30.

Lov 29. april 2016 nr. 7 om endringer i straffeloven 2005 mv. (strafferettslige særreaksjoner m.m.) trer i kraft 1. oktober 2016.

### 9. sept. Nr. 1046 2016

#### **Delvis ikraftsetting av lov 17. juni 2016 nr. 54 om endringer i straffeprosessloven mv. (skjulte tvangsmidler)**

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 9. september 2016 med hjemmel i lov 17. juni 2016 nr. 54 om endringer i straffeprosessloven mv. (skjulte tvangsmidler) del IV. Fremmet av Justis- og beredskapsdepartementet. Kunngjort 9. september 2016 kl. 14.30.

Delvis ikraftsetting av lov 17. juni 2016 nr. 54 om endringer i straffeprosessloven mv. (skjulte tvangsmidler). Nytt kapittel 16 d i straffeprosessloven om dataavlesing trer i kraft straks.

### 9. sept. Nr. 1047 2016

#### **Forskrift om kommunikasjonskontroll, romavlytting og dataavlesing (kommunikasjonskontrollforskriften)**

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 9. september 2016 med hjemmel i lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 216k. Fremmet av Justis- og beredskapsdepartementet. Kunngjort 9. september 2016 kl. 14.30.

##### *Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser*

**§ 1.** Påtalemyndigheten avgjør om det skal bes om rettens samtykke til kommunikasjonskontroll etter straffeprosessloven § 216a og § 216b, romavlytting etter straffeprosessloven § 216m og dataavlesing etter straffeprosessloven § 216o.

Påtalemyndigheten treffer selv avgjørelsen om kommunikasjonskontroll, romavlytting og dataavlesing i hastesaker etter straffeprosessloven § 216d. Beslutningen med begrunnelse for hvorfor hastekompetansen er benyttet, skal snarest mulig, og senest innen 24 timer etter at kontrollen ble påbegynt, forelegges retten for godkjenning. Dette gjelder selv

om tvangsmiddelbruken er avsluttet før saken kan forelegges retten. Ender fristen på et tidspunkt utenfor rettens ordinære kontortid, forlenges fristen til retten åpner igjen.

Når politiet treffer avgjørelse eller ber om rettens samtykke til kommunikasjonskontroll, romavlytting og dataavlesing, avgjør politimesteren spørsmålet.

**§ 2.** De avgjørelser som etter forskriften her er lagt til politimesteren, kan også treffes av visepolitimesteren. I politimesterens fravær kan den faste stedfortrederen ta avgjørelsen. Når politimesterens faste stedfortreder tar avgjørelsen, skal avgjørelsen så snart som mulig forelegges politimesteren for godkjenning.

Med skriftlig samtykke fra førstestatsadvokaten kan politimesteren bestemme at også andre av påtalemyndighetens tjenestemenn i ledende stillinger skal ha samme kompetanse som politimesterens faste stedfortreder.

**§ 3.** Kopi av enhver begjæring og ordre om kommunikasjonskontroll, romavlytting og dataavlesing skal sammen med rettens kjennelse og sakens underlagsdokumenter uten opphold sendes direkte til riksadvokaten.

Første ledd gjelder likevel ikke for saker som omfattes av EOS-kontrollloven, jf. straffeprosessloven § 216h første ledd annet punktum.

**§ 4.** Når politiet begjærer teknisk bistand av eier eller tilbyder av nett eller tjeneste for kontroll av kommunikasjonsanlegg, skal politiet forevise den ansvarshavende hos eieren eller tilbyderen et fastsatt skjema som angir kjennelsen – eller påtalemyndighetens ordre – hvor det er gitt samtykke til slik kontroll. Den ansvarshavende skal ved påskrift bekrefte at skjemaet er forevist. Bekreftelsen skal på forsvarlig måte returneres til det aktuelle politidistriktet. Forevisningen og påskriften som bekrefter forevisningen kan skje elektronisk såfremt dette kan gjennomføres på forsvarlig måte. Politiet har ansvaret for at kontrollen gjennomføres i samsvar med rettens kjennelse eller påtalemyndighetens ordre. Eieren eller tilbyderen av nettet skal ikke selv beholde kopi av anmodningen eller utarbeide individualisert oversikt over anmodninger om kommunikasjonskontroll.

**§ 5.** Kommunikasjonskontroll, romavlytting og dataavlesing skal stanses før utløpet av den fristen som er satt i rettens kjennelse, hvis vilkårene for tvangsmiddelbruken ikke lenger antas å være oppfylt eller den ikke lenger anses hensiktsmessig.

**§ 6.** Kontroll av kommunikasjonsanlegg kan bare foretas av de politiembetsmenn og polititjenestemenn som politimesteren utpeker.

Politimesteren avgjør hvor telefonkontrollen skal finne sted. Kontrollen bør fortrinnsvis finne sted i politiets lokaler.

I saker som gjelder overtredelse av straffeloven kapittel 17 eller lov om kontroll med eksport av strategiske varer, tjenester og teknologi mv. § 5, kan politimesteren ved fare for opphold etter samråd med vedkommende militære myndighet, beslutte at kommunikasjonskontroll på militært tjenestested eller område foretas av militære befalingsmenn.

**§ 7.** Ved kommunikasjonskontroll, romavlytting og dataavlesing skal politiet føre en protokoll som gir opplysninger om:

1. hjemmelen for tvangsmiddelbruken,
2. påtalemyndighetens begjæring om rettens tillatelse til tvangsmiddelbruken, eller påtalemyndighetens beslutning ved bruk av hastekompetanse og etterfølgende begjæring om rettens godkjennelse,
3. rettens kjennelse,
4. begjæring om og mottatt bistand fra eier eller tilbyder av nett eller tjeneste med bekreftelse som nevnt i § 4 annet punktum, eller fra andre organer,
5. angivelse av hvilke kommunikasjonsanlegg, datasystem eller brukerkontoer tvangsmiddelbruken er rettet mot (ved henholdsvis kommunikasjonskontroll og dataavlesing) eller hvilke tekniske midler som er benyttet (ved romavlytting),
6. når tvangsmiddelbruken startet,
7. eventuell forlenging av fristen for tvangsmiddelbruken,
8. tvangsmiddelbrukens opphør,
9. tilintetgjøring, jf. straffeprosessloven § 216g og forskriften § 9.

Ved dataavlesing skal det, i tillegg til opplysninger som nevnt i første ledd, også protokollføres:

1. hvilke typer data som er avlest, for eksempel e-poster, tekstfiler, bilder, filmer, krypteringsløsninger og passord,
2. når eventuelt utstyr som er benyttet ved dataavlesing er plassert og fjernet,
3. hvorvidt det er benyttet tekniske innretninger, maskinvare eller programvare ved dataavlesingen,
4. hvorvidt det er begått fysisk innbrudd for å gjennomføre dataavlesingen,
5. hvorvidt politiet har brutt eller omgått beskyttelse i datasystemet,
6. hvilke risikoer datasystemet har vært utsatt for ved dataavlesingen, og informasjon om hva som har vært foretatt for å avverge fare for driftshindring eller for skade på utrustning eller data, samt fare for at noen som følge av gjennomføringen settes i stand til å skaffe seg uberettiget tilgang til datasystemet eller vernet informasjon,
7. eventuelle kjente skader dataavlesingen har påført datasystemet,
8. hvilket personell som har utført dataavlesingen.

Originaldokumentene skal oppbevares sammen med protokollen. Protokollen og originaldokumentene skal oppbevares etter reglene i beskyttelsesinstruksen med mindre det er særskilt bestemt at opplysningene skal oppbevares på en mer betryggende måte. De skal ikke tilintetgjøres selv om saken er avsluttet.

**§ 8.** Samtaler eller annen kommunikasjon som avlyttes, eller data som avleses, skal lagres på forsvarlig og hensiktsmessig måte.

Det kan føres oversikt over de samtaler som kontrolleres, med opplysninger om hvilke nummer som settes i forbindelse med den kontrollerte telefon, tidspunkt for samtaler, samtalenes hovedinnhold mv. Det samme gjelder så langt det passer ved andre former for kommunikasjonskontroll.

**§ 9.** De deler av data, opptak eller annen gjengivelse av en kontrollert telefonsamtale eller annen kommunikasjon som er uten betydning for forebyggingen eller etterforskningen av straffbare forhold, skal snarest mulig tilintetgjøres. Det samme gjelder opplysninger som retten etter straffeprosessloven § 117 til § 120 og § 122 ikke vil kunne kreve vedkommendes vitneforklaring om, med mindre vedkommende mistenkes for overtredelse av straffebud som kunne ha gitt selvstendig grunnlag for kontrollen. Data, opptak eller gjengivelser som gjelder overtredelse av andre straffebud enn de som kunne ha gitt selvstendig grunnlag for kontrollen, skal også tilintetgjøres hvis det har gått mer enn 3 måneder etter at opptaket ble gjort og videre etterforskning ikke er satt i gang.

Andre data, opptak eller gjengivelser oppbevares etter reglene i beskyttelsesinstruksen så lenge dette anses nødvendig av hensyn til forebyggingen eller etterforskningen. Når det er særskilt bestemt, skal materialet oppbevares på en mer betryggende måte.

Politimesteren skal forvise seg om at data, opptak og gjengivelser straks blir tilintetgjort når de ikke lenger skal oppbevares etter reglene i de foregående ledd.

**§ 10.** Politimesteren skal snarest, og senest innen fire uker etter utgangen av hvert kvartal, sende innberetning til riksadvokaten med opplysning om kommunikasjonskontroll, romavlytting og dataavlesing som har funnet sted eller som er blitt begjært eller beordret i hans eller hennes distrikt i vedkommende kvartal. Har det ikke vært benyttet slike tvangsmidler, skal det innen samme frist opplyses om dette. Innberetningen skal inneholde en orientering om gjennomføringen og resultatene av tvangsmiddelbruken, samt hvilken betydning den har hatt for etterforskningen. Det skal også opplyses om det er kommet frem opplysninger om overtredelse av andre straffebud enn de som kunne ha gitt selvstendig grunnlag for slik tvangsmiddelbruk, og om opplysningene i tilfelle er brukt i forebyggingen eller etterforskningen. Videre skal det opplyses om det er unnlatt underretning, jf. straffeprosessloven § 216j, og om det har funnet sted inntrengning i et datasystem. Riksadvokaten sender innberetningen og dokumenter som nevnt i § 3, med eventuelle merknader, til Kontrollutvalget for kommunikasjonskontroll.

Riksadvokaten gjennomgår innberetningene og innrapporterer for hvert år til Justisdepartementet antall saker hvor kommunikasjonskontroll, romavlytting eller dataavlesing har funnet sted eller er blitt begjært eller beordret, hva slags kontroll som har vært foretatt, hvor mange telefonnummer, IMEI-nummer, nettverksadresser eller andre identifiserte kommunikasjonsanlegg som er kontrollert, om det har funnet sted inntrengning i et datasystem, hvor mange datasystemer eller brukerkontoer som er avlest, hvilke politidistrikter som er ansvarlig for sakene og hvilke resultater som er oppnådd eller ventes oppnådd gjennom kontrollen. Rapporten skal være anonymisert.

Kopi av rapporten, med eventuelle merknader, skal sendes til Kontrollutvalget for kommunikasjonskontroll.

Departementet kan innhente nærmere opplysninger om politiets og påtalemyndighetens behandling av saker om kommunikasjonskontroll, romavlytting og dataavlesing, både generelt og med henblikk på konkrete saker.

Denne paragrafen gjelder ikke for saker som omfattes av lov om kontroll med etterretnings-, overvåknings- og sikkerhetstjenesten (EOS-loven), jf. straffeprosessloven § 216h første ledd annet punktum.

**§ 11.** Politiregisterloven og politiregisterforskriften gjelder for opplysninger som er fremskaffet ved kommunikasjonskontroll, romavlytting og dataavlesing så langt det passer.

## *Kapittel 2. Kontrollutvalget for kommunikasjonskontroll*

**§ 12.** Saker som omfattes av EOS-kontrollloven, er unntatt fra reglene i dette kapitlet, jf. straffeprosessloven § 216h første ledd annet punktum.

**§ 13.** Kontrollutvalget for kommunikasjonskontroll består av minst tre medlemmer og dessuten ett eller flere varamedlemmer som tiltrer utvalget i forfallstilfelle. Lederen for utvalget skal oppfylle de krav som stilles til høyesterettsdommere. Funksjonstiden er 4 år av gangen.

**§ 14.** Utvalget skal kontrollere at politiets bruk av kommunikasjonskontroll, romavlytting og dataavlesing skjer innenfor rammen av lov og instruks, at tvangsmiddelbruken begrenses mest mulig, og at den ikke skjer av hensyn til etterforskning i andre saker enn de som er nevnt i straffeprosessloven § 216a, § 216b, § 216m og § 216o. Utvalget skal herunder særlig ha for øye den enkeltes rettsikkerhet.

Utvalget skal kontrollere at de opplysningene som politiet har fått ved kommunikasjonskontroll, romavlytting og dataavlesing, bare blir brukt på lovlig måte, og at lovens regler om oppbevaring og tilintetgjøring av materiale blir fulgt. Utvalget skal også påse at bestemmelsene om taushetsplikt blir etterfulgt.

Politiregisterloven § 60 første ledd første punktum og annet ledd kommer til anvendelse. Dette innebærer at utvalget kan gi pålegg om internkontroll og informasjonssikkerhet, jf. politiregisterloven § 15 og § 16. For andre forhold som er gjenstand for kontroll kan utvalget kun gi anmerkning.

**§ 15.** Utvalget skal gå gjennom de innberetninger og rapporter som det mottar fra riksadvokaten, jf. § 10.

Innen sitt myndighetsområde, jf. § 14, skal utvalget etter begjæring fra enkeltpersoner eller organisasjoner kontrollere at opplysningene om vedkommende er behandlet i samsvar med straffeprosessloven, politiregisterloven og forskriften her.

Utvalget kan for øvrig av eget tiltak ta opp enhver sak eller ethvert forhold i tilknytning til politiets og påtalemyndighetens bruk av kommunikasjonskontroll, romavlytting og dataavlesing som det finner grunn til å behandle. Utvalget skal herunder særlig legge vekt på forhold som har vært gjenstand for offentlig omtale eller kritikk.

Påtalemyndigheten kan ikke forelegge løpende enkeltsaker for utvalget.

**§ 16.** Politiet og påtalemyndigheten skal gi utvalget de opplysninger, dokumenter, lydbåndopptak mv. om tvangsmiddelbruken som utvalget av hensyn til sin kontrollfunksjon finner nødvendig.

Utvalget kan innkalle til avhør enhver av politiets og påtalemyndighetens tjenestemenn, og dessuten andre som bistår ved tvangsmiddelbruken. De som avhøres har plikt til å forklare seg for utvalget uten hensyn til taushetsplikt.

**§ 17.** I saker etter § 15 annet ledd skal utvalget gi den som har begjært kontroll underretning om resultatet av behandlingen i form av en ikke grunnlagt konklusjon som går ut på at begjæringen om kontroll enten gir eller ikke gir grunn til kritikk mot politiet eller påtalemyndigheten. Hvis utvalget finner grunn til å kritisere politiet eller påtalemyndigheten, skal saken innberettes til riksadvokaten og Justisdepartementet.

Utvalget skal hvert år gi innberetning til Justisdepartementet om sin virksomhet og kan ellers på ethvert tidspunkt gi særskilt innberetning til departementet om enkeltsaker vedrørende kommunikasjonskontroll, romavlytting og dataavlesing.

**§ 18.** Utvalget er et uavhengig kontrollorgan.

Utvalget bestemmer selv sin arbeidsmåte og antar nødvendig sekretærhjelp. Utvalget kan herunder søke bistand av Justisdepartementet. Sekretærens godtgjørelse m.m. avgjøres i det enkelte tilfelle av Justisdepartementet.

**§ 19.** Utvalgets medlemmer, dets sekretærer og andre som utfører arbeid for utvalget, har taushetsplikt etter reglene i straffeprosessloven § 216i. Taushetsplikten skal gjelde også etter at saken er avsluttet, men skal ikke være til hinder for at opplysninger blir brukt som ledd i kontrollen, eller for å gi opplysninger i henhold til kapittel 3.

Utvalgets leder, eller den utvalget gir slik myndighet, kan meddele utad om en sak er under undersøkelse eller om den er ferdigbehandlet, og om det har vært grunnlag for kritikk eller ikke. Utvalgets medlemmer og sekretærer kan gi generelle uttalelser om utvalgets virksomhet. For øvrig kan de ikke uttale seg offentlig.

### *Kapittel 3. Opplysning om kommunikasjonskontroll mv. har vært foretatt*

**§ 20.** På de vilkår som er nevnt i straffeprosessloven § 216j, skal enhver etter begjæring gis underretning om hvorvidt han eller hun har vært undergitt kommunikasjonskontroll, romavlytting eller dataavlesing.

Dersom det ikke kan gis underretning om at det har vært foretatt kommunikasjonskontroll, romavlytting eller dataavlesing fordi vedkommende ikke er registrert eller fordi unntaksbestemmelsene i straffeprosessloven § 216j kommer til anvendelse, skal det gis en begrunnelse som ikke tilkjenner at det foreligger en registrering, jf. politiregisterloven § 54 tredje ledd.

**§ 21.** Riksadvokaten skal føre et register over alle som er eller har vært undergitt kommunikasjonskontroll etter § 216a eller § 216b, romavlytting etter § 216m eller dataavlesing etter § 216o. Registeret skal ha opplysninger om den mistenktes navn og fødselsdato, politidistriktet som har foretatt kontrollen, romavlyttingen eller dataavlesingen, sakens nummer eller lignende og når tvangsmiddelbruken pågikk.

Alle har rett til å vite hvilke typer opplysninger som er tatt inn i registeret. Svar på slik henvendelse skal gis umiddelbart.

**§ 22.** Begjæring om underretning som nevnt i straffeprosessloven § 216j skal sendes til Kontrollutvalget for kommunikasjonskontroll. Ved behandling av begjæring om underretning gjelder politiregisterloven § 59 og politiregisterforskriften § 42–4 tilsvarende for kontrollutvalget med de presiseringer som følger av forskriften her.

Riksadvokaten og vedkommende politidistrikt skal etter anmodning straks gi kontrollutvalget de opplysninger som er nødvendig for å besvare henvendelsen.

Før kontrollutvalget gir opplysning om at tvangsmiddelbruken har skjedd, skal politiet underrettes. Hvis underretning til den mistenkte skal unnlates av grunner som er nevnt i straffeprosessloven § 216j første ledd, må politiet sørge for at tingrettens kjennelse forelegges kontrollutvalget innen den frist kontrollutvalget har satt.

### *Kapittel 4. Ikrafttredelse*

**§ 23.** Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tid oppheves forskrift 31. mars 1995 nr. 281 om kommunikasjonskontroll.

**9. sept. Nr. 1048 2016****Forskrift om endringer i politiregisterforskriften**

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 9. september 2016 med hjemmel i lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven) § 69. Fremmet av Justis- og beredskapsdepartementet. Kunngjort 9. september 2016 kl. 14.30.

*I*

I forskrift 20. september 2013 nr. 1097 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterforskriften) skal § 42–1 lyde:

**§ 42–1. Datatilsynets tilsynskompetanse**

Datatilsynet har tilsynskompetanse for all behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten, herunder for behandling av opplysninger i den enkelte straffesak, med unntak av opplysninger som behandles av Politiets sikkerhetstjeneste, jf. politiregisterloven § 58, og politiets og påtalemyndighetens behandling av saker etter straffeprosessloven kapittel 16a, § 216m og § 216o, jf. straffeprosessloven § 216h. For ASK-registeret fører Datatilsynet bare tilsyn i samsvar med § 52–14.

*II*

Forskriften her trer i kraft straks.

**9. sept. Nr. 1049 2016****Delt ikrafttredelse av lov 19. juni 2015 nr. 52 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) og lov 17. juni 2016 nr. 40 om endringer i skatteloven**

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 9. september 2016 med hjemmel i lov 19. juni 2015 nr. 52 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) del V siste ledd og lov 17. juni 2016 nr. 40 om endringer i skatteloven del V tredje ledd. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 9. september 2016 kl. 14.30.

1. Delt ikrafttredelse av lov 19. juni 2015 nr. 52 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven). Del IV § 14–45 tredje ledd og endring av gjeldende paragrafnummer fra § 14–51 og § 14–52 til § 14–52 og ny § 14–53 trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2015.
2. Delt ikrafttredelse av lov 17. juni 2016 nr. 40 om endringer i skatteloven. Del III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2015.

**19. aug. Nr. 1050 2016****Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2016**

**Hjemmel:** Fastsatt av Fiskeridirektoratet 19. august 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevende marine ressurser (havressurslova) § 11 og § 12, jf. forskrift 15. desember 2015 nr. 1609 om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2016 § 12 og delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686. Kunngjort 13. september 2016 kl. 14.30.

*I*

I forskrift 15. desember 2015 nr. 1609 om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2016 gjøres følgende endring:

**§ 7 første ledd skal lyde:**

Fartøy med pelagisk tråltillatelse og fartøy med nordsjøtråltillatelse kan maksimalt fiske og lande inntil 450 tonn.

*II*

Forskriften trer i kraft straks.

**25. aug. Nr. 1051 2016****Forskrift om opptak til studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)**

**Hjemmel:** Fastsatt av styret ved NTNU 25. august 2016 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3–6 og § 3–7, forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad § 2 og forskrift 31. januar 2007 nr. 173 om opptak til høyere utdanning § 1–1, § 3–1, § 3–2, § 3–3, § 3–7, § 3–8 og § 4–9. Kunngjort 13. september 2016 kl. 14.30.

*Kapittel 1. Almennelige bestemmelser***§ 1. Virkeområde**

(1) Forskriften gjelder for opptak til studiepoenggivende studier ved NTNU. Forskriften gjelder også for opptak til kvalifiserende kurs som ikke er studiepoenggivende og norskkurs for fremmedspråklige.

- (2) For opptak og rangering til grunnutdanninger, gjelder forskrift om opptak til høyere utdanning.
- (3) Dersom denne forskrift strider mot en nasjonal rammeplan, går rammeplanens bestemmelser foran forskriften.
- (4) Regler for opptak til doktorgradsstudier er gitt i egen forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved NTNU.
- (5) Regler for opptak til praktisk-pedagogisk utdanning er gitt i egen forskrift.
- (6) For opptak og rangering av søkere til Universitetssenteret på Svalbard gjelder: Regulations of Admission to courses at The University Centre in Svalbard (UNIS), fastsatt av styret ved UNIS 28. november 2009 med senere endringer.

## § 2. Definisjoner

### *Kvalifiserende studier*

Med kvalifiserende studier menes i denne forskrift kurs som ikke gir studiepoeng, og som i seg selv eller i kombinasjon med annen utdanning kvalifiserer for opptak til spesifikke utdanninger.

### *Grunnutdanning*

Med grunnutdanning menes i denne forskrift utdanninger som normalt bygger på videregående opplæring og som ikke bygger på eller har annen høyere utdanning som del av opptakskrav.

### *Videreutdanning*

Med videreutdanning menes i denne forskrift ny formell kompetanse på universitetsnivå. Dette er spesielt tilrettelagte enkeltemner eller videreutdanningsprogram på lavere eller høyere grads nivå.

### *Oppdragsfinansierte studier*

Med oppdragsfinansierte studier menes i denne forskrift studier som gjennomføres mot vederlag, betalt av en eller flere oppdragsgivere, og der studiet ikke er rettet mot enkeltstudenter, men mot oppdragsgivers målgruppe.

### *Opptakskrav*

Med opptakskrav menes i denne forskrift de krav som stilles til en søker for å bli vurdert som kvalifisert for opptak. Opptakskrav skal fremgå av studieplaner eller emnebeskrivelser for alle studier som har eget opptak.

### *Lokalt opptak*

Med lokalt opptak menes i denne forskrift opptak som ikke er omfattet av forskrift om opptak til høyere utdanning.

## § 3. Grunnlag for opptak

- (1) Overordnede bestemmelser om opptak til høyere utdanning er gitt gjennom
  - lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–6 og § 3–7
  - forskrift 31. januar 2007 nr. 173 om opptak til høyere utdanning
  - forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad.
- (2) Opptak til NTNU bygger på krav fastsatt i forskrift om opptak til høyere utdanning. Krav for opptak til utdanninger som ikke er dekket av departementets forskrift, går fram av NTNUs egen opptaksforskrift.

## § 4. Organisering av opptaket ved NTNU

Rektor foretar alle opptak til NTNU, hvis ikke annet er fastsatt i overordnede bestemmelser.

## § 5. Opptakskomiteer

Rektor kan oppnevne opptakskomiteé for et studieprogram eller grupper av studieprogram. Opptakskomiteen foretar da opptaket til det eller de studieprogram. Hver komité skal ha minst en student, ett medlem med faglig kompetanse i det studieprogrammet eller gruppen av studieprogram komiteen tar opp til, og ett medlem fra sentral studieadministrasjon. Sentral studieadministrasjon har sekretariatsansvaret for opptakskomiteen.

## § 6. Vedtak om adgangsregulering

NTNUs styre kan regulere adgangen til studieprogram eller enkeltemner ved å fastsette opptaksrammer med et bestemt antall studieplasser når det er nødvendig av kapasitetshensyn eller ressurs-hensyn, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–7 nr. 5. Vedtaket gjelder til og med det kommende studieåret.

## § 7. Kvoter

- (1) I et opptak kan NTNUs styre sette av kvoter for kvalifiserte søkere med spesiell bakgrunn når det vedtar adgangsregulering til emnet eller studieprogrammet. En kvote er et bestemt antall studieplasser, eller en bestemt andel av studieplassene i opptaket, reservert for søkere som tilfredsstillt nærmere bestemte krav.
- (2) I opptak til videreutdanning kan rektor sette av kvoter for kvalifiserte søkere med spesiell bakgrunn.
- (3) Hvis kvoter blir brukt, skal det gjøres kjent for søkerne hva som er kriteriene for å tilhøre kvotene og størrelsen på kvoten(e). Hvis ikke alle studieplassene i en kvote blir fylt, kan resten av studieplassene overføres til søkere som ikke oppfyller kvotekriteriet.

## § 8. Rangering basert på karakterer

(1) Når et lokalt opptak ved NTNU bruker gjennomsnittet av bokstavkarakterene for to eller flere emner som rangeringskriterium, skal det regnes ut slik § 7–3 i NTNUs studieforskrift angir:

1. Hver bokstavkarakter erstattes av en tallekvivalent, A=5, B=4, C=3, D=2, E=1.

2. Tallekvivalenten multipliseres med emnets studiepoeng, og de enkelte produktene av studiepoeng og tallekvivalent summeres for de emner som inngår.
  3. Produktsummen divideres med totalt antall studiepoeng som inngår i samlingen av aktuelle emner.
  4. Kvotienten regnes ut som en desimal.
  5. Gjennomsnittskarakteren blir den bokstavkarakter som har heltallet i kvotienten som tall-ekvivalent, etter at vanlig forhøyningsregel er brukt.
- (2) Dersom det er nødvendig for å skille søkerne til opptaket, kan utregnet tallekvivalent med én desimal brukes som rangeringskriterium.
- (3) Rektor kan fastsette egne omregningsskalaer for andre tall- eller bokstavkarakterer fra eldre utdanninger.

#### **§ 9. Søknadsfrister og søknadsbehandling**

- (1) For søknad til grunnstudier gjennom nasjonalt samordna opptak, gjelder de nasjonale fristene som er fastsatt.
- (2) Til opptak som NTNU behandler lokalt, skal søknadsfristen kunngjøres samtidig med utlysning av opptaket. Rektor fastsetter søknadsfristen.
- (3) Dersom det ved søknadsfristens utløp er for få kvalifiserte søkere til lokale opptak, kan rektor vedta ny utlysning med ny søknadsfrist. Ved ny utlysning skal alle kvalifiserte søkere som søkte innen ordinær søknadsfrist tilbys studieplass, forutsatt at studiet ikke blir trukket, jf. § 11.

#### **§ 10. Dokumentasjon og ettersendingsfrist**

- (1) Søknad om opptak skal registreres i henhold til fastsatt ordning.
- (2) Alle opplysninger som er relevante for søknaden, skal dokumenteres, enten skriftlig eller digitalt. Søkeren plikter å orientere seg om hvilken dokumentasjon som er nødvendig for at søknaden skal kunne behandles.
- (3) Opplysninger som ikke er mulig å dokumentere innen søknadsfristen, kan dokumenteres skriftlig eller digitalt i henhold til fastsatte frister.

#### **§ 11. Trekking av studier**

- (1) Rektor kan, begrunnet i for få søkere eller ressursmangel, fatte vedtak om å trekke et studietilbud etter at søknadsfrist er utløpt, men før studiestart. Søkere til det aktuelle studiet skal underrettes om vedtaket så snart vedtaket er fattet.
- (2) For grunnstudier gjennom nasjonalt samordna opptak gjelder egne frister for trekk av studier.

#### **§ 12. Opptaksprøver**

- (1) Når opptaksprøve er fastsatt, er den enten kvalifiseringsgrunnlag alene eller et tillegg til øvrige opptakskrav. En opptaksprøve kan brukes som rangeringsgrunnlag for opptaket.
- (2) Opptaksprøven skal være faglig og metodisk relevant for studiet. De søkerne som består opptaksprøven, skal rangeres i det endelige opptaket. I utlysingen av opptaket skal det informeres om at opptaksprøve brukes.

#### **§ 13. Opptak på bakgrunn av realkompetanse**

- (1) Rektor kan gi søkere som ikke kan dokumentere generell studiekompetanse og som er 25 år eller eldre i opptaksåret, opptak til studieprogram eller enkeltemner dersom de på bakgrunn av realkompetansevurdering har de nødvendige faglige forutsetninger for å gjennomføre det aktuelle studiet.
- (2) Realkompetanse kan tilkjennes på grunnlag av kunnskaper søker har fått gjennom lønnet og ulønnet arbeid, organisasjonsarbeid, utdanning eller på annen måte.
- (3) Når opptaket er basert på realkompetanse, må søkere også dekke spesielle opptakskrav som er fastsatt for det enkelte studium. Annen utdanning eller dokumentasjon av kunnskaper kan godkjennes som likeverdig. Muligheten til realkompetansevurdering gjelder ikke når det er stilt krav om bestemt faglig nivå med forskriftsfestede karakter- eller poengkrav. Disse må oppfylles av det faglige nivået på søkerens videregående opplæring.
- (4) Rektor kan, innenfor forskrift om opptak til høyere utdanning, fastsette retningslinjer for dokumentasjon og vurdering av realkompetanse.

#### **§ 14. Dispensasjon fra krav om generell studiekompetanse**

Rektor kan i særskilte tilfeller gjøre unntak fra kravet om generell studiekompetanse for søkere som ikke fyller mer enn 24 år i opptaksåret dersom søkeren kan dokumentere at det ikke har vært mulig å oppnå generell studiekompetanse på grunn av varig sykdom, funksjonshemming e.l. I slike tilfeller skal søkerens kvalifikasjoner vurderes opp mot de forkunnskapskrav som gjelder for den utdanningen søkeren ønsker å bli tatt opp til. Søkeren må ha de nødvendige faglige forutsetningene for å gjennomføre det aktuelle studiet.

#### **§ 15. Utsatt studiestart**

- (1) Den som foretar opptaket, kan etter søknad gi en student utsettelse på å starte studiet på en tildelt studieplass dersom studenten har svart bekreftende på tilbudet om studieplass. Søknaden kan innvilges dersom studenten er innkalt til førstegangs militærtjeneste, er alvorlig syk eller er gravid. Andre tungtveiende grunner kan også gi grunnlag for å innvilge søknaden. De som får innvilget søknad om utsatt studiestart får reservert studieplassen til neste gang studieprogrammet har ordinær studiestart.
- (2) Søknad med dokumentasjon må fremlegges innen tre uker etter at studieplassen er tildelt.
- (3) Innen søknadsfristen for neste opptak til studieprogrammet, må de som har fått utsatt studiestart bekrefte bruk av den reserverte studieplassen ved å søke på nytt om opptak. Eventuelle andre prosedyrer er angitt i innvilgelsesbrevet.

Den som gir slik bekreftelse er garantert å få tilbud om studieplass, uansett opptakskrav. For å beholde den tildelte studieplassen må den som bekrefter følge de samme rutinene som de ordinære søkerne i opptaket.

#### **§ 16. Tidlig opptak**

(1) Frist for tidlig opptak fastsettes av rektor. Tidlig opptak kan gis til søkere som på søknadstidspunktet fyller opptakskravene. For å få tidlig opptak til et studium der det var poenggrenser ved forrige opptak, må søker ha en poengsum som ville vært i øvre halvdel blant søkerne som ble tatt opp til studiet da.

- (2) For å få tidlig opptak må søkeren ha dokumentert vektige grunner. Som viktig grunn regnes for eksempel
- lang oppsigelsestid fra jobb
  - barn som har behov for skifte av skole/barnehage på grunn av flytting til studiestedet
  - behov for tilrettelegging på studiestedet som tar lang tid
  - bosted utenfor EU/EØS-området og må søke om oppholdstillatelse i god tid.

### *Kapittel 2. Opptak regulert av forskrift om opptak til høyere utdanning*

#### **§ 17. Opptakskrav til grunnutdanninger**

(1) Til grunnutdanningene ved NTNU er det krav om generell studiekompetanse. Unntak fra generell studiekompetanse og tilleggskrav ut over generell studiekompetanse for opptak til de enkelte grunnutdanningene, fremgår av forskrift om opptak til høyere utdanning.

(2) Fakultetet fastsetter kravene i opptaksprøvene for søkerne til billedkunst, utøvende musikk, musikkvitenskap og musikkteknologi, jf. forskrift om opptak til høyere utdanning § 4–9.

### *Kapittel 3. Opptak der NTNU selv fastsetter opptakskrav og rangering*

#### **§ 18. Informasjon om opptakskrav**

Opptakskrav for studieprogram fremgår av studieprogrammets studieplan. Forkunnskapskrav for enkeltemner er spesifisert i emnebeskrivelsen.

#### **§ 19. Særlige bestemmelser for søkere med utenlandsk utdanning**

(1) Søkere med utenlandsk utdanning må dokumentere at de oppfyller krav til norsk- og engelskkunnskaper fastsatt i forskrift om opptak til høyere utdanning § 2–2.

(2) Krav om norskkunnskaper gjelder ikke for søkere som tas opp til internasjonale masterprogram. Rektor kan fastsette høyere krav til engelskkunnskaper enn de som er fastsatt i forskrift om opptak til høyere utdanning.

#### **§ 20. Kvoter ved adgangsregulerte emner**

(1) NTNUs styre fastsetter hvor mange plasser på adgangsregulerte emner som skal tilbys studenter som er tatt opp til studier ved NTNU.

(2) Ved opptak til adgangsregulerte emner vurderes søkerne etter følgende prioriteringer:

1. De som har emnet som obligatorisk del av studieprogrammet. Studentene må melde seg til undervisning innen de frister/regler som er fastsatt.
2. De som har emnet som valgfri del av sitt studieprogram. Studentene må melde seg til undervisning innen de frister/regler som er fastsatt.
3. Alle andre studenter som har søkt om opptak til emnet.

#### **§ 21. Rangering ved opptak til adgangsregulerte emner**

Studenter som allerede er tatt opp til studier ved NTNU, rangeres for opptak til adgangsregulerte emner etter disse rangeringsreglene i prioritert rekkefølge:

1. Gjennomsnittskarakter for alle emner avlagt ved NTNU.
2. Alder, med den eldste først, spesifisert etter fødselsdato.

#### **§ 22. Opptak til studieretninger**

(1) Fakultetet selv foretar opptak til studieretninger der opptak til studieretning skjer etter opptak til studieprogrammet. Fakultetet selv kan fastsette fordeling av opptakstall mellom de enkelte studieretningene i et studieprogram. Fakultetet selv kan fastsette rangeringsregler for opptak til studieretninger innen et studieprogram. Rangeringsregler for opptak til studieretninger fremgår av studieprogrammets studieplan.

(2) Fakultetet skal foreslå opptaksrammer med et bestemt antall studieplasser når det er nødvendig av kapasitetshensyn eller ressurs-hensyn, dersom opptak til studieretning skal foretas samtidig som opptak til studieprogrammet. NTNUs styre vedtar antall studieplasser, jf. § 6.

#### **§ 23. Opptak og rangering til 1-årig forkurs for 3-årig ingeniørutdanning og integrert masterstudium i teknologiske fag**

(1) For å være kvalifisert for forkurs må én av følgende fagkombinasjoner være oppfylt:

1. fag-/svennebrev eller fullført og bestått VG1 og VG2 fra andre studieretninger i videregående opplæring enn studieforberedende retninger
2. grunnskole og minst 5 års yrkespraksis
3. generell studiekompetanse.

- (2) Søkere i gruppe 1 beregnes etter karakterpoeng fra VG1 og VG2. Kvalifiserte søkere som ikke kan poengberegnes, rangeres etter en skjønnsmessig vurdering.
- (3) Søkere i gruppe 2 vurderes etter karakterer fra grunnskolen.
- (4) Søkere i gruppe 3 vurderes etter karakterpoengene som gir generell studiekompetanse.
- (5) Det gis 0,3 tilleggspoeng for hver måned søkerne i alle grupper har vært i fulltids arbeid, læretid, utdanning eller har avtjent førstegangstjeneste. For søkere i gruppe 2 gis tilleggspoeng for yrkespraksis utover minstekravet på 5 år. Det kan gis inntil 10,8 poeng.
- (6) Det gis 3 tilleggspoeng til søkere som har fagbrev.
- (7) Studieplassene fordeles mellom de ulike gruppene.

#### § 24. Opptak og rangering til realfagskurs

- (1) For å være kvalifisert for realfagskurs må én av følgende kravkombinasjoner være oppfylt:
  1. generell studiekompetanse
  2. fullført og bestått 2-årig teknisk fagskole (rammeplan av 1998/99 eller tidligere ordninger) eller nyere godkjent teknisk fagskole etter lov om fagskoleutdanning.
- (2) Ved opptak til realfagskurs rangeres søkerne etter bestemmelsene gitt i forskrift om opptak til høyere utdanning.

#### § 25. Opptak og rangering til treterminordningen for ingeniørutdanning (TRES)

- (1) For å være kvalifisert for TRES må én av følgende kravkombinasjoner være oppfylt:
  1. generell studiekompetanse
  2. fullført og bestått 2-årig teknisk fagskole (rammeplan av 1998/99 eller tidligere ordninger) eller nyere godkjent teknisk fagskole etter lov om fagskoleutdanning.
- (2) Ved opptak til TRES rangeres søkerne etter bestemmelsene gitt i forskrift om opptak til høyere utdanning.
- (3) Søkere til tilrettelagt ingeniørutdanning (TRES) kan få betinget tilbud, gitt at de fullfører fagbrev eller får generell studiekompetanse innen frist for semesterregistrering.

#### § 26. Opptak og rangering til Y-vei for ingeniørutdanning, akvakultur (biomarin innovasjon) og nautikk

- (1) Søkere må dokumentere yrkesfaglig utdanning, relevant fagbrev og minst 12 måneders relevant praksis. Læretid i bedrift på minimum 12 måneder vil oppfylle kravet til praksis, forutsatt at den er relevant.
- (2) Ved opptak til spesielt tilrettelagte studieprogram med grunnlag i fag-/svennebrev, rangeres søkere først etter karakterpoeng fra VG1 og VG 2. Videre gis det følgende tilleggspoeng:
  - Det gis 3 tilleggspoeng for «meget godt» på fag-/svennebrev.
  - Ved fortsatt poenglikhet rangeres søkerne etter alder, med den eldste først, spesifisert etter fødselsdato.
- (3) Det gis to tilleggspoeng til kvinnelige søkere til ingeniørutdanning og nautikk.
- (4) Søkere kan få betinget tilbud, gitt at de fullfører fagbrev eller får generell studiekompetanse innen frist for semesterregistrering.

#### § 27. Opptak og rangering til grunnutdanninger

For opptak og rangering til grunnutdanninger gjelder bestemmelsene gitt i forskrift om opptak til høyere utdanning.

#### § 28. Opptak og rangering til videreutdanning som bygger på fullført grad

- (1) For opptak til videreutdanninger som er masterprogram gjelder § 30 i denne forskrift.
- (2) For videreutdanning som er regulert av nasjonal rammeplan, gjelder minstekrav for opptak i henhold til denne rammeplan eller forskrift til rammeplan.
- (3) For videreutdanning som ikke er regulert av nasjonal rammeplan, gjelder de krav som er fastsatt for opptak i studieplanen eller emnebeskrivelsen.
- (4) Dersom det er flere søkere enn antall studieplasser, rangeres søkerne innbyrdes etter oppnådde konkurransepoeng. Konkurransepoeng er summen av:
  - a) Poeng for minstekravsutdanning – karakterpoeng. Karakterpoeng gis ut fra en vektet gjennomsnittskarakter i henhold til § 8. Gjennomsnittskarakteren skal multipliseres med 10.
  - b) Poeng for høyere utdanning utover minstekravet – utdanningspoeng. Det gis 1 tilleggspoeng per 60 studiepoeng for fullført og bestått utdanning utover minstekravet for opptak. Det gis 0,5 tilleggspoeng for fullført og bestått utdanning av 30 studiepoengs omfang. Det gis 0,25 tilleggspoeng for fullført og bestått utdanning av 15 studiepoengs omfang. Det gis inntil 3 poeng for slik utdanning utover minstekravet.
  - c) Poeng for praksis utover minstekravet – praksispoeng. Det gis 1 tilleggspoeng per år for inntil 5 års relevant yrkespraksis etter fullført og bestått høyere utdanning utover minstekravet for opptak. Deltidsarbeid gjøres om til andel av heltid.
- (5) Når flere søkere har lik poengsum, avgjøres rekkefølgen ved alder, med den eldste først, spesifisert etter fødselsdato.
- (6) Rektor kan fastsette andre rangeringsregler for opptak.

#### § 29. Opptak og rangering til videreutdanning som ikke bygger på fullført grad

- (1) For opptak til videreutdanning som ikke bygger på fullført grad gjelder krav om generell studiekompetanse eller tilsvarende, og eventuelle spesielle opptakskrav etter forskrift om opptak til høyere utdanning.

(2) Fakultetet selv kan fastsette rangeringsregler for opptak.

**§ 30. Opptakskrav til masterprogram som bygger på fullført lavere grad**

(1) Krav til mastergrad fremgår av § 3 og § 5 i forskrift om krav til mastergrad.

(2) For opptak til mastergrad av 120 studiepoengs omfang må et av følgende utdanningsløp være fullført eller bestått:

- bachelorgrad (minimum 180 studiepoeng)
- cand.mag.-grad
- annen grad eller yrkesutdanning av minimum 3 års omfang
- utdanning som i henhold til § 3–5 i lov om universiteter og høyskoler er godkjent som jevngod med ovennevnte grader eller utdanningsløp.

Innenfor grunnlaget for opptak må det inngå:

- fordypning i fag, emne eller emnegruppe av minimum 80 studiepoengs omfang innenfor fagområdet for mastergraden eller
- integrert yrkesrettet utdanning av minimum 120 studiepoengs omfang innenfor fagområdet for mastergraden.

Øvrige opptakskrav fastsatt i studieplanen for masterprogrammet må være oppfylt.

(3) For opptak til erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang må et av følgende utdanningsløp være fullført og bestått:

- bachelorgrad (minimum 180 studiepoeng)
- cand.mag.-grad
- annen grad eller yrkesutdanning av minimum 3 års omfang
- utdanning som i henhold til § 3–5 i lov om universiteter og høyskoler er godkjent som jevngod med ovennevnte grader eller utdanningsløp.

I tillegg kreves minst 2 års relevant yrkespraksis.

(4) Rektor kan i spesielle tilfeller godkjenne andre dokumenterte kvalifikasjoner som er helt eller delvis likeverdig med utdanningsløpene nevnt ovenfor.

(5) Fakultetet selv kan fastsette faglige minstekrav, for eksempel karakterkrav, for opptak til enkelte masterprogram. Disse må kunngjøres i god tid før søknadsfristen. Rektor kan fastsette dette for to-årige masterprogram i teknologi. Slike krav skal fremgå av studieplanen.

(6) De som tas opp til et 2-årig masterprogram i teknologi basert på 3-årig ingeniørutdanning må ha bestått matematikk- og statistikkemner i ingeniørutdanningen med et omfang på minst 30 studiepoeng eller ha tilsvarende utdanning.

**§ 31. Rangering til adgangsregulerte masterprogram som bygger på fullført lavere grad**

(1) De kvalifiserte søkerne rangeres etter følgende kriterier:

1. Vektet gjennomsnittskarakter av alle emnene som inngår i bachelorgraden eller tilsvarende, jf. § 8.
2. Alder, med den eldste først, spesifisert etter fødselsdato.

Dersom søker har utdanning i tillegg til bachelorgraden, og hvor både bachelorgrad og tilleggsutdanning samlet gjør søker kvalifisert for studiet, benyttes både bachelorgrad og tilleggsutdanning ved rangering.

(2) Kvalifiserte søkere som ikke kan poengberegnes, må rangeres i forhold til poengberegnete søkere ved hjelp av individuell skjønsmessig vurdering. For å få tilbud om opptak kreves likeverdige ferdigheter og kunnskaper med søkere som får tilbud om opptak etter rangering på grunnlag av poengberegning.

(3) Styret kan fastsette andre rangeringsregler for opptak til enkelte masterprogram.

**§ 32. Rangering til oppdragsfinansierte studier**

For oppdragsfinansierte studier kan fakultetet selv fastsette andre rangeringsregler for opptak til studieprogram og enkeltemner.

**§ 33. Opptak og rangering til internasjonale masterprogram**

(1) NTNUs styre kan etter forslag fra fakultetet, sette av kvoter for søkere med opptaksgrunnlag fra utenlandske utdanningsinstitusjoner, bestemte nasjoner og/eller for søkere som har garantert studiefinansiering.

(2) Rektor rangerer søkerne i samråd med fakultetet. Rangering skjer i henhold til § 31 (2). Søkere med norsk/nordisk utdanningsbakgrunn rangeres i samsvar med § 31.

**§ 34. Opptak og rangering til grunnutdanning i musikkvitenskap, musikkteknologi, utøvende musikk og billedkunst**

(1) Rektor oppnevner, etter forslag fra fakultetet, en opptakskomité for hver av grunnutdanningene i musikkvitenskap, musikkteknologi, utøvende musikk og billedkunst.

(2) Opptakskomiteene for utøvende musikk og billedkunst avgjør om søkere fyller de spesielle faglige kravene som gjør dem kompetent for opptaksvurdering, jf. forskrift om opptak til høyere utdanning § 3–6.

(3) Hver opptakskomité kan opprette kommisjoner for å bedømme søkerens prestasjoner i opptaksprøven. Det skal være minst én student i hver kommisjon. Fakultetet fastsetter regler for opptaksprosessen. For å bli rangert for opptak må søkeren bestå alle delprøver i opptaksprøven.

(4) Departementet fastsetter om opptaksprøven kun skal brukes som grunnlag for kvalifisering eller om den også skal brukes som grunnlag for rangering.

(5) Hvis opptaksprøven skal brukes som grunnlag for rangering, rangerer opptakskomiteen alle som består hele opptaksprøven, eventuelt med utgangspunkt i de vurderingene kommisjonene har gjort av faglige kvalifikasjoner og prestasjoner søkerne viste gjennom opptaksprøvene.

#### **§ 35. Opptak og rangering til ph.d.-emner**

Eksterne søkere må dokumentere mastergrad eller tilsvarende, eller bekrefte opptak til ph.d.-program. Søkere fra land og læresteder utenfor EU/EØS henvises til utvekslingsavtaler for ph.d.-kandidater. Søkere med utenlandsk utdanning må dokumentere språkkrav, jf. § 19. Fakultetet selv kan fastsette rangeringsregler dersom et emne har begrenset antall studieplasser.

### *Kapittel 4. Intern overgang mellom grunnutdanninger*

#### **§ 36. Overgang mellom grunnutdanninger**

(1) Rektor fastsetter, i samråd med fakultetene, hvilke studieprogram det skal kunne søkes intern overgang til for studenter som er tildelt studierett til et studieprogram innenfor grunnutdanning ved NTNU. Studenter som søker overgang til flere studieprogram, må prioritere søknadene. Rektor kan innvilge søknaden dersom

- studenten har fått studierett ved NTNU gjennom ordinært opptak og semesterregistrert seg på det studieprogrammet han/hun ble tatt opp til
- det er kapasitet til å ta opp flere til studieprogrammet totalt, eventuelt avgrenset til det årskurset studenten har søkt overgang til
- studenten fyller opptakskravet (kvalifikasjonskravet) til studieprogrammet.

(2) Rektor fastsetter frist for å søke om overgang. Fakultetet kan ut fra faglige hensyn bestemme at det bare er fram til et visst nivå i studieprogrammet det er anledning til å komme inn i studieløpet fra et annet studieprogram.

(3) Er det flere som søker overgang til et studieprogram enn programmet har kapasitet til, rangeres søkerne etter sine konkurransepoeng som ved ordinært opptak.

(4) Den som blir innvilget overgang, mister studieretten på det gamle studieprogrammet og får tildelt studierett på det nye studieprogrammet.

(5) Studenter som ønsker overgang til et studieprogram som ikke dekkes av denne overgangsordningen, må søke opptak gjennom de ordinære opptaksordningene.

#### **§ 37. Overgang til 5-årig master i teknologi**

For å få innvilget søknad om overgang til 5-årig master i teknologi må søker kunne plasseres i 2. årskurs eller høyere.

#### **§ 38. Overgang til bachelorprogram**

Studenter som går siste semester i et bachelorprogram kan ikke søke intern overgang til et annet bachelorprogram.

### *Kapittel 5. Opptak til norskkurs for fremmedspråklige*

#### **§ 39. Opptak og rangering til sommerkurs**

(1) Sommerkursene er primært beregnet på utvekslingsstudenter fra EU. Kurs tilbys på begynnernivå (tilsvarende trinn 1) og mellomnivå (tilsvarende trinn 2).

(2) Opptak og rangering av søkere til kurset skjer i henhold til de til enhver tid gjeldende retningslinjer gitt fra EU og SIU.

#### **§ 40. Opptak til trinndelte norskkurs**

##### **(1) Søkergrupper**

Følgende søkergrupper kan søke til alle trinndelte norskkurs: vitenskapelig ansatte på opphold av minst 1 års varighet, ektefeller/samboere av fast vitenskapelig ansatte, ph.d.-stipendiater, samt internasjonale master- og utvekslingsstudenter på opphold i minst 2 semester, samt fast ansatte i administrative stillinger.

Vitenskapelig ansatte (inklusive ph.d.-stipendiater, post.doc. etc.) og administrativt ansatte tilbys plass på kurs mot internfakturering av institutt/fakultet/enhet. Det samme gjelder ektefeller/samboere av fast vitenskapelig ansatte.

Søkere som ikke er tilknyttet NTNU, som allerede har oppholdstillatelse i Norge og som kan dokumentere bestått utenlandsk utdanning som gir generell studiekompetanse med unntak av norsk- og engelskkunnskaper, kan søke på trinn 2, 3 og 4.

##### **(2) Opptakskrav**

Søkere som er ansatt ved NTNU må legge ved bekreftelse på at institutt/fakultet/enhet vil dekke kostnaden for den ansattes kursplass. Ansatte ved NTNU hvor institutt/fakultet ikke vil dekke kostnaden for kursplass, vil ikke bli tilbudt opptak.

Ektefeller/samboere av fast vitenskapelig ansatte samt søkere som ikke er tilknyttet NTNU, kan kun vurderes for opptak dersom tilstrekkelig dokumentasjon foreligger, og søkeren oppfylder minimumskravene for opptak til høyere utdanning, med unntak av språkkravene. Dersom ikke institutt/fakultet vil dekke kostnaden for ektefeller/samboers kursplass, kan de ikke søke opptak til trinn 1, men til trinn 2, 3 og 4 på lik linje med søkere som ikke er tilknyttet NTNU.

Søkere må ha oppholdstillatelse for å kunne søke om plass.

Søkere som ikke kan dokumentere tilstrekkelige norskkunnskaper for opptak til trinn 2 og 3 må ta NTNUs innplasseringstest til videregående norskkurs. Forkunnskapskravene fastsettes av Det humanistiske fakultet i samråd med Institutt for språk og litteratur.

**§ 41. Rangering av søkere til trinn 1 til 4**

(1) *Rangering av søkere til trinn 1*

1. Vitenskapelig ansatte (inklusive ph.d.-stipendiater, post.doc. etc) på opphold av minst 1 års varighet, samt fast administrativt ansatte, garanteres plass så fremt institutt/fakultet dekker kostnaden til kursplass.
2. Ektefeller/samboere til fast vitenskapelige ansatte tilbys plass, så fremt de fyller minimumskravene til opptak, med unntak av språkkravene og institutt/fakultet dekker kostnaden til kursplass.
3. Internasjonale master- og utvekslingsstudenter som ikke tidligere har gjennomført et av NTNUs kurs i norsk for fremmedspråklige, prioriteres for plass. Dersom alle søkerne ikke kan tilbys plass, foretas loddtrekning.
4. Internasjonale studenter med bestått kortkurs i norsk fra NTNU, jf. § 41.
5. Internasjonale master- og utvekslingsstudenter som tidligere har gjennomført kurs uten bestått karakter. Dersom ikke alle søkerne kan tilbys plass, foretas loddtrekning.

(2) *Rangering av søkere til trinn 2 og 3*

1. Vitenskapelig ansatte (inklusive ph.d.-stipendiater, post.doc. etc.) på opphold av minst 1 års varighet, samt fast administrativt ansatte, garanteres plass så fremt institutt/fakultet/enhet dekker kostnaden til kursplass.
2. Ektefeller/samboere til fast vitenskapelig ansatte tilbys plass, så fremt de fyller minimumskravene til opptak (med unntak av språkkravene), og institutt/fakultet dekker kostnaden til kursplass.
3. Internasjonale master- og utvekslingsstudenter som ikke tidligere har gjennomført et av NTNUs språkkurs i norsk for fremmedspråklige. Dersom alle søkerne ikke kan tilbys plass, foretas loddtrekning.
4. Internasjonale master- og utvekslingsstudenter som tidligere har gjennomført et av NTNUs språkkurs, rangeres etter karakter på foregående kurs. Søkere med stryk på foregående trinn, men med bestått innplasseringstest, rangeres etter karakter. Dersom alle søkerne ikke kan tilbys plass, foretas loddtrekning.

TIME-studenter er garantert plass på trinn 1, 2 og 3.

(3) *Rangering av søkere til trinn 4*

Søkerne rangeres etter karakter på trinn 3. Søkere med direkte innplassering til trinn 4, som dokumenterer kunnskap i norsk med språkprøver jf. § 2-2 (2), i forskrift om opptak til høyere utdanning, rangeres etter resultat. Ved karakterlikhet foretas loddtrekning.

**§ 42. Rangering av søkere som ikke er tilknyttet NTNU**

(1) Kvalifiserte søkere rangeres etter antall avlagte studiepoeng fra høyere utdanning. Utdanningen må i nivå og omfang godkjennes som likestilt med akkreditert norsk høyere utdanning for å gi uttelling i studiepoeng.

(2) Søkere som ikke har vært tatt opp til trinnet tidligere, gis prioritet ved opptak.

**§ 43. Opptak og rangering til kortkurs i norsk**

(1) Følgende søkergrupper kan søke til dette tilbudet: vitenskapelig ansatte på opphold av minst ½ års varighet, ektefeller til fast vitenskapelig ansatte, ph.d.-stipendiater, fast administrativt ansatte, samt internasjonale master- og utvekslingsstudenter på opphold i minst 3 måneder.

(2) Rangering av søkere til kortkurs i norsk:

- a. Utvekslingsstudenter på inntil 5 måneders opphold prioriteres.
- b. Øvrige plasser fordeles etter loddtrekning.

**Kapittel 6. Øvrige bestemmelser**

**§ 44. Klage**

Enkeltvedtak som er fattet etter denne forskrift, kan påklages. Klageinstans er NTNUs klagenemnd.

**§ 45. Overgangsregler**

(1) For opptak til studier med oppstart vår 2017 gjelder de tidligere opptaksforskriftene, jf. styrevedtak S-sak 54/15.

(2) Rangeringsreglene etter de tidligere opptaksforskriftene gjelder for opptak til masterprogram til og med opptaket til studieåret 2017/18. Dette gjelder også for opptak til masterprogram med oppstart våren 2018. Fra og med opptak til studieåret 2018/19 gjelder rangeringsreglene i den nye forskriften § 31 hvis ikke styret har fastsatt andre rangeringsregler etter § 31, siste avsnitt. For masterprogram med første oppstart i studieåret 2017/18 gjelder rangeringsreglene i den nye forskriften § 31.

(3) Karakterkrav som tidligere er fastsatt for opptak til masterprogram, gjelder så lenge annet ikke er bestemt etter § 30 (5).

**§ 46. Ikrafttredelse**

Forskriften trer i kraft 25. august 2016. Fra samme dato oppheves følgende forskrifter:

Forskrift 14. september 2010 nr. 1275 om opptak til studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

Forskrift 13. april 2011 nr. 393 om opptak til studier ved Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST)

Forskrift 19. juni 2012 nr. 650 om opptak til studier ved Høgskolen i Ålesund

Kapittel 2 og 3 i forskrift 15. desember 2014 nr. 1787 om opptak, studier og eksamen ved Høgskolen i Gjøvik.

## 7. sept. Nr. 1052 2016

### Forskrift om endring i forskrift om krav til kvalitet og sikkerhet ved håndtering av humane celler og vev (forskrift om håndtering av humane celler og vev)

**Hjemmel:** Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 7. september 2016 med hjemmel i lov 7. mai 2015 nr. 25 om donasjon og transplantasjon av organ, celler og vev (transplantasjonslova) § 4, § 6 og § 17, lov 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten m.m. (helsetilsynsloven) § 7, lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. (legemiddeloven) § 27, lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 4-4 og § 8-4, lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) § 3-3 og § 4-1, lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 4 og § 16, lov 21. februar 2003 nr. 12 om behandlingsbiobanker (behandlingsbiobankloven) § 9 og lov 5. desember 2003 nr. 100 om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m. (bioteknologiloven) § 2-12 og § 7-4.

**EØS-henvisninger:** EØS-avtalen vedlegg II kap. XIII nr. 15z (direktiv (EU) 2015/565) og nr. 17 (direktiv (EU) 2015/566). Kunngjort 13. september 2016 kl. 14.30.

#### I

I forskrift 7. desember 2015 nr. 1430 om krav til kvalitet og sikkerhet ved håndtering av humane celler og vev (forskrift om håndtering av humane celler og vev) gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

Forskriften gjelder for anskaffelse, donasjon, uttak, testing, konservering, oppbevaring, koding, merking, prosessering og distribusjon av humane celler og vev til anvendelse på mennesker.

Forskriften gjelder også for:

- Humane celler og vev som er importert fra land utenfor EU/EØS.
- Fremstilte produkter basert på humane celler og vev beregnet til bruk på mennesker. Dersom fremstilte produkter basert på humane celler og vev er regulert av annet regelverk, gjelder denne forskriften kun for donasjon, uttak og testing.
- Håndtering av egg, sæd og embryo beregnet for assistert befruktning.

Forskriften gjelder ikke for:

- Celler og vev som anvendes som autologt transplant under samme kirurgiske inngrep.
- Blod og blodkomponenter, jf. forskrift 4. februar 2005 nr. 80 om tapping, testing, prosessering, oppbevaring, distribusjon og utlevering av humant blod og blodkomponenter og behandling av helseopplysninger i blodgiverregistre.
- Organer eller deler av organer som er beregnet til bruk til samme formål som hele organet i menneskekroppen, jf. forskrift 7. desember 2015 nr. 1401 om kvalitet og sikkerhet for humane organer beregnet for transplantasjon.

§ 3 skal lyde:

### § 3. Definisjoner

I denne forskriften forstås med:

- allogen bruk:* celler og vev som uttas fra en person og brukes på en annen.
- alvorlig uønsket hendelse:* en utilsiktet eller uheldig hendelse knyttet til uttak, testing, behandling, oppbevaring og distribusjon av celler og vev som kan medføre overføring av smittsomme sykdommer, død eller en livstruende eller invalidiserende tilstand eller uførhet hos pasient eller donor, eller som kan medføre eller forlenge sykehusopphold eller sykdom.
- alvorlig bivirkning:* en utilsiktet reaksjon, herunder en smittsom sykdom, i forbindelse med uttak eller anvendelse av celler og vev på mennesker, som er dødelig, livstruende, invalidiserende eller medfører uførhet eller som medfører eller forlenger sykehusopphold eller sykdom hos donor eller mottaker.
- anskaffelse:* prosess der celler og vev gjøres tilgjengelig ved innførsel eller kjøp fra en annen virksomhet.
- anvendelse på mennesker:* anvendelse av celler eller vev på eller i menneskekroppen, samt anvendelse utenfor kroppen.
- autolog bruk:* celler og vev som uttas fra og brukes på samme person.
- celler:* individuelle humane celler eller en samling humane celler som ikke holdes sammen av noe form for bindevev.
- direkte bruk:* en prosedyre der celler eller vev doneres og brukes uten mellomliggende lagring.
- distribusjon:* transport og levering av celler og vev til anvendelse på mennesker.
- donasjon:* avgivelse av humane celler og vev.
- donor:* enhver menneskelig kilde til celler og vev, både levende og død.
- donasjonsprøve:* blodprøve fra donor som tas for analyse av biologiske markører i forbindelse med donasjon av celler og vev.
- frigivelse:* arbeidsoperasjon som skal sikre at bare celler og vev som oppfyller kravene til kvalitet og sikkerhet, frigis fra karantene.
- karantene:* status for celler og vev som er oppbevart fysisk adskilt eller isolert på annen effektiv måte i påvente av at kravene for frigivelse er oppfylt.

- o) *kjønnceller*: celler og vev som brukes ved assistert befruktning.
- p) *konservering*: bruk av kjemiske stoffer, endringer i miljøet omkring, eller annet som iverksettes under håndteringen med sikte på å forhindre eller forsinke den biologiske eller fysiske forringelsen av celler eller vev.
- q) *kritisk*: brukes om et forhold eller et objekt som har betydning for cellers og vevs kvalitet eller sikkerhet, eller om et objekt som kommer i kontakt med celler og vev.
- r) *organ*: en differensiert og vital del av menneskekroppen, bestående av forskjellig vev som opprettholder dets struktur, blodforsyning og evne til å utvikle fysiologiske funksjoner med en betydelig grad av autonomi.
- s) *partnerdonasjon*: sæddonasjon fra en mann til en kvinne som han er gift eller samboende med i ekteskapsliknende forhold.
- t) *prosessering*: alle aktiviteter i forbindelse med å bearbeide, håndtere, konservere og emballere celler og vev.
- u) *tredjepart*: ekstern part som tilhører en annen juridisk enhet enn den godkjente virksomheten.
- v) *uttak*: prosess hvorved celler eller vev gjøres tilgjengelig.
- w) *vev*: enhver del av menneskekroppen som består av celler og intercellulærsubstans.
- x) *virksomhet*: den juridiske personen som håndterer celler og vev, eksempelvis helseforetak.

Følgende begreper benyttes i tilknytning til felles europeisk kode (SEC):

- a) *donasjonsidentifikasjonssekvens*: første del av felles europeisk kode (SEC) som består av EU-vevssenterkode og det entydige donasjonsnummeret.
- b) *engangsimport*: import av en særlig type celler eller vev som skal anvendes på en eller flere tiltenkte mottakere som det importerende vevssenter har kjennskap til før importen finner sted. Import fra den samme tredjelandsleverandør som finner sted regelmessig eller gjentatte ganger anses ikke som engangsimport.
- c) *EU-vevssenterkode*: den unike identifikasjonen for virksomhetene som er godkjent, utpekt eller har fått lisens i EU/EØS. Koden består av en ISO-landkode og det virksomhetsnummeret som er oppført i EU-vevssenterkompendiet.
- d) *EU-vevssenterkompendium*: register over alle virksomheter som er godkjent, utpekt eller har fått lisens av kompetent myndighet i EU/EØS.
- e) *felles europeisk kode (SEC)*: unik identifikator som anvendes på celler og vev som distribueres i EU. Koden består av en donasjonsidentifikasjonssekvens og en produktidentifikasjonssekvens, jf. vedlegg 3.
- f) *nødstilfelle*: en uforutsigbar situasjon hvor det i praksis ikke finnes noen annen mulighet enn straks å importere celler og vev fra et land utenfor EU/EØS for omgående bruk på en eller flere mottakere som vil få alvorlig helseskade uten en slik import.
- g) *produktidentifikasjonssekvens*: andre del av felles europeisk kode (SEC) bestående av produktkode, sublotnummer og holdbarhetsdato.
- h) *produktkode*: identifikatoren for den aktuelle typen celle eller vev. Produktkoden består av produktkodesystemidentifikatoren som viser hvilket kodingssystem virksomheten benytter («E» for EUTC, «A» for ISBT 128, «B» for Eurocode), og det celle- og vevsnummer som er fastsatt i det respektive kodingssystemet for produkttypen.
- i) *sublotnummer*: nummer som kjennetegner og unikt identifiserer celler og vev med samme unike donasjonsnummer, samme produktkode og samme vevssenterkode.
- j) *tredjelandsleverandør*: vevssenter eller annen enhet etablert i et land utenfor EU/EØS som er ansvarlig for en aktivitet etter denne forskriften eller som eksporterer celler og vev til en virksomhet som importerer celler og vev.
- k) *unikt donasjonsnummer*: det unike nummeret som er tildelt en spesifikk donasjon av celler og vev i overensstemmelse med de enkelte medlemsstaters system for tildeling av slike numre.
- l) *virksomhet som importerer celler og vev*: virksomhet som importerer celler og vev beregnet til bruk på mennesker fra et land utenfor EU/EØS etter en kontraktsmessig avtale.

§ 4 skal lyde:

#### § 4. Godkjenning og vilkår

Anskaffelse, donasjon, uttak, testing, konservering, oppbevaring, koding, merking, prosessering og distribusjon av humane celler og vev beregnet til anvendelse på mennesker, kan bare finne sted ved virksomheter som er godkjent for et eller flere av disse formålene av Helsedirektoratet. Krav om godkjenning etter denne forskrift gjelder ikke uttak i forbindelse med partnerdonasjon av sædceller for direkte bruk.

Godkjenning kan bare gis når virksomheten oppfyller kravene som følger av denne forskriften. Helsedirektoratet kan knytte ytterligere vilkår til godkjenningen.

Helsedirektoratet avgjør hvilke aktiviteter virksomheten kan utføre og hvilke framstillingsprosedyrer som skal benyttes. Dette omfatter også godkjenning av tredjepartsavtaler.

Anskaffelse av celler og vev ved import fra land utenfor EU/EØS kan bare finne sted ved virksomheter som er godkjent av Helsedirektoratet for dette formålet, jf. § 44. Gjenpart av avtaler med tredjelandsleverandører skal vedlegges søknad til Helsedirektoratet om godkjenning for import.

Virksomheten skal skriftlig underrette Helsedirektoratet når opplysninger knyttet til felles europeisk kode (SEC) skal oppdateres eller korrigeres. Slik underretning skal også gis når virksomheten får opplysninger om manglende etterlevelse av felles europeisk kode (SEC).

Virksomheten har ansvaret for at nødvendige godkjenninger etter denne forskriften foreligger, inkludert godkjenning av egne laboratorier som smittetester donorer av celler og vev. Virksomheten har i tillegg ansvar for å skaffe seg godkjenning etter bioteknologiloven og registrering som biobank der dette er aktuelt.

Helsedirektoratet skal sikre at alle godkjente virksomheter tildeles en unik virksomhetskode.

§ 5 skal lyde:

**§ 5. Årsrapporter og godkjenningsregister**

Virksomheten skal innen 1. april hvert år rapportere sine aktiviteter til Helsedirektoratet. Rapporten skal blant annet inneholde en oversikt over de typer og mengder av celler og vev som virksomheten har anskaffet, uttatt, testet, konserverert, oppbevart, prosessert, distribuert eller kassert. Rapporten skal gi en oversikt over cellenes og vevets opprinnelses- og bestemmelsessted, også når nevnte celler og vev er importert fra land utenfor EU/EØS. Rapporten skal være offentlig tilgjengelig.

Helsedirektoratet skal føre et offentlig tilgjengelig register over virksomhetene. Registeret skal inneholde opplysninger om de aktiviteter hver virksomhet er godkjent for å utføre. Virksomheter som importerer celler og vev fra land utenfor EU/EØS skal inkluderes i registeret. Helsedirektoratet skal gjøre informasjon om importvirksomhet tilgjengelig for andre land i EU/EØS.

Helsedirektoratet skal gi opplysninger til EU-vevssenterkompendiet i henhold til Kommissjonsdirektiv (EU) 2015/565 vedlegg VIII.

Helsedirektoratet skal melde inn/ajourføre eventuelle endringer i EU-vevssenterkompendiet i henhold til Kommissjonsdirektiv EU 2015/565 vedlegg IV.

Helsedirektoratet skal overvåke og håndheve bruk av felles europeisk kode (SEC) og melde fra til Europakommisjonen ved behov for oppdatering av gjeldende kodeverk.

Opplysninger som skal sendes inn i henhold til bioteknologiloven og denne forskriften, kan samles i en felles rapport fra virksomheten.

§ 6 andre ledd skal lyde:

Den ansvarlige personen skal sørge for at anskaffelse, donasjon, uttak, testing, konservering, oppbevaring, koding, merking, prosessering og distribusjon av humane celler og vev til anvendelse på mennesker foregår i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 6 nytt siste ledd skal lyde:

Kravet om ansvarlig person gjelder ikke for virksomheter som utelukkende gjennomfører uttak.

§ 7 første ledd skal lyde:

Anskaffelse, donasjon, uttak, testing, konservering, oppbevaring, koding, merking, prosessering og distribusjon av humane celler og vev kan bare utføres av kvalifisert personell med tilstrekkelig og oppdatert kompetanse.

§ 8 tredje ledd bokstav b nr. 1 skal lyde:

1. Det skal foreligge standardprosedyrer og retningslinjer for de aktivitetene som virksomheten utfører av anskaffelse, donasjon, uttak, testing, konservering, oppbevaring, koding, merking, prosessering og distribusjon av humane celler og vev til anvendelse på mennesker.

§ 9 skal lyde:

**§ 9. Avtaler med tredjepart**

Virksomheten skal inngå skriftlige avtaler med tredjeparter som skal utføre aktivitet som kan ha innvirkning på cellers og vevs kvalitet og sikkerhet.

Ved valg av tredjepart skal virksomheten legge vekt på tredjepartens evne til å oppfylle kravene som følger av denne forskriften.

Virksomheten skal føre en fullstendig liste over avtaler med tredjepart som nevnt i første ledd. Virksomheten skal, på anmodning fra Helsedirektoratet eller tilsynsmyndighet etter § 56, legge fram kopi av avtaler med tredjepart.

Avtalen skal sikre at prosedyrer og krav som gjelder for prosessene tredjeparten skal utføre blir ivarettatt, herunder regulere nærmere prosedyrer, samarbeidsvilkår og ansvarsfordeling.

Ny § 9a skal lyde:

**§ 9a. Avtaler med tredjelandsleverandører**

Virksomheten skal inngå skriftlige avtaler med tredjelandsleverandører før import av celler og vev. Overføring av celler og vev fra land utenfor EU/EØS kan bare finne sted etter godkjenning fra Helsedirektoratet jf. § 4 og § 44.

Avtalen mellom virksomheten og tredjelandsleverandøren skal sikre at:

- a) kravene etter forskriften oppfylles, herunder smittetesting av donor og innhenting av skriftlig samtykke til donasjon,
- b) tredjelandsleverandøren legger fram dokumentasjonen som kreves etter § 9b,
- c) tredjelandsleverandøren straks varsler om mistanker eller kunnskap om alvorlige uønskede hendelser eller bivirkninger, som kan påvirke kvaliteten og sikkerheten til aktuelle celler og vev,

- d) tredjelandsleverandøren informerer om alle vesentlige endringer, herunder endringer i aktivitet, enhver tilbakekallelse av leverandørens godkjenning til å eksportere celler og vev, informasjon om andre lignende avgjørelser om avvik som kan ha innflytelse på kvaliteten og sikkerheten til celler og vev som er påpekt av kompetent myndighet i land utenfor EU/EØS,
- e) tredjelandsleverandøren og/eller dennes underleverandør(er) oppbevarer helseopplysninger om celler og vev i overensstemmelse med § 51, og at det er sørget for at de fortsatt oppbevares dersom celler og vev eksporteres og dersom tredjelandsleverandøren slutter med aktivitetene og
- f) den skriftlige avtalen regelmessig gjennomgås og eventuelt revideres.

Avtalen skal også inneholde:

- a) en liste over tredjelandsleverandørens standard operasjonsprosedyrer jf. § 8 andre ledd bokstav b, som angår importerte cellers og vevs kvalitet og sikkerhet og et samtykke til å legge disse prosedyrene fram etter anmodning og
- b) betingelsene for transport av celler og vev mellom tredjelandsleverandøren og den virksomheten som importerer celler og vev.

Det skal gå fram av avtalen at Helsedirektoratet og tilsynsmyndigheten etter § 56 har rett til å føre tilsyn med tredjelandsleverandørens aktivitet og lokaler, herunder inspeksjon på stedet, i avtalens løpetid og i en periode på to år etter avtalens utløp.

Avtalen skal også sikre virksomhetens rett til å regelmessig gjennomføre revisjoner hos tredjelandsleverandøren.

Kravene i denne paragrafen gjelder ikke ved engangsimpport jf. § 3 andre ledd bokstav b.

Ny § 9b skal lyde:

#### **§ 9b. Dokumentasjon om tredjelandsleverandører**

Virksomheter som planlegger å importere celler og vev fra land utenfor EU/EØS skal kunne fremlegge følgende dokumentasjon om tredjelandsleverandøren:

1. En detaljert beskrivelse av kriteriene for identifikasjon, utvelgelse og evaluering av donor, opplysninger som er lagt fram for donor eller donors familie samt opplysninger om hvordan man har oppnådd samtykke fra donor eller donors familie, og om donasjonen var frivillig og vederlagsfri.
2. Detaljerte opplysninger om testsentre tredjelandsleverandørene anvender, og om testene sentrene utfører.
3. Detaljerte opplysninger om metoder som anvendes ved behandlingen av cellene og vevet, herunder opplysninger om valideringen i forbindelse med den kritiske behandlingsprosedyren.
4. En detaljert beskrivelse av lokalene, kritisk utstyr, materialer og kriterier som anvendes ved kvalitetskontroll og kontroll av miljøet i forbindelse med aktivitetene tredjelandsleverandøren utfører.
5. Detaljerte opplysninger om betingelsene for tredjelandsleverandørers frigivelse av celler og vev.
6. Opplysninger om underleverandører som brukes av tredjelandsleverandørene, herunder navn, adresse og aktiviteter disse utfører.
7. Et sammendrag av rapporten fra det siste tilsynet kompetent myndighet i land utenfor EU/EØS har utført hos tredjelandsleverandøren, herunder dato for tilsynet, temaet for tilsynet og oppsummering av funn og eventuelle avvik.
8. Et sammendrag av det siste tilsynet hos tredjelandsleverandøren som er utført av, eller på vegne av, virksomheten som importerer celler og vev.
9. Relevant nasjonal eller internasjonal godkjenning.

§ 14 nytt andre ledd skal lyde:

Virksomheter som importerer celler og vev skal gjennom avtale og følgedokumenter forsikre seg om at celler og vev er donert frivillig og vederlagsfritt.

§ 17 første og andre ledd skal lyde:

Alle smittetester av donorer skal utføres ved et laboratorium som er godkjent av Helsedirektoratet for dette formålet. Minstekravet til testing er:

- a) HIV 1 og 2 (Anti-HIV 1, 2)
- b) Hepatitt B (HBsAg og Anti-HBc)
- c) Hepatitt C (Anti-HCV)
- d) Syfilis (*Treponema pallidum*. Validert prøvingsalgoritme, se fjerde ledd).

Donorer som kommer fra høyrisikoområder for HTLV I/II, eller som har partnere eller foreldre med bakgrunn fra slike områder, skal undersøkes for antistoffer mot HTLV-I og HTLV-II.

Nytt sjettede ledd skal lyde:

Ved import av celler og vev skal virksomheten sørge for at de norske minstekravene til laboratorieundersøkelser er oppfylt. Virksomheten må ved import av celler og vev vurdere om den epidemiologiske situasjonen i opprinnelseslandet tilsier ytterligere testing før import til Norge.

Sjettede ledd blir nytt sjuende ledd.

Ny paragrafoverskrift til § 18 skal lyde:

*Alminnelige krav som skal være oppfylt ved laboratorieundersøkelser*

§ 18 første og andre ledd skal lyde:

Validerte tester som benyttes ved laboratorieundersøkelser, skal utføres av et kompetent laboratorium som er godkjent av Helsedirektoratet, og benytter CE-merket utstyr og prøvingssett.

Laboratorieundersøkelsene skal utføres på donorens serum eller plasma, og ikke på andre væsker eller sekreter med mindre dette er klinisk berettiget. I slike tilfeller skal undersøkelsen være validert for den aktuelle væsken.

§ 23 nytt tredje ledd skal lyde:

Ved behandling av det samme paret med assistert befruktning innenfor samme behandlingsforløp, skal det tas nye prøver hvis det har gått mer enn 24 måneder siden forrige prøvetaking.

§ 26 første ledd skal lyde:

Uttak av celler og vev kan bare gjøres i samsvar med bestemmelsene om samtykke mv. i transplantasjonslova § 5 til § 7 og § 13 eller bioteknologiloven § 2–9.

§ 26 nytt siste ledd skal lyde:

Virksomheter som importerer celler og vev skal gjennom avtale og følgedokumenter forsikre seg om at celler og vev er donert etter reglene i første ledd.

§ 34 første ledd første kolon skal lyde:

Virksomhet som oppbevarer og frigir celler og vev fra karantene, skal ha prosedyrer som oppfyller følgende kriterier:

§ 34 nytt andre og tredje ledd skal lyde:

Celler og vev som er omfattet av kravet til bruk av felles europeisk kode (SEC), skal være merket med slik kode før frigivelse.

Importerte celler og vev skal holdes i karantene til mottaker har kontrollert at kravene til frigivelse etter norske bestemmelser er oppfylt. Dette gjelder ved import fra land i EU/EØS og fra land utenfor EU/EØS.

§ 35 nytt tredje og fjerde ledd skal lyde:

Virksomhet som importerer celler og vev skal gjennom avtaledokumenter sikre at transportbetingelsene etter denne forskriften blir fulgt.

Celler og vev som distribueres, skal være merket med felles europeisk kode (SEC).

Tredje ledd blir nytt femte ledd.

§ 38 første ledd bokstav e og f skal lyde:

- e) felles europeiske kode (SEC) der dette er påkrevd. Felles europeisk kode (SEC) erstatter merking og opplysningene i bokstavene a–d.
- f) dersom det er kjent at celler og vev har testet positivt for en relevant laboratorieundersøkelse for infeksjonssykdom, skal de merkes med teksten «smittefarlig materiale».

§ 38 andre ledd bokstav i skal lyde:

- i) hvilke laboratorieundersøkelser som er utført på donor og resultatene av dem

§ 38 andre ledd ny bokstav o og p skal lyde:

- o) felles europeisk kode (SEC) der dette er påkrevd
- p) uttakingsland og eksporterende land (dersom dette ikke er uttakingslandet).

§ 40 skal lyde:

**§ 40. Sporbarhet**

Virksomheten skal sikre at celler og vev skal kunne spores på alle trinn i håndteringsprosessen fra donor til mottaker og omvendt. Sporbarheten skal, der dette er relevant, ivaretas ved bruk av felles europeisk kode (SEC). Dette gjelder også der celler og vev er merket med sublotnummer.

Kravet etter første ledd omfatter:

- a) anskaffelse, donasjon, uttak, testing, konservering, oppbevaring, koding, merking, prosessering og distribusjon av humane celler og vev til anvendelse på mennesker.
- b) identifisering av donor,
- c) mottak, prosessering eller oppbevaring av cellene eller vevet,
- d) identifisering av den medisinske institusjon som anvender cellene eller vevet på en pasient og
- e) identifisering av den aktuelle pasienten.

I tillegg skal alle relevante opplysninger om produkter og materialer som kommer i kontakt med celler eller vev, kunne spores og identifiseres.

Celler og vev som skal anvendes i legemidler til bruk i avansert terapi, skal kunne spores inntil de er overført til produsenten av legemidlene.

§ 41 skal lyde:

**§ 41. Felles europeisk kode (SEC)**

Virksomheter, herunder virksomheter som importerer celler og vev, skal tildele alle donerte celler og vev en unik kode i henhold til felles europeisk kode (SEC) senest innen distribusjon for anvendelse til mennesker. Koden skal sikre korrekt identifisering av virksomheten som tar ut celler og vev og av donoren. Koden skal også sikre sporbarhet for donert materiale og opplysninger om de viktigste egenskapene og kjennetegnene ved celler og vev. Denne bestemmelsen kommer også til anvendelse når cellene og vevet skal inngå i produktfremstilling.

Virksomheten beslutter selv hvilket system som skal benyttes for å tildele celler og vev et unikt donasjonsnummer. Alle 13 alfanumeriske tegn som kreves for SEC skal fylles ut.

Virksomheten skal sikre at celler og vev merkes med felles europeisk kode (SEC) og at denne påføres alle relevante følgedokumenter. Koden skal ikke kunne slettes eller endres. Dersom beholderen med celler og vev er for liten til at det er mulig å feste kodeetiketten, skal beholderen merkes slik at sporbarheten sikres.

Felles europeisk kode (SEC) skal være i overensstemmelse med spesifikasjonene i vedlegg 3.

Celler og vev som det ikke er etablert krav til holdbarhet for, tildeles utløpsdato 00000000.

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder ikke ved partnerdonasjon av kjønnceller innenfor samme virksomhet, men ved distribusjon må felles europeisk kode (SEC) minst påføres følgedokumenter. Bestemmelsene gjelder heller ikke for celler og vev som er importert i et nødtilfelle, jf. § 44 fjerde ledd.

§ 43 første punktum skal lyde:

Personer eller institusjoner som benytter humane celler og vev som omfattes av denne forskriften, skal rapportere alle relevante opplysninger til de virksomhetene som er involvert i anskaffelse, donasjon, uttak, testing, konservering, oppbevaring, koding, merking, prosessering og distribusjon av humane celler og vev til anvendelse på mennesker.

§ 44 andre ledd andre punktum skal lyde:

Virksomheten skal ved skriftlig avtale sikre at det biologiske materialet oppfyller kravene til kvalitets- og sikkerhetsstandarder som følger av gjeldende regelverk.

§ 45 første ledd skal lyde:

Hver enkelt virksomhet skal føre et register over donorer, helseopplysninger for disse, donerte celler og vev og tildelt felles europeisk kode (SEC) der det er relevant. Registeret skal også inneholde opplysninger om mottakere av celler og vev.

§ 48 første ledd første kolon skal lyde:

Virksomheter som evaluerer donor eller anskaffer, uttar, koder, konserverer, oppbevarer, merker, prosesserer eller distribuerer celler og vev skal med donorens samtykke minst registrere følgende opplysninger om donor, produkt og bruk på mennesker i et donasjonsregister for å oppfylle kravet til sporbarhet i § 40:

§ 48 første ledd bokstav f skal lyde:

- f) identifikasjon (inkludert kontaktopplysninger) av de (n) virksomheten (e) der materialet er håndtert

§ 48 første ledd bokstav i skal lyde:

- i) sublotnummer dersom dette brukes

§ 48 første ledd bokstav o og ny bokstav p skal lyde:

- o) identifikasjon av sluttbruker
- p) felles europeisk kode (SEC) der dette er relevant.

§ 48 andre ledd bokstav f og ny bokstav g skal lyde:

- f) dato for bruk av materialet i behandling
- g) felles europeisk kode (SEC) der dette er relevant.

§ 50 første punktum skal lyde:

Enhver som behandler helseopplysninger etter denne forskriften har taushetsplikt etter helseregisterloven § 17.

§ 53 første ledd skal lyde:

Virksomheten skal, i henhold til etablerte rutiner, registrere og straks gi melding til Helsedirektoratet om alvorlige uønskede hendelser som skjer ved anskaffelse, donasjon, uttak, testing, konservering, oppbevaring, koding, merking, prosessering og distribusjon av humane celler og vev til anvendelse på mennesker og som kan påvirke kvaliteten og sikkerheten til celler og vev.

Ny § 59 skal lyde:

**§ 59. Overgangsbestemmelse**

Celler og vev som er på lager 28. april 2017 er unntatt fra kravet om felles europeisk kode (SEC), forutsatt at celler og vev er frigitt for bruk innen fem år etter denne datoen. Unntaket forutsetter at opprinnelig merking sikrer full sporbarhet.

Vedlegg 1 skal lyde:

*Vedlegg 1. Melding av alvorlige uønskede hendelser*

*A. Hurtig melding av mistanke om alvorlige uønskede hendelser*

Virksomhet				
Meldingsidentifikasjon				
EU-vevssenterkode (der dette er relevant)				
Meldingsdato (år/måned/dag)				
Dato for alvorlig uønsket hendelse (år/måned/dag)				
Eventuelle celle-/vevstyper involvert i den alvorlige uønskede hendelsen				
Alvorlig uønsket hendelse som kan påvirke vevs og cellers kvalitet og sikkerhet som følge av et avvik i forbindelse med:		Spesifisering		
		Feil ved celler og vev	Feil ved utstyret	Menneskelig feil
				Annet (spesifiseres)
Uttak				
Testing				
Prosessering				
Konservering				
Oppbevaring				
Distribusjon				
Materialer				
Annet (spesifiseres)				

*B. Konklusjon om undersøkelse av alvorlige uønskede hendelser*

Virksomhet
Meldingsidentifikasjon
EU-vevssenterkode (der dette er relevant)
Bekreftelsesdato (år/måned/dag)
Dato for den alvorlige uønskede hendelsen (år/måned/dag)
Analyse av den grunnleggende årsaken (nærmere opplysninger)
Hvilke korrigerende tiltak er iverksatt (nærmere opplysninger)

Vedlegg 2 skal lyde:

*Vedlegg 2. Melding av alvorlige bivirkninger*

*A. Hurtig melding av mistanke om alvorlige bivirkninger*

Virksomhet
Meldingsidentifikasjon
Meldingsdato (år/måned/dag)
Berørt person (mottaker eller donator)
Dato og sted for uttak eller anvendelse på mennesker (år/måned/dag)
Entydig donasjonsidentifikasjonsnummer
Dato for den alvorlige bivirkning som det er mistanke om (år/måned/dag)
Celle-/vevstype som er involvert i den alvorlige bivirkning som det er mistanke om
Type alvorlig(e) bivirkning(er) det er mistanke om
EU-vevssenterkode (der dette er relevant)
Felles europeisk kode (SEC) for celle- og vevstype som er involvert i den alvorlige bivirkning som det er mistanke om (der dette er relevant)

*B. Konklusjon om undersøkelse av alvorlige bivirkninger*

Virksomhet
Meldingsidentifikasjon
Bekreftelsesdato (år/måned/dag)
Dato for alvorlig bivirkning (år/måned/dag)
Entydig donasjonsidentifikasjonsnummer
Bekreftelse av alvorlig bivirkning (ja/nei)

Endring av alvorlig bivirkning (ja/nei) Hvis ja, spesifiser
Klinisk resultat (hvis det er kjent):
Fullstendig helbredelse
Lette sequelae
Alvorlige sequelae
Dødsfall
Undersøkelseresultat og endelige konklusjoner
Anbefalinger vedrørende forebyggende og korrigerende tiltak
EU-vevssenterkode (der dette er relevant)
Felles europeisk kode (SEC) for celle- og vevstype som er bekreftet involvert i den alvorlige bivirkningen (der dette er relevant)

Nytt vedlegg 3 skal lyde:

*Vedlegg 3.*

Oppbyggingen av felles europeisk kode (SEC)

Donasjonsidentifikasjonssekvens			Produktidentifikasjonssekvens			
EU-vevssenterkode		Unikt donasjonsnummer	Produktkode		Sublotnummer	Holdbarhetsdato (ååååmmdd)
ISO-landkode	Virksomhetsnummer		Produktkodesystemidentifikator	Produktnummer		
2 bokstaver	6 alfanumeriske tegn	13 alfanumeriske tegn	1 bokstav	7 alfanumeriske tegn	3 alfanumeriske tegn	8 tall

Felles europeisk kode (SEC) skal starte med bokstavene «SEC» og kunne leses manuelt. Ved utskrift skal koden ha donoridentifikasjonssekvens og produktidentifikasjonssekvens adskilt med mellomrom eller linjeskift.

Produktkoden skal bestå av produktkodesystemidentifikator som skal vise hvilket kodesystem virksomheten anvender («E» for EUTC, «A» for ISBT128 og «B» for Eurocode), og det vevs- og celleproduktnummer (Produktnummer) som er fastsatt i det respektive kodingssystemet. Virksomheter som allerede benytter ISBT128 eller Eurocode kan fortsette å bruke disse da produktkompendiet kobler alle ISBT128 og Eurocodekoder til de korresponderende EUTC-kodene (produktkodingssystem for celler og vev utviklet av EU med register over alle typer celler og vev i omloop i EU). Uavhengig av hvilket av de overnevnte kodesystem som anvendes, skal produktkoden bestå av produktkodesystemidentifikatoren og produktnummer bestående av 7 alfanumeriske tegn. I de tilfeller produktnummeret er kortere enn 7 tegn skal nuller utfylle manglende felt foran produktnummeret.

De kunngjorte merknadene til paragrafene oppheves.

## II

Endringene trer i kraft 29. april 2017.

### 8. sept. Nr. 1053 2016

#### **Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2016**

**Hjemmel:** Fastsatt av Fiskeridirektoratet 8. september 2016 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressurser (havressurslova) § 12, jf. delegeringsvedtak 16. oktober 2001 nr. 4686. Kunngjort 13. september 2016 kl. 14.30.

## I

I forskrift 16. desember 2015 nr. 1690 om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2016 gjøres det følgende endring:

§ 4 første ledd (endret) skal lyde:

Fartøy med adgang til å delta i fisket kan fiske og lande til sammen følgende kvanta reker i følgende perioder i Nordsjøen og Skagerrak:

*Periode:*  
1. januar–30. april

*Maksimalkvote:*  
34 tonn

1. mai–31. august	32 tonn
1. september–31. desember	32 tonn

## II

Forskriften trer i kraft straks.

### 9. sept. Nr. 1054 2016

#### **Forskrift om oppheving av forskrift om sanksjoner og særskilte tiltak mot Elfenbenskysten**

**Hjemmel:** Fastsatt av Utenriksdepartementet 9. september 2016 med hjemmel i forskrift 10. desember 2004 nr. 1617 om sanksjoner og særskilte tiltak mot Elfenbenskysten § 7. Kunngjort 13. september 2016 kl. 14.30.

## I

Forskrift 10. desember 2004 nr. 1617 om sanksjoner og særskilte tiltak mot Elfenbenskysten oppheves.

## II

Denne forskriften trer i kraft straks.

### 12. sept. Nr. 1055 2016

#### **Forskrift om endring i forskrift om næringsmiddelhygiene**

**Hjemmel:** Fastsatt av Mattilsynet 12. september 2016 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7, § 9, § 10, § 11 og § 17, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884.

**EØS-henvisninger:** EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54j (forordning (EU) 2016/238). Kunngjort 13. september 2016 kl. 14.30.

## I

I forskrift 22. desember 2008 nr. 1623 om næringsmiddelhygiene (næringsmiddelhygieneforskriften) gjøres følgende endringer:

EØS hjemmelsfeltet skal lyde:

**EØS-henvisninger:** EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 6.1 nr. 16 og vedlegg II kap. XII nr. 54zzzh (forordning (EF) nr. 852/2004 endret ved forordning (EF) nr. 1019/2008), vedlegg I kap. I del 6.2 nr. 52 og vedlegg II kapittel XII nr. 54zzzj (forordning (EF) nr. 2073/2005 endret ved forordning (EF) nr. 1441/2007, forordning (EU) nr. 365/2010, forordning (EU) nr. 1086/2011, forordning (EU) nr. 209/2013, forordning (EU) nr. 1019/2013, forordning (EU) nr. 217/2014 og forordning (EU) 2015/2285), vedlegg I kap. I del 7.2 nr. 56 (forordning (EU) nr. 931/2011) og vedlegg II kap. XII nr. 75 (forordning (EU) nr. 208/2013), vedlegg II kap. XII nr. 54j (forordning (EU) nr. 579/2014 som endret ved forordning (EU) 2016/238) og vedlegg II kap. XII nr. 105 (forordning (EU) nr. 210/2013).

§ 1c skal lyde

**§ 1c. Gjennomføring av kommisjonsforordning (EU) nr. 579/2014**

EØS-avtalens vedlegg II kapittel XII nr. 54j (kommisjonsforordning (EU) nr. 579/2014) som endret ved forordning (EU) 2016/238 om unntak fra visse bestemmelser i vedlegg II til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 852/2004 med hensyn til sjøtransport av flytende oljer og fettstoffer gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I kapittel I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

## II

Endringene trer i kraft straks.

### 12. sept. Nr. 1056 2016

#### **Forskrift om endring i forskrift om pasienters, ledsageres og pårørendes rett til dekning av utgifter ved reise til helsetjenester (pasientreiseforskriften) m.m.**

**Hjemmel:** Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 12. september 2016 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven) § 2–6, lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) § 3–6 og § 5–5 og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–3 fjerde ledd. Kunngjort 13. september 2016 kl. 14.30.

## I

I forskrift 25. juni 2015 nr. 793 om pasienters, ledsageres og pårørendes rett til dekning av utgifter ved reise til helsetjenester (pasientreiseforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 1 andre ledd bokstav b skal lyde:

- b) opptrenings- og rehabiliteringsinstitusjoner, legespesialister, psykologspesialister, laboratorier og røntgeninstitutter i den helseregionen pasienten er bosatt,

§ 1 tredje ledd skal lyde:

Rettighetene etter første og andre ledd gjelder også når pasienten benytter retten til fritt behandlingsvalg m.m. etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2–4, med unntak av reise til private radiologiske virksomheter som kun dekkes til nærmeste sted.

§ 2 fjerde ledd oppheves.

§ 3 tredje ledd oppheves.

§ 9 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) får tilbud om transport fra et regionalt helseforetak, eller

§ 12 første ledd andre punktum skal lyde:

Kostgodtgjørelsen er kr 210 per døgn.

§ 12 andre ledd andre punktum skal lyde:

Utgifter til overnatting dekkes med inntil kr 535 per døgn.

§ 14 første ledd andre punktum skal lyde:

Tapt arbeidsinntekt dekkes med kr 65 per time opp til kr 335 per dag ved fravær fra arbeidsplassen som skyldes en nødvendig reise til lege, sykehus og lignende.

§ 17 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Reiseutgiftene til en særskilt kvalifisert ledsager som er nødvendig for reisen dekkes etter ledsagerens regulativ, tariffavtale eller takster fastsatt i forskrift.

§ 18 første ledd første og andre punktum skal lyde:

En reiseledsager har rett til å få dekket dokumentert tapt arbeidsinntekt med kr 120 per time. Kan ikke tapt arbeidsinntekt dokumenteres, har ledsageren rett til å få dekket dokumenterte nødvendige utgifter til leid hjelp til erstatning for eget arbeid under fraværet med opptil kr 40 per time.

§ 19 første ledd bokstav d skal lyde:

- d) kurs eller opplæring i regi av helseinstitusjon, forutsatt at kurset eller opplæringen har et medisinsk eller behandlingsmessig innhold og at kursdeltagelsen er nødvendig for fremtidig oppfølging av pasienten.

§ 21 første ledd skal lyde:

Reiser pasienten kortere enn 300 kilometer hver vei, dekkes reiseutgiftene med kr 2,20 per kilometer.

§ 21 fjerde ledd skal lyde:

Reiser pasienten lenger enn 300 kilometer hver vei, dekkes reiseutgiftene med taksten for den billigste reisemåten med rutegående transportmiddel. Dersom pasienten oppfyller vilkårene for å få dekket nødvendige dokumenterte utgifter etter § 22, dekkes reiseutgiftene likevel med standardsats per kilometer etter første ledd. Ved beregningen av om reisestrekningen er lenger enn 300 kilometer, omfattes ikke deler av reisen som er bestilt eller rekvirert av helseforetaket.

§ 23 første ledd første punktum skal lyde:

Flyreiser skal bestilles av helseforetaket.

§ 24 nytt første ledd skal lyde:

Ved hver enkelt reise skal pasienten betale en egenandel på kr 146 hver vei (kr 292 tur/retur). Når pasienten benytter retten til å velge behandlingssted etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2–4 utenfor egen bostedsregion, skal pasienten betale en egenandel på kr 400 hver vei (kr 800 tur/retur). Pasienten skal likevel bare betale egenandel på kr 146 hver vei, hvis helsetjenesten gis på det nærmeste stedet den kan gis, eller det regionale helseforetaket ikke tilbyr helsehjelpen i pasientens bostedsregion.

§ 24 første ledd andre punktum blir nytt andre ledd.

§ 25 andre ledd første punktum skal lyde:

Utgiftene kan likevel dekkes opptil tre år etter at kravet tidligst kunne vært satt fram, hvis den som har rett til refusjon åpenbart ikke har vært i stand til å kreve utgiftene dekket tidligere.

§ 28 første ledd første punktum skal lyde:

Forskriften trer i kraft 1. oktober 2016.

## II

I forskrift 1. desember 2000 nr. 1217 om barns opphold i helseinstitusjon gjøres følgende endring:

§ 10 skal lyde:

Reiseutgifter for ledsager i forbindelse med innleggelse og utskrivning dekkes av det regionale helseforetaket i barnets bostedsregion, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2–6 og forskrift 25. juni 2015 nr. 793 om pasienters, ledsageres og pårørendes rett til dekning av utgifter ved reise til helsetjenester (pasientreiseforskriften). Begge foreldre har rett til å få dekket reiseutgifter til og fra institusjon når de har oppsøkt institusjonen i forbindelse med innleggelse av sitt barn. Det samme gjelder når de har ledsaget alvorlig eller livstruende sykt barn til eller fra institusjon.

Det regionale helseforetaket i barnets bostedsregion dekker reiseutgifter til og fra helseinstitusjon

- a) når helseinstitusjonen av medisinske grunner innkaller foreldre for å være hos barnet, for informasjon om sykdomsutvikling eller for nødvendig opplæring i forbindelse med barnets sykdom og videre behandling og pleie,
- b) etter 14 dagers liggetid én gang i uken for én forelder som er hos barnet under opphold i helseinstitusjon.

Krav om dekning av reiseutgifter etter første og andre ledd sendes til Helseforetakenes senter for pasientreiser ANS. Dekningen beregnes etter reglene i pasientreiseforskriften.

Det regionale helseforetaket i barnets bostedsregion kan kreve utbetalte reiseutgifter etter andre ledd dekket av helseinstitusjonen.

## III

Forskriften trer i kraft 1. oktober 2016.

### 14. sept. Nr. 1064 2016

#### **Forskrift om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum (animaliebiproduktforskriften)**

**Hjemmel:** Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet 14. september 2016 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 5, § 6, § 7, § 9, § 10, § 11, § 12, § 13, § 14, § 15, § 17, § 19, § 29 og § 33, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

**EØS-henvisninger:** EØS-avtalen vedlegg I kap. I del 7.1 nr. 9b (forordning (EF) nr. 1069/2009 som endret ved direktiv 2010/63/EU) og kap. I del 7.1 nr. 9c (forordning (EU) nr. 142/2011 som endret ved forordning (EU) nr. 749/2011, forordning (EU) nr. 1063/2012, forordning (EU) nr. 1097/2012, forordning (EU) nr. 294/2013, forordning (EU) nr. 555/2013, forordning (EU) nr. 717/2013, forordning (EU) nr. 592/2014 og forordning (EU) 2015/9). Kunngjort 16. september 2016 kl. 14.30.

#### *Kapittel I. Almennelige bestemmelser*

##### **§ 1. Omfang**

Animalske biprodukter er hele kropp eller deler av dyr som ikke skal brukes til konsum.

Animalske biprodukter kan utgjøre en risiko for folke- og dyrehelsen og for miljøet og utgjør samtidig en ressurs som bør utnyttes på en trygg måte. Alle som håndterer slikt materiale har en plikt til å sikre at materialet håndteres i samsvar med bestemmelsene i denne forskrift.

Bestemmelsene i denne forskrift omfatter både animalske biprodukter i ubearbeidet form og avledede produkter der animalske biprodukter inngår som en del av sammensetningen.

##### **§ 2. Gjennomføring av biproduktforordningene – forordning (EF) nr. 1069/2009 og forordning (EU) nr. 142/2011**

EØS-avtalens vedlegg I kapittel I del 7.1 nr. 9b (forordning (EF) nr. 1069/2009 som endret ved direktiv 2010/63/EU) om fastsettelse av hygieneregler for animalske biprodukter og avledede produkter som ikke er beregnet på konsum, og om oppheving av forordning (EF) nr. 1774/2002 (forordningen om animalske biprodukter) gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I kapittel I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

EØS-avtalens vedlegg I kapittel I del 7.1 nr. 9c (forordning (EU) nr. 142/2011 som endret ved forordning (EU) nr. 749/2011, forordning (EU) nr. 1063/2012, forordning (EU) nr. 1097/2012, forordning (EU) nr. 294/2013, forordning (EU) nr. 555/2013, forordning (EU) nr. 717/2013, forordning (EU) nr. 592/2014 og forordning (EU) 2015/9) om gjennomføring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1069/2009 om fastsettelse av hygieneregler for animalske biprodukter og avledede produkter som ikke er beregnet på konsum, og om gjennomføring av rådsdirektiv 97/78/EF med hensyn til visse prøver og produkter som er unntatt fra veterinærkontroll på grensen i henhold til nevnte direktiv gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I kapittel I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

#### *Kapittel II. Generelle utfyllende nasjonale bestemmelser*

##### **§ 3. Unntak fra registreringsplikt**

Følgende driftsansvarlige unntas fra registreringskravet i forordning (EF) nr. 1069/2009 artikkel 23(4):

- a) Driftsansvarlige som håndterer eller framstiller jakttrofeer eller andre preparater nevnt i § 2 jf. forordning (EU) nr. 142/2011 vedlegg XIII kapittel VI til privat eller ikke-kommersielle formål.

- b) Driftsansvarlige som transporterer tørr ubehandlet ull og tørt ubehandlet hår som er forsvarlig emballert og som sendes direkte til anlegg som framstiller avledede produkter til bruk utenfor førkjeden eller til anlegg som utfører mellombehandling på en måte som hindrer spredning av sykdomsframkallende stoffer.
- c) Brukere av organisk gjødsel eller jordforbedringsmidler på bruk hvor det ikke holdes produksjonsdyr.
- d) Aktører som håndterer eller distribuerer organisk gjødsel eller jordforbedringsmidler kun i forpakninger opptil 50 kg, som er ferdige til salg og kun til bruk utenfor mat- og førkjeden.

### *Kapittel III. Utfyllende nasjonale bestemmelser om forskning, diagnostikk og undervisning*

#### **§ 4. Unntak fra registreringskrav for driftsansvarlig**

Driftsansvarlige som håndterer eller disponerer prøver til forskning og diagnostikk for utdanningsformål unntas fra registreringskravet i forordning (EF) nr. 1069/2009, jf. § 3.

#### **§ 5. Kategorisering av forsøksdyr**

Skrotter og deler av dyr brukt i forsøk som krever godkjenning i henhold til forskrift 18. juni 2015 nr. 761 om bruk av dyr i forsøk er kategori 1 biprodukter, jf. § 2 og forordning (EF) nr. 1069/2009 artikkel 8(a)(iv). Mattilsynet kan etter søknad vedta at disse biproduktene ikke omfattes av første punktum dersom det godtgjøres at forsøket ikke resulterer i at biproduktene kan medføre alvorlig helseisiko for mennesker eller andre dyr.

#### **§ 6. Forskning og andre særskilte formål**

Animalske biprodukter kan brukes og transporteres i forbindelse med utstillinger og kunstnerisk virksomhet, diagnostisering, undervisning, forskning og som vareprøver, på de vilkår som følger av denne bestemmelse.

Driftsansvarlig skal sikre at de animalske biproduktene håndteres i samsvar med vilkårene i forordning (EU) nr. 142/2011 artiklene 11 og 12 jf. Vedlegg VI kapittel I.

Det skal meldes fra til Mattilsynet før bruk, transport eller avhending av materiale i kategori 1. Bruk av animalsk materiale fra dyr som er mistenkt for å være angrepet med TSE eller som er avlivet som følge av tiltak for å utrydde TSE, krever tillatelse fra Mattilsynet til annen bruk enn forskning og diagnostisering.

### *Kapittel IV. Utfyllende nasjonale bestemmelser om avhending og bruk av biprodukter*

#### **§ 7. Biogassproduksjon og kompostering – unntak fra krav om trykksterilisering og merking av materiale i kategori 2**

Følgende animalske materiale i kategori 2 kan komposteres eller omdannes til biogass uten forutgående trykksterilisering og permanent merking av det resulterende materialet:

- a) husdyrgjødsel
- b) fordøyelseskanal, med eller uten innhold, fra fjørfe og gris
- c) melk
- d) melkebaserte produkter
- e) råmelk.

Biogassanlegg som benytter biprodukter som kan spres på jorder uten forutgående bearbeiding i § 12 er unntatt fra kravet om hygieniseringsenhet. Unntaket gjelder ikke der husdyrgjødsel fra pelsdyr eller slakterier benyttes, eller der husdyrgjødselen kommer fra et annet fylke enn der råtneresten skal brukes.

For husdyrgjødsel og fordøyelseskanaler, med eller uten innhold, fra slakteri gjelder unntaket i første ledd kun dersom komposterings- eller biogassanlegget benytter de parameterne for omdanning som følger av forordning (EU) nr. 142/2011 artikkel 10(1)(c) jf. vedlegg V kapittel III avsnitt 1 og avsnitt 2(1). Det samme gjelder for husdyrgjødsel fra pelsdyr som holdes av andre enn den som eier eller leier jorden råtneresten eller komposten skal spres på.

#### **§ 8. Biogassanlegg – unntak fra kravet om hygieniseringsenhet for biogassanlegg som behandler visse typer biprodukter**

Biogassanlegg som utelukkende benytter biprodukter klassifisert som sådan av kommersielle grunner, er unntatt fra kravet om hygieniseringsenhet.

#### **§ 9. Biogassproduksjon – unntak fra kravet om hygienisering for melk, råmelk og produkter av disse i kategori 3**

Melk, råmelk og produkter av disse i kategori 3 kan brukes som råstoff i et biogassanlegg uten at de er hygienisert.

#### **§ 10. Biogass- og komposteringsanlegg – unntak fra hovedkravene til standardparametre for omdanning**

Søknad om godkjenning av biogass- og komposteringsanlegg som skal bruke andre prosessparametere enn i forordning (EU) nr. 142/2011 artikkel 10(1), skal dokumentere at ett av vilkårene er oppfylt i samme forordnings artikkel 10(3), jf. vedlegg V kapittel III avsnitt 2.

Ved bruk av alternativ prosessparameter etter første ledd skal råtneresten og komposten som blir etter prosessen anses som ubearbeidet.

**§ 11.** *Biogass- og komposteringsanlegg – prøvetakingstidspunkt før sammenblanding med ikke-animalske biprodukter*

Hvis animalske biprodukter er brukt til omdanning til biogass eller kompost sammen med ikke-animalske biprodukter, kan representative prøver tas etter hygienisering i forordning (EU) nr. 142/2011 vedlegg V kapittel I avsnitt 1 (1)(a) eller kompostering i samme vedlegg kapittel I avsnitt 2 (1) før sammenblanding med ikke-animalske biprodukter

**§ 12.** *Biprodukter som kan spres på jorder uten forutgående bearbeiding – materialer i kategori 2 og 3*

Følgende materiale kan spres på jorder uten forutgående bearbeiding:

- a) Kategori 2: Husdyrgjødsel, innhold fra fordøyelseskana, melk, melkebaserte produkter og råmelk.
- b) Kategori 3: Rå melk, råmelk og produkter fremstilt av disse.

Husdyrgjødsel og innhold fra fordøyelseskana som spres på jorder uten forutgående bearbeiding skal ha sin opprinnelse i det fylket den skal brukes. Det kreves tillatelse fra Mattilsynet for å bruke slike biprodukter fra et annet fylke.

Første ledd gjelder bare for husdyrgjødsel fra pelsdyr og slakterier dersom husdyrgjødselen spres på eget areal eller på areal leid for egen landbruksproduksjon, eller den spres på jord i nærheten av pelsdyrgården eller slakteriet der det er inngått skriftlig, flerårig spredeavtale. Dersom slik ubearbeidet husdyrgjødsel er spredt på jorder, kan førvekster til produksjonsdyr høstes tidligst 21 dager etter spredningen av gjødselen, og produksjonsdyr kan beite der tidligst seks uker etter spredningen.

Råtnerest fra biogassanlegg der glycerin fra biogassproduksjon er brukt kan spres på jorder dersom trykksterilisert kategori 2 materiale er brukt under biogassproduksjonen.

Denne paragrafen gjelder ikke ved risiko for spredning av alvorlige smittsomme sykdommer.

**§ 13.** *Avhending og bruk av eggeskall og skall fra skalldyr i kategori 3*

Driftsansvarlig må søke Mattilsynet om tillatelse for å avhende eller bruke eggeskall og skall fra skalldyr hvis bløtvev og kjøtt ikke er fjernet.

**§ 14.** *Bruk av fjørfegjødsel som brensel*

Søknad om godkjenning av forbrenningsanlegg som benytter fjørfegjødsel som brensel må vedlegges dokumentasjon fra miljømyndighetene for at vilkårene angitt i forordning (EU) nr. 142/2011 artikkel 6 punkt 8 jf. vedlegg III kapittel V bokstav B er oppfylt.

**§ 15.** *Spesielle fôringsformål – kategori 2 og 3 materiale*

Animalsk materiale i kategori 2 og 3 kan brukes som fôr til pelsdyr, hunder fra godkjente hundekobler, hunder og katter i dyremottak, dyr i dyrehager, sirkusdyr og ville dyr.

Animalsk materiale i kategori 2 kan bare benyttes til slik fôring dersom det kommer fra dyr som ikke er avlivet eller døde som følge av forekomst av eller mistanke om forekomst av en sykdom som kan overføres til mennesker eller dyr.

Driftsansvarlig skal ha en plan for håndtering av restene av slikt materiale og slik fôring kan kun skje på områder hvor produksjonsdyr ikke har tilgang.

**§ 16.** *Spesielle fôringsformål – kategori 1 materiale*

Mattilsynet kan gi tillatelse til å føre dyrehagedyr med materiale fra andre dyr i samme dyrehage.

**§ 17.** *Spesielle fôringsformål – bearbeidingskrav*

Driftsansvarlig for innsamlingssentral som leverer animalsk materiale til bruk i samsvar med § 18 skal sikre at materialet blir denaturert eller sterilisert i samsvar med kravene i forordning (EU) nr. 142/2011 vedlegg VI kapittel II avsnitt 1(4) (a), (b).

Driftsansvarlig skal sikre at syrekonserverte biprodukter har maksimum pH 4,3, at ferske biprodukter holdes nedkjølt på 0–4 °C og at frosne biprodukter oppbevares på høyst minus 18 °C. Fôret skal ikke inneholde flere koliforme bakterier enn 10 000 kde/g fôr og fôr som skal anvendes til hunder og katter skal oppfylle de mikrobielle kravene til rått kjæledyrfôr i forordning (EU) nr. 142/2011 vedlegg XIII kapittel II (6).

Innsamlingssentraler som leverer biprodukter til dyrehager trenger ikke å sterilisere eller denaturere det animalske materialet dersom håndteringen ivaretar kvaliteten til materialet.

**§ 18.** *Avhending av små mengder tidligere næringsmidler*

Virksomheter kan avhende inntil 20 kg animalsk materiale i kategori 3 per uke for henting av kommunal renovasjonsetat.

**§ 19.** *Nedgraving av døde kjæledyr og hest*

Døde kjæledyr og hester kan graves ned på egen eiendom eller på godkjent område dersom alle nødvendige tiltak er truffet for å unngå eventuell sykdomssmitte.

**§ 20.** *Brenning og nedgraving*

Med unntak av dødt avkom kan materiale i kategori 2 og 3 som oppstår under fødsler av dyr eller som følge av kirurgiske inngrep på gården, graves ned eller brennes på gården.

Med unntak av dyr som er mistenkt for å være angrepet med TSE eller som avlives som følge av tiltak for å utrydde TSE, kan animalske biprodukter brennes eller graves ned på stedet i fjerntliggende områder fastsatt i forskriftens vedlegg 1. Tilsvarende gjelder i ekstraordinære situasjoner i områder som i praksis er utilgjengelige og hvor innsamling av materialet vil kunne utgjøre en risiko for helsen og sikkerheten til personalet.

Døde bier og annet materiale fra bier som ikke mistenkes for å være smittet av en A- eller B-sykdom kan brennes der biene holdes.

Brenning og nedgraving skal gjøres i samsvar med vilkårene i forordning (EU) nr. 142/2011 artikkel 15 jf. vedlegg VI kapittel III.

Driftsansvarlig må sende melding til Mattilsynet før all brenning og nedgraving i samsvar med denne bestemmelsen.

#### § 21. *Brenning og nedgraving ved utbrudd av notifiable sykdommer m.m.*

Med unntak av materiale som er mistenkt for å være angrepet med TSE eller som avlives som følge av tiltak for å utrydde TSE, kan animalske biprodukter brennes eller graves ned på stedet ved utbrudd av notifiable sykdommer eller zoonoser.

Brenning og nedgraving etter denne bestemmelsen skal gjøres etter anvisning og under tilsyn av Mattilsynet i henhold til regulering av bekjempelse av dyresykdommer.

### *Kapittel V. Innsamling, transport, identifikasjon og sporbarhet*

#### § 22. *Krav om dokumentasjon ved innenlandstransport – handelsdokument m.m.*

Biprodukter og avledede produkter som bare transporteres i Norge, skal dokumenteres på en av følgende måter:

- a) med fysisk eller elektronisk handelsdokument som inneholder informasjonen i forskriftens vedlegg 2
- b) med handelsdokument i forordning (EU) nr. 142/2011 vedlegg VIII kapittel III (6)
- c) ved elektronisk overføring av informasjon om opprinnelse, bestemmelsessted, mengde, beskrivelse av biproduktene eller avledede produktene og eventuell merking.

Overføres informasjonen elektronisk etter bokstav b og c skal transportøren ha tilgang til den elektroniske informasjonen under transporten.

Bestemmelsen gjelder ikke husdyrgjødsel som transporteres mellom to steder på samme gård eller til arealer som virksomhetsansvarlig leier.

#### § 23. *Krav om fargekoding ved innenlandstransport*

Kravet om fargekoding i forordning (EU) nr. 142/2011 vedlegg VIII kapittel II (1)(c) gjelder også transport i Norge. Kravet kan oppfylles ved bruk av fargede skilt eller lignende, forutsatt at dette følger materialet under hele transporten.

#### § 24. *Identifisering av husdyrgjødsel i Norge*

Husdyrgjødsel som transporteres innad i et fylke eller mellom fylker trenger ikke å oppfylle kravene til identifikasjon i forordning (EU) nr. 142/2011, men husdyrgjødselens opprinnelse skal kunne identifiseres.

#### § 25. *Transport og ombruksbeholdere*

Animalske biprodukter skal samles inn og transporteres i ny, hermetisk lukket emballasje eller i overdekkede, lekkasjesikre beholdere.

Gjenbruk av beholdere skal forbeholdes transport av et bestemt animalsk biprodukt. Gjenbruk av beholdere til å transportere andre biprodukter og avledede produkter kan bare skje dersom beholderne er rengjort og desinfisert mellom bruk der dette er nødvendig for å unngå krysskontaminering.

Beholdere som er brukt til å transportere næringsmidler til konsum kan brukes til å transportere tidligere næringsmidler eller avledede produkter av disse.

Transportmidler og beholdere som er brukt til å levere hygienisert husdyrgjødsel til en gård, kan brukes til å frakte ubearbeidet husdyrgjødsel fra samme eller en annen gård i Norge uten å følge kravene om vasking, tørking og desinfeksjon.

### *Kapittel VI. Utfyllende nasjonale bestemmelser om omsetning*

#### § 26. *Ubearbeidet agn og fôr til fisk – unntak og tilleggsvilkår*

Villfanget sild og lodde som har gjennomgått en fryseprosess som dreper parasitter, kan brukes som fôr i fangstbasert akvakultur uten videre bearbeiding.

Bruk av andre ubearbeidete akvatiske dyr, andre virvelløse dyr som lever i vann og virvelløse landdyr som fôr til akvakulturdyr av fisk eller virvelløse dyr som lever i vann krever tillatelse fra Mattilsynet. Tillatelse gis bare til bruk av biprodukter som stammer fra villfisk, har gjennomgått en fryseprosess som dreper parasitter og som skal brukes i fangstbasert akvakultur.

Biprodukter av ville akvatiske dyr og virvelløse landdyr kan brukes som agn, herunder som agn til virvelløse dyr som lever i vann.

#### § 27. *Råmelk som fôr*

Bønder kan levere ubearbeidet råmelk til andre bønder i Norge til fôringsformål, forutsatt at råmelken kommer fra sykdomsfrie besetninger.

**§ 28. Materiale for innblanding i organisk gjødsel og jordforbedringsmidler**

Tillatt blandekomponent i organisk gjødsel og jordforbedringsmidler som inneholder eller som er produsert av kjøttbeinmel fra materiale i kategori 2 eller bearbeidet animalsk protein er kalk. Mattilsynet kan etter søknad tillate andre blandekomponenter enn kalk.

**§ 29. Særlige bearbeidingskrav for kjæledyrfôr**

Kjæledyrfôr fra akvatiske dyr, virvelløse landdyr, virvelløse dyr som lever i vann samt gnagere og haredeyr skal som et minimum gjennomgå en behandling som sikrer at fôret ikke utgjør en uakseptabel risiko for folke- og dyrehelsen.

Annet kjæledyrfôr enn hermetikk kan behandles ved tørking eller gjæring dersom behandlingen sikrer at fôret ikke utgjør en uakseptabel risiko for folke- og dyrehelsen.

Det bearbejdede fôret skal pakkes i ny emballasje og det skal tas nødvendige forholdsregler for å unngå at fôret kontamineres.

**§ 30. Materiale fra renskjæring og spalting av huder og skinn for produksjon av gelatin m.m.**

Virksomheter som håndterer huder og skinn fra hov- og klovdyr og som oppfyller kravene i forordning (EU) nr. 142/2011 artikkel 24(4) jf. vedlegg XIII kapittel V(A) kan levere materiale fra renskjæring og spalting av huder og skinn for produksjon av

- a) gelatin til fôr til dyr
- b) organisk gjødsel
- c) jordforbedringsmidler.

**§ 31. Tørking av fjør mv. – unntak**

Ubehandlete fjør, samt deler av fjør og dun, kan sendes direkte fra slakteri til bearbeidingsanlegg i Norge uten at materialet er tørket, forutsatt at alle nødvendige tiltak er truffet for å unngå eventuell smittespredning.

**§ 32. Ubehandlet ull og hår – slutt punkt**

Ubehandlet ull og hår fra registrerte eller autoriserte virksomheter kan omsettes i Norge uten at biproduktreglene gjelder.

**Kapittel VII. Import fra land utenfor EØS og transitt gjennom EØS****§ 33. Biprodukter til forskning og diagnostisering**

Søknad om tillatelse for å importere og transittere biprodukter eller avledede produkter til forskning og diagnostisering skal

- a) inneholde informasjon om hvor biproduktene ankommer EØS
- b) dokumentere hvordan smittespredning skal forhindres.

Forsendelsen skal sendes direkte fra stedet hvor den ble ført inn i EØS til godkjent bruker.

**§ 34. Enkelte materialer til annen bruk enn fôr til produksjonsdyr**

Mattilsynet kan tillate import av visse typer animalsk materiale til annen bruk enn fôr til produksjonsdyr, dersom importen ikke innebærer en uakseptabel risiko for folke- og dyrehelsen. Tillatt importert materiale er listet i forordning (EU) nr. 142/2011 vedlegg XIV kapittel IV avsnitt 2. Mattilsynet kan sette tilleggsvilkår for importen for å hindre overføring av sykdom til folk eller dyr.

**Kapittel VIII. Administrative bestemmelser og straff****§ 35. Tilsyn og vedtak**

Mattilsynet fører tilsyn og kan fatte nødvendige enkeltvedtak, jf. matloven § 23, for å oppnå etterlevelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften. Mattilsynet kan også fatte enkeltvedtak i henhold til matloven § 24 til § 26.

**§ 36. Straff**

Overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskriften eller enkeltvedtak gitt i medhold av forskriften, er straffbart i henhold til matloven § 28.

**§ 37. Dispensasjon**

Mattilsynet kan i særskilte tilfelle dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

**Kapittel IX. Ikrafttredelse og opphevelse****§ 38. Ikrafttredelse og overgangsordning**

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 27. oktober 2007 nr. 1254 om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum.

## Vedlegg

### Vedlegg 1 – fjerntliggende områder, jf. § 21

1. Utsira og Røvær (Rogaland)
2. Fedje (Hordaland)
3. Øyområder og ytre fastlandsområder sør for Florø, Sula og Ytre Sula inkludert hele Solund kommune (Sogn og Fjordane)
4. Værøy, Røst, Træna og øyene i Lurøy (Nordland)
5. Karlsøy og Kvænangen, samt følgende øyer i Harstad og Troms: Reinøy, Rebbenesøy og Vanna (Troms)
6. Finnmark
7. Øysamfunn med lengre fergetransport i Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland og Troms
8. Utmark, øyer og andre områder uten tilkomst for kjøretøy.

### Vedlegg 2 – handelsdokument ved innenlands transport, jf. § 25

For å lese vedlegget se her: 

## 15. sept. Nr. 1065 2016

### Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter leppefisk i 2016

**Hjemmel:** Fastsatt av Fiskeridirektoratet 15. september 2016 med hjemmel i forskrift 17. mars 2016 nr. 286 om regulering av fisket etter leppefisk i 2016 § 12. Kunngjort 16. september 2016 kl. 14.30.

#### I

I forskrift 17. mars 2016 nr. 286 om regulering av fisket etter leppefisk i 2016 gjøres følgende endring:

§ 11 tredje ledd (endret) skal lyde:

Fisket etter leppefisk på kyststrekningen nord for 62° N (Midt-Norge) stoppes med virkning fra 23. september kl. 20.00. Siste frist for levering av fangst er 27. september kl. 20.00.

#### II

Forskriften trer i kraft straks.

## 15. sept. Nr. 1066 2016

### Forskrift om merking av og etablering av sikkerhetssoner tilknyttet innretning for fornybar energiproduksjon

**Hjemmel:** Fastsatt av Samferdselsdepartementet 15. september 2016 med hjemmel i lov 4. juni 2010 nr. 21 om fornybar energiproduksjon til havs (havenergilova) § 5–2, jf. delegeringsvedtak 20. juni 2014 nr. 791 og lov 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann (havne- og farvannsloven) § 13 og § 20, jf. kgl. res. 17. desember 2010 nr. 1607 og kgl.res. 10. oktober 2014 nr. 1287. Kunngjort 16. september 2016 kl. 14.30.

#### § 1. (virkeområde)

Forskriften gjelder i indre farvann, sjøterritoriet, Norges økonomiske sone og på kontinentalsokkelen.

Forskriften gjelder for innretning for fornybar energiproduksjon som befinner seg over eller under havoverflaten, og som utgjør et hinder for fartøy.

#### § 2. (merking av innretning for fornybar energiproduksjon)

Eier er ansvarlig for at innretning for fornybar energiproduksjon merkes slik at den til enhver tid er godt synlig for sjøfarende. Merkingen skal utføres i overensstemmelse med vedlegg 1 til denne forskriften. Kystverket kan i enkelt tilfeller stille andre krav til merkingen enn de som fremgår av vedlegg 1.

Det skal gis melding til Kystverket når merking er utført.

Kystverket kan endre vedlegg 1 ved forskrift.

#### § 3. (vedlikeholdsplikt)

Eier plikter å vedlikeholde merking og utstyr slik at det til enhver tid kan utføre sin tiltenkte funksjon og er i forsvarlig stand, herunder utbedre feil på utstyret uten ugrunnet opphold.

Dersom forhold som nevnt i første ledd ikke lar seg utbedre, skal dette straks meldes til Kystverket ved nasjonal koordinator for navigasjonsvarsler.

#### § 4. (sikkerhetssone i tilknytning til innretning for fornybar energiproduksjon)

For å ivareta sjøsikkerheten eller sikkerheten til en innretning for fornybar energiproduksjon, kan Kystverket ved forskrift etablere en sikkerhetssone i tilknytning til innretningen.

Innenfor denne sikkerhetssonen kan det ilegges restriksjoner på ferdsel og annen bruk av farvannet, for eksempel forbud mot ferdsel for bestemte grupper av fartøy, ankringsforbud, forbud mot fiske eller lignende.

I norsk økonomisk sone og på kontinentalsokkelen kan sikkerhetssonen ha en utstrekning på inntil 500 meter fra innretningens ytterkanter.

#### § 5. (merking av nedlagt innretning for fornybar energiproduksjon)

Dersom en innretning for fornybar energiproduksjon ikke lenger er i drift, skal kravene til merking etter denne forskriften opprettholdes frem til innretningen er fjernet.

#### § 6. (ikrafttredelse)

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

### Vedlegg 1. Bestemmelser om merking av innretninger for fornybar energiproduksjon i sjø

#### 1 Innledning

Det er lagt til grunn for bestemmelsene at innretninger for energiproduksjon i sjø normalt er avbildet i sjøkart og at fartøy følger reiseplaner som gir en trygg avstand for passering av enkeltstående innretninger eller område med flere innretninger.

I bestemmelsene er det fastsatt krav med referanse til håndbok utgitt av Statens vegvesen eller anbefalinger eller retningslinjer gitt av International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities (IALA). For øvrig vises det til standarder, anbefalinger og veiledninger fra International Maritime Organization (IMO), International Telecommunications Union (ITU) og International Electrotechnical Commission (IEC).

#### 2 Tilgjengelighet

Lyssignal, radarsvarer (racon) og AIS navigasjonsinnretning skal ha en tilgjengelighet på minst 99,8 pst.

Tilgjengelighet skal dokumenteres over en periode på 3 år.

Dersom lyssignal, radarsvarer (racon) og AIS navigasjonsinnretning ikke er i funksjon, skal det meldes til Kystverket ved Nasjonal koordinator for navigasjonsvarsler.

#### 3 Lyssignal, belysning og farge

##### Lysvidde

IALAs anbefalinger skal følges ved beregning av lysintensitet for å møte kravet til lysvidde. Det skal forutsettes at atmosfærisk transmisjonsfaktor,  $T_M = 0,74$  (meteorologisk sikt 10 nautiske mil).

I særlige tilfelle, der hvor transmisjonsfaktoren for store deler av tiden påviselig er mindre enn 0,74 ( $T_M < 0,74$ ), kan det gis pålegg om at den mindre transmisjonsfaktoren skal benyttes ved beregning av lysvidde.

##### Tenning og slukking

Lyssignal og belysning skal normalt tennes og slukkes når det omgivende lysnivået er på henholdsvis 50–100 lux og 150–200 lux.

##### Gul overflatefarge

De kromatiske verdiene (fargekoordinatene) for gul overflatefarge skal ligge innenfor de hjørnepunktene som er angitt for ordinær gul farge i *IALA Recommendation E-108 – Surface Colours used as Visual Signals On Aids to Navigation*<sup>1</sup>

##### Gult retrorefleksmateriale

Retrorefleksmateriale skal tilfredsstille krav til luminansfaktor og kromatisk verdi (fargekoordinater) som angitt for gul skiltfolie i klasse 2 og klasse 3 i *Statens vegvesens Håndbok R310 Trafikksikkerhetsstyr Tekniske krav. Gult lys*.

De kromatiske verdiene (fargekoordinatene) for gult lys skal ligge innenfor de hjørnepunktene som er angitt for gult lys i optimal region i *IALA Recommendation E-200–1 On Marine Signal Lights Part 1 – Colours*.

<sup>1</sup> Standardfargene RAL 1023 TRAFIKKGUL og NCS S 1080-Y GUL møter kravet til gul overflatefarge.

#### 4 Standard merking av vindenergiinnretninger

Vindenergiinnretninger som skal merkes omfatter vindturbiner, meteorologiske master, transformatorstasjoner og lignende som er nødvendig for energiproduksjon eller transport av energi mv.

##### 4.1 Overflatefarge, retrorefleks og identifikasjon

###### 4.1.1 Overflatefarge

Bunnfaste og flytende vindenergiinnretninger skal ha gul overflatefarge fra henholdsvis høyeste astronomiske tidevann (HAT) eller vannlinjen opp til 15 m høyde.

Der hvor deler av fundamentet til en bunnfast innretning utgjøres av betongkasse, fagverk eller lignende, eller det av andre grunner er nødvendig eller hensiktsmessig, er det anledning til å gjøre tilpasninger i bruken av gul overflatefarge.

#### 4.1.2 *Retrorefleks*

Deler av overflaten med gul farge på en vindenergiinnretning skal være påført gul retroreflekterende skiltfolie i et passende mønster. Slikt materiale skal være synlig fra en hvilken som helst retning horisontalt når belyst med lyskaster i mørke.

#### 4.1.3 *Identifikasjonsfelt eller -tavler*

Vindenergiinnretninger skal ha identifikasjonsfelt eller -tavler med identifikasjon i form av bokstaver og tall. Trafikkalfabetet skal brukes som skrifttype.

Identifikasjon skal være synlig fra en hvilken som helst retning horisontalt på avstander inntil 1,5 nautiske mil.

Bokstaver og tall skal ha en høyde på minimum 0,7 m, og avstanden fra ytterste bokstav eller tall til kanten av identifikasjonsfelt- eller tavle skal være minimum 0,3 m.

Identifikasjonsfelt- eller tavler skal lyse i mørket.

#### *Belyste identifikasjonsfelt- eller tavler*

Belyste identifikasjonsfelt- eller tavler skal ha svarte bokstaver og tall på bakgrunn av gul retroreflekterende skiltfolie.

Feltet eller tavlen skal fortrinnsvis ha et luminansnivå på 10 cd/m<sup>2</sup>.

#### *Identifikasjonsfelt- eller tavler med baklys*

Identifikasjonsfelt- eller tavler med baklys skal ha svarte bokstaver og tall på transparent gul bakgrunn.

Feltet eller tavlen skal fortrinnsvis ha et luminansnivå på 10 cd/m<sup>2</sup>.

#### *Identifikasjonsfelt- eller tavler med lysende billedpunkt*

Identifikasjonsfelt- eller tavler med billedpunkt skal ha bokstaver og tall som lysende billedpunkt på svart bakgrunn.

Feltet eller tavlen skal fortrinnsvis ha et luminansnivå på 10 cd/m<sup>2</sup>.

### 4.2 *Lyssignal*

Lyssignal skal fortrinnsvis være i en høyde ikke under 6 m og ikke over 15 m over HAT for en fast vindenergiinnretning eller over vannlinjen for en flytende vindenergiinnretning.

#### 4.2.1 *Lyssignal*

Innretninger for energiproduksjon i sjø skal være utrustet med følgende lyssignal:

- Farge: Gul
- Karakter (benevnelse): Oc Y 2s
- Periode: 2 sekunder (1,75 sekund lys – 0,25 sekund mørke, dvs. arbeidssyklus 87,5 %)
- Lysvidde: 5 nautiske mil
- Dekning: 360° horisontalt.

#### 4.2.2 *Vindparker*

Ved etablering av flere vindenergiinnretninger som utgjør en vindpark kan Kystverket godkjenne at kun vindenergiinnretninger som utgjør vindparkens perimeter merkes med lyssignal. Etter en konkret vurdering kan enkelte vindenergiinnretninger på vindparkens perimeter unntas fra kravet om merking med lyssignal. Vindenergiinnretninger som utgjør hjørnene skal alltid merkes med lyssignal. Det kan også stilles krav om merking av enkeltinnretninger inne i vindparken med lyssignal.

Merking av vindenergiinnretninger etter dette punktet, må koordineres med Luftfartstilsynets krav til merking av vindparker, se forskrift 15. juli 2014 nr. 980 om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder § 10.

Lyssignal i et område med flere vindenergiinnretninger (vindpark) skal være synkronisert.

### 5 *Standard merking av bølge- og tidevannsennergiinnretninger*

Bølge- og tidevannsennergiinnretninger som skal merkes omfatter blant annet innretninger som er:

- plassert på eller forankret til sjøbunnen og i hele eller deler av vannsøylen over, eller
- forankret til sjøbunnen eller fortøyd på annen måte og ligger på overflaten.

#### 5.1 *Overflatefarge, retrorefleksmateriale, identifikasjon og lyssignal*

Der hvor bølge- og tidevannsinretningen er over vann, er det krav til merking tilsvarende de krav som gjelder for vindenergiinnretninger, jf. punkt 4 over.

Der hvor en bølge- eller tidevannsinretning er under vann, eller hvor merking etter punkt 4 ikke praktisk lar seg gjennomføre, skal Kystverket godkjenne merking og herunder vurdere behov for merking ved hjelp av navigasjonsinnretninger som nevnt i punkt 7.

#### 5.2 *Radarreflektor*

Bølge- og tidevannsennergiinnretninger skal, dersom deler av innretningen er over vann, merkes med radarreflektor for å øke muligheten for oppdagelse ved bruk av radar.

En radarreflektor skal minst ha et radartverrsnitt på 7,5 m<sup>2</sup> i X-båndet og 0,5 m<sup>2</sup> i S-båndet.

### 6 Tilleggsmerking av vindenergiinnretninger og bølge- og tidevannsinnetninger

Innretninger for energiproduksjon i sjø som utgjør en særlig navigasjonsfare, er av særlig verdi, betydning eller lignende bør utrustes med radarsvarer (racon) eller AIS navigasjonsinnretning for ytterligere å sikre oppdagelse og gjenkjenning av sjøfarende. Dvs. der hvor merking etter pkt. 4 og pkt. 5 over ikke anses å være tilstrekkelig.

#### 6.1 Radarsvarer (racon)

Radarsvarer (racon) skal svare marine radarer i 3- og 10-cm-frekvensbåndene. I 10-cm-frekvensbåndet gjelder dette kravet ikke for NT (New Technology) radarer.

Radarsvarer skal svare med et signal i form av en passende bokstav i morsealfabetet og som begynner med en «strek». I koden skal en «strek» ha varighet som tre «prikker» og varigheten uten utsendelse mellom «streker» og «prikker» som en «prikk».

#### 6.2 AIS navigasjonsinnretning

En AIS navigasjonsinnretning kan være fysisk eller virtuell:<sup>1</sup>

- En fysisk AIS navigasjonsinnretning er en AIS melding 21 'Aids-to-navigation report (AtoN)' som representerer en innretning som eksisterer fysisk.
- En virtuell AIS navigasjonsinnretning er en AIS melding 21 'Aids-to-navigation report (AtoN)' som representerer en innretning som ikke eksisterer fysisk.

#### Tilgangskontroll til og rapportering i nettverket

En AIS navigasjonsinnretning skal bruke 'random access TDMA' (RATDMA) for tilgangskontroll til nettverket (jf. AIS VHF Data Link (VDL)).

Rapportering til nettverket bør være Mode B med utsendelse av den samme meldingen først på kanal 1 og deretter på kanal 2 eller omvendt, i hurtig rekkefølge, nominelt 4 sekunder.

#### AIS navigasjonsinnretning rapport

En AIS navigasjonsinnretning rapport skal være i form av en 'Aids-to-navigation report (AtoN)' rapport med typeindikasjon:

- 'Fixed structure offshore, such as oil platforms, wind farms',
- andre typeindikasjoner som for eksempel 'Special mark'.

Innretninger skal betegnes med passende identifikasjon.

#### Maritime Mobile Service Identity

Etablering av AIS navigasjonsinnretning krever Maritime Mobile Service Identity (MMSI). Slik identitet tildeles av Telenor Maritim Radio.

#### 6.3 Indirekte lys (Flomlys)

En vindenergiinnretning kan være belyst for å gjøre innretningen bedre synlig, for arbeid i mørket eller annet formål.

Indirekte lys<sup>2</sup> (flomlys) på vindenergiinnretninger skal ikke være til sjenanse for sjøfarende. For å unngå å trekke fisk til innretningen skal belysning av sjø unngås eller begrenses så langt det er mulig.

- 1 Jf. International Maritime Organization MSC.1/Circ. 1473 POLICY ON USE OF AIS AIDS TO NAVIGATION.
- 2 Med indirekte lys menes her lys hvor observatøren ikke ser lyskilden direkte.

### 7 Bruk av navigasjonsinnretninger

Navigasjonsinnretninger som beskrevet i Kystverkets retningslinjer for utforming, tekniske krav til og plassering av navigasjonsinnretninger kan brukes til:

- permanent merking av vindenergiparker eller bølge- og tidevannsennergiparker eller enkeltstående innretninger, eller
- midlertidig merking ved anleggsarbeider i sjø.

Dette omfatter særskilt lateralmerker, kardinalmerker, frittliggende fare merke, spesialmerke og sektorlys.

## 16. sept. Nr. 1067 2016

### Delegering av myndighet til Skattedirektoratet til å fastsette forskrift til skatteforvaltningsloven

**Hjemmel:** Fastsatt av Finansdepartementet 16. september 2016 med hjemmel i lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) § 2–8, § 2–13, § 5–5, § 6–4, § 7–3, § 7–13, § 7–6, § 8–14, § 10–14, § 12–4, § 14–1, § 14–7 og § 16–2. Kunngjort 16. september 2016 kl. 14.30.

*I*

Departementets myndighet etter skatteforvaltningsloven § 2–8, § 2–13, § 5–5, § 6–4, § 7–3, § 7–6, § 7–13, § 8–14, § 10–14, § 12–4, § 14–1, § 14–7 og § 16–2 delegeres til Skattedirektoratet.

*II*

Vedtaket under I trer i kraft straks.

**16. sept. Nr. 1068 2016****Forskrift om endringer i forskrift 31. august 2001 nr. 1013 om sikkerhetsbestemmelser til lov om organisert kampaktivitet som tillater knockout**

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 16. september 2016 med hjemmel i lov 15. juni 2001 nr. 73 om organisert kampaktivitet som tillater knockout § 1, jf. forskrift 31. august 2001 nr. 1013 om sikkerhetsbestemmelser til lov om organisert kampaktivitet som tillater knockout § 1 og § 2 tredje ledd. Fremmet av Kulturdepartementet. Kunngjort 16. september 2016 kl. 14.30.

*I*

I forskrift 31. august 2001 nr. 1013 om sikkerhetsbestemmelser til lov om organisert kampaktivitet som tillater knockout gjøres følgende endringer:

§ 1 overskriften skal lyde:

*Godkjenning og krav til søker*

§ 1 første ledd første punktum skal lyde:

Kulturdepartementet oppnevner en godkjenningsnemnd til å behandle søknader om godkjenning, jf. lov 15. juni 2001 nr. 73 om organisert kampaktivitet som tillater knockout § 1 første ledd.

§ 1 nytt tredje og fjerde ledd skal lyde:

Formelle sammenslutninger kan søke om godkjenning av organisert kampaktivitet som tillater knockout.

Søker må kunne iverksette tilstrekkelige tiltak for å håndheve det konkurransereglementet og de sikkerhetsbestemmelsene som det søkes om godkjenning av. Søker må også kunne dokumentere at eventuelle brudd på konkurransereglementet og sikkerhetsbestemmelsene vil bli sanksjonert.

§ 2 første ledd skal lyde:

Godkjenningsnemnda skal bestå av leder og to medlemmer med personlige varamedlemmer. Medlemmene oppnevnes for fire år av gangen og kan gjenoppnevnes én gang. Nemndas medlemmer skal samlet ha kompetanse om medisinske og kamptekniske forhold. Nemndas leder skal være jurist.

§ 2 andre ledd andre punktum skal lyde:

Ved uenighet treffes avgjørelsen med alminnelig flertall.

§ 2 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Godkjenningsnemnda kan innhente fagkyndig bistand for vurdering av søknader om godkjenning av organisert kampaktivitet som tillater knockout.

Godkjenningsnemnda kan føre tilsyn med kampaktiviteter som står oppført på kampaktivitetslisten.

Nåværende § 2 fjerde ledd blir nytt sjette ledd og skal lyde:

Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker skal gjelde for godkjenningsnemndas virksomhet.

Nåværende § 2 femte ledd blir nytt syvende ledd og skal lyde:

Godkjenningsnemnda skal meddele søker og Kulturdepartementet sitt vedtak. Alle vedtak som fattes av nemnda, skal offentliggjøres på Kulturdepartementets nettsider. Kulturdepartementet skal holde kampaktivitetslisten oppdatert.

Nåværende § 2 sjette ledd blir nytt åttende ledd og skal lyde:

Godkjenningsnemnda skal føre protokoll over sine vedtak. Protokollen skal oversendes Kulturdepartementet til orientering.

Nåværende § 2 syvende ledd blir nytt niende ledd.

§ 3 andre ledd skal lyde:

For å opptre som kampanvarlig leder kreves dokumentert kunnskap om:

- a. den enkelte kampaktivitet
- b. symptomer og konsekvenser ved hodeskader
- c. skaderisiko ved tillatte kampteknikker.

§ 4 andre ledd andre punktum skal lyde:

Til grunn for vurderingen skal det foreligge en legekonsultasjon av kamplege før kampaktivitet utøves, helseattest og startbok eller tilsvarende dokumentasjonsmateriale.

§ 5 første ledd andre punktum skal lyde:

Helseattesten skal være utstedt av lege, være under ett år gammel og innført i utøverens startbok eller tilsvarende dokumentasjonsmateriale.

§ 5 andre ledd skal lyde:

Før en utøver som har fått karantene som følge av støt mot hodet, igjen kan delta i organisert kampaktivitet, skal utøveren vurderes av spesialist i nevrologi eller nevrokirurgi for å avdekke om vedkommende er påført skade av betydning for videre deltakelse i organisert kampaktivitet som tillater knockout. Til grunn for vurderingen skal det foreligge en magnetresonanstomografiundersøkelse (MR) eller en computertomografiundersøkelse (CT) av hodet. Spesialist i nevrologi eller nevrokirurgi kan i tillegg kreve at ytterligere undersøkelser utføres for å kartlegge utøverens helsetilstand. Undersøkelseresultatet skal føres inn i utøverens startbok eller tilsvarende dokumentasjonsmateriale.

§ 6 skal lyde:

**§ 6. Startbok eller tilsvarende dokumentasjonsmateriale**

Enhver utøver skal ha egen startbok eller tilsvarende dokumentasjonsmateriale. Dokumentasjonen skal oppgi resultatet av medisinske undersøkelser med tilknytning til deltakelse i kampaktivitet. Også kamputfall og eventuelle skader og karantener skal dokumenteres.

§ 7 nytt fjerde ledd skal lyde:

En utøver som deltar i en kamp med effektiv kamptid på over 24 minutter, kan ikke delta i ny kamp i en periode på minst fire uker.

Nåværende § 7 fjerde ledd blir nytt femte ledd.

§ 8 skal lyde:

**§ 8. Kamplengde**

Utøvelse av kamper som består av runder, skal maksimalt utgjøre 36 minutter effektiv kamptid pr. døgn pr. utøver. En sammenhengende runde skal maksimalt utgjøre tre minutter effektiv kamptid. Det skal være minst ett minuts pause mellom hver runde. Dersom en utøver deltar i flere kamper på ett døgn, kan samlet effektiv kamptid pr. døgn ikke overstige 36 minutter. I tilfelle en utøver deltar i mer enn én kamp pr. døgn, skal det være minst én times pause mellom kampene.

Godkjenningsnemnda kan gi samtykke til unntak fra første ledd for kampaktiviteter med lav til moderat skaderisiko. Det kan likevel ikke gjøres unntak fra første ledd første og fjerde punktum.

Utøvere som går kamper med effektiv kamptid på over 24 minutter, kan ha en maksimal kamptid på 120 minutter pr. år.

§ 10 skal lyde:

**§ 10. Aldersgrense**

Utøvere skal ikke være under 18 år eller over 40 år. Godkjenningsnemnda kan på grunnlag av søknad gi individuell dispensasjon for utøvere over 40 år.

§ 11 skal lyde:

**§ 11. Beskyttelsesutstyr**

Utøverne skal benytte individuelt tilpasset beskyttelsesutstyr som reduserer risikoen for skade. Godkjenningsnemnda kan fastsette krav til beskyttelsesutstyret som skal benyttes for den enkelte kampaktivitet. Hjelm er ikke obligatorisk beskyttelsesutstyr.

§ 14 skal lyde:

**§ 14. Godkjenningens varighet**

Det kan gis godkjenning for inntil tre år for utøvelse av organisert kampaktivitet som tillater knockout. Godkjenningsnemnda kan gi en søker som i tre år sammenhengende har hatt godkjenning til å utøve organisert kampaktivitet som tillater knockout, godkjenning inntil videre. Godkjenningsnemnda kan til enhver tid trekke godkjenningen tilbake dersom søkeren ikke etterkommer vilkårene i forskriften eller forskriften endres.

Formelle sammenslutninger som har godkjenning til å drive organisert kampaktivitet som tillater knockout, skal rapportere årlig til godkjenningsnemnda. Nemnda kan fastsette en frist for rapporteringen.

§ 15 skal lyde:

**§ 15. Klageadgang og klagenemnd**

Godkjenningsnemndas vedtak kan påklages til klagenemnda for organisert kampaktivitet som tillater knockout.

Klagenemnda skal bestå av leder og to medlemmer med personlige varamedlemmer oppnevnt av Kulturdepartementet. Medlemmene oppnevnes for fire år av gangen og kan gjenoppnevnes én gang. Klagenemndas medlemmer skal samlet ha kompetanse om medisinske og kamptekniske forhold. Nemndas leder skal være jurist.

Alle klagenemndas medlemmer skal delta i avgjørelser om klager på vedtak fattet av godkjenningnemnda. Ved uenighet treffes avgjørelsen med alminnelig flertall.

Klagenemnda kan innhente fagkyndig bistand ved behandlingen av klager. Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker gjelder for klagenemndas virksomhet.

Klagenemnda skal føre protokoll over sine vedtak. Protokollen skal oversendes godkjenningnemnda og Kulturdepartementet til orientering. Alle vedtak som fattes av klagenemnda, skal offentliggjøres på Kulturdepartementets internetsider.

§ 16 og § 17 oppheves.

## II

Forskriften trer i kraft straks.

### 16. sept. Nr. 1069 2016

#### **Ikraftsetting av lov 19. juni 2015 nr. 62 om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven (dekning av utgifter til pasientreiser)**

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 16. september 2016 med hjemmel i lov 19. juni 2015 nr. 62 om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven (dekning av utgifter til pasientreiser) del II. Fremmet av Helse- og omsorgsdepartementet. Kunngjort 16. september 2016 kl. 14.30.

Lov 19. juni 2015 nr. 62 om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven (dekning av utgifter til pasientreiser) trer i kraft 1. oktober 2016.

### 16. sept. Nr. 1070 2016

#### **Forskrift om endring i forskrift om pasienters, ledsageres og pårørendes rett til dekning av utgifter ved reise til helsetjenester (pasientreiseforskriften)**

**Hjemmel:** Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 16. september 2016 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven) § 2–6, lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) § 3–6 og § 5–5 og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–3 fjerde ledd. Kunngjort 16. september 2016 kl. 14.30.

## I

I forskrift 25. juni 2015 nr. 793 om pasienters, ledsageres og pårørendes rett til dekning av utgifter ved reise til helsetjenester (pasientreiseforskriften) gjøres følgende endring:

§ 24 tredje ledd oppheves.

## II

Forskriften trer i kraft 1. oktober 2016.

### 16. sept. Nr. 1071 2016

#### **Forskrift om endring i forskrift 21. mars 1986 nr. 747 om kjørende og gående trafikk (trafikkregler)**

**Hjemmel:** Fastsatt ved kgl.res. 16. september 2016 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 2, § 4, § 6 og § 11. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 16. september 2016 kl. 14.30.

## I

I forskrift 21. mars 1986 nr. 747 om kjørende og gående trafikk (trafikkregler) gjøres følgende endring:

§ 13 nr. 4 skal lyde:

På vegstrekninger med særskilt fartsgrense høyere enn 80 km i timen må motorvogn med tillatt totalvekt over 3500 kg eller motorvogn med tilhenger ikke kjøres fortere enn 80 km i timen.

Forbudet i første ledd gjelder likevel ikke for:

- a) Utrykningskjøretøy
- b) Motorvogn i gruppe M1 uten tilhenger og med tillatt totalvekt ikke over 7 500 kg. Motorvognen skal være utstyrt med dekk dimensjonert for fartsgrensen på stedet.
- c) Buss uten tilhenger som kun er registrert i enten klasse III eller bussklasse 3. Slik buss kan likevel ikke kjøre i høyere hastighet enn 100 km i timen. Bussen skal være utelukkende innrettet med sitteplasser, ha setebelter til

alle og være utstyrt med dekk dimensjonert for 100 km i timen eller høyere. Regummierte eller banelagte dekk må ikke brukes på forreste aksel. Buss klasse I kan ikke kjøre fortere enn 70 km/t.

## II

Endringen trer i kraft straks.

### 12. sept. Nr. 1072 2016

#### Forskrift om endring i forskrift om luftfartsoperasjoner

**Hjemmel:** Fastsatt av Luftfartstilsynet 12. september 2016 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 5–1 annet ledd, § 9–1, § 15–3, § 15–4 og § 16–1 første ledd, jf. delegeringsvedtak 6. april 2001 nr. 321 og forskrift 7. august 2013 nr. 956 om luftfartsoperasjoner § 4. Kunngjort 20. september 2016 kl. 14.15.

## I

I forskrift 7. august 2013 nr. 956 om luftfartsoperasjoner gjøres følgende endring:

Ny § 1a skal lyde:

#### § 1a. Nasjonal gjennomføring

Forordning (EU) 2016/1199 av 22. juli 2016 gjelder som norsk rett med unntak av forordningens artikkel 1 (1) og (2) (a), samt punktene 1(a), 1(b), 1(c), 1(d), 2(c), 3(a), 3(e), 3(g), 3(m), 3(n), 3(o), 4(c), 5(d), 5(j), 5(k), 5(l), 7(d), 7(k) og 7(l) i forordningens vedlegg.

## II

Forskriften trer i kraft straks.

#### Forordning

Under avsnittet «Forordninger» tilføyes forordning (EU) 2016/1199:

Se her for å lese forordning (EU) 2016/1199:



Engelsk versjon.

### 15. sept. Nr. 1073 2016

#### Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter makrell i 2016

**Hjemmel:** Fastsatt av Fiskeridirktoratet 15. september 2016 med hjemmel i forskrift 15. desember 2015 nr. 1605 om regulering av fisket etter makrell i 2016 § 27. Kunngjort 20. september 2016 kl. 14.15.

## I

I forskrift 15. desember 2015 nr. 1605 om regulering av fisket etter makrell i 2016 gjøres følgende endring:

§ 16 første og annet ledd (endret) skal lyde:

Fartøy med adgang til å delta med garn eller snøre, kan fiske og lande følgende kvanta makrell:

<i>Fartøyets hjemmelslengde</i>	<i>Kvotefaktor</i>	<i>Fartøykvote (garantert kvote) (tonn)</i>	<i>Maksimalkvote største lengde under 15 meter (tonn)</i>
0–9,99 meter	1,2714	34,66	55,46
10–10,99 meter	2,2249	60,66	97,06
11–14,99 meter	2,2249	60,66	97,06
15–21,35 meter	2,708	73,83	118,13

Kvoten til det enkelte fartøy beregnes ved å multiplisere fartøyets kvotefaktorer med en kvoteenhet. Kvoteenheten for beregning av fartøykvoten (garantert kvote) er 27,265 tonn. For fartøy med største lengde under 15 meter, er kvoteenheten for beregning av maksimalkvoten satt til 34,081 tonn. Fra og med 15. september 2016 økes kvoteenheten for beregning av maksimalkvoten til 43,624 tonn.

## II

Forskriften trer i kraft straks.

**16. sept. Nr. 1074 2016****Forskrift om endring i forskrift om bruk av kjøretøy (mønsterdybde og bredde for bobil)**

**Hjemmel:** Fastsatt av Vegdirektoratet 16. september 2016 hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 13 jf. delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1. Kunngjort 20. september 2016 kl. 14.15.

*I*

I forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy gjøres følgende endringer:

§ 1–4 nr. 1 bokstav a annet ledd skal lyde:

Dekk på kjøretøy som nevnt i første ledd skal likevel ha mønsterdybde minst 3 mm i tiden fra og med 1. november til og med mandag etter 2. påskedag. I tilsvarende periode skal dekk på kjøretøy med tillatt totalvekt over 3 500 kg ha mønsterdybde minst 5 mm. I Nordland, Troms og Finnmark gjelder kravene til mønsterdybde fra og med 16. oktober til og med 30. april. Dette gjelder likevel ikke bobil med tillatt totalvekt mellom 3 500 kg og 7 500 kg.

§ 1–4 nr. 2 annet ledd skal lyde:

Bil og tilhenger til bil som hver har tillatt totalvekt over 3 500 kg, med unntak av bobil med tillatt totalvekt inntil 7 500 kg, skal ha vinterdekk på alle aksler under kjøring på offentlig veg fra og med den 15. november til og med den 31. mars. Regionvegkontoret kan gjøre unntak fra dette kravet dersom særlig tungtveiende grunner gjør seg gjeldende.

§ 1–4 nr. 2 fjerde ledd skal lyde:

I kjøretøy med tillatt totalvekt over 3 500 kg skal det, hvis det kan ventes kjøring på offentlig veg som er snø- eller isdekket, og i alle fall i tiden fra og med 1. november til og med mandag etter 2. påskedag, medføres kjetting som er tilpasset kjøretøyets hjul og som er slik at det alltid er kontakt mellom kjetting og vegbane. Kjettingen skal være laget av metall/stål, være egnet for føreforholdet og tåle den påkjenning den blir utsatt for ved kjøring på vinterføre. I Nordland, Troms og Finnmark er tilsvarende periode fra og med 16. oktober til og med 30. april. Dette gjelder likevel ikke bobil med tillatt totalvekt mellom 3 500 kg og 7 500 kg.

§ 5–4 nr. 5 ny bokstav c skal lyde:

- c. For bobil er største tillatte bredde 2,60 m på veger som ellers er tillatt for 2,55 m.

*II*

Endringene trer i kraft straks.

**19. sept. Nr. 1075 2016****Forskrift om endring i forskrift om innbetaling av avgift til Bankenes sikringsfond**

**Hjemmel:** Fastsatt av Finansdepartementet 19. september 2016 med hjemmel i lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) § 19–8 tredje ledd. Kunngjort 20. september 2016 kl. 14.15.

*I*

I forskrift 6. mai 1997 nr. 429 om innbetaling av avgift til Bankenes sikringsfond gjøres følgende endringer:

Ny § 7 skal lyde:

**§ 7. Beregning av avgift for medlemmer som trer ut**

For medlem som trer ut av sikringsfondet i løpet av året, skal det foretas et forholdsmessig fradrag i avgiften som nevnt i § 2 for den del av året medlemmet ikke har vært medlem av sikringsfondet.

Nåværende § 7 blir § 8.

*II*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2017.

**20. sept. Nr. 1076 2016****Forskrift om endring i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingforskriften) vedlegg 5**

**Hjemmel:** Fastsatt av Utlendingsdirektoratet 20. september 2016 med hjemmel i lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingloven) § 9 femte ledd, jf. delegeringsvedtak 9. oktober 2009 nr. 1260 og delegeringsvedtak 16. desember 2009 nr. 1586. Kunngjort 20. september 2016 kl. 14.15.

*I*

I forskrift 15. oktober 2009 nr. 1286 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) gjøres følgende endring:

Vedlegg 5 skal lyde:

*Vedlegg 5. Liste over visumfrie stater*

Utlendinger fra følgende stater, spesielle administrative regioner og oversjøiske territorier er visumfrie ved innreise i Norge pr. 20. september 2016, jf. utlendingsforskriften § 3–1 første ledd bokstav e og § 3–3 annet ledd:

Albania<sup>4</sup>  
Amerikas Forente Stater  
Andorra  
Antigua og Barbuda  
Argentina  
Australia  
Bahamas  
Barbados  
Belgia  
Bermuda<sup>1</sup>  
Bosnia-Hercegovina<sup>4</sup>  
Brasil  
Brunei  
Bulgaria  
Canada  
Chile  
Colombia  
Costa Rica  
Danmark  
Dominica  
El Salvador  
Estland  
Finland  
Forente arabiske emirater  
Frankrike  
Grenada  
Guatemala  
Hellas  
Honduras  
Hongkong<sup>2</sup>  
Irland  
Island  
Israel  
Italia  
Japan  
Kiribati  
Kroatia  
Kypros  
Latvia  
Liechtenstein  
Litauen  
Luxembourg  
Macao<sup>3</sup>  
Makedonia<sup>4</sup>  
Malaysia  
Malta  
Marshalløyene  
Mauritius  
Mexico  
Mikronesia  
Moldova<sup>4</sup>  
Monaco  
Montenegro<sup>4</sup>

Nederland  
New Zealand  
Nicaragua  
Palau  
Panama  
Paraguay  
Peru  
Polen  
Portugal  
Romania  
St. Kitts og Nevis  
St. Lucia  
St. Vincent og Grenadinene  
Samoa  
San Marino  
Serbia<sup>4</sup>  
Seychellene  
Singapore  
Slovakia  
Slovenia  
Spania  
Storbritannia<sup>6</sup>  
Sveits  
Sverige  
Sør-Korea  
Taiwan<sup>5</sup>  
Tonga  
Trinidad og Tobago  
Tsjekkia  
Tuvalu  
Tyskland  
Ungarn  
Uruguay  
Vanuatu  
Vatikanstaten  
Venezuela  
Østerrike  
Øst-Timor

- 1 Gjelder kun innehavere av BDTC (Bermuda)-pass.
- 2 Gjelder innehavere av Hongkong SAR-pass og BN(0)-pass.
- 3 Gjelder innehavere av Macao SAR-pass.
- 4 Gjelder innehavere av biometriske pass.
- 5 Gjelder kun for innehavere av pass utstedt av Taiwan som inneholder identitetskortnummer.
- 6 Gjelder også følgende britiske borgere:
  - British nationals (Overseas)
  - British overseas territories citizens (BOTC)
  - British overseas citizens (BOC)
  - British protected persons (BPP)
  - British subjects (BS).

## II

Endringen trer i kraft straks.

### Rettelser

Det som er rettet er satt i kursiv.

### Nr. 7/2015 s. 1152 (i forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer)

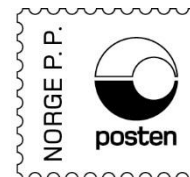
Vedlegg V overskriften skal lyde:

Vedlegg V – organismer som krever tillatelse for utsetting etter § 11 første ledd bokstav c og f

**Oversikt over rettelser som er inntatt i 2016-årgangen**

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1999	9	1015	Forskrift nr. 406	1
2011	10	1427	Forskrift nr. 1104	9
2011	13	1777, 1781	Forskrift nr. 1258	9
2013	18	3105	Forskrift nr. 1576	10
2015	7	1152	Forskrift nr. 716	12
2015	12	2038	Forskrift nr. 1290	2
2016	1	10, 12	Forskrift nr. 1864	4
2016	2	337	Forskrift nr. 107	9

Returadresse:  
Lovdata  
Postboks 2016 Vika  
N-0125 Oslo



## NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter  
Avd. II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og beredskapsdepartementet  
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

### Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjørings skjema til Lovdata via nettsiden [www.lovdata.no/lovtidend/kunngjoring](http://www.lovdata.no/lovtidend/kunngjoring).

### Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.  
Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		<b>Norge</b>	<b>Europa</b>	<b>Verden</b>
Abonnement for 2016 koster	Avd. I	kr 1655	kr 2475	kr 3420
	Avd. I og II	kr 2060	kr 3570	kr 5055

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – [www.lovdata.no](http://www.lovdata.no) – også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig. På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata  
Postboks 2016, Vika  
0125 Oslo

Tlf. 23 11 83 00  
Faks 23 11 83 01  
E-post: [ltavd1@lovdata.no](mailto:ltavd1@lovdata.no)